

DIRUA

Euroa dolarraren parera itzuli da, bi urte eta erdiz beherago egon ostean

AEBetako gorabehera handiek eraginda, Europako diruak %10 irabazi du hiru hilabeteen

Euroa dolarraren parean jarri da berriz, eta atzo, gainera, gaintitu egin zuen, Ameriketako Estatu Batuek azken hilabeteotan izan duten gorabehera ekonomikoaren ondorioz. AEBetako enpresen kontabilitate iruzurrek eta Wall Streeteko urduritasunek dolarra ahuldu dute. Europako burtsek ere jasan dute New Yorkekoaren beherakada: atzo batez beste %5 galdu zuten europar merkatuek. /16

FRANTZIAKO TOURRA

Igorrek sendo eutsi dio lidergoari

Igor Gonzalez de Galdeanok izugarriko erlojupekoa egin zuen atzo, eta sendotasunez eutsi zion maillot horiari. Santiago Botero kolonbiarrak irabazi zuen erlojupekoa, eta Lance Armstrong estatubatuarrek burua makurtu behar izan zuen lehen aldiz 1999tik. /23-26

ERLOJUPEKOA

1. BOTERO, Santiago	1:02:18
2. ARMSTRONG, Lance	00:11ra
3. HONCHAR, Serhiy	00:18ra
4. G. DE GALDEANO, Igor	00:19ra
10. BELOKI, Joseba	01:38ra

SAILKAPEN NAGUSIA

1. G. DE GALDEANO, Igor	33:21:23
2. ARMSTRONG, Lance	00:26ra
3. BELOKI, Joseba	01:23ra
4. HONCHAR, Serhiy	01:35era
5. BOTERO, Santiago	01:55era

MONDELO / EFE

Igor Gonzalez de Galdeano, atzo, 52 kilometroko erlojupekoan.

ELKARRIZKETA

FREDERIC AMAT

Eszenografoa eta margolaria

«Ezagutza, autokritika eta kalitatea babesteari ekin behar diogu berriz» /40

ESPAINIAKO KONGRESUKO EZTABAIDA

Autogobernu txostena erabaki larria dela esan du Aznarrek Kongresuan

Irteerarik ez duela eta bide hori antzua dela ikusiko dela ohartarazi du Espainiako gobernuburuak /6-7

HEDABIDEEN LAGUNTZAK

Jaurlaritzaren laguntzak jaistea ustekabea izan dela eta kezkarria dela salatu du sektoreak

Iazko aurrekontuak luzatu egin zirela kontuan hartuta, diru laguntzen deialdia bere hartan utzi behar zela diote, eta hala egiteko eskatu dute. /12

FRANTZIA

Igandean Jacques Chirac presidentea hiltzen saiatu zen gizonezkoak onartu egin du salaketa /18-19

FUTBOLA

Ismael Urzaizek atzera egin du, eta beste bi urterako fitxatu du Athleticekin /28

2002-07-16
kioskoa**Iban Arregi**

Giroa berotzeko, datuak eta datuak

Espainiako Kongresuan eztabaidan aritu ziren atzo Aznar, Zapatero eta besteak, urteko gaiez hitz egiten. Eta halakoetan ohi denez, bezperan giroa berotzen jardun zuten Espainiako eta hemengo egunkari batzuek, eta horretarako datuak eta datuak eman zituzten, bakoitzak bere erara eta neurria. **El Mundo** egunkariak inkesta baten berri eman zuen igandean eta astelehenean —El Mundo-Sigma Dos-ek eginiko inkesta—. «Greba orokorra eta gero, PPk PSOErekiko abantaila handitu du berriro» tituluarekin, PPren aldeko mezu argi eta garbia bota zuen egunkari horrek. **El Pais**-ek, justu kontrako jarraera erakutsiz, «Gobernuaren kudeaketan kritikagarrien diren arlo-en analisia» egin zuen atzoko egunkarian, INE institutuaren datuak baliatuta. Inflazioa, langabezia, lan erreforma, BPG, immigrazioa, defizit publikoa... aztertu zituen **El Pais**-ek, PPri egurra eman eta PSOEren bidea erraztu nahianedo.

Euskal Herritik hara begiratuta, Eusko Jaurlaritzak agindutako inkesta baten berri luze eta zabal eman zuen **Deia** egunkariak. EAEko %63 herritar «Estatutuaren erreformaren aldekoak» direla nabarmendu zuen egunkari nazionalistak. Bigarren maila batean, %71 «erreferendumaren alde» daudela aipatu zuen. Ondoren, *Estatua* sailean, Zapateroren eta Aznarren debataren gainean hitz egin zuen *Deia*-k, eta hor ere EAEko Estatutuari eman zion garrantzia: «Zapatero eta Aznar aurrez aurre, Estatutua atzealdean dagoela». CiUk eta EAJk «autogobernu gehiago» eskatuko dutela azpimarratu zuen *Deia*-k.

Egunkaria
euskaldunon 3.603. zenbakia

Ohorezko Lehendakaria: Martin Ugalde**Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:** Joan Mari Torrealdai**Kontseilari Ordezkarria:** Iñaki Uribe**Zuzendaria:** Martxelo Otamendi**Gerentea:** Mikel Sorozabal**Publizitatea:** Idoia Sanz**Egoitza Nagusia:** Martin Ugalde Kultur Parkea 20140 Andoain Tel.: 943300222
Erredakzio faxa: 943300255-943590354 Publizitateko faxa: 943300707**Webgunea:** www.egunkaria.com**Posta elektronikoa:** egunkaria@egunkaria.com**Publizitatea:** publi@egunkaria.com

IKUSKATUTURIKO HEDAPENA
Batzarde Parekidea, 72664 E. Lege Gordailua. SS 800/90 ISSN 1134-640X
OJDK IKUSKATUTURIKO HEDAPENA

ORDEZKARITZAK ■ **Araba:** San Antonio, 20-1 ezker. 01005 Gasteiz
Tel.: 945233872 Faxa: 945233873 Publizitatea: Tel.: 945131965**Nafarroa:** Irabie Monasterioa, 45-13. esk. (Irrintzi dorrea) 31011 Iruñea
Tel.: 948178078-79 Faxa: 948178077 Tel.: Publizitatea: 948176686**Bizkaia:** Egia Jenerala, 3-behea. 48010 Bilbo Tel.: 944104046 Faxa: 944103715
Tel.: Publizitate Orokorra: 944701199-80 Publizitate Lokala: 944701114**Lapurdia, Nafarroa Beherea, Zuberoa:** Pelletier 35,
64100 Baiona Tel.: 559593575 Faxa: 559257511

martintxo

hizpideak

Aznarren hitzaldi gogorra

Eusko Legebiltzarrak autogobernua garatzeko hartutako erabakia hizpide izan zuen Espainiako presidentek, atzo, Madrigo Kongresuan. «Ekimen larria eta erabat okerra» dela esan zuen Aznarrek, eta ez daramala inora. Espero zen argudioa, bere gogorrean. EAJko eta EAKo ordezkariak ere ez ziren gidoitik atera, eta, eskuduntzak ukatuz, Gernikako Estatutua ez betetzea leporatu zioten Aznarri, Anasagastik egindako eskaintza —90 eguneko distentsioa, elkarrizketa eta negoziazioa— gora behera. PSOE, alternatiba gisa aurkeztu beharzagatik, ohikoa baino diskurtso oldarragoa egin zuen. Baina, Euskal Herriri dagokionez, bat etorri zen Aznarrekin.

Espainiako presidente Jose Maria Aznar Mariano Raxoierkin eta Rodrigo Ratoekin solasean, atzo.

Chirac jomugan

Maxime Brunerie militante ultraeskuindarrak, iaz Paris-ko Udalerako bozetan MNR alderdiko hautagaietako bat izan zenak, igandean —uztailaren 14ko ospakizunean— Jacques Chirac Frantziako presidentea hiltzen saiatu zela aitortu zuen atzo. Ospitale psikiatriko batera eramateko agindua eman zuen Poliziak atzo, bere senean zegoenez aztertzeko. Parisko Fiskaltzak «hilketa saioagatik» auzia irekitzea erabaki zuen, Brunerie zuzenki aipatu gabe. Hainbat talde ultraeskuindar eta neonazitako kidea da Brunerie, eta haren kide eta senideak galdekatzen hasi da Polizia. Chiracek «frantziarren kezkei» erantzun behar zaiela eta «Frantziari beste bultzada bat» eman behar zaiola nabarmendu zuen igandeko ospakizunen kariatara egindako hitzaldian.

Euroa dolarraren pare, bi urte eta erdiren ostean

Azken asteetan adituek hainbat aldiz iragarritakoa iritsi zen atzo: euroak dolarraren pare jartzea lortu zuen. Bi urte eta erdi behar izan ditu horretarako diru berriak, eta azkenaldian, AEBetako ekonomiak izandako astinduek bereziki lagundu diote. Izan ere, Wall Streeten ahulezia izan da dolarraren kotizazioa kaltetu duen eragile nagusia. AEBetako susperraldi ekonomikoa espero baino motelago eta ahulduago datorrela dioten aurreikuspenek ere izan dute zerikusirik, eta hango enpresa handien kontabilitate iruzurrek ere bai.

Lance Armstrong ez da jada hain menderaezina

Igor Gonzalez Galdeanok esan du Frantziako Tourra aldatzen ari dela, Armstrongek jada ez duela alde handirik lortzen erlojupekoetan. 1999ko Tourretik erlojupeko guztiak irabazi zituen estatubatuarrak, eta aurkariet denbora dezente ateraz gainera. Aurten gauzak aldatu egin dira. Atzo Boterok irabazi zion, eta Igor Gonzalez Galdeanori zortzi segundo baino ez dizkio jan. Horrek ez du esan nahi Armstrong ez denik indartsuena. Kontrakoa ikusi arte, mendian haren erritmoari eutsiko dionik ez dago oraindik tropelean. Bihartik aurrera ikusiko dugu Tourra erabat aldatu den, edota Armstrongek menderaezina izaten jarraitzen duen.

egunekoa

Iñaki Gil de San Vicente

(Batasuneko Nazioarteko Harremanetarako Batzordeko kidea)

Gure indarrak

Independentistok beti entzun ditugu oso baieztapen jantziak zein-tan ziurtatzen baitzen euskal identitateak inoiz ez zuela sortuko euskal estatu burujabe bat, ekonomiak, kulturak, politikak eta abarrek ez zutelako aholkatzen hori egitea, eta errotik galarazten zutelako horretarako aukera. Globalizazioaren, EBren eta abarren kontu horrekin, tesi horiek eguneratu egin dira, dena lehen bezala dago, baina desberdintasun batekin: antifrankista gehienek bat egin dute PPren zapalkuntza sistemarekin. Porrot egingo genuela iragartzen zuten, anakronia hutsagatik, historiatic desagertu egingo ginelako; tira, dinosauroak bezala. Azkenean espainol sentituko ginela iragartzen zuten, Espainian eroso egongo ginela, gustura torturetako oinaze-astoan. Kontrakoa gertatu da, eta, amorruez, inoiz baino ankerkiago darabilte indarra, beren indarra, espainol diren aldetik beren estatuaren batasunari eutsi nahi diotelako. Espainiak Hego Euskal Herritik eta zapal dutako beste nazio batzuetatik dozenaka eta dozenaka milioi euro ebasten ditu indarrez, hala nola interes lazki materialak eta, aldi berean, sinbolikoak, eta abar.

Eta indar independentistak? Funtsezkoa da galdera horri erantzutea, gure irmotasuna errealtatearen ezinbesteko ezagutza teorikoan oinarritzeko, gure akatsak eta eskasiak barne hartuta, bai eta gogorazteko ere nazionalismo espainol harropuzaren porrota eragin dugula gure garaipenekin eta ondo egin ditugunekin, gure akatsak eta porrotak gorabehera. Gaingiroki bestela pentsa daitekeen arren, zentzurik gabekoa da de-

rrotismo pesimista, eta esperantzan oinarritutako errealtismoa nagusitzen da, betiere jakinda zein zailtasun dauden, gure herrian zein joerazko indar dauden, euskal gizarte sakon-sakonetik aurrerakoia delako. Ikerketa soziologikoei, inkestek, zundaketek, hauteskunde sindikalei, ekitaldi kolektiboek, herri mugimenduei, gizarte errendikazio eta kezka guztiz ugaritan ikusitako oinarriko autokudeaketa eta autoantolakuntza ahalmenak..., horrek guztiak egunero egiaztatzen du esan duguna, eta Madrilen etsipena eragiten. Gure gizarteak arazoak interpretatzeko eta pentsatzeko duen irizpide arrazionala behar adina-koa da ez desagertzeko Espainiako berunezko diktadura mediatikoaren mende, nahiz eta manipulatzeko eta beldurrarazteko dituen bitarteko irrazionalen bidez pasibotasun kikildua, indibidualista eta autoritarioa ezarri nahi duen.

Jakina, arazo larriak daude edozein gizartetan bezala, eta Espainiako Estatuak badaki zein diren. Hain zuzen ere, gure gizartearen dauden osagai erreakzionarioetan, matxistetan, xenofoboetan, burgesetan, kontsumistetan eragitea da haren helburuetako bat, eta horiek guztiak euskal identitatearen aurka garatu eta bideratzea. *Demokrazia konstituzionalaren* apologia baldarraren atzean, inboluzio politiko, ekonomiko eta kulturalak areagotzen ari dira, euskal identitatea suntsitu eta espainola indartzearen.

Gure gizartearen era askotako borroka bat gertatzen ari da faxismo estatal gero eta handiagoaren eta oinarritzeko demokrazia molde ez-instituzional eta ez-ofizial baten artean. Borroka horrek modu espezifikoa hartzen ditu herri-, langile-, gizarte-esparru bakoitzean, are kirol-esparruan ere; hitz batean, identitate-esparru guztietan. Horren adibidea da ekainaren 19ko Greba Orokorra-

ren aurkako aliantza espainola, zeinek porrot egin baitzuen; izan ere, greba Euskal Herriaren garaipen

bat izan zen, erabakigarria ahalbidetzen dituen konkistengatik, eta estatismo itogarri eta pobretzailea indartzea eragotzi duelako.

Gure gizartearen, bizirik dago ezker abertzalea; ez da sigla huts bat, hori baino gehiago da. Baina horretara murrizteko hutsegitea egiten dute ezker abertzalea pagotxa bat dela uste dutenek: botoak, karguak, besaulkiak eta argazkiak. Ezker abertzalea masa-indar praktikoa eta teorikoa bat da, herrian sustraitua, esperientzia itzela metatu duena zapalkuntzak, hilketak, bahimenduak, isunak eta ixteak, gezurrak eta tranpak gaitziz. Beste inork baino hobeto baitaki zer diren mina eta sakrifizioa, unibertsitate anker horretan ikasi du zer-nolako desberdintasun kualitatiboa

(Hurrengo orrialdean jarraitzen du)

zutabea

Roberto Gz. de Viñaspre

Haitz baten aitzakian

Espainiako diplomazia aztoratuta dabil, mairu amarrutsuak Leilako, Perejileg edo auskaloko haitzean oina ipini duelako eta handik alde egiteko batere asmorik ez omen duelako, burujabetza-eskubideak argudiatuta. Alde baten zein bestearen agindu patriotikoetara makurtu gabe uhartetxo honen aipu egin nahi duenak arazo latza du aurrez, jakina baita berbak ez direla askototan neutralak izaten: Leila edo Perejil izena erabilia, hiztunak haitzaren burujabetza aitortzen dio alde bati nahiz besteari, jakinaren gainean ez bada ere. Eta ez diot nik Marokori halako aitormenik egingo Saharako herriaren burujabetza zapuzten duen bitartean. Izen faltan nago, beraz. Nola esan? Portugalgo erregearen zerbitzupuan 1415ean Ceutaren konkistan eta hiria odoletan blaitzen lagundu ei zuten euskal itsasontzietako tripulazioek haitzari emango zioten izenaren oroimenik ez dugu. Agian hobe; historiako hainbat pasarteren antzera ez dirudi hau geure buruarekin harro egotekoa denik.

Espainiako prentsak dio haitza espainiarra dela 1581z gero, orduan eskuratu baitzuen Ceutarekin batera Espainiako koroak. Egia-aren erdia. Espainiako Felipe II.a erregeak Ceuta bereganatu zuen, baina, Lisboaraino sartuta, Portugal osoa konkistatu zuelako. Portugalek 1641ean berreskuratu zuen independentzia, baina Espainiak ez zion 1668ra arte aitortu, Lisboako Itunaren bitartez. Aitormenaren ordainez, Portugalek 1581eko inbasiotik espainiarren esku zeuden Ceutaren eta haitzaren jabetzari uko egin behar izan zion.

Marokoko deskolonizazioan haitza inorena ez den lurra izatea hitzartu zela dio Espainiak (nola liteke hori hitzartzea zinez berea bazen?); Marokok berea dela dio. Horra bi gobernu, *duintasun nazionalaren* izenean, elkarri altzairuzko hortzak erakusten, ahuntzen bizileku den haitz baten aitzakian.

seiko urrea

Andolin Eguzkitza

Irak eta inperialismoa

Aitortu behar dut erradikalki amorratzen nauela. Amorratzen nauela Irak-en gaia ateratzen denean lagunarte baten, edo kazetaritza-lanetan, eta Ekialde Hurbileko estatu arabiar hori Ipar Ameriketako eta Mendebaldeko inperialismoak egiten dituen zabarkerien adibide paradigmaticoa gisa erabiltzen denean. Bosnia eta Kosovoren krisietan Serbiarekin egiten zen moduan, egia bada ere, kontzientziaren desenkusagarri, erreferentzia txiki bat egiten ohi dela Irakeko jaun ahalguztidunak darabiltzan metodoak direla eta. Baina ahots behera beti ere, ez lar argi entzuteko moduan.

Kritika egiten duenak juzku moral bat egin gura du, sarritan oso manikeoa, ara-

zoak erraz ulertzeko Gaizkiak eta Ongiak erabilitako gatazkaren zelaia gisa ikusi nahi baitu mundua. Arrazoi beregainengatik bestalde, argi dago inperialismoarenak zuzenesteko inongo argudiorik ez dagoena, beraz badakigu Ongia non koka, «zapaldukin», h.d., Sadam Hussein eta Milosevic-ekin. Arraioa!

Horregatik, Irakeko hiritarrek bahimenduaz jasaten daudena kontuan hartuta ere, gobernuburu duten diktadore hiltzailea jorratu gura dut, eta ahots gora esan kokoteraino nagoela Jaun horri esker sufritzen ari direnagatik eta gure arteko hainbeste eta hainbeste txotxolok isiltzen dutenagatik.

Adibidez: 1) arabiarrek ez diren kurduek jasan eta oraino ere jasaten dutena-

gatik, ipar amerikar inperialismoari esker apur bat hobeto egon arren, Irakeko armadak ezin duelako erasorik egin paralelo batetik gora, hots, Irakeko Kurdistanaren % 70ean. Ordurarte triskantzak etengabeak ziren, eta ustiaketa ekonomikoa erabatekoa. 2) Arabiarrek diren hegoaldeko xiitengatik, desagertzekotan egon direnak jaun txit anti-inperialista horri esker. 3) Guztiz arbuiagarria den Kuwait-eko gobernuaren kontra egini-koengatik, horretarako gerra latza eta nahi den beste sufrimendu eraginda, nahiz eta eskaintzekoak zeuzkanak Kuwait-ekoak baino mila bider ankerragoak izan, eta hainbeste sufrimendu sorraz. 4) Irakeko hiritar sunnitengatik, gehiengoak, diktadore okaztagarri horren zapalkuntza jasan behar dutenak, besteren bera eta klana boterean irautearren herriari gose eta mina pairarazteko inongo arazorik ez daukalako.

Euskal prentsan Sadam Husseinez, zeharka bada ere, ondo berba egitea eragotzi beharko litzateke.

kornerra

Mikel Elorza

Krimena

Batzuetan lortzen du errealtateak fikzio-
ra asko hurbiltzea, eta eskuarki oso sin-
esgarri suertatzen da (fikzioaren ara-
bera, beti ere). *Chacal* filma ikusi genuen here-
negun —bertsio zaharra, ez Richard Gere akto-
re-nahia dabilena—. Nonbait mandioa oso txu-
kun ez daukan gazte batek Frantziako
presidente Jacques Chirac-en bitartez Uztaile-
ren 14a Errepublikaren bihotzean betikotu nahi
izan zuen (eta mandioaren egoeraz ari naiz ho-
rrelako ekintza bat egiteak eskatzen duenetik
aparte). Tragedia erantsiko lioke epikaz beteri-
ko egunari. Eta dudarik ez dago oso gertakari
aproposa dela azken hauteskundeetan segurtasuna
gai nagusi izan duen gizartearen zaurietan
pipermina eransteko. Oraindik orain iragarri di-
tuzte ez dakit zenbat polizia postu gehiago.
Normala da: krimena bertatik ezagutzen dute.
Duela egun batzuk Perun hil duten torero espai-
niarrarena adibide.

kornerra@egunkaria.com

hondo-hondotik

Patxi Petirena

(Irakaslea)

Euskaran dira bideak

Liburu kitzikagarri bat argitaratu digu Jesus Rubio irakasleak, Alberdaniaren Zerberri sailean: *Euskararen garabideak*. Gaia ikusita (EGUNKARIA-ren larunbateroko Begia gehigarriak zekarren aipua), berehala jo nuen liburu dendara. Ez dut damurik: gutxienez kilikagarria da liburua, «ideien antolakuntza komunikatibo eraginkorraz» mintzo baita, eta euskal sintaxia egungo behar diskurtsiboei egokitzeo premiaz. Baina, asmo horretan guztiz bat banator ere, ezin naiz bat etorri horretarako proposatzen dituen zenbait biderekin.

Preposizio beharra omen du euskarak, prosa garatzeko bidean aurreratuko badu. «Osagarriak eskuinera hedatzeko baliabide tekniko aurreratuak» eman behar omen dizkiogu euskarari. Alde horretatik, Rubiok gogorutzen digu bi aukera ditugula zenbait egitura sintaktikotan, hala nola *baizik* (atzetik joaten dena) eta *baizik eta* (aurretik joaten dena), eta esaten digu oso lagungarri dugula aurretikoa erabiltzea, periodo luzeetan batez ere. Ados. Hari beretik, beste pauso bat ematen du eta antzeko berri batzuk erabiltzen hastea proposatzen; adibidez, *-i buruz* posposizioarekin batera *buruz-eta* preposizio modukoa. Honetaz ez dakit zer esan: ez nuke erabat ukatuko aukera hori, baina dudan nago. Hala ere, hirugarren urrats bat egiten du Rubiok, urrats harri-garria niretzat: *an* eta *on* preposizioak asmatu ditu (hala esan beharko dugu, ezta?) zenbait funtzio sintaktiko betetzeko, joskera errazte aldera, eta hurrengo fase baterako *tu* eta *kin* ere aipatu (adibidez: *Horrek ez dauka lotura handirik kin*

emaitzak on analisiak zein argitaratu baitziren aurreko astean). Eta honetan bai, honetan seko jota utzi nau idazleak, deus esateko ere gauza ez naizela ia. Ba ote?

Rubiok diosku euskal idazle klasikoek eman zituztela horrelako pauso batzuk.

Erraz asma litekeenez, *zein* eta *non* bidezko erlatiboak jartzen ditu adibide, eta sutsu aldeztan ditu. Horretan ere arrazoi puska bat bederen ematen diot: ez naiz ni itsu-itsuan halakoak erabili zale — askotan bestelako ir-

tenbide egokiak ere baitira—, baina bai zenbaitetan erabiltzearen aldeko. Funtzionaltasuna lehenago da, niretzat ere, ustezko garbitasuna baino. Maiz gatazka iturri izan dugun puntu honetan oraindik ezezkoari tinko eusten dionik ote den ez dakit, ikusirik, adibidez, erlatiboen gaia nola jorratu duen Euskaltzaindiaren Gramatika Batzordeak azken EGLU liburuan.

Baina hortik preposizio berri batzuk asmatzera tarte handi samarra dago. Ez ahal gara, behintzat, baliokideak asmatzen hasiko atzetiko lotura guztiei. Ohartaraziak gaitu Juan Garziak, *Joskera lantegi* bikainean, gaztelaniaren zenbait imitazio zozoren arriskuaz: *-n bitartean*, *-nean* eta *-tzeko* sasi-menderatu horietaz, adibidez (zentzuz egokiak ez izateaz gain, posizioz ere guztiz desegoki gelditzen baitzaizkigu, atzean alegia). Beste adibide ez hain nabarmen batzuk ere jarriko nituzke nik, ez baitut uste, inondik ere, posposizioz egiten ditugun zenbait lotura preposizioz egiteak deus konpontzen duenik. Har dezagun, adibidez, irratian berriki entzundako hau: *Halako erakundea sortu zen iaz, Urliaren, Sandiaren eta Berendiaren es-*

kutik. Ez dakit Jesus Rubiok tentaziorik ote lukeen, esate baterako, *eskutik-eta* preposizioa erabiltzen hasteko; ohartu behar genuke euskarak *arazo* hori aspaldi konpondua duela asmakizunetan hasi gabe: *Halako erakundea sortu zuten iaz Urliak, Sandiak eta Berendiak*. Edo beste hau: *Idazle hau oso maitea da haurren, gazteen eta helduen artean*. Hor ere, konponbiderik behar izanez gero (ez dut esan nahi oso gaizki ikusten dudarik esaldi hori, aurrekoaren aldean adibidez), aspaldi asmatua da konponbidea: *Idazle hau oso maitea dute haur, gazte zein helduek*.

Sintaxia garatzeko orduan ahozko hizkeraren eredura «bueltatzeak» ezer konpontzen ez duela argudiatzen du, gainera, Rubiok. Hori atzerabidea omen da, arazolari aurre ez egitea. Ez nago batere ados. Esango nuke ahoz oharkabeen erabiltzen ditugun hainbat estrategia (estrategia komunikatiboak, funtzionalak, ulermenaren aldekoak) ahaztu egiten ditugula idatzian, eta beraz irizpide ona dela (nahiz hori bakarra ez den aski) ahozkoa gogoan izatea. (Bidenabar: zergatik entzuten ote ditugu ETBko *Goenkale*-n, ni behintzat harritzen nauen maiztasunez, *Ez nuke zuk behar ez bezala ulertzerik nahi* eta antzekoak?; ez ote dugu horren orde *Ez nuke nahi zuk behar ez bezala ulertzea / ulertzerik* esaten?). Gainera, idatziz ere ibiliak dituzte euskal idazleek joskera funtzionalaren bideak, eta haiek aztertzei zer ikasia badugu.

Joskeraren aukera horietako zenbait aztertzen hasi orduko egingo genuke topo, hori bai, «erdal sintaxia»-ren ma-
muarekin. Nire ustez, hortxetik behar ge-

nuke abiatu, eta adosten saiatu, proposamen iraultzaileagoetara jo baino lehen. Har dezagun, esate baterako, esaldi hau: *Igande arratsalde apalean zineman izan naiz, ikusteko Miarritzeko festibalean lehen saria irabazi duen filma*. Euskaltzaindiak sarean jarri digun XX. mendeko euskararen corpus ederraz baliatu naiz halakoak bilatzeko; alegia, kasu honetan, *ikusteko* lekuri arauzkoenetik-edo mugitua duten esaldiak. Gauza bera egin dut *jakiteko* bilatuta. Emaitzak argigarri gertatu zaizkit: bada halako esaldi mordoxka bat (%5 inguru, nik uste), eta ia denak ipar-ekialdeko idazleenak dira, lehengoak nahiz gaur egungoak. Bada Augustin Zubikarai idazle ondarrutarraren bat ere (*1410 urtean azterketa bat egin zan jakiteko zeintzuk ziran Bizkaia'n bertako jaunei errentak ordaintzen eutsezanak...*) eta beste bat *Arrasate Press* aldizkariakoa (*Polita izaten da, jakiteko zer den bihotzake infarto bat edo*). Edozeinek esan lezake hori ez dela joske-

ra jatorra; nik esango nuke ez dela eskoletan lehenik erakutsi beharreko joskera, baina bai idaztean eta itzultzean behin baino gehiagotan erabili beharrekoa.

Horrelako gaiak aztertzei hasita badugu zer egina. Ni ere

prosa funtzionalaren alde nago, jakina, baina ez—oraingoz—asmakizunen alde. Eta ez dut uste bikoiztasun ustelik egin behar dugunik: ahozkoaren oihartzuna baztertu prosa malgutu nahian, lehengoak utzi garapenaren izenean... Honetan ere, ez ote digu atzeak erakutsi behar aurrea nola dantzatu? Euskararen garabideak euskaran ditu bideak.

GARAPENA

Ni ere prosa funtzionalen alde nago, jakina, baina ez asmakizunen alde. Euskararen garabideak euskaran ditu bideak

Gure indarrak

(Aurreko orrialdetik dator)

dagoen legaltasunaren balio erlatiboaren eta koherentzia estrategikoaren balio absolutuaren artean. Ezker abertzalea ez zen sortu XX. mendearen erdialdean; hamarraldi hori oso garrantzitsua izanagatik ere, sustrai nazional eta sozialak aurreko beste garai batzuetan ditu. Ezker gaztea da, oraintxe jaiotzen ari direnak bezain gaztea. Etengabe birstortzen ari den ezker bat da, eta horrek azaltzen du gauza berrietara egokitzeo duen ahalmena. Etengabe birstortzen ari den prozesu kolektibo bat denez, bera ere sortu egiten da gauza berrietan, gauza berriei, izugarriak izan arren, bere zatietako bat legez kanpo jartzea den bezala. Gogoan izan dezagun beste batzuk ere legez kanpo jarri dituztela, eta Euskal Herria bera ere legez kanpo dagoela. Bata-suna legez kanporatzearen eragina ukatu

gabe, bere neurrian hartu behar da, eta kontuan izan ezker abertzaleak esperientzia teoriko eta praktikoa frogatua duela, eta gure gizartea abertzaletasuna laster beste kokapen bat izatera bultzatzeko bezain konplexua dela osagaietan, aberatsa auto-antolakuntzetan, anitza premietan eta sortzailea esparru demokratikoetan.

Euskal Herria indar askatzaile bat da, eta, horregatik, legez kanpokoa, euskal gizartea bere barruan, eta bereziki ezker abertzalea, goranzko joerazko indarrak kontzienteki bultzatzen ari delako, eta haien taupaden erakusgarri dira honako hauek: lehenik eta behin, hizkuntza eta kultura esparru euskaldun eta preindoeuroparra; bigarrenik, emakumearen zeregin estrategikoaren berreskurapena; hirugarrenik, arlo kolektiboaren indarra, eta haren barruan banakakoaren zereginarena, kultura erabilera-balioen produkzio

eta administrazio kolektibo gisa hartuta; eta, laugarrenik, gure kultura gizarte-militarizazio zapaltzaile, autoritario, matxista eta inposatuarekin zerikusia duen orok jasotzen duen erabateko deslegitimazioa, hala nola boluntariora kontziente eta edozein errebindikazioan auto-antolatuen legitimazioa. Indar horien joerazko edukia azpimarratu behar da, inola ere ez baita automatikoa, ez eta faktore arrazazko eta genetiko batzuek —ez baitago horrelakorik— edo idealista huts batzuek aurrez erabakita ere. Aitzitik. Milaka eta milaka euskal herritarren praktika pairakor, sistematiko eta isila da, non bakoitzak bere neurriko ekarpena egiten baitu. Barne-borroka autokritikoan, kanpo-sormen kritikoan gauzatzen den praxi horrek joerazko indarrak sustatzen ditu, eta, halaber, eragotzi egiten du kontraindar zapaltzaileak eta erreakzionarioak gailentzea, zeinen zuzendaritza gune estrategikoak Espainiako eta Frantziako estatuetan baitaude.

Indar horien presio metatu eta gero eta handiagoaren ondorioz, Gasteizko gobernutxoak, 23 urtean lozorro berekoian egon ondoren —kolaborazionistan ez esateagatik—, ahotsa zertxobait goratu behar izan du Madrilen aurrean Autogobernu Txostenarekin. Militantzia abertzaleak kontzientziazte kolektiboa azkartu du, eta gobernutxoa edozein abertzalerentzat estrategikoak eta ezin baztertuzkoak diren hainbat puntu onartzera behartu du. Ezker horrek, gainera, aurrez ohartarazi du hirukoa eta, batez ere, EAJ, hurbiltzen ari diren garai erabakigarriotan, tranpa egiten ahaleginduko dela, hala nola Txostena desitxuratzen bere eta ez beste inoren mesederako, eta, halaber, ukatu nahi izango duela independentismo abertzaleari dagokion funtsezko meritua, eta oinarriko lorpen horiek, beharrezkoak baina urriak, ezker abertzalearen beraren aurka erabiltzen ahaleginduko dela.

zuzendariari

(0034) 943 300 222

zuzendariari@egunkaria.com

Martin Ugalde kultur parkea 20140 Andoain

San Pabloren berben unibertsaltasunaz

Roman Garmendia • DONOSTIA

Kristau izatea erabaki nuenean, lehenengo kontraesan batzuk konpondu eta ondoren abentura zoragarri honetan (gorabeherak dituen arren) sartzea erabaki nuen. Gaur bertan San Pabloren testu bat aurkitu dut, erromatarrei bidalitako epistola batetik hartua. Honela dio: «Gizaki orok izan behar du ezarritako agintarien menpeko. Ez baita aginterik Jainkoarengandik ez denik, eta oraingo agintariak ere hark ezarriak dira. Beraz, agintariaren menpeko egiten ez denak Jainkoaren erabakiari egiten dio aurka, eta hari aurka egiten dionak beraren epaia izango du». Ez dakit zenbateraino izango diren unibertsalak, kasu guztietan aplikagarriak,

berba horiek. Juduak Babiloniaren menpeko egon zirenean Babiloniagatik puta handiaz eta puta handiaren suntsipenaz hitz egiten zen, eta horiek ere eskritura santuak dira (profetak ere ibili ziren horretan). Beraz, San Pabloren berbak oportunoak izango ziren orduan, baina ez unibertsalak. Ameriketara joan ziren espainolengatik ere indioek bazuten esaten haien jainkoa urrea zela. Beraz, nola izan daiteke timokrazia bat, balioa diruaren bitartez neurtzen den gizarte bat Jainkoarengandik etorria? Dena dator Jainkoarengandik, deabrua ere, eta libre garen guztiok eta ongiari buruz dihardugunean San Pabloren berbek ez gaituzte zertan paralizatu. Garai batean oportunoak izango ziren, baina espiritu kritikoa ere bada oportunoa garai askotan, ia gehienetan, perfekzio-rik ez baita inoiz ezagutu mundu honetan,

eta sekula ez da ezagutuko. Eta ez du justifikaziorik hobetzea bilatzen ez duenak. Espiritu Santuak hobetzea bilatzen duen oro inspiratzen du, baina horrek ez dakar automatikoki unibertsaltasuna.

Araba apurtua

Aitor Fernandez Bengoa • LAUDIO

Arabak eta arabar gehienek Euskadiren alde egin zutenean, Gasteiz hiriburu izendatu genuen, eta, Bizkai-Gipuzkoarekin bat eginik, Arabak indarra hartu zuen. Frankismoak ez zuen lortu gure arteko anaitasuna haustea.

PP iritsita, berriz, PSOErekin, bidea moztu da eta liskarra sortu gure baitan. Rabanera, Madrili honexek zenbat nahi eta honexen beste diru emateko gertu dagoen heinean, euskal ogasun orokorrari emateko gogo hotz

dago; Euskadi zatitzeko asmoz beste estatutu bat ezarri nahian dabil UA, euskara bera bazter batera abaztorratu nahi baitu, beste ergelkeriak beste. Su ta Gar euskal taldearen ordezkari Chenoa edo Marta Sanchez ekartzea ez da halabeharrez agitu. Araba, PP-PSOE-arentzat, —lehendabiziko hauteskunde aske haietan, euskal abertzaleok berri on bat jaso genuen— xantaia egiteko tresna da. Arabako «Ermandadea», eta anaitasuna, hautsi dute. Aiaran (%70 abertzale) jendea gero eta nazkatuago dago Gasteizko politikari batzuen esaera antieuskaldunak entzuteagatik.

Araba ez da bat, baina oro har abertzaleak nagusi Agurain aldean nahiz Gobeia haranean edo Errioxan, eta guk ere Euskal Herriko beste edozein eskualderen mailako euskaldunak garela diogu. Lekuko bat Ibarretxe lehendakaria, audioarra bera.

hemeroteka

Herriko taberna batean, gaur. «Kalimotox bat!». «Oraitxe bertan».

galdeiozu... ?

IKER POU

Eskalatzailea

Goi mailako eta zailtasun handiko bide asko egin dituzu azkenaldian. Guztietatik zeinek ase zaitu gehien? Zergatik?

Xabier Fernandez (Donostia)

Gehien bete nauena *Action direct* izan da. Hori izan da gehien kostatu zaidan bidea eta gehien motibatu nauena. Askok sufritu nuen egiteko, baina bide zoragarria da, eta bidea dagoen ingurua, izugarria. *Action direct*-ek oso oroitzapen onak ekartzen dizkit; besteak beste, lagun asko, bidaia asko...

hirusta

Aitziber Perez Karkamo

Euskal hedabideak

Euskal prentsari buruzko zenbait artikuluz plazaratu da egunotan, eta, gehienbat arlo ekonomikoari edo finantziarioari zegozkion arren, litekeena da prentsari buruzko eta oro har euskal hedabideen inguruko hausnarketa eta eztabaida prozesu bati ekiteko baliagarri izatea oso. Tira, litekeena da ere, objektiboki baliagarria izatea baina, hala izan dadila gura nukeela. Horrela bada, ongi etorria izan dadila eztabaida.

Izan ere, ez dira kontu gutxi euskal hedabideen inguruan aztertu beharrekoak eta egunotako artikuluek pistaren bat edo beste eman digute bakoitza non, zeren alde eta zeren kontra dagoen jakiteko. Euskal prentsari bultzada emateko ahaleginetan diru laguntzak murrizten dituenaren jarrera arrazionala izan daiteke, are gehiago jazoera honi, erabakia hartu duenak hedabideekiko erakusten duen jarrera orokorra gehitzen badiogu. Begi bistakoa baita *Ente Publi-*

koa deritzonaren programazioan izaten ari diren etengabeko aldaketek zer ikusi gutxi dutela euren jaioztarako egokitu zitzaizkion asmoekin. Ez da hain begi bistakoa, baina nahikoa da muturra apur bat sartu nahi izatea, entearen kudeaketak publiko hitzaren zentzu herrikoiarekin zerikusi eskasa ere baduela jakiteko.

Egungo zenbait jarrerak orain dela urte asko izan ziren gertaerak eta eztabaidak gogora ekartzen dituztela esan zidan kide batek, aipaturiko artikuluek irakurrita. Horiakin, baina, ni ez naiz akordatzeko, eta haierari asko ez niotuen ezta bizi ere egin. Zerbait kontatu didate, baina, eta Joxemi Zumalabe zenarekin akordatu naiz. Berak egindako asko irakurri izan ditut azken urteotan, egin, bizi eta pairatutakoak. Gaurkoz, beraz, haren egintzak ezagutu nahi duenari hala egin dezan proposatu besterik ez dut egin gura, ea horrek ongi etorria izan den den eztabaida piztera laguntzen digun.

Uztailaren 23tik aurrera **Joseba Apaolaza** • aktorea izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak ordurako.

ESPAINIAKO KONGRESUKO DEBATEA. Jose Maria Aznarrek zatiketaren bidea hartu izana egotzi zien EAJ, EA eta EB-IUri, autogobernu txostena bultzatzeagatik. Bide hori antzua dela ikusiko dela ohartarazi zien Espainiako Gobernuako presidentek.

Aznarrek esan du autogobernu txostena «irteerarik gabeko erabaki larria» dela

Anasagastik «90 eguneko distentsioa» eskaini zion Aznarri; hark «eguneroko leialtasun instituzionala» eskatu zion

Agentziak | MADRIL

EAJ, EA eta EB-IUren aurkako salaketa gogorak egin zituen Jose Maria Aznar Espainiako presidentek atzo, Espainiako Kongresuan, Estatuaren egoerari buruzko eztabaidan. Eusko Legebiltzarrak onartu berri duen autogobernu txostena gogoan, Aznarrek «zatiketaren» bidea aukeratu izana egotzi zion Jaurlaritzako hirukoari, eta bide hori antzua izango dela ohartarazi zuen berehala.

Aznarrek ez zuen inor ustekabea harrapatu, eta bezperako egunetan bere gobernuak ildo bertsutik jo zuen Espainiako Kongresuan, euskal aferari dagokionez behinik behin. EAJ, EA eta EB-IUri beren helburu politikoak «demokrazia eta askatasunaren aurretik» jarri izana egotzi zien. Aznarrek «ekimen larria eta okerra» deritzo Eusko Legebiltzarraren txostenari, eta Jaurlaritzako hirukoak «konfrontazioaren eta hausturaren bidea» hobetsi izanari.

Muga etiko eta demokratikoak, Aznarren ikuspegitik

Areago, bere ustez, joan den ostiraleko argazkiak erakusten du «abertzaletasun guztia bat datorrela helburu erradikalenekin». Ildo honetatik, autogobernuaren txostena aurrera ateratzeko Batasunaren abstentzioa «baliatu» izana ere kritikatu zuen Aznarrek. Bere hitzetan, «erakunde terrorista baten konplizeekin politika egitean, muga etiko eta demokratiko asko apurtu» dituzte. Batasunaren ilegalizazioaren aurka ekainaren 15ean Bilbon egin zen manifestazio jendetsuan parte hartu izana ere egotzi zien Aznarrek EAJ, EA eta EB-IUri, eta baita biktimekiko jarrera eskasa izatea ere.

Alderdi Politikoen Legeari dagokionez, Aznarrek «terrorismoaren aurkako erantzun de-

mokratikoa» dela adierazi zuen, indarkeriaren «konplize» direnak legez kanpo uzten dituelako. Espainiako presidentearen irudiko, Alderdien Legearen onarpenak «konplexu asko gainditzen lagundu du». Legea demokraziaren gabezia handi bat betetzera datorrela esan zuen Aznarrek, «orain arte erakunde terrorista baten beso politikoak zigorrak jaso gabe bizi ahal izan duelako».

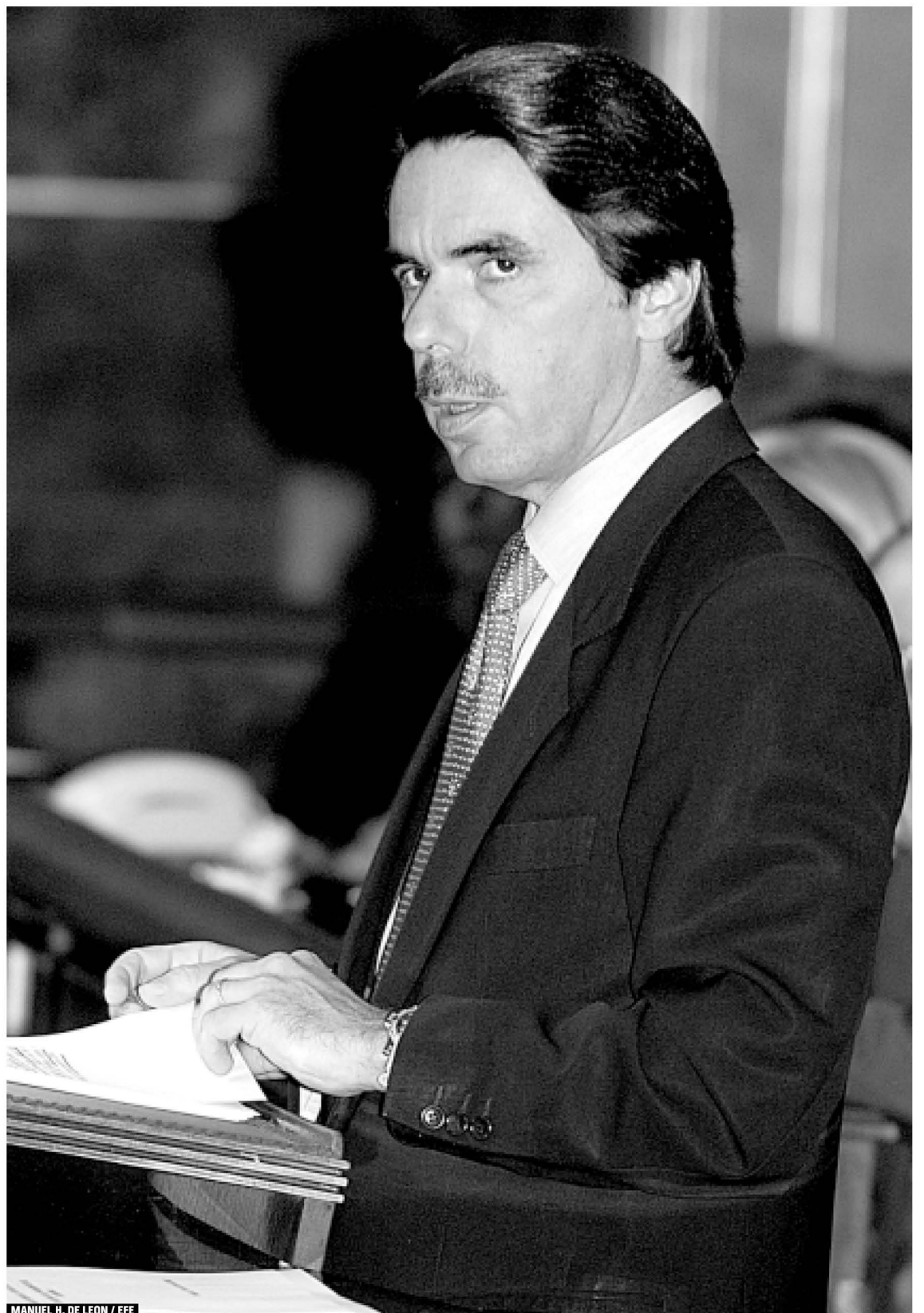
Alderdi politiko abertzaleei eta ETaren indarkeriari eskaini zion tarte zabal eta irmoa amaitzeko, Aznarrek PP-PSOE ituna hartu zuen hizpide. Itunaren bidea oparo eta emankortzat jo zuen, eta «terrorismoaren aurkako borroka bultzatzeko eta elkarlanerako» tresna garrantzitsua izaten jarraitu behar duela gogorarazi zion PSOERI. Ildo horretan, EAEko hautesien egoera «hobetzeko» batzorde teknikoak jadanik prest dituen neurriak onartuko dituen itxaropena agertu zuen Aznarrek.

PSOEek, bestelako gaietan PPrekiko aldea nabarmendu bazuen ere, euskal arazoan Jose Luis Rodriguez Zapaterok adostasun ia erabatekoa azaldu zuen, eta, «askatasunaren alde egiteko», sozialisten babes osoa eskaini zion Aznarri. Bere hitzetan, «PPko eta PSOEko hautetsien eta, oro har, mehatxupean bizi direnen askatasuna, segurtasuna eta bizitzarako eskubidea babestea behar luke, bere burua demokratizatzen duen ororen helburu nagusia».

Autogobernu batzordearen txostenaren aitzinean, «Espainiako Konstituzioa, Gernikako Estatutua eta joko demokratikoaren arauak» aldarrikatu zituen Rodriguez Zapaterok.

EAJren eskaintza Aznarri

Iñaki Anasagasti diputatu jeltzaleak, «90 eguneko distentsioa, elkarriketa eta negozi-

MANUEL H. DE LEON / EFE

Jose Maria Aznar, atzo, Espainiako Kongresuan, Estatuaren egoerari buruzko hitzaldia ematen.

zioa» eskaini zuen, EAJren ekimen gisa, bere hitzaldian: «Bide horretatik, soluzioa eskura izango dugu». Aznarrek, erantzunean, «eguneroko leialtasun instituzionala» eskatu zion EAJri, «ez 90 eguneko distentsioa».

Anasagastik, aurrez, EAEko Estatutua «blokeatzea» leporatu zion Aznarri, eta erantzun

gisa «mehatxua eta beti ezetza» erabiltzea. «Orain kexu zarete bi hilabeteko epea eman dizuegula Estatutua betetzeko, baina 23 urte dira jada». EAJ eta ETA lotzea «iraina» dela esan zuen, eta PPko Gobernuari Frankismoaren biktimek «ez oroitzea» leporatu zion.

Alderdi Politikoen Legea hiz-

pide, Ajuria Eneko Mahaiaren garaian Madril «Batasuna legez kanpo uztearen aurka» zegoela nabarmendu zuen Anasagastik, eta iritzia zergatik aldatu duten galdetu zion Aznarri.

Hitzaldiaren aurretik, Kongresuko korridoreetan, EAJko diputatuak «bidegabetzat» jo zituen abertzaleen aurka

ESANAK

JOSE MARIA AZNAR

(Espainiako Gobernuako presidentea)

«Terroristen konplize direnekin politika eginez, hirukoak muga etiko asko hautsi ditu»

«Abertzaletasun guztia bat dator helburu erradikalenekin»

JOSE MARIA MICHAVILA

(Espainiako Justizia ministroa)

«Jaurlaritzako aldeek eredu baztertzaila lehenetsi dute»

J.L. RGUEZ. ZAPATERO

(PSOeko idazkari nagusia)

«Irmotasun osoz esan nahi dut: PSOEk konpromiso sendoa du Konstituzioaren eta Estatutuaren alde»

IÑAKI ANASAGASTI

(EAJko diputatua Madrilen)

«Aznarrek bidegabeki erasotzen dio euskal nazionalismoari; auzia usteltzen utzi nahi du»

BEGOÑA LASAGABASTER

(Eako diputatua Madrilen)

«Euskal gizarteari barkamena eskatu behar lioke Aznarrek, Estatutua bete gabe legez kanpo dagoelako»

XAVIER TRIAS

(CiUko diputatua Madrilen)

«Ezberdintasunaren beldur delako bultzatu du zentralismoa Aznarrek»

Aznarrek esandakoak, eta euskal auzia «usteltzen» uzteko asmoa gaitzetsi zuen. Irlanda eta Ekialde Hurbileko prozesuak baliatuz, Aznarrek «Blairretik baino, Sharonetik gehiago» duela esan zuen Anasagastik.

EAKo Begoña Lasagabaster gaur mintzatuko da Kongresuko agertokian, baina, korridoretan, EAEko herritarren %71 «autodeterminazioaren alde» agertu dela gogorarazi zuen atzo, eta haiek guztiak «kriminalizatzea» egotzi zion Aznarri. Estatutua ez betetzean, Aznar «legez kanpo» dagoela esan zuen, eta «euskal gizarteari barkamena» eskatu behar liokeela.

AUTOGOBERNUA. Intxaurragak esparru juridikoa aldatzea beharrezkoa dela berretsi du

Ibarretxek dio PP euskaldunak eta katalanak zigortzen ari dela

EAEko lehendakariak eta Pujolek Estatutuen garapena aldarrikatu dute

Agentziak | LLEIDA-BILBO

Juan Jose Ibarretxe EAEko lehendakariak eta Jordi Pujol Generalitateko presidentek Espainiako Gobernuaren jarrerara kritikatu zuten atzo. Haien ustez, Jose Maria Aznar «ez zaio leiala Espainiako Konstituzioari», Autonomia Estatutuek aurreikusten dituzten transferentzia prozesuak bukatutzat jotzean. Lleidan bildu ziren bi buruzagiak, jardunaldi batzuen kariaz.

Ibarretxek esan zuenez, PPk euskaldunak eta katalanak zigortzen dihardu, haiei autogobernu handiagoea eta «ongizate handiagoea» ukatuz. Pujolek argi utzi zuen Katalunia eta EAE «errealitate ezberdinak» direla, eta «konponbideak ere ezberdinak» izan ditzaketela. Generalitateak eskuduntzak bereganatzeko «presio iraunkorra» erabiliko duela zehaztu zuen. Legea «urratu» duen bakarra PP dela

uste dute bi agintariek, Estatuak bete ez dituela eta.

Pujol baino urrunago joan zen Artur Mas CiUko idazkari nagusia, Las Palmasko ekitaldi batean: «Eskuduntzen auzia konpondu ezean, hurrengo legealdian ez dugu gobernu akordiorik egingo PPrekin».

Intxaurraga, marko aldaketaz

Sabin Intxaurraga Eusko Jaurlaritzako Ingurumen sailburuak (EA), berriz, egungo marko juridikoa aldatzea beharrezkoa dela azaldu zuen, oraingoak ez digulako «euskaldunoi gure etorkizuna erabakitze gaitasunik» aitortzen. Haren ustez, Eusko Legebiltzarrak onartutako autogobernu txostenak «beste egitasmo politiko bat eta beste elkarbizitza marko bat eraiki» nahi dela uzten du agerian.

«Euskaldunok nagusi gara adinez, eta ez dugu inoren eta inolako zaintza beharrik, ezta inork mugak jartzeko beharrik

LAURENT DOMINIQUE / EFE
Jordi Pujol eta Juan Jose Ibarretxe, atzo ko agerraldian, Lleidan.

ere». Madrilek Estatutuaren auzian beto eskubidea izatea kritikatu zuen Intxaurragak.

Javier Madrazo Jaurlaritzako Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuak (EB-IU) transferentziak garatzeko negoziazio egutegi bat aurkez zezala eskatu zion Madrili, horrela «elkarriketan oinarritutako garai politiko bat irekitzeko».

Patxi Lopez PSE-EEko idazkari nagusia ere Katalunian izan zen, eta Jaurlaritzako alderdien egitasmoak «Estatutuaren markoa gainditzeko» duela salatu zuen. «Estatutuaren baliagarritasuna defendatzeko» kanpaina abiatu zuen bertan. Jaurlaritzaren jarrera «inposatzailea» dela esan zuen: «Askatasun eza eta haustura politikoa dakartza».

Gernikako Estatutua eguneratzearen alde daude EAEko herritarren %63

Erredakzioa | GASTEIZ

Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako herritarren %63 Gernikako Estatutua eguneratzearen alde daude, «gaur egungo egoerara moldatu ahal izateko». Gainera, ideia hori PSE-EEko botoemaileen %55ek eta PPko %39k babesten dute, Eusko Jaurlaritzak maiatzean egindako soziometroak jasotzen dituen datuen arabera. Inkesta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako 2.851 biztanleri egin zitzaion, maiatzaren 6a eta 21a bitartean.

Estatutuaren balizko aldaketak edo eguneratze horretan, Euskal Autonomia Erkidegoko herritarrek beren etorkizuna erabakitze duten eskubidea sartzea nahiko lukete in-

kestatuen %62k; eta EAEk Nafarroa eta Iparralderekin izan beharreko harremanak handitzea %60k nahiko lukete. Bestalde, EAEko biztanle gehienak (%56) Europar ordezkaritza propioa izatearen alde agertu dira.

Autogobernuaren egoerari buruz beste muturreko iritzia dutenak, gutxiengoak direla adierazten du inkestak. Hala, %21 dira egungo egoera mantentzearen aldekoak; alegia, ez dute nahi aldaketarik egitea Estatutuan.

Autodeterminazio eskubideari dagokionez, galdetutako %62k uste dute «Euskal Herriaren etorkizunaren inguruan erabakitzea» esan nahi duela; %19k, berriz, independentzia lortzearekin lotzen du-

te eskubide hori, eta gainerakoek ez dakite edo ez dute erantzun.

Herri-galdeketa itaunduta, inkestatuen %71 autodeterminazioari buruzko erreferenduma egitearen alde daude, %12 aurka, eta %17k ez dakite edo ez dute erantzun. Independentziari buruzko galdeketa egingo balitz, berriz, inkestatuen %34k alde bozkatzeko lukete, %29k aurka, eta %11 abstenitu egingo lirakeke.

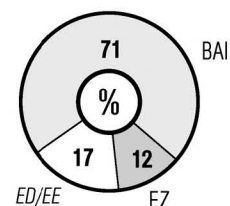
Lurralde antolaketari buruz ere galdetu zitzaion Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako herritarrei. Hamar biztanletik bik ez dute aldaketarik egin nahi, eta EAE, Nafarroa eta Ipar Euskal Herria administratiboki banatuta jarraitzea nahi dute. %27k hiru lurraldeen harremanak «sendotzea» nahi dute, %20 estatu independentea sortzearen alde daude, eta %10 euroerregio bat sortzearen alde dira. %17k ez diote erantzun galdera horri.

Soziometroa

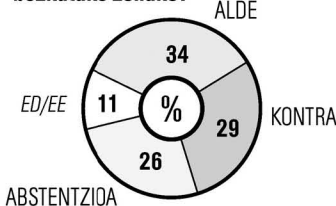
Nahiko zenuke Estatutua eguneratzea?

Autodeterminazioaren gaineko erreferenduma egiteko eskubiderik ba al du euskal herriak?

Independentziari buruzko erreferenduma egingo balitz, zer bozkatzeko zenuke?

OMENALDIA. Ezker abertzalea «bide onetik» doala esan zuen Batasuneko bozeramaile Arnaldo Otegik

ANV «atzoko eta gaurko gudariak» omendu zituen Albertia mendian

EAE-ANV alderdiak «atzoko eta gaurko gudariak» omendu zituen igandean Albertian, Arabako mendi tontorrean bertan eginiko ekitaldi politiko batean. Argazkian ANVren bandera eskuetan duela ageri den Bautista Uribe gudari durangarra izan zen ekitaldiaren protagonista nagusia, eta alderdiaren gorazarrea eta opariak jaso zituen, non, eta duela 66 urte frankisten aurka borrokatu zen mendi magalean bertan. Gudariak eskertu ondoren, ANVko idazkari nagusi

si Antxon Gomezek ezker abertzalearentzat «garai zailak» direla adierazi zuen, eta batasunaren aldeko deia egin zuen. Batasunaren ordezkaritza batek ANVren urteroko jai egunean eta gudarien omenaldian parte hartu zuen. Ekitaldi politikoan, Batasuneko bozeramaile Arnaldo Otegik ukatu egin zuen ezker abertzalea eta Euskal Herria bera «bide txarretik» doazenik, «eragozpenak eragozpen, bide onetik goazelako». Ezker abertzalearen lorpenak aipatzean, Otegik esan zuen «demokrata eta biolentoen» arteko zatiketa baina, «Euskal Herria eraiki nahi dutenen eta Frantziako eta Espainiako estatutak egituratzen jarraitu nahi dutenen artekoa» dela «herri honek dagoen benetako zatiketa».

BATASUNAREN AURKAKO EKIMENAK. Erabakiak Garzoni «ateak irekitzen» dizkiola salatu du taldeak

Eusko Legebiltzarreko Mahaiak atzera bota du Batasunaren babes eskaera

Alderdien Legearen kontrako helegitea aurkezteko eskatuko dio EAJko EBBk Legebiltzarrari

Erredakzioa | GASTEIZ

Eusko Legebiltzarreko Mahaiak atzera bota du Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako talde parlamentarioak eskatutako babes. Batasunaren diru kontuak blokeatu dituen Baltasar Garzon epailearen autoaren aurrean babes instituzionala galdegin zuen iragan ostiralean Sozialista Abertzaleak taldeak. Legebiltzarreko Mahaiak eskaera «sakon aztertuz» ostean, babesik ez ematea erabaki zuen atzo, EAEko Legebiltzarrari ez dagokion gaia dela argudiatuz.

Juan Maria Atutxa Ganberako presidentek azaldutakoaren arabera, Mahaiak erabaki du Legebiltzarrean ez dagoela Batasunaren aurkako eginbide

judizialik, eta babesik ezin diola eman ondorioztatu du. Eusko Legebiltzarreko presidentearen arabera, Batasunak babes eskatzeko erabilitako arrazoiak, alegia, diru kontuen blokeoa, Parlamentutik kanpoko ekintza bat da. Gauzak horrela, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Sozialista Abertzaleak taldeari eta bere legebiltzarkideei dagozkien eskubideak araudiaren ikuspuntutik ez direla urratu uste du Mahaiak.

Mahaiaren erabakia gogor salatu zuen Batasunak, prentsa ohar batean. Kritikatzan duenez, erabakiak Garzon epaileari eta Madrilgo gobernuari «ateak irekitzen dizkio etorkizunean talde parlamentarioaren eta legebiltzarkideen kontrako eki-

Juan Maria Atutxa, Eusko Legebiltzarreko lehendakaria.

menak abiarazteko». Batasunaren arabera, EAJk, EAK eta EB-IUK «ontzat jotzen dute Eusko Legebiltzarrari Madrildik inposatzen dioten edozein neu-

ri». Ildo horretan, Madril «txeke zuria» ematea kritikatu du Batasunak.

Alderdien Legeari helegitea

Bestalde, EAJren EBBk Eusko Legebiltzarrari eskatuko dio Alderdien Legearen kontrako in-konstituzionaltasun helegitea aurkezteko. EBBk atzo erabaki zuenez, legez besteko proposamena aurkeztuko du Diputazio Iraunkorrean, Ganberak Alderdien Legearen kontrako helegitea jartzeko. Ekimen horren berri EARI eta EB-IURI helaraziko die EAJk, «euren adostasuna eta akordioa lortu ondoren, elkarrekin aurkezteko». Inkonstituzionaltasun helegitea, «bestelako ekimenen aurreko pausoa» izango dela adierazi du EAJk.

EUSKAL PRESOK

Barandallaren aldeko martxako partaideei eraso egin diete Zaragozan

Erredakzioa | DONOSTIA

Bautista Barandalla euskal presoaren alde Zaragozan egindako martxako partaideei eraso egin zieten joan zen larunbatean, Etxerat elkarteak jakinarazi zuenez. Hamabostero egin ohi denez, Etxarri-Aranaztik martxa bat abiatu zen Zaragozara. Barandalla etxarriarra preso dago Zaragozako Zuera kartzelan eta kolitis ultzeraduna gaixotasun larri eta sendaezina du. Bere askatasuna eskatzeko egin zen martxa.

Epaitegiaren aurrean 45 lagunek elkarretaratzea egin zuten. Handik gutxira, Espainiako banderak esku artean zituzten hamabost bat pertsona inguratu eta etxarriarrak «iraintzen eta mehatxatzen hasi ziren», Etxeratik adierazi duenez. Barandallaren aldeko kartela kendu nahian ibili ziren, eta, tirabira batzuen ostean, kartela hautsi zuten.

Espainiako Polizia bertaratu zen, eta erasotzailetarik sei identifikatu zituen. Elkarretaratzea bukatu eta autobusera igozten ari zirela, «autobusari harriren bat» bota ziotela adierazi du Etxerat-ek. Era berean, igandean, elkarretaratzea egin zuten Etxarri-Aranatzen.

Erreteriatik, bestalde, 40 lagun abiatu ziren Zue- ra espetxera, igandean, Unai Erkisi elkartasuna adierazteko. Orriak banatu eta musika jarri zuten, presoek entzun zezaten.

Protestaldiak kartzeletan

Barandallaren egoera salatzeko euskal presoek hainbat ekintza egin dituzte kartzeletan. Zue- rako euskal presoak txandakako gose greban daude maiatzaren 13az geroztik eta ekainaren 24an itxialdi mugagabea hasi zuten, Barandallaren eta isolamendu ziegetan dauden Kepa Pikabea eta Josu Lonbideren egoerak salatzeko.

Teruelgo kartzelan, berriz, larunbatean baraualdiak egiten dituzte euskal presoek, Barandalla kale- ratzeko exijituz.

ERTZAINZA. Eginbideak, Madrilera igorriak

Ertzaintzak Lezon eta Erreenterian izandako jarrera salatu dute

Erreenteriako esku-hartzearen ondorioz, 63 urteko gizon bat erietxean da

Axun Erzibengoa | ERREENTERIA

Joan den asteburuan Ertzaintzak Erreenterian eta Lezon izaniko «jokabide faxista» salatu zuen atzo Askatasunak, ohar baten bidez. Gipuzkoako bi herri horietan baimenduta zeuden ekitaldietan hainbat lagun atxilotu zituen Ertzaintzak, eta hainbat zauritu eragin.

Ostiralean, bi preso ohiren ongietorria geldiarazi eta Gorka Intxausti hitzaldia egiten ari zen gaztea atxilotu zuen Ertzaintzak. Hainbat ertzainen artean hartu eta kolpeka eraman zuten furgonetara, lekukoek EGUNKARIARI adierazi ziotenez. «Terroismoa goraipatzea» egotzi zioten gazteari, eta goizaldean utzi zuten aske, deklaratu gabe.

Intxausti atxilotzeaz gain, Ertzaintza jendearen aurka oldartu zen. Ondorioz, Jesus Ozteta 63 urtekoa erietxean dago, aldaka apurtuta. Beste lagun batek 14 puntu behar izan zituen buruan egin zioten zauria josteko. Gertaera horien ondotik, hainbat herritar ertzain-etxera joan ziren azalpen eske, eta Jose Antonio Iriarte atxilotu zuten han bertan, eta gero aske utzi.

Larunbatean, berriz, Lezon lau lagun atxilotu zituen Ertzaintzak: Aitor Sarasola alkatea, Mikel Mitxelena zinegotzia, Begoña Sagarzazu preso ohia eta herriko beste gazte bat, Venezuelako euskal iheslarien aldeko manifestazio batean pankarta zeramatenak. Haiei ere «terrorismoa goraipatzea ego-

tzi zieten», eta larunbat gauean bertan askatu zituzten.

Amnistiaren aldeko ikurra

Manifestazioa eta pankartako goiburua baimenduta zeuden. Atxilotzeko arrazoia pankartan amnistiaren aldeko ikurra agertzea zela esan zieten, bere garaian Eduardo Txillida eskultoreak eginikoa.

Erreenteriako eta Lezoko atxilotuen diligentziak Madrilgo Auzitegi Nazionalaren esku utziko ditu Ertzaintzak.

Azkenik, igande goizaldean, aspaldian presoan argazkiekin jarrita zegoen egurrezko panela kendu zuen Ertzaintzak Erreenteriako Herriko Enparantzatik.

Askatasunak gogor salatu zituen atzo gertaera horiek, eta asteburuan Euskal Herrian presoan inguruan ekitaldi ugari —16 aipatzen zituen— egin diren arren beste inon ezer ez dela gertatu nabarmendu zuen.

Ildo horretatik, Erreenteriako eta Lezoko gertaeren erantzukizuna «Ertzaintzarena» dela ondorioztatu zuen Askatasunak. «Jarduera hori plangintza baten barruan doan edo Erreenteriako ertzainburuaren ardura soila den ezin dugu jakin», zioen, eta «jarduera totalitarioa» izan zela erantsi. Zauritzea, atxilotzea, «presoan argazkiak apurtzea, Txillidak eginiko amnistiaren aldeko mugimenduaren logoa kriminalizatzea» gertaera arrazoiak dira Askatasunarentzat. Herrizaingo Sailarekin harremanetan jartzeko asmoa azaldu zuen Askatasunak.

LABURREAN

Julio Iglesiasen bahiketaren inguruko epaiketan, gerra «galduta» duela esan dio Atxurra presoak auzitegiari

CHEMA MOYA / EFE
Julio Iglesias Zamora, atzo, Madril.

Foroa eta Aski Dal-k Leila uhartera joan beharko lukete, ea han zerbait lortzen duten». Fiskalak eta akusazio partikularrak 15 urteko espetxe zigorra eskatu dute, eta defentsak absoluzioa.

Julen Atxurra euskal preso epaitu zuten atzo Espainiako Auzitegi Nazionalan, 1993an ustez Julio Iglesias Zamora enpresaburua bahitzeagatik. Atxurra auzitegiaren kideei haxe adierazi zien: «Zuen buruzagiei esan behar diezue gerra hau galduta dutela eta euren tramankuluak hartu eta alde egin behar dutela». Bere burua ETako kideatzat hartu zuen eta talde armatuan egon den bitartean egindako ekintzak bere gain hartu zituen. Zera esan zuen gero: «Ermuko

Tortura eta neurri arbitrarioak eragozteko arauak onartu ditu Europako Kontseiluak

Europako Kontseilua osatzen duten 44 herrialdeek tortura eta neurri «arbitrarioak» debekatzeko arauak onartu dituzte. Onartutakoaren berri Kontseiluko idazkari nagusi Walter Schwimmerrek jakinarazi zuen. Herrialdeek indarkeriaren aurka hartutako erabakiek «legearen barruan» egon behar dutela dio testuak. Atxilotetak, babes polizia, prozedura judizialak, estradizioak eta biktimen kalte-ordainak ere aipatzen ditu. Gainera, testuak dio ezin zaiola ezarri «inola ere» terrorismoaz akusatutako pertsonari heriotza zigorra.

Erreenterian sinadurak bildu dituzte Batasuna legez kanpo uztearen kontra

Alderdien Legearen aurka eta Batasuna legez kanpo uztearen aurka atxikimendu bilketa egin dute Erreenterian (Gipuzkoa). Hainbat esparrutako ordezkariak ekainaren 15ean Bilbon egin zen manifestaziorako prestatu zuten manifestuaren inguruan egin dute sinadura bilketa, eta, kopurua baino gehiago, jende ezberdina eta herrian ezaguna dena bilatu dute. Euskalgintza, kultura, kirola, hostalaritza, politika edo hezkuntza arloetan ezagunak diren 44 lagunek sinatu dute. Sinatzaileen artean Rafa Bandres, Irune Minguez, Julen Beldarrain, Jon Maya, Isabel Lopez Aulestia, Inaxito Albisu, Cecilio Gastesi, Gerardo Karre, Luis Mari Oiarbide, Mikel Carcedo, Jon Ander Arrieta, Xabier Oleaga eta Juan Ignacio Gurrutxaga daude, besteak beste.

AUZITEGI NAZIONALA

Hiruna urteko zigorra jarri diete batzoki bati su emateagatik epaitutako gazteei

Erredakzioa | DONOSTIA

Espainiako Auzitegi Nazionalak hiruna urteko espetxe zigorra ezarri die 1997an Herri Batasunako Mahai Nazionalaren espetxeratzea salatzeko Sukarrieta-ko batzokiari eraso egiteaz akusatutako hiru gazteei. Hasiera bateko 15 urteko zigor eskaera jaitsi zuen fiskalak eta defentsarekin ados jarri zen.

Ertzaintzak duela bi aste Zigor Iturrieta atxilotu zuen eta Iker Goikoetxea eta Urko Manzidor atxilotzen saiatu zen, «ihes egiteko arriskua» zegoelakoan. Lehenago, 1998ko urtarrian ere atxilotu zituen Ertzaintzak. Hiru gazteak Madril- en espetxeratu zituzten atzo.

ATXILOKETAK

Aske dira Donostiako Itsas Komandantziari pintura jaurtitzeko akusatutako zazpi gazteak

Erredakzioa | DONOSTIA

Igande arratsaldean Ertzaintzak Donostiako Alde Zaharrean atxiloturiko zazpi gazteetatik azkena aske geratu zen atzo, epailearen aurretik pasatu ostean. Beste sei gazteak, adingabeak izanik, igande gauean bertan utzi zituzten aske. Gazte haietarik bi aurreko ostiralean ere atxilotu zituzten, Telepizzako lokal bati eraso egitea leporatuta.

Gertaerak igandeko 19:30ean izan ziren; talde batek Donostiako Itsas Komandantziako eraikinari margoa bota zion. Handik ordubetera, Ertzaintzak Trinitate plazan zeuden zazpi gazte atxilotu zituen. Hain zuzen ere, gaur, Karmengo eguna, Espainiako Itsas Komandantziaren eguna ospatzen da.

NAFARROA OINEZ 2002 TUTERA URRIAREN 20AN

KANTUA 3,50€

MUGA GUZTIEN GAINETIK, EUSKARA

LAGUNTZAILEA:

www.nafarroaoinez.net

Egunkaria

ARGIA
IKASTOLA

KUPOIA MOZTU, ERAMAN ZURE
KIOSKORA ETA NAFARROA OINEZ CDA
LORTUKO DUZU 3,50 EUROEN TRUK

NAFARROA OINEZ 2002 TUTERA URRIAREN 20AN

KANTUA 3,50€

HASIERA HITZALDIA. Eskaintzaren kalitatea azpimarratu dute antolatzaileek, 30. ekitaldiaren lehen egunean

«Genetikoki alfabetatu behar dugu»

Ana Zubiaga EHUko doktoreak giza genomaren gaineko ikerketaren argilunak azpimarratu zituen sarrera hitzaldian

LANDER F. ARROIABE / ARGAZKI PRESS

Ana Zubiagak eskaini zuen atzo UEUren Iruñeko ikastaroen 30. ekitaldiko sarrera hitzaldia.

Ion Orzaiz | IRUÑEA

Genetikaren inguruko eztabaidak «derrigorrezkoak» direla esan zuen Ana Zubiaga EHUko doktoreak atzo, UEUko ikastaroetako irekiera hitzaldian, eta arlo berri honetan dauden onurak eta arriskuak azpimarratu zituen. Zubiaga aurrerapausoei buruz mintzatu zen, eta gizarteak ez dagoela «genetikoki alfabetatuta» gaineratu zuen, ez dakiela zer egin dagoen informazio guztiarekin.

Horren aurrean, zientzialarien arteko eztabaida derrigorrezkotzat jo zuen, «jendea aurrerapen genetikoen kontra edo alde egon dadin, baina, betiere, aurrean zer duten jakinda».

Genetikaren onurak eta kalteak izan ziren, hain zuzen ere, hitzaldiaren ildo nagusia.

Hitzaldiaren aurkezpena Xabier Isasi UEUko zuzendaria egin zuen, UEUk azken 30 urteetan egindako aurrerapausoak nabarmenduta. Isasik, era berean, UEUko Psikologia Sailko sailburu izan zen Juan Luis Saiz de Murrieta omendu zuen, Ana Zubiagari hitza eman aurretik.

Zubiagak giza genomaren sekuentzia jakitearen ondorioak aztertu eta zenbait ezaugarri

bitxi azaldu zituen. Gizakiek 30.000 gene inguru dituztela aipatu zuen doktoreak, zizareak baino zenbait gehiago (haiek 20.000 gene inguru dituzte), eta arrosa batek baino gutxiago. «Horrela oso argi ikusten da gizakiaren konplexutasuna ez dagoela geneetan, geneek sortzen dituzten proteinetan baizik».

Genomika: aplikazioak, bitxikeriak eta ondorio etikoak

Horrekin batera, arrazen arteko desberdintasun genetikokoak oso txikiak direla esan zuen: «Horrek arrazismoan oinarritzen diren teoria guztiak hankaz gora jartzen ditu».

Ondoren, Zubiagak, genomaren sekuentziazioaren aplikazioak azaltzeko, zientzia berri bati buruz hitz egin zuen: Genomika. «Gene multzoak edo genomak aztertzen dituen zientzia da genomika. Medikuntza-genomikoarekin geneak identifikatu eta diagnostikoak egin daitezke tratamenduak garatzeko. Farmakogenomikan, ordea, pertsona bakoitzarentzako botika egokituak egin daitezke».

Hitzaldiaren azken zatian, Zubiaga giza genoma aztertzeak dakartzan inplikazio etiko,

ESANAK

ANA ZUBIAGA

EHUko Doktorea

«Jendea ez dago genetikoki alfabetizatuta: ez daki zer egin dagoen informazio guztiarekin»

«Genomaren ezagutzak arrazismoan oinarritzen diren teoriak hankaz gora jartzen ditu»

«Ezaugarri guztiak geneei egozten dizkiegu, baina dibortzioa edo homosexualitatea ere»

legezko eta sozialez mintzatu zen.

«Pertsonen ezaugarri guztiak geneei egozten dizkiegu. Horrela, inteligentzia, edo jarrera koldarra, adibidez, geneek sortuak direla uste dugu, eta hori komunikabidee-

tan ere antzeman dezakegu. Nik adibide asko ikusi ditut egunkarietan, non 'dibortzioaren genea' edo 'homosexualitatearen genea' aurkitu dutela esaten den. Kontu handiz ibili behar dugu, ez bakarrik ikerlariek, baita kazetariak ere, eta orokorrean horretaz hitz egiten duen edonork».

Sekuentziazioaren arazo legalak

Genomaren sekuentziazioak izan ditzakeen arazo legalen artean, Zubiagak osasun-asegurua aipatu zuen, «aseguratzaile batek, mapa genetikoen informazioa lortzen badu, ez diolako gaitz bat izan dezakeen pertsona bati asegurua egingo».

Aurreiritzi sozialak ere sor daitezkeela esan zuen doktoreak, «nahiz eta genomaren argi azaldu gizakien artean desberdintasunik ia ez dagoela».

Bukatzean, genomarekin ikertzeak dituen mugak azaldu zituen: «Medikuntzarekin zerkusirik ez duten ezaugarriak aldatzean, determinismo teknologikoan erortzen gara. Hori gertatzen da trebezia atletikoaren edo ilearen kolorearen moduko ezaugarriak aldatu nahi ditugunean».

ZENBAKIAK

260 irakasle eta 600 partaide inguru bi asteotan

Atzo artean izena emateko aukera egon bazegoen ere, antolakuntzatik emandako datuen arabera, 600 bat izango dira bi asteotan ikastaroetan parte hartuko dutenak. 22 ikastaro antolatu ditu orotara UEUk, eta 260 irakasle izango dira Iruñean. Antolatzaileek dei egin dute saio osagarrietan parte hartzeko.

ORDEZKARIAK

Gizarte taldekoak, kultur arlokoak eta politikariak atzoko saioan

Ana Zubiaga EHUko irakasleak atzo eman zuen sarrera hitzaldia entzutera hainbat ordezkari agertu ziren, besteak beste Andres Iñigo Euskaltzaindiko ordezkaria, Xabier Mendiguren (Kontseilua), Eugenio Arraiza (Eusko Kultur), Koldo Martinez (Euskara Kultur Elkargoa) eta Iñaki Irabazabalbeitia (Elhuyar). Fernando Barrena (Batasuna) eta Txutxi Ariznabarreta (LAB) ere bertan izan ziren.

SAIO OSAGARRIAK

Globalizazioaz mahai-ingurua eta bertso afaria

Gaurko antolatutako bi saio osagarri izango dira Larraonan bertan. 19:00etan Globalizazioa eta Porto Alegreko Foro Soziala izenburupean mahai-ingurua izango da. Bertan, Ekonomia sailekoen ardurapean, Mikel Noval (ELA), Antton Mendizabal (EHUko irakaslea), Itziar Lopetegui (LAB) eta Josu Egi-reunek parte hartuko dute. 22:00etan, berriz, Bertso afaria izango da Unai Iturriaga, Xabier Silveira eta Fredi Paiaren partaidetzarekin. Bertso trama izango da *Zerukoak* eta *Inperukoak* gaia jarrita, eta Gotzon Barandiaran ariko da tramagile. Atzo arratsaldean, berriz, torturen gainean mahai-ingurua izan zen Larraonan. Parte hartze- ra deituta zeuden Koldo Callado sendagilea eta Iñigo El-koro abokatua. Moderatzaile Angel Bidaurrezaga aritu zen.

AITZPEA LEIZAOLA EHU-KO IRAKASLEA

«Oraindik bada zer ikertua eta zer deskubritua baserrian»

Alberto Barandiaran | IRUÑEA

Atzo arratsaldean hasi ziren Antropologia Saileko ikastaroak, eta asteon baserriaren ingurua, iragana eta etorkizuna aztertuko dute. Hainbat gai jorratuko dituzte: bizimodu tradizionala zergatik goraipatu zen bere garaian, zergatik hartu zen baserria euskal izaeraren ikur gisa, eta baserriak zein erronka dituen. Aitzpea Leizaola da ikastaroen ardura-duna.

■ Baserriaren eta antropologoaren arteko harremana hain handia izan da?

Baserria izan da, nolabait, Euskal Herrian antropologian sartzeko bidea, erromantizis-

moaren eraginarengatik, alde batetik, eta, bestetik, gero 60ko hamarkadan antropologo amerikarrak etortzen ari zirenean Europa exotikoaren bila, bada, baserria ere ikertzen hasi zirelako. Bertan hasi zuten premiazko bilketa, desgertzeaz zegoen mundu baten aztarnak jasotzeko ahalegine-tan.

■ Baserritik abiatu dira asko euskal izaera aurkitzeko. Beste euskal izaerak ez ote dira bazter gelditu?

Baserria nortasun ikur bilakatu da, eta Euskal Herriaren ikuspegia mugatu da inguru berde, menditsu eta bizitoki sakabanatu horretara. Noski, bazter gelditu dira beste gune

ALBERTO BARANDIARAN

batzuk. Ez bakarrik Zuberoako baserriak, baina baita Nafarroa, Arabako erdialdea eta gune industrial guztia ere.

■ Premiazko bilketa hura egin zitekeen gaur egun, edo mundu hori desgertu dago jada?

Erabat desgertuta ez dago. Arlo batzuk moldatu dira, eta beste era batera islatzen dira egungo errealitatean. Baserria

bera aldatu da izugarri, eta aldatzen ari da. Baina egin zen bilketa egin behar zen, eta horri esker egin ditzakegu egun konparazioak, eta baditugu lan tresnak.

■ Badago baserrietan oraindik zerbait deskubritzeko, edo dena ikertua dago?

Badago, noski, oraindik zer ikertua eta zer deskubritua. Orain gaude ikerketa aldetik

MOLDAKETA

«Hirietan hezi eta hazitako gero eta jende gehiagok du baserri- itzultzeko gogo»

oso une interesgarrian. Ekononimikoki 60ko hamarkadatik ikusten zen baserriaren gain-behera hori gauzatu da neurri batean, eta egun baserritik bizi den jendea oso gutxi da. Baina, beste aldetik, gauza asko aldatu dira, eta egun baserriak bizitoki gisa duen balioa ez zuen duela berrogei urte. Hirietan hazi eta hezitako gero eta jende gehiagok du gogo idealista baserri- itzultzeko, azken finean itzultzeko ideia dagoelako horren atzean. Beste alde batetik, badago turismoa, badago ekoizpen gunea, etorkinek akaso beteko dutena, Erriberan gertatzen ari den bezala. Moldatuz doa, dudarik gabe.

Euskal ikusleria osatu beharraz

‘EUSKAL ZINEMA: ORAINGOZ IZAN GABE’. Euskal Herriko historia eta ikuspuntuak kontatu eta zabaltzeko zinemaren garrantzia azpimarratu zuen atzo Fito Rodriguezek, ikastaroaren sarrerako hitzaldian

A.B. | IRUÑEA

Dudarik gabe, berritasun azpimarragarrietakoa da atzo hasi zen zinemagintzaren inguruko ikastaroan, teorizazioaz gain, film emanaldiak, mahai-inguruak eta estreinaldiak ere izango direla. Atzo Fito Rodriguezek eman zuen ikastaroko lehen hitzaldia: *Zinema eta Euskal Herria, euskaldunok ikusle*. Bertan, zinema bertan sortu eta ekoizteko premia nabarmendu zuen.

Euskal zinema zer den oraindik zehaztu gabe dagoela adie-

razi zuen EHUko irakasleak. Eta berak bere hautua agertu: ikusleen aldetik gertakizun bihurtutako filmak dira historia horretako ardatzak.

Eneko Olasagasti zinemagileak agerturiko iritziarekin bat etorrita —«gure historia eta ikuspuntuak irudiz eta euskaraz kontatzeari uko egiten badiogu, etorkizun iluna izatera kondenatuta gaude, erabat beltza ez esateagatik»—, gakoa hain zuzen ere hor dagoela azpimarratu zuen irakasleak.

«Zinemaren historia Euskal Herriko Historiatik horren urrun ez badago ere, ezin izan

da orain arte gure kulturatik, hau da gure hizkuntzaz, estetikaz zein berezko gaiez, munduko gainerako kulturekin harremanetan jarriko lukeen euskal ikusleria osatu. Honetan ere, bada, herri kolonizatuak gara».

Deskolonizazioaren aldeko hautua

Oinarri horretatik abiatuta, Fito Rodriguezek kultura gutxituen abiapuntu bateratua adierazpideen deskolonizazioaren aldeko hautua egitea dela azpimarratu zuen. Eta herri txiki askotan zinemagintzak duen behar besteko garrantzirik ez zaiola

Fito Rodriguez EHUko irakaslea, atzoko saioan.

eman. «Deskolonizazioaren bidetik jorratutakoak gehiago jo du erabilera politiko ideologiko hutsaren aldetik, tokian tokiko berezko kulturen adierazpideak eguneratzera baino. Izan ere, herri bakoitzak bere garapen kulturalari ekin behar badio eta kanpotik hartutako moderno-

ren ekarpenak aipatutako berezko garapen horren arabera eskuratu beharko luke era askoan, kultura gutxituei hitza ebasi dieten bezala, irudia ere lapurtu baitiote».

Horretarako, zinemagintza behar bezala ekoizteko, hau da, bitarteko hori eskuratzeko, bi aukera daude esan zuen: kanpotik datorren baten esku utzi, edo bertakoek sortu eta garatzea.

Munduan zehar hainbat herrialdetan dauden ereduak aztertuta, zineman ere kultura gutxituentzat alternatiba askatzailak bilatzea beste biderik ez dagoela esan zuen Rodriguezek.

Atzo, ikastaroaren barruan, *Au Pays des Basques* eta *Gernika* filmak ikusi ahal izan ziren Golem zinemetan, eta gaur *Leihoko gizona* (BBC), *Los hijos de Gernika* eta Orson Wellesek Euskal Herriari buruz eginiko bi dokumentalak ikusi ahal izango dira. Horretarako baimen berezia lortu du UEUK, atzo azaldu zuten.

Egunkaria
IRAGARKIAK
IRAGARKIAK
(0034)
943 300 222

**EUSKARAZKO HERRI
TELEBISTA BATEK
KAZETARIA BEHAR DU.**

**Eskaintzen dena:
egun osoko lana eta
kontratua**

Kurrikulumak
Errenteriako
181 posta kutxara edo
kazetaribila@euskalherria.org
helbidera bidali
uztailaren 19a baino lehen.

**Hernaniko
Udala**
IRAGARKIA
Landa-Eremu batean eta SU-15.1, SU-15.2, SU-15.7, SU-15.8, SU-16.1 eta SU-16.6 aretan Hernaniko Hirigintza Planeamenduko Arau Subsidiarioen Aldaketaren aurrerapena egin delarik, 30 eguneko epea irekitzen da, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen denetik aurrera, jendeak aldaketan aurrerapena ikusi ahal izateko eta korporazioek, elkarteek eta partikularrek, egoki irizten dituzten iradokizunak egin eta, hala badagokio, beste aukerak proposatzeko.
Hernani, 2002ko ekainaren 21a.
ALKATEA.

ARRIGORRIAGAKO UDALA
AYUNTAMIENTO DE ARRIGORRIAGA
IRAGARKIA
1.- Hasierako onespina ematea Lanbarketa AR-R2 Bizitegi-sektorearen Plan Partzialari.
2.- Aipatutako Plan Partzialeko espedientea jendaurrean jartzea 15 eguneko epean. Horretarako, iragarkia jarriko da Bizkaiko Aldizkari Ofizialean, Bizkaian hedapen handienetakoa duen egunkari batean, udaletxeko iragarki-oholean, eta banakako batzarrak izango dira Planean sartzen diren lurren jabeekin.
3.- Proiektuko agiri grafikoetan adierazitako Lanbarketa AR-R2 Bizitegi-sektorearen mugen barruan lursailak zatitzeko eta eraikitzeko lizentziak ematea bertan behera utzea, gehienez ere urtebeteko eperako.
Arrigorriagan 2002ko uztailaren 8an
ALKATEAK

HEDABIDEEN LAGUNTZAK. Euskarazko hedabideen egoerak diru laguntza publikoa eskatzen duela aldarrikatu dute

Laguntzen jaitsiera «ustekabekotzat eta kezagarritzat» jo du sektoreak

Aurrekontuen luzapenak diru laguntzen deialdia bere hartan uztea eskatzen duela diote

Eider Goenaga | DONOSTIA

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak euskarazko hedabideen-tzako diru laguntzen deialdian erabakitako 300.000 euroko jaitsiera (50 milioi pezeta) «kezagarritzat» jo du sektoreak. EGUNKARIAK diru laguntza hori jaso ohi duten hainbat hedabideekin hitz egin du, haien iritzia jasotzeko, eta murrizketa ustekabeen etorri dela adierazi dute gehienek; izan ere, aurrekontuen luzapenarekin, iazko deialdi bera espero zuten aurretan ere.

Euskarazko hedabideak Euskara Biziberritzeko Plan Nagusian «estrategikotzat» jotzen direla ere gogorarazi dute horietako askok.

ALEX AISA ('Irutxulo'-ko zuzendaritza taldeko kidea)

«Iazko kopuruari eustea ere ez litzateke nahikoa izango»

«Gutxienez harritzekoa da, aurrekontuak luzatuta, 300.000 euroko murrizketa izatea. Iruditzen zaigu salatzeko moduko kontua dela eta, gutxienez, eskatu beharko litzatekeela iazko kopuruari eustea. Baina ez hori bakarrik: gure multzoari dagokionez, behintzat, ikusten dugu kopuruari eustea ere ez litzatekeela nahikoa izango, inondik inora. Diru gehiago behar da, eta, diru sail horretatik ez bada, beste batetik emateko eskatu beharko dugu. Guri dagokigunez, ematen zaigun laguntza motz gelditzen da dauzkagun beharrei erantzuteko, eta aurrean, gainera, gure atalean iaz baino gehiago izango gara, aldizkari berriak sartu direlako.

Erabakiak ez dauka azalpen logikorik. Izan ere, inolako zailtasunik gabe, komunikabideen sektore garrantzitsua da euskararen normalizazioa lortzeko bidean, eta Eusko Jaurlaritzaren beraren planetan ere estrategikotzat jotzen da. Baina horrek atzetik diru sail handirik ez badu, kontraesanetan sartzen garela uste dut.

Iaz, gure sektorean, onartutako diru sailarekin kontraesanetan erori zirela ikusi, eta beste diru sail batzuetatik bideratu zuten dirua. Aurrean ez dakit zer gertatuko den, eta agian alda daiteke, baina argi dago deial-

GARI GARAIALDE / ARGAZKI PRESS
Gazte bat EGUNKARIA irakurtzen.

dian 300.000 euro gutxiago daudela».

INAKI IRAZABALBEITIA (Elhuyarrek zuzendaria)

«Kolpe latza izan daiteke prentsa jarduerari nagusi duten hedabideentzat»

«Batetik, ustekabea izan da. Uste dut denok jabetzen ginela aurrean ez zela diru laguntza gehiago jasoko, baina gutxiago ere ez zen espero.

Bestetik, euskal prentsaren kalterako dela uste dut, eta ez datorrela bat Eusko Jaurlaritzaren Euskara Biziberritzeko Plan Nagusian azaltzen diren irizpide nagusiekin. Hain zuzen ere, euskal prentsa sektore garrantzitsua dela dio.

Gainera, diru laguntza horietan murrizketarik handiena teknologia berriekin izan dute, eta hori ere ez dator bat, ez Biziberritze Planarekin, ezta Euskadi Informazioaren Gizartearen planak ezartzen dituen helburuekin ere.

Beraz, bi hitzetan esateko, ustekabea eta harridura, batetik, eta kezka, bestetik. Guri dagokigunez, Elhuyarren kasuan, ez da aldizkaria kinka larrian jar-

tzen duelako, Elhuyarrek bai baititu beste jarduerak batzuk, eta horietatik lor baititzake baliabideak aldizkaria aurrera ateratzeko. Baina prentsa jarduerari nagusi duten komunikabideentzat kolpe latza izan daiteke diru laguntzak horrela murriztea».

JOXE MARI IRAZUSTA ('Argia'-ko lehendakaria)

«Etorkizunera begira, sektoreak diru laguntza gehiago behar ditu»

«Guk dakiguna da —eta hori Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiak jasotzen du— etorkizunari begira sektoreak diru laguntza gehiago behar duela, oro har; eta hori alde guztietatik onartua dago, bai Administrazioaren aldetik eta bai sektorearen beraren aldetik. Gero, kontuan hartu behar da luzatutako aurrekontuekin gabiltzala, eta horrek, beste sektoreetan gertatzen den bezala, ez digu mesede egiten. Hala ere, aurrekontuak luzatzeari buruz legeak oso garbi esaten ditu gauzak, eta guk espero dugu lehengo urteko kopurua eskuratuko dugula aurrean ere».

IMANOL ESNAOLA ('Bat' aldizkariako koordinatzailea)

«Orain oso ahula den sektore batentzat da kaltegarria murrizketa»

«Datua orokorrean hartuta, nik uste dut, tamalgarria izateaz gain, kaltegarria ere badela, eta, hain justu, kaltegarria dela orain oso ahula den sektore batentzat, eta hori oso kontuan hartzekoa da. Berez diru laguntza publikoaren behar gorria duen sektore batean eta gizarteak laguntza berezia behar duen sektorea dela onartzen duen arlo batean etorri da murrizketa. Horrela, beste azalpenik jaso gabe behintzat, zaila egiten zait ulertzea. Gure herrian behar handiak daude, are gehiago euskara eta euskal kulturaren alorrean, eta beste behar batzuk ase behar izatea ezin da izan lehendik eskasak diren alor batzuei kalte egiteko aitzakia.

Aldizkari espezializatuei dagokienez, irakurleria murrizta da, baina ekarpen kualitatibo —zientzia zein teknologia aldetik— handia egiten da, eta euskaraz. Horiei laguntza murrizteak kalte nabarmena

KULTURA SAILA

«Deialdiak iazkoaren kopia izan behar du»

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak ez du ukatu murrizketa izan denik, eta Kultura Sailaren aginduak «lehen orritik azkenetara» balio duela esanez erantzun dio EGUNKARIAK egindako galderari. «Aurrekontuen luzapen egoeran gaude, eta luzapenetan atalak lotuta egoten dira. Horrek esan nahi du iazko aurrekontuak errepikatu behar direla, ez kantitateetan, hainbat kasutan kreditu aldaketak eta konpromisoak egoten baitira, baina bai formetan. Deialdiak iazkoaren kopia izan behar du», adierazi zion hedabide honi Kultura Sailak.

Iazko eta 2000. urteko deialdiak badira elkarren kopia, eta, EGUNKARIAK egiaztatu ahal izan duenez, 3.738.295 euroko laguntza erabaki zen bietan. 2002ko deialdian «testu egokitua» dela esaten du espresuki, eta 300.000 euro gutxiago aipatzen ditu.

dakar berekin. Berez eta bokazioz diru laguntza publikoa behar duen sektore bati aukerak murriztea da, garatzeko bideak ixtea. Eta ez dut uste orain ez euskara, ez euskal kultura, ezta Euskal Herria ere, bere arlo estrategiko horietan garapen bideak murrizteko moduan daudenik».

NEREA AZURMENDI ('Zabalik'-eko zuzendaria)

«Euskarazko hedabideei murrizketa honek ez digu inolako mesederik egiten»

«Nire ustez, agente publikoek berriro aztertuta beharko lukete euskarazko hedabideekiko politika orokorra, eta ez soilik diru laguntzak igo, jaitzi edo berdina uzteari begiratu. Uste dut euskarazko hedabideei laguntzeko modu berriak ere aztertu beharko liratekeela.

Hala ere, dudarik ez dago euskarazko komunikabideei diru murrizketa honek ez digula mesederik egiten, inor ez baitabil soberan. Baina, nire ustez, laguntza politika berriz aztertzea da premiazkoena, eta hau izan daiteke horretarako momentu egokia».

ISTRIPUAK. Zuian sei lagun hil dira, beste bat Idiazabalen, eta bestea Arangurenen

Zortzi lagun hil dira Euskal Herriko errepideetan larunbataz geroztik

Burgosera zihoan auto bat beste norabidean sartu zen, eta horrek eragin zuen Zuiako istripua

MANUEL REGUEIRA / EFE

Igande iluntzean Zuian gertatu zen istripuan sei lagun hil ziren eta beste hiru zauritu. Irudian, suhiltzaileak, kiskalitako auto baten alboan.

INGURUMENA

Mutrikuko portu berrirako bideko lanak gaur hasiko dira, atzerapenarekin

Erredakzioa | DONOSTIA

Prozedura administrati- boak direla medio aste batzuetako atzerapenez bada ere, Galdiano enpresak gaur ekingo die Mutrikuko portu berrirako bideko lanei. Samiko- lla-Burumendi bide hori «ezinbestekoa» da Mutri- kuko portu berrirako plan berezia bete ahal izateko, Udalak jakinarazi duenez. Izan ere, kanpoko babes moila eraikitzeke laneta- rako kamioi astunak ber- tatik jaitsi behar dira. Horregatik, bidea ez da lehen momentutik asfal- tatuko, babes moilako lanak bukatu ondoren baizik.

Udalak iazko udazke- nean lortutako akordioari esker, lurak ematearen truke, Jaurilaritzak hartu- ko du bere gain obraren gastua, 500 milioi inguru- koa. Arau aldaketa eta desjabetze prozesu luzea- ren ondoren, Udalak Garraio eta Herri Laneta- ko Sailaren esku utzi zituen lurak.

Bidea bukatu ostean, Udalak Santabata-Buru- mendi inguru guztia ego- kitzeko asmoa dauka, herriari itsaso gainean «astaldi gune zabala» eskaintzeko. Bidea Santa Ageda edo Santabata eli- zaren hondakinen albotik igarotzen da, eta Kultura Sailak «ustezko eremu arkeologiko» izendatua duenez, Aranzadi Zien- tzia Elkarteko kideek indusketak egingo dituzte datozen asteotan.

Ekitaldi ofiziala

Lanen hasierako ekitaldi ofiziala uztailearen 18an egingo da, Eusko Jaurlari- tzako Garraio eta Herri Lanetako sailburu Alvaro Amman buru dela. Eguer- diko ordu batean Buru- mendiko zelaietan ipiniko den karpan egingo da eki- taldia. Amman sailburuaz gain, Portu Arazoetako ordezkariak, Jon Buesa zuzendariak, Jose Vierak, Ignacio Lopez de Agui- lera, Mutrikuko alkate Jose Agustin Elezgaraiak eta alderdietako eta herri- ko beste erakundeetako ordezkariak hartuko dute parte.

Erredakzioa | DONOSTIA

Arabako Zuia herrian sei lagun hil ziren igande arratsaldean gertaturiko auto istripuan. Lekukoen arabera, Burgosera- ko bidean zihoan auto bat beste norabidean sartu zen, eta Bil- bora bidean zihoazen bi auto jo zituen. Norabide berean zihoan beste auto bat, berriz, bide bazterra joan zen, kolpea saihesteko ahaleginetan zebile- la. Sei lagun hil ziren, eta beste hiruk zauri larriak egin zituzten.

Arratsaldeko 19:15ean jazo zen ezbeharra, A-68 autobide- an: zergatik ez dakitela, Burgo- serako bidean zihoan Peugeot 406 batek errepideko erdibi- tzailea gurutzatu zuen, eta Bil- bora bidean zihoazen Peugeot 605 bat eta Nissan Primera bat jo. Kolpearen ondorioz, su hartu zuten hiru auto horiek, eta lehen bi autoetako bidaia- riak suak kiskalita hil ziren.

Sei hildako eta hiru zauritu

Nissan Primerako lau bidaia- riek zori hobea izan zuten; izan ere, lekukoek adierazitakoaren arabera, «auto horrekin lau lagun zihoazen; hiru bere kabuz irten ziren autotik, eta laugarre- nari lagundu egin behar izan

BOST ZAURITUAK

Guztiak ospitalean daude oraindik

Larunbatean Idiazabalen eta igandean Zuian gertatu ziren is- tripuetan larri zauritu ziren guztiak ospitalean daude oraindik. Idiazabalen zaurituriko biak Donostiako Ospitaleko Zainketa Intentsiboen Unitatean daude. Medikuek bi lagun horiek oso larria daudela esan dute; 20 urteko R.C.P. gazteak kolpe ugari, burezurreko eta entzefaloko traumatismoa eta arnasa hartze- ko arazoak ditu. 43 urteko A.R.L. emakumezkoak, berriz, bu- rezurreko eta entzefaloko traumatismoa. Bestalde, Zuiako is- tripuan zauritu zirenen osasunak hoberrantz egin du. Gasteiz- ko Santiago Ospitalean dagoen F.F.M. gizonezkoa larri dagoela diote medikuek, haustura asko eta arnasa hartzeko zailtasun handiak dituelako. Santiago Ospitalean dago S.B. emakumea ere, eta peronea du hautsia. Txagorritxun dagoen J.L.P.-k kolpeak ditu gorputzean.

zioten. Konturatzerako, autoa sutan zegoen». Istripua eragin zuen Peugeot 405eko bi bidaia- riak Logroñokoak ziren: 21 urteko S.B.G. mutil gaztea eta 45 urteko E.G.S. emakumez- koa. Peugeot 605eko lau bidaia- riak, berriz, bilbotarrak ziren: 77 eta 51 urteko E.R.M. eta F.E.D. gizonezkoak, eta 76 eta 49 urteko M.V.M. eta M.R.V. emakumezkoak.

Zaurituak, berriz, Nissan Pri- meran zihoazen lau bidaia- rietatik hiru izan ziren: J.P.L. 51 urteko bilbotarra Gasteizko

Txagorritxu ospitalera eraman zuten, eta 52 urteko B.S. eta 54 urteko F.F.M. Santiago ospita- lera. Azken bi zauritu horiek Getxokoak dira. Istripuaren ondorioz, Bilborako hiru bideak ordubete baino gehiago itxita egon ziren, eta horrek 15 kilo- metroko ilarak eragin zituen.

Kamioi batek eta autobus batek elkar jo zuten Idiazabalen

Larunbat gaueko 22:30ean, istripua izan zen Idiazabalen (Gipuzkoa), eta, bertan, pertso- na bat hil eta hamabost zauritu

ziren, horietatik bi oso larri. Hil- dakoa autobusean zihoan, eta 50 urteko A.A.S. zen, Ourense- koa. Larri zauriturik dauden bi bidaia- riak Donostiako Ospita- lean daude, eta gainerako zau- rituei inguruko osasun etxeetan osatu zizkieten zauriak. Istripu- tik onik atera ziren bidaia- riak, berriz, Suitzara bidean jarri ziren, beste autobus batean. N- 1 errepidean Etxegarartetik behera zetorren autobusa, eta 50 lagun zihoazen, gehienak galiziarak. Ertzaintzak zergatik ez dakiela, autobusak Irlandako matrikula zuen Renault marka- ko kamioi bat aurrez aurre jo zuen, Idiazabal parean. Kolpe bortitz horren eraginez, bi lagun autobuseko leihotik atera ziren. Horietako bat zen hilda- koa.

Hildako bat Arangurenen

Auto batek eta kamioi batek aurrez aurre jo zuten atzo goi- zean Aranguren bailaran (Nafa- rroa), eta, kolpearen ondorioz, Arreko bizilaguna zen 60 urte- ko Jose Antonio E.H. zendu zen. Autoa Madrilgo matrikula zuen Ford Escort bat zen autoa, eta Iruñeko Mankomunitateko kamioi bat bestea. Zolina eta Aranguren herrien artean jo zuten elkar. Hildakoa autoko gidaria zen.

HITZ BITAN

INGURUMENA. Bilbon antolatu dituzte 3. urtez

Baliabideak zaintzea «denon ardura» dela ohartaraziz ekin diete Ingurumen Jardunaldiei

Aitziber Laskibar | BILBO

«Ingurumena denon eskubide den heinean, hura zaintzea ere denon zeregina da». Ideia hori azpimarratuz eman zien hasiera, atzo, Sabin Intxaurre Eusko Jaurlaritzako Ingurumen sailburuak Bilboko Enpresa Ikasketen Unibertsitate Eskolan hirugarren urtez egiten ari diren Ingurumen Jardunaldiei. Osteguna arte iraungo dute jardunaldiak, eta ikasleen artean sentsibilizazioa piztea dute helburu nagusi, sailburuak adierazi zuenez.

Bestalde, «Euskal Herriak, garapen bidean dauden herrialdeekin elkartasunez jokatu badu ere, etorkizunean elkartasun hori areagotu egin behar du», adierazi zuen sailburuak.

Izan ere, jasagarritasunaren oinarria elkartasuna da, Intxaurrearen ustez. Gaineratu zuenez, «nazioarteko elkartasunez jokatu behar dugu, zeren garatze bidean dauden herrialdeen baliabideak agortzeko joera izan dugu urteetan, eta horrek haien pobrezia bultzatu du», gaineratu zuen. «Haien garapen endogenoa sustatu behar dugu», esan zuen.

Belaunaldien arteko elkartasuna ere funtsezkoa dela adierazi zuen Intxaurreak. «Naturak eman dizkigun baliabideak mugatuak dira, eta, beraz, etorkizuneko belaunaldien garapenak gure konpromisoa behar du, natur baliabideak beharko dituztelako eta hori guk bermatu behar diegulako», azaldu zuen.

BOB EDMÉ

Igandean Biriatur egindako protesta ekintzaren irudi bat.

INGURUMENA

12 kilometroko auto karabana, Biriaturko ordaintokiko bideak garatzea galdegiteko

Orotara 100 bat autok hartu zuten parte autobideko Biriaturko ordaintokian igandean antolatu auto karabanan. 12 bat kilometroko auto ilara sortu zuten, Poliziaren arabera. Ingurumena Babesteko Taldeek (CADE), AHT Geldituk, LEIAK

eta beste herritar elkarte batzuek egin zuten deia. «Eraikiak diren bideak garatzen ahal dira; trenbideen gaitasuna izugarria da». Hori aldarrikatzea zen helburua, Victor Pachon CADEko lehendakariak EGUNKARIARI esan zionez.

EUSKARA

Gasteizko Batasuna udal taldeak euskararen inguruko lan taldearen etorkizuna argitzeko eskatu du

Maiatzaren 6an onartutako euskarari buruzko lan taldearen etorkizuna argitzeko, Gasteizko Batasuna udal taldeak Udaleko alkateorde Miguel Angel Etxebarriaren premiazko agerraldia eskatu zuen atzo, Udaleko Lehendakariatzako Irizpen Batzordean. Batzordea, berriz, bertan behera gelditu zen, PP, PSE-EE eta UAren bozen ondorioz. PSE-EEK dioenez, Errenteriako zinegotzi sozialista batek «pairatutako erasoan atzetik Batasuna dago». ETAren indarkeria salatu arte ez dutela Batasunarekin lan egingo gaineratu zuen. Batasunak, berriz, Udaleko PSE-EEren jarrera ez duela ulertzen adierazi zuen, eta horrela ezin dela ezer egin.

ERREPIDEAK

A-8 maiz erabiltzen dutenei %75 merkeago jartzeko PSE-EEK eginiko proposamena ontzat jo du Aldundiak

Gipuzkoako Foru Aldundiak atzo aurkeztu zuen A-8 autobidearentzako beste proposamen bat, PSE-EEK lehengo astean errepideen batzordean aurkezturikoa onartu ostean. Hala, 2003ko ekainean Europistasek duen kontzesioa amaitu ondoren, A-8 autobideko kilometro bakoitza 0,069 eurotan ezartzea erabaki dute, eta ohiko erabiltzaileentzat %25-%75 merkeago jartzea aurreikusi dute. Modu horretara, Antton Jaime Garraio eta Errepide diputatuak joan den asteko plana moldatu du.

UNIBERTSITATEA

Monterok «ezinbesteko» deritzo EAEko unibertsitate lege bat izateari eta «lehenbailehen» egiteari

Manu Montero Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) errektoreak «guztiz ezinbestekotzat» jo du EAEko unibertsitateen lege bat egotea, eta «ahalik eta lasterrena» egin beharko litzatekeela uste du. Monteroren iritziz, gaur egun unibertsitateen EAEko lege bat existitzen den arren (1998an onaturiko Unibertsitate Ordenamenduaren Legea), Madrilgo Kongresuan LOU delakoa onartu izanak «bere baitan dakar unibertsitateen EAEko lege bat egitea». Radio Euskadiri eskainitako adierazpenetan, bestalde, Hezkuntza Saileko eta Eusko Jaurlaritzako agintariekin dituen harremanak «onak» direla gaineratu zuen, eta «ulertze maila nahiko handia» dela gaineratu zuen.

EZBEHARRAK

27 urteko tolosar bat zendu da kamioi batek harrapatuta, Mauleko festetan lo zegoelarik izaniko istripuan

Mauleko supermerkatuan kamioiek deskarga egiten duten lekua hautatu zuen Tolosako (Okzitania) emakume batek lo egiteko joan den larunbatean. Kamioi baten gidariak ez zuen ikusi, eta kamioiarekin harrapatu zuen; handik gutira zendu zen. Mauleko festen kariatara, lagunekin autora lo egitera joan zen egun-sentian. Denentzat lekurik ez zela eta, supermerkatuko sarlekurara jo zuen. 27 urte zituen emakumeak.

40 urteko gizonezko bat hil da Iruñean, trenak aurrean eraman eta larri ospitaleratu ondoren

F.J.C.G. 40 urteko gizona atzo arratsaldean zendu zen, Iruñeko Gipuzkoa etorbidearen azpiko zubitik igarotzen den trenak harrapatuta. Nafarroako Ospitalera eraman zuten arren, minutu gutxi barru hil zen. Ezbeharra eguerdi aldean izan zen, 12:30ean, eta zerk eraginda hurbildu zen trenbidera ez da jakiterik izan.

EPAIKETA

Maroko auzitegi batek 6 urteko kartzela zigorra jarri dio Juan Carlos Lopez kamioilari nafarrari

Tangerko Auzitegiak 6 urtera gutxitu du Juan Carlos Lopez Marin kamioilari nafarraren kartzela zigorra, ustez kamioian 2.055 kilogramo haxix ezkutuan eramateagatik. Hasierako epaian, 8 urteko kartzela zigorra eta 12,8 milioi euroko isuna jarri zioten. Juan Carlos Lopez Marinek «errugabea» dela esan zuen, eta sinatutako adierazpenak komisarian jasandako «tratu txarren ondorioz» izan zirela esan zuen. Haren abokatu Elena Murillok esan zuenez, aurkeztu zituzten frogengatik besterik espero zutela adierazi zuen, «baina Maroko eta Espainiaren arteko harremanak eteteak» eragina izan duela uste du.

HIZKUNTZAK

Bretoiara irakasten duen eskolen sarea Frantziako hezkuntza sistema publikotik at utzi dute

Estatu Kontseiluak Frantziako hezkuntza sistema publikotik kanpo utzi zuen atzo, bigarren aldiz, bretoiara irakasten duen Diwan eskola sarea. Hala, guraso eta irakasleen bost antolakunde arrazoiak eman die txostenak.

Kultura Sailak diruz
lagundutako egunkaria

Hernaniko Udala

IRAGARKIA

Udal Batzarreak 2002ko uztailaren 4an egindako batzaraldian udal eskumeneko zerbitzuak prestatu edo jarduerak administratiboak egiteko prezio publikoen Ordenantza erregulatzailaren ERANSKINean jasotzen diren zenbait tarifen tasak aldatzea erabaki zuen.

- Udal Haurtzaindegia
- "Hernaniko Udal Kirol Patronatua" Erakunde Autonomoko zerbitzuak erabilerak

Dokumentu horiek erakutsiko diren lekua: Udal Kontuhartzaileetan.

Aztertze eta kasu baltz, erreklamazioak egiteko epea: 30 lanegun iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta hurrengo lanegunetik kontatzen hasita, bulego orduetan.

Erreklamatzeko legimitatuta daudenak: uztailaren 5eko 11/1989 Foru Arauak 17. artikuluan aipatzen dituenak.

Aurkezteko lekua: Udaleko Sarrera Erregistro Orkorean. Bestalde, 30/1992 legeak 38. artikuluan seinatzen dituen lekuetan ere aurkeztu ahal izango dira.

Erreklamazioa zein organori aurkeztu behar zaion: Udal Batzarriari.

Hernani, 2002ko uztailaren 12a. Ogasun eta Ondare Debatua.

BEZERO ARRETA:
Edozein zalantzatarako
943300222

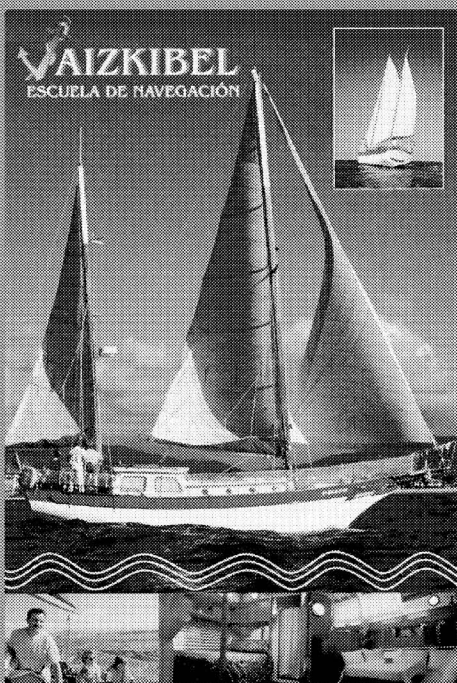
ORDUTEGIA:
09:00 / 16:00
Astelehenetik ostiralera

H A R P I D E D U N A R E N t x o k o a

943 30 41 81 - htxokoa@egunkaria.com - www.egunkaria.com/txokoa

ASTELEHENETIK OSTIRALERA ➡

HAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZUE,
DEI EZAZUE GURE TELEFONORA, EGUNEKO 24 ORDUETAN

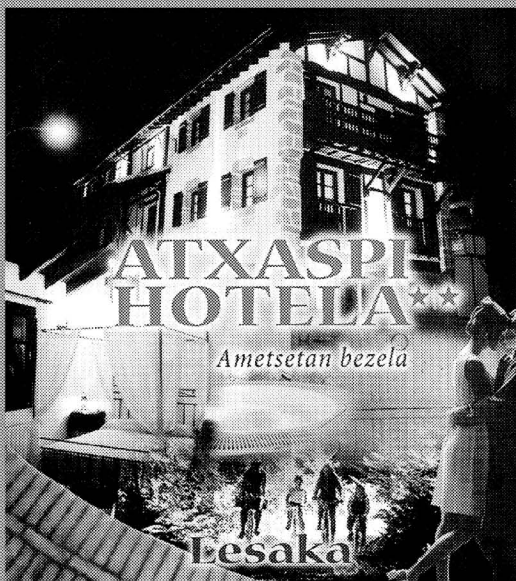
KULUXKA BELAONTZIA

Jaizkibel Itsasketa

**2 lagunentzako egun osoko ibilaldia
Kuluxka belaontzian**

1
(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

Jaizkibel Itsasketa enpresak egun osoko eta egun erdiko ibilbideak antolatzen ditu *Kuluxka* belaontziarekin, itsasoan zehar. Egun osoko ibilbidean, Hondarribiko kirol portutik irten eta kostaldetik Donostiako badiarantz hurbiltzen da belaontzia, tartean Pasaiaiko portuan geldituta. Donostiako badian, Santa Klara uhartearen parean, belaontzia gelditu eta bertan bainua hartzeko aukera izaten da; gainera, bazkaria ere bertan izaten da. Ibilbidea amaitzeko, Hondarribiko bidea hartuta, *Kuluxka* ilargiarainen artean murgiltzeko parada izaten da. Jaizkibel Itsasketakoek **bi lagunentzako egun-pasa eskaini dute uztailaren 29rako. Zozketaren emaitza, uztailaren 18an.**

ATXASPI HOTELA

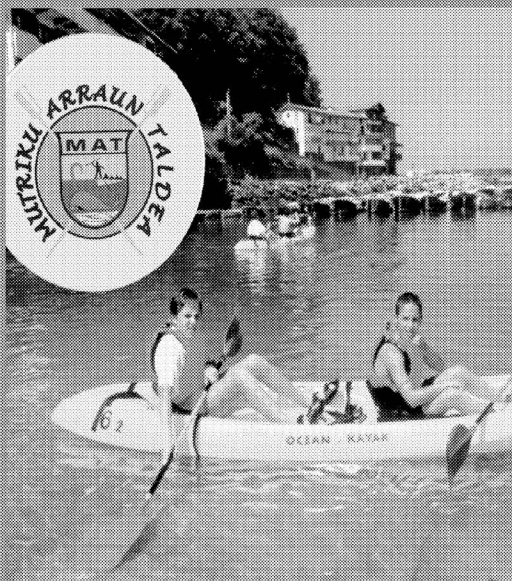
**Euskaldunon Hotela
Lesaka (Nafarroa)**

**Bi lagunentzako
gaua eta gosaria
DOAN**

Lesaka erdian dago Atxaspi hotela. Sei logela ditu, eta bakoitza Euskal Herriko herrialde baten ezaugarri apaindua dago. Inguruak aisialdirako eskaintzen duen aukera anitzez gainera, zure ametsak lasaitze gela topatuko duzu bertan, SPA(hidromasaje bainontzia), sauna eta hidromasaje dutxa. Bi lagunentzako gaua eta gosaria zotz egingo ditugu. **Zozketaren emaitza, uztailaren 20an.**

2

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

KAIIAKEAN OSTERATXOA

**Mutrikuko Arraun Taldea
Mutriku (Gipuzkoa)**

10 alokairu DOAN

Mutrikuko Arraun taldeak kaiakak alokatzen ditu, Mutrikuko kostalde zoragarrian ibiltzeko. Sekulako abentura goatzeko aukera da, arraun eginez itsasoaz goatzeko. Ez da esperientziarik behar, oso erraza baita. Hamar sarrera eskaini dizkigute arraun taldekoek, Harpidedunaren Txokoan zotz egiteko. Beraz, esperientzia berri bat bizi nahi baduzue, deitu lehenbailehen. **Zozketaren emaitza, uztailaren 20an.**

3

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

FASHION FEELING MUSIC

**Boca Boca Producciones
Estreinaldia**

**Antzoki Zaharra (Donostia)
Ekainak 17 - 20:30ean**

20 sarrera DOAN

Tragikomedia musikaduna: halaxe definitzen dute egileek antzezlan hau. Boca Boca Producciones telebista ekoiztetxeak sortu du ikuskizun hau, eta antzerki munduan egin duen lehen saioa da. Azken denboraldiotan hain modan jarri diren gazte telesailetan ezagun bihurtutako aktoreen tiradizoa aprobetxatuz, gaur-gaurko ikuskizuna aurkeztzen dute, emozio handikoa. Modaren mundua, gizarte metafora gisa: horra gaia. Pertsonaiak, modako modelo bezala, behartuta daude beren burua lotsarik gabe erakustera; sentimenduak eta emozioak dira nagusi ikuskizunean, eta musikak dena biltzen du. Uztailaren 17tik 21ra izango da ikusgai. Txokoan 20 sarrera ditugu uztailaren 17rako. **Zozketaren emaitza, uztailaren 17an.**

4

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

euskaldunon
Egunkaria

EUROA. Euroak dolarrarekiko parekotasuna berreskuratu du, 2000ko otsailean galdu ostean. AEBetako enpresen kontabilitate iruzurrek eta Wall Streeteko urduritasunak ahuldu dute dolarra.

Euroa dolarraren parera itzuli da, bi urte eta erdi geroago

Wall Streeten ahuleziak, kontabilitate iruzurrek, AEBetako susperraldi ekonomiko motelak eta erasoen beldurrak bultzaturik, euroak %10 irabazi du hiru hilabeteen

Erredakzioa | BILBO

Euroak atzo eguerdian erdietsi zuen dolarrarekiko parekotasuna finantza merkatuetan, eta haren kotizazioa 1,0071 dolarrean ere iritsi zen, AEBetako diruaren balioa gaindituta, beraz. Europako Banku Zentralak (EBZ) euroko 1,0024 dolarreko truke balio ofiziala finkatu zuen.

Aurtengo apirilaren bukaeratik hona, euroaren balioa %10 gehitu da dolarraren aldean, eta urtearen hasieratik hona %13. Merkatuetan egun batetik bestera espero zuten bi diruen arteko parekotasuna iritsiko zela, inbertsoreak dolarrarekiko konfiantza galtzen ari zirela ikusita.

Wall Streeteko ahulezia izan da dolarraren kotizazioa kaltetu duen eragile nagusia. AEBetako susperraldi ekonomiko espero baino motelago eta ahulago datorrela eta, New Yorkeko burtsak azken bost urteetako gutxieneko maila jo du, eta joera hori atzoko ekitaldian ere errepikatu zen, Wall Street ia 200 puntu galtzen ari baitzen ekitaldia hasi bezain laster.

Bestalde, AEBetako enpresa handien kontabilitate iruzurrek ere eragina izan dute AEBetako ekonomia eta diruarekiko konfiantza galtzeko. Gogoratu besterik ez daude Enron, World-Com, Tyco, Merck edo Xeros enpresen auziak, milaka milioi dolarreko kontabilitate iruzur-ekin.

Fedek AEBetako ekonomiari buruzko mezua iragarriko du

Horrez gain, AEBetako enpresa nagusiek bigarren hiruhileko emaitzak jakinaraziko dituzte aste honetan, eta hainbat kasutan emaitza horiek espero baino okerragoak izango direla uste dute merkatuetan. Intel, Ford, IBM edo Microsoft daude emaitzak aurkeztuko dituzten enpresa handi horien artean.

Gainera, aztertzaileek uste dute balitekeela George Bushen gobernuak «dolar sendoa-

BURTSA

Urteko jaitzierarik nabarmenena izan du burtsak, %5 galduta

Europako burtsak %5 inguruko galerak izan zituzten atzo, eta urteko mailarik apaleneraino jaitsi ziren, Wall Streetek bultzatuta. AEBetako dolarraren ahuleziak, enpresa batzuen kontabilitate iruzurrek eta beste batzuek esperotako emaitza txarrekin eragin dute New Yorkeko burtsaren jaitziera, eta horrek berarekin Europako balio merkatuak eraman ditu zulora, inbertsiogileek balio merkatutik alde egin baitute.

Telekomunikazio eta finantza balioak izan dira kaltetuenak Europako merkatuetan: Deutsche Telekomek %13,92 galdu zuen, France Telecom %7,88 eta Telefonikak %4,63. Bankuetan, BBVAk %6,18 behera egin zuen eta Deutsche Bank %4,48.

Francfourteko burtsak, esaterako, %5,28 galdu zuen atzoko saioan, aspaldian izandako jaitzierarik latzena. Londresek ere 4.000 puntuko muga galdu zuen. %5,4ko galerak izan zituen bertako finantza merkatuak. Ibex 35ak ere urteko baliorik eskasena izan zuen atzokoan, %4,52ko galeren ostean. 10.884 euroko kapitalizazioa galdu zuen. Italiako Mibtelak izan zuen zorte onena, eta hala ere %3 baino gehiago galdu zuen.

ren» politika alde batera utzi izana. Nolanahi ere, AEBetako ekonomiaren bilakaeraz Alan Greenspan Erreserba Federalesko presidentek zerbait esango

du aste honetan, seihileroko txostena aurkeztu duenean.

Azkenik, inbertsiogileentzat betidanik «aterpe dibisa» izan den dolarraren jaitziera atenta-

tu terroristen inguruko beldurrak ere eragin zezakeela azaldu dute adituek, beldur horrek uxatutako inbertsiogileak inbertsio seguruagoen bila abiatu direlako, hala nola euroaren eremura.

Jaitsi eta igotzeko bidaia

Europako dibisak aldagai horiek guztiak alde dituela ere, datozen hilabeteetan igotzeko joera horri utsiko dionik ez dute uste adituek, baizik eta bi moten arteko parekotasuna nagusi izango dela.

Euroa 1,1782 dolar balio zituela jaio zen 1999. urtean, eta euroguneko lurralde guztietako dibisen ordez kotizatzen hasi zen finantza merkatuetan. Hasieratik balioa galduz joan zen ordea, eta urte haren bukaeran dolarrarekiko kotizazioak %14 behera egin zuen.

Hurrengo urtean halaxe jarraitu zuen europako diru berriak, eta 2000ko otsailaren 24an parekotasunetik behera egin zuen. Gutxieneko maila 2000ko urriaren 26an iritsi zuen, 0,8252 dolarreraino jaitzita, hasierako balioaren %30 galdu ostean.

LAN ISTRIPUAK

Behargin bat hil da San Adrianen bost metroko garaieratik erori ostean

Erredakzioa | DONOSTIA

Behargin bat hil zen atzo San Adrianen (Nafarroa) lan istripu baten ondorioz. Eraikin batean lanean ari zela bost metroko garaieratik erori zen langilea, eta heriotza eragin zion kolpeak.

Nafarroako Foru Poliziak azaldu zuenez, San Adrianeko industria gunean jazo zen ezbeharra, goizeko 00:11ak inguruan. Istripua jazo eta berehala iritsi zen bertara anbulantzia bat, «baina ezin izan zuten ezer egin, eurak iristerako hilda baitzegoen 35 urteko behargina», gaineratu zuen Foru Poliziak. Kalagorrikoa zen langilea.

Urtea hasi zenetik Hego Euskal Herrian lan istripuz hiltzen den 79. behargina da atzokoa. 2001eko datuekin alderatuz, ezbeharren kopurua murriztu egin bada ere, hildakoen kopurua hazi egin da, eta iaz baino zazpi langile gehiago (atzoko hildakoa kontuan hartuta). Batez beste, astean hiru behargin hil dira Hegoaldean urte hasieratik.

BBVA-REN AUZIA

Uriarte eta Ibarrek Puerto Ricoko BBVAren kasuan ere deklaratu dute

Erredakzioa | DONOSTIA

AEBetako Fiskaltzaren aurrean deklaratu beharko dute Emilio Ibarra eta Pedro Luis Uriarte BBVA-ko buruzagi ohiek.

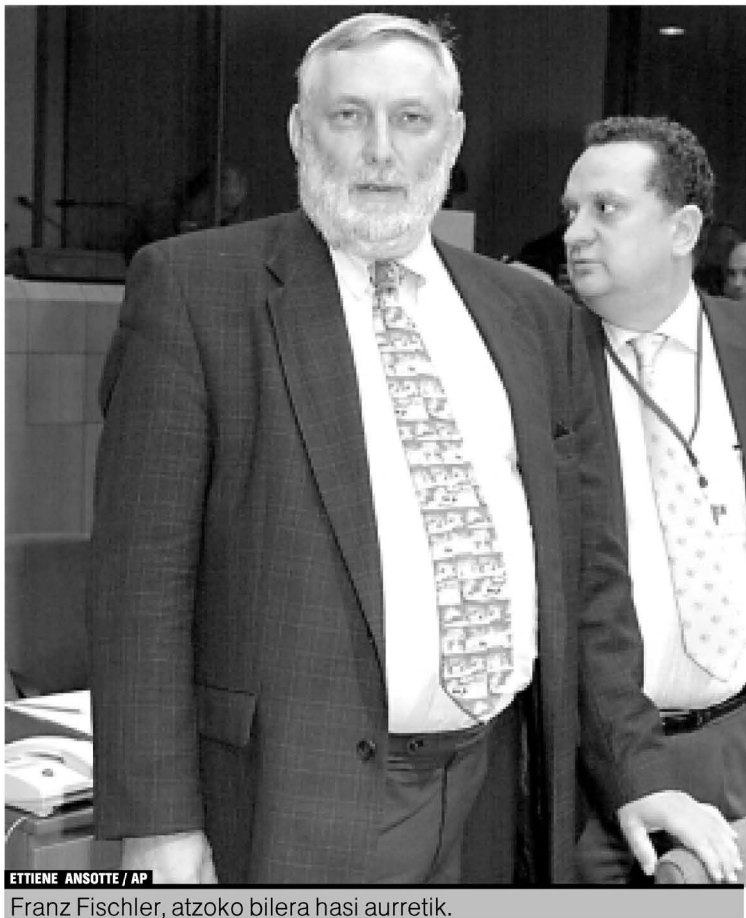
Puerto Ricoko BBVAren ustezko iruzur kasuak aztertzen ari da AEBetako justizia, eta Ibarra eta Uriarteri deklarazioa hartzeko baimena eskatu zion Baltasar Garzon Espainiako epaileari.

Ustez, drogen salerosketatik lortutako dirua zuritu zuen Puerto Ricoko BBVAk AEBetako Fiskaltzaren arabera. Gainera, «AEBetako zerga sistemari iruzur egiteko programa bat» eratzea ere leporatzen diote.

NEKAZARITZA POLITIKA BATERATUA. Sailburuak Bruselan bildu ziren

Jarrera kontrajarriak nagusi Fischlerren NPB aztertzeke Bruselan egin lehen bileran

Erreforma erdiko epean egitea beharrezkoa dela dio Fischlerrek

ETTIENE ANSOTTE / AP

Franz Fischler, atzoko bilera hasi aurretik.

Erredakzioa | DONOSTIA

Atzo bildu ziren, Bruselan, Europako Batasuneko Arrantza eta Nekazaritza ministroak, NPB Europako Nekazaritza Politika Bateratua aztertzeke. Haien aurrean, Fischler Nekazaritza eta Arrantza Komisarioak adierazi zuen bere erreformak «aldaketa atzeraezinak» dituela, eta horrek erreazio kontrajarriak eragin zituen bertan bildutakoen artean.

Izan ere, hamar herrialde ez daude ados erreformarekin.

Haien artean Grezia, Portugal, Italia eta, batez ere, Frantzia aipa daitezke, ez baitaude jasotzen dituzten zuzeneko laguntzak galtzeko prest.

Herve Gaymard Frantziako sailburuak esan zuen «2006a baino lehen egin nahi diren nekazaritza erreformen aurka» daudela. Fischlerrek erantzun zion beharrezkoa dela NPB erdiko epean berritzea, «bai MMerekin egoera hobean negoziatzeko, bai EBn sartzeko hautagaiak diren herriek nola sartuko diren jakin dezaten».

Bestalde, Alemania, Herbehereak eta Erresuma Batua NPBen aldekoak dira, adibidez. Baina Jacques Chirac Frantziako presidentearen ustez, «Franz Fischlerrek egin nahi duen berrikuntza horren ondoren herrialde horiek egin beharreko diru ekarpenen murrizketa izango litzatekeela» besterik ez da hori.

Gainera, Kunast Alemaniako Nekazaritza sailburuak adierazi zuen Alemania «orokorrean» ados dagoela erreformarekin. Laburbilduz, Kunastek NPBen helburuak «dirua hobeto gastatzea, lanpostu gehiago sortzea eta ingurugiroa errespetatzea» direla gaineratu zuen.

Arias Cañete Espainiako Nekazaritza ministroak, aldiz, produkzioarekin lotu gabeko aldaketak ez dituela onartuko adierazi zuen. Haren ustez, erreforma hori «esperimentu arriskutsua» da. Bestalde, Fischlerrek nekazaritza politika bateratua mantendu nahi ez duten herrialdeentzako proposa den erreforma bat egin nahi duela gaineratu zuen.

Fischlerrek *behi eroen* inguruko adierazpenak ere egin zituen. «Egungo NPBk ez du batere sinesgarritasunik Europako gizartearentzat. Elikagaiekin edukitako arazoak ez dira ahaztu oraindik, eta *behi eroak* eta ahoeria horren adibide dira».

Bestalde, «erreforma horrek 1999an Berlinen hitzartutako akordioa errespetatzen» duela adierazi zuen Fischlerrek. Hala ere, sailburu frantziarrak aurka-koa salatu zuen.

LABURGEAN

JON URBE / ARGAZKI PRESS

CCOO eta UGTk Hegoaldeko hiriburuetan egin zuten protesta.

UGTk eta CCOOk langabeziaren erreformaren aurkako mobilizazioei eutsi diete

CCOO eta UGT sindikatueta euhunka militante elkartu ziren atzo Hego Euskal Herriko lau hiriburueta INEM erakundearen egoitzen aurrean, langabeziaren erreformaren aurka protesta egiteko. Hala, ekainaren 20ko grebarekin hasitako mobilizazioa ez dela eten iradoki nahi izan diote sindikatuak Madrildo gobernuari, eta erreforma hori egunotako politikaren inguruko eztabaidetan aipatzeko eskatu diete alderdiei.

Arcelorrek ezohikoen aurreko emaitzetan irabaziak izatea espero du urtea bukatzerako

Arcelorrek lehendakari eragile Guy Dollek azaldu duenez, urte hau bukatzerako ezohiko emaitzen aurretik irabaziak izatea espero dute talde horretako buziek.

«Aparteko ezustekorik izan ezean, ezohiko emaitzen aurretik irabaziak izango ditugu 2002an», esan zuen Dollek egunkari batek egindako elkarrizketa batean.

Duinako ordezkariak Ondarroako Adecoren aurrean elkarretaratu dira ABLEen aurka

Duina Koordinakundeko ordezkariak Ondarroako Adecoren aurrean bildu ziren atzo, ABLE Aldi Batera-ko Laneko Enpresen aurka protesta egiteko. ABLEen aurkako topaketak egingo dira asteburuan Ondarroan, eta Euskal Herriko hainbat mugimenduk hartuko dute parte bertan «ABLEen aurkako borrokan izan esperientziak trukatzeko».

LABek ez du parte hartuko Arcepaferen inguruko mobilizazioetan, «ELAren jarrera dela eta»

Foru eta udal administrazioen langile publikoen lan baldintzak arautzen dituen Arcepafe hitzarmenaren inguruan iragarritako mobilizazioetan ez du parte hartuko LABek, «gainerako sindikatuak, eta batik bat ELAk, erakutsitako jarrera epela dela eta». LABen hitzetan, «ELAk eragotzi egin ditu benetako negoziazio serio bat egiteko egon diren aukerak, eta orain ez du inolako autoritate moralik borrokan ari dela esateko». Besteak beste, Bilbo eta Gasteizko udaletan negoziazioak tratatzea egotzi dio LABek ELAri.

BURTSA. Urteko jaitsiera handiena eta inoiz baino apalago atzoko saioan

Armstrong bakarrik ez

J.B. Andueza |

Atzo irabazteke ez zen Lance Armstrong bakarrik gelditu. Bilbao-2000k ere urteko jaitsiera handiena izan zuen, eta inoiz baino apalago ezarri. Ostiralean AEBetako kontsumitzaileen konfiantzaren jaisteak eta atzo salmenten jaitsierak eragindako inbentarioen gehitzeak Dow

Jonesen hasiera txarra eta salmenta oldea eragin zuen, bai New Yorken, bai Bilbon. Espainian maileguaren hazkundera moteltzeak SCH eta BBVAren %6 pasako jaitsiera eragin zuen; Brasilgo Embratel telefono enpresaren arazoak ez zioten mesederik egin Telefonicari (-%4,63), eta Endesa eta Repsol-YPFk ere %5na galdu zuten.

DATUA

Turismoaren gaineko zailtasunak zabaldu ahala, Sol Meliák (-%4,19) analisten begiko izateari utzi dio. Salestoen den bolumena IbeX-35eko apalenetakoa denez, indizearen hurrengo berrikusketan kanporatua izateko aukerak irabazten ari da, Enagasen mesedetan.

Bilboko 2000 indizea

Diferentzia **-%4,18** | Azken indizea **1.151,05** | Aurreko indizea **1.201,29**

Beste indizeak

New York (Dow Jones)*	8.381,64 (-%3,49)
Tokio (Nikkei)	10.375,15 (-%2,13)
Madril (IBEX-35)	6.420,9 (-%4,52)
Paris (CAC-40)	3.323,74 (-%5,40)
Londres (FTSE 100)	3.994,5 (-%5,44)
Frankfurt (DAX)	3.912,51 (-%5,28)
Milan (Mibtel)	18.539 (-%3,90)

* Egutegira arte

Dibisen merkatua

Dibisa	Euro bat
Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (AEB)	1,0024
Libera Esterlina	0,6413
100 Yen (Japonia)	11622

FRANTZIAKO PRESIDENTEAREN AURKAKO ATENTATU SAIOA. Jacques Chirac Frantziako presidentea hiltzen saiatu duen eskuin muturreko kidea psikiatrikoan giltzapetu dute, adituek argitu arte bere buruaren jabe zenetz eta auzipetu daitekeenetz.

Chirac presidentea hiltzen saiatu zen ultraeskuindarra psikiatrikoan giltzapetu dute

Maxime Brunerie GUD eta UR eskuin muturreko erakunde erradikalenetako kide zen, eta Megreten MNR alderdiko zerrenda batean lehiatu zen Parisko udal bozetara iaz

Erredakzioa | DONOSTIA

Jacques Chirac Frantziako presidentea Uztailaren 14ko desfile militarra hasi baino apur bat lehen tiroka hiltzen saiatu zen Maxime Brunerie 25 urteko ultraeskuindarra psikiatrikoan giltzapetzeko agindua eman zuen atzo Parisko Polizia prefektak, «berarentzat eta besteentzat arriskutsua» delakoan. Denbora berean, haatik, François Cordier Parisko auzitegiko fiskalordeak jakinarazi zuen «hilketa saiorako» sumario bat irekitzeko agindua eman duela, atentatu entseguren inguruko ikerketek aurrera jarrai dezaten.

Courcouronnes (Essone) hirian bere gurasoen etxean bizi zen Brunerie Villejuifeko (Val-de-Marne) ospitalearen atal psikiatrikoan giltzapetu zuten atzo arratsean. Han gelditu behar luke psikiatria adituek argitu arte bere buruaren jabe zenez Jacques Chirac aurka tiro egin zuen unean eta, beraz, egitate honen erantzule jo daitekeen ala ez. Bere senean zela ondoriotzatzen badute aditu hauek, «hilketa saio» batengatik auzipetuko lukete Brunerie. Anartean, kalifikazio hau bera duen baina zehaztugabeko jende baten aurkako sumario bat irekitzeko agindua eman du Parisko Fiskaltzak.

Marko juridiko honi esker, Polizia judizialak ikerketak eraman ahal izango ditu atentatu saioaz eta honen egileaz. Brigada kriminalak egindako lehen azterketen arabera, Brunerie bakarrik zen Chirac alderat 22 LR kalibreko karabina batekin tiro bat egin zuen, igande goizean. Atentatu egileak bere arma gitarra zorro batetik irten zuen eta lehen tiro bat egin zuen, inguruan zeuzkan lau ikusleek menden hartu aurretik. Hauetatik batek armaren kanoia desbideratu zuen eta beste hiruek Brunerie menderatu egin zuten. Eliseoko prentsa zerbitzuak jakiterat eman zenez atzo, Chiracek lau lagun hauek banan-banan deitu ditu eta «euren adorea goresmenak zuzendu dizkie».

MNRk gaitzetsi du atentatua

Polizia ikerketari dagokionez, GUD eta UR mutur eskuin erakundeetako kide andana galdetuak izan ziren atzo. Brunerierekin azkenik egon zen URko kide baten atzetik zebiltzan poliziak. Hauek itaundu zuten, halaber, Brunerieren

ERIC FEFERBERGER - PHILIPPE DESMAZES / EPA

EZUSTEAK HARTUTAKO OSPAKIZUNA. Frantziako agintariak igandean uztailaren 14ko ospakizun militarrean parte hartzen ari zirela —ezkerrean—, Maxime Brunerie ultraeskuindarra —eskuinean— Jacques Chirac presidenteari tiro egiten saiatu zen, karabina batekin.

UZTAILAREN 14KO HITZALDIA

«Frantziak beste bultzada bat behar du»

Frantziari datozen bost urteetan «beste bultzada bat emateko» asmoa berretsi zuen atzo Jacques Chirac presidentek, uztailaren 14ko jai nazional egunean kazetariekin egin ohi duen hitzaldian. «Frantziari beste bultzada bat behar zaio eman eta frantziarren kezkei erantzun», adierazi zuen Chiracek, bere agintaldiaren bi ardatz nagusi diren zergak eta karguak gutxitzeko eta segurtasun ezaren aurka bo-

rrokatzeko egitasmoak berretsita. Halaber, «nazioartean dauden erronkei eta Europaren eraikuntzaren premiari ere behar zaie erantzun eta guztiotan ez dut porrot egiteko gogorik», aldarrikatu zuen Chiracek. Solasaldi horretan ere, Jean-Pierre Raffarin gobernu bultzatzen hasitako lana goretsi zuen Frantziako presidentek, «bi hilabete barru hainbeste egitea ez baita sarritan gertatu».

Iritzi horrekin ez zen bat etorri PCF Alderdi Komunistako idazkari Marie-Georges Buffet. Haren irudiko, «eskuineko gehiengo ultraliberal bateko diskurtsoa

izan da». Izan ere, Buffeten aburuz, «dirua dutenentzako zerga gutxitzea eta kargak jaistea hobesten du baina ez du deus iragarri, ordea, gizamaila apalenetako herri-tarrentzako».

Michel Tubiana LDH Giza Eskubideen aldeko Ligaren presidentek, berriz, iritzi zionez, «etorkizunerako ikuspegia zapalkuntza areagotzea da». Aginte honek plazaratu duen mezu tinko bakarra da zapalkuntzarena eta bazterketarena», zehaztu zuen Giza Eskubideen aldeko Ligako presidentek, eta «gerra sozial bat deklaratu da» gaineratu.

ERREAKZIOAK

JEAN-PIERRE RAFFARIN

(Frantziako lehen ministroa)

«Ardura politikoak adorera behartzen gaitu, baina biziaren haria eten erraza da»

JEAN-MARC AYRAULT

(Diputatu sozialisten burua)

«Elkartasuna nahi diot adierazi Errepublikako presidenteari; berari erasoz demokraziari zaio oldartzen»

A. FOGH RASMUSSEN

(EBko txandakako lehendakaria)

«Antzeko atentatu saio bat egoteaz kezkatuta nago, baina pozik nago Chirac presidentea onik eta salbu baita»

GERHARD SCHROEDER

(Alemaniako kantzilerra)

«Gertaera honen eskuin muturreko giroak beste behin ere erakusten du arrisku hauek serio hartu behar ditugula»

JULIEN DRAY

(Essonneko diputatu sozialista)

«Erokeria bat egin dezakeen jenderik bada, baina hau ez da segurtasun ezaren gain ezartzeko kontu bat»

HEMEROTEKA

Atentatu saioarekin Chiracen ospea handitu egingo da, *Liberation*-ek asteleheneko editorialean zioenez, alabaina horrez gain presidentetzari eustea ahalbidetu zioten botoak ez galtzeko gizarte arloan zuhur jokatzeko hasia dela nabarmendu du egunkari berak.

LIBERATION

Indargabetzailea

(2002ko uztailaren 15a)

Zein leku egokituko zaio Jacques Chiraci historian? Apirilaren 21a arte, V. Errepublikako presidenterik kaskarra zen. Maiatzaren 5ean, ongien berrautatutako estatuburua izatea lortu zuen, bost frantziarretik lauk aukeratu baitzuten (...).

De Gaullek bezala, eskuin muturreko militante baten erasotik onik irtetea lortu

du. Hau da, hilabetez hilabete, haren biografia aberasten ari da. Nicolas Sarkozy, ordea, polizi aldetik badu zer ondorioztatu azken hamabost egunotatik, lehen ministroari inork espero ez zuela gizon bat hurbildu zitzaiolako Asanbleako tribuna-ra, eta estatuburuaren bizitza arriskuan jarri dutelako. Baina, historiaren ikuspegitik, Jacques Chiracentzat benetako arazoa ez da ihes egitea buruberoetatik, eskuin muturraren gorrotozko diskurtsoez blai egonagatik ere. Areago da lasterregi ez jaistea lehen itzulian zuen egoerara, bost frantziarretik bakarra zuelako alde.

Denbora irabaztearren-edo, Chiracek, atzo, errespetua aldeztu zuen hainbate-tan. Pertsona horrek —zeini hainbeste leporatu baitzaio bere promesak ez betetzea— errespetua funtsezko hitz moduko bat balitz bezala hartzeak, dudarik gabe, haustura bat markatzen du.

Chiracek bere geroaren hariak erabili

nahi ditu. Bakarrik. Bere lehen ministroa aipatzea ahazteraino, hala nola bere pasio handia, decentralizazioa. Atzo izen bakar bat esan zuen, François Fillon. Hain zuzen ere, gizarte aferen ardura duenarena; izan ere, eskuina horregatik da beldur udazkenean ez ote den hirugarren itzulia izango. 1995ean, gizarte mugimenduaren Frantziak Juppe behatopatzeara eragin zuen (...). Eta orain dela zazpi urteko Jupiteren ausardiaren lekua, orain, Chiracen nolabaiteko zuhurtziak hartu du. Duela gutxi, ordea, zakarki erabili zituen Medef (Frantziako Enpresen Mugimendua) eta bere Ekonomia ministroa, dena indargabetzeko asmoarekin, gizarte planetatik gizarte ongizatearen abusuraino. Eta hiru langintza aldarrikatu zituen ahalik eta gehieni atsegin emateko: errepideetako segurtasun faltaren aurkako borroka, minbiziaren aurkakoa eta ezinduen aldekoa.

LEHEN MINISTROA ETA PRESIDENTEA MARTXAREN BURUAN. Jean-Pierre Raffarin Frantziako lehen ministroa eta Jacques Chirac presidentea Eliseoko Zelaian, agintari militarren aurrean igarotzen.

PATRICE RIBEIRO

Synergie Polizia sindikatuko buruzagia

«Zero arriskua ezinezkoa da, eta politikariek erabaki behar dute askatasunen eta koakzioen arteko oreka zein izango den»

egiten diren ospakizunen antolaketaz gogoeta egin beharko dute segurtasun indarrek, bai eta jendetza biltzen duten eskualdeetarako bisitenaz ere.

Arriskua

Chirac hiltzen saiatu zen Maxime Brunerie beragandik 150 metrora zegoen eta karabina batekin tiro bat egin ahal izan zuen ospakizuna ikusten ari ziren inguruko hainbat lagunak geldiarazi baino lehen. Arma mota kontuan hartuta, «oso zaila» zen mugimenduan zegoen jomuga jotzea, baina posiblea, Poliziak atzo aitortu zuenez.

Synergie-ofizialak sindikatuko buruzagiak erabateko segurtasuna bermatzea ezinezkoa dela nabarmendu zuen atzo. «Zero arriskua ezinezkoa da eta politikariek erabaki behar dute askatasunen eta koakzioen arteko oreka zein izango den». Segurtasun neurriek ospakizunaren izaera erabat aldarazi dezaketela ohartarazi zuen, ordea. «Hainbat atentaturen jomuga izan zen De Gaulle berak ere inoiz ez zituen ekitaldi honen ezaugarriak aldatu nahi izan».

Eliseoko Zelaian 4.000 polizia eta jendarme zeuden hedatuta, uniformeaz nahiz kaleko arropaz jantzita.

Errepublikako Presidentetzaren Segurtasun Taldea arduratzen da Frantziako lehendakariaren babesaz. 42 polizia eta 42 jendarmek osatuta dagoen elite unitatea da. Horrez gainera, atzerrira doanean, goi buruzagien babeserako zerbitzuak zaintzen du.

SOS LAIA

MAXIME BRUNERIE

Brunerie iazko Frantziako udal bozetan MNR Mugimendu Nazional Errepublikanoko Parisko hautagai izan zen —zazpigarrena zerrendan—, eta Bruno Megret alderdiko buruak aurtengo presidentetzarako bozen lehen txandan egin zuen ekitaldian parte hartu zuen. Neonazitzat joa den PNFE Frantziako Alderdi Nazionalista Europarra alderdiaren gertuko Batasun Defentsa Taldea ikasle elkarteak ki-dea da. Txekiek faltsutzeagatik auzipetua da, eta Poliziaren fitxategian zegoen eskuin muturreko taldeen manifestazioetan zein ere Paris Saint-Germain futbol taldeko jarraitzaileen liskarretan parte hartzeagatik.

Chirac babesteko segurtasun neurriak indartuko ditu Gobernuak

Sarkozy Barne ministroak ikerketa eskatu du eraso saioaren ondorioak aztertzeko

Agentziak | PARIS

Igandeko atentatu saioak presidentearen segurtasunari buruzko eztabaida piztu du Frantzian. Nicolas Sarkozy Barne ministroak jazoera horretatik ondorioak ateratzeko ikerketa eskatu dio Parisko Poliziari eta Poliziaren zuzendaritzari nagusiari. Jacques Chirac babesteko

neurriak indartzeko asmoa du Gobernuak. Ikusleei miaketa egitea, polizia kopurua handitzea eta presidentea Eliseoko Zelaitik estalkirik gabeko autoan ez ibiltzea izan daitezke neurriak, Synergie-ofizialak Polizia sindikatuko idazkari nagusi Patrice Ribeirok atzo esan zuenez.

Eliseoan maiatzaren 8an, uztailaren 14an eta azaroaren 11n

arreba eta bere aita eta amaren aldi izango da gaur, atzo arratsan itzuli baitziren Espainian igarotzen zituzten oporretatik.

Courcouronneseko etxean igandean bertan egin zuten miaketan polizeiek «propaganda estremistako dokumentuak» aurkitu zituzten eta Maxime Brunerieren ordenagailua eraman zuten azterketarako. Honetan espero zuten mezu elektroniko baten zantzua atzemate, Bruneriek Interneten bitartez aholkua eman baitzuen uztailaren 14ko desfile militarri begira egiteko, argitasun gehiagorik gabe.

Bruno Megret buru duen MNR Mugimendu Nazional Errepublikanoa mutur eskuineko alderdiak baietsi zuen Brunerie zinegotzigai izan zela Parisko XVIII. udal barrutian aurkeztu zuen zerrenda batean baina atentatu saioarekin ezer ikusterik ez zuela aldarrikatuta, gaitzetsi ere egin zuen atzo zabalduetako agiri batean.

GOBERNUAREN LANA AZTERGAI. Alderdi gehienek iritziz, Madrilek Espainia birtualaz eta demagogikoki dihardu

«Defizit sozial jasanezina utziko» duela leporatu dio Aznarri oposizioak

Gobernu berriarekin erronketan urrunago iritsi nahi duela esan du Espainiako presidentek

Erredakzioa | DONOSTIA

Madrilen Espainiako Kongresuan egiten ari diren Nazioaren Egoerari Buruzko Eztabaidan oposizioaren kritika franko jaso zituen atzo Jose Maria Aznar presidentek eginiko hitzaldia. Berriki eraldatu gobernuarekin «espainiarren erronka handietan urrunago iritsi» nahi duela esan zuen Aznarrek, eta erronkak hauek direla zehaztu zuen: «Terrorismoa borrokatu, askatasunen jarduna segurtatu, nazioaren egituraketa sendotu, lanpostuak eratzen segitu, herrialdea modernizatu, ongizatea areagotu eta Espainiak munduan duen rola indartu». CCOO sindikatuaren arabera, Aznarren hitzaldiak ez du ekonomia arloko arazoak bilatzea xede. PSOE alderdi sozialistak kritikatu zuen Aznarrek «Espainia birtualaz» hitz egin eta azken urteko kudeaketaz konturik eman ez izana.

Aznarrek atzoko hitzaldian adierazi zuenez, berriki eraldatu duen gobernuarekin «espainiarren erronka handietan urrunago iritsi» nahi du. Espainiako presidentek «terrorismoa borrokatu, askatasunen jarduna segurtatu, nazioaren egituraketa sendotu, lanpostuak eratzen segitu, herrialdea modernizatu, ongizatea areagotu eta Espainiak munduan duen papera indartzea» dira aurrera begirako erronkak. Erronka horiek ardatz hartuta heldu diren hilabeteotan hainbat erreforma garatuko dituztela jakinarazi zuen Aznarrek, hala nola, delinkuentziaren kontrako borroka plana, Euskal Herriko hautetsiekin zerkusia duten legeen aldaketak, elkarriketa sozialerako ma-

MANUEL H. DE LEON / EFE
Espainiako presidente Jose Maria Aznar, eskuinean, atzo emandako hitzaldian diputatuei zuzentzen.

haiak, botere judizialaren lege organikoaren aldaketa, hezkuntzaren zein osasun sistemaren kalitatearen legea eta tokiko finantzaketarako proiektua.

Aznarrek atzo iragarri zuenez, Gobernuak tokiko finantzaketa eredu berria aurkeztuko du urtea bukatu aurretik; hala, PSOEri eta beste alderdiei dei egin zien «tokiko itun handi bat» lortzeko, udaletxeek protagonismo handiagoa eta konpetentzia berriak har ditzaten. Espainiako presidentek esan zuenez, «Gobernua 1992ko Itun Autonomikoan hartutako konpromisoak betetzen ari da»

Tokiko finantzaketa eredu berriarekin zergadunen %90ari Aktibitate Ekonomikoen gaine-

ko Zerga kentzea lortuko dutela eta horrek autonomoei eta enpresa ttikiei mesede egingo die la azaldu zuen Aznarrek.

Justiziaz, 1997tik giza baliabideak eta materialeak ugaritu direla eta Justizia Administrazioa «sakonki» erreformatzen ari direla nabarmendu zuen Aznarrek; horren ildotik, teknologia berrien planak epaitegieta-ko prozedurak bizkortuko dituela ziurtatu zuen.

Kritikak alde guzietatik

PSOEko idazkari nagusi Jose Luis Rodriguez Zapaterok bere hitzaldian esan zuen Gobernuaren asmoak eta berriki eginiko eraldaketa «aureranzko ihesa» besterik ez direla.

Buruzagi sozialistaren aburuz, «Aznarren Gobernuak defizit sozial jasanezina utziko du; bi urte galdu ditu eta herritar orori galarazi dizkio». Jarraian, Jose Maria Aznarri eskatu zion lan arloko «dekretukada» eta Irakaskuntzaren Kalitate Legea ezabatzeke. Behin-behineko kontratazioa zigortu eta aldika-ko kontratuak kateatzea eragotziko duen lan erreforma bat proposatu zuen PSOEko buruak, «herrialde justu eta moderno lortzeko».

Era berean, ikerkuntzan inbertitzea, enpresa publikoa sendotzea, etorkinak integratzeko politika eta herritarren segurtasuna areagotzearen beharra azpimarratu zuen Zapaterok, eta «kalean 7.000 polizia gehiago» eskatu zituen. Aitzitik, Euskal Herriarekiko eta Marokorekiko auzitan bat etorri zen Zapatero Aznarrekin, eta *terrorismoaren* kontrako borrokan gobernu laguntzeko prest agertu zen.

Zapaterori ihardetsiz, Aznarrek «arduragabe» iritzi zion hari, bere hitzaldia erradikaltzeagatik eta «uste izateagatik manifestazioetako leloak egitea dela oposizioa egitea».

Bien bitartean, CCOO sindikatuarentzat, Aznarren hitzaldiak ez ditu arazo ekonomikoak konpontzea xede. Ildo berean, UGT sindikatuaren idurikotz, Aznarrek hitzaldi «zinikoa, de-

IMMIGRAZIOA

Legearen barnean bizitzea, «modu bakarra»

Jose Maria Aznarrek atzo azaldu zuenez, immigrazioaren gainean Espainiako Gobernuak duen jarrera aski zehaztua dago, eta Espainian bizitzeko «legearen barnean bizitzea izan behar du modu bakarra». Espainiako presidentaren hitzetan, «gure harrera ahalmena ez da mugagabea». Legez kanpoko immigrazioaren aurka borrokatzeko baliabideak hobetzen ahal direla esan zuen Aznarrek, eta sarrera prozedurak eta fluxu migratorioen ordenakuntza hobe-

tuko direla erantsi; Latinoamerikarekin Espainiak dituen harremanak bereziki baloratuko dituztela ere zehaztu zuen. Gainera, delituak egiten dituzten atzerritarren kontrako neurriak hartuko ditu Gobernuak, eta sei urtekoa baino zigor txikiagoa jasotzen duen legez kanpoko etorkin bat Espainiatik egotziko dute.

Horren aurrean, PSOEko buru Jose Luis Rodriguez Zapaterok, Gobernuaren politikarekiko desadostasunean, estatu mailako akordio baten beharra azpimarratu zuen. Alderdi sozialistako buruaren arabera, legez kanpoko immigrazioa kontrolatu eta Espainian legearen barnean dauden atzerritarren integrazioa bultzatu behar dira.

ERREAKZIOAK

JOSE LUIS RZ. ZAPATERO
(PSOEko burua)

«Aznarren kudeaketa nagusikerian datza; antisoziala eta zaharkitua da; ez du gardentasunik»

FRANCISCO GONZALEZ
(BNG alderdiko diputatua)

«Aznarrek bi obsesio ditu: herra antinazionalista eta estatu espainiarra bernazionalizatu nahia»

J. ANTONIO LABORDETA
(Chunta Aragonesistako diputatua)

«Aznarren hitzaldia aspergarria eta monotonoa izan da. Francoren hitzaldiak gogorarazten ditu»

GASPAR LLAMAZARES
(IU Izquierda Unida-ko buruzagia)

«Gobernuak milioika langileren eginahalak alferrik galdu ditu eta gutxiengoak bere ondasunak bikoiztu»

JOAN PUIGCERCOS
(ERCKo diputatua)

«Presidenteak ez du autokritikarik ttikiena ere agertu. Erakutsi du autokritikarako ezgauza dela»

MARIANO RAXOI
(Presidentetzaren ministroa)

«Ez dago alternatiba ezagunik; bere garaian aurkeztuko duela esan zuen Zapaterok»

magogikoa eta gezurtia egin du, ekainaren 20ko greba orokorren ondorioak aintzat hartzen ez dituelako».

Izquierda Unidako buru Gaspar Llamazaresek oposizioari bere alderdiarekin bat egiteko deia egin zion, «zentsura soziala zentsura politikoa» bihurtu eta Aznarren exekutiboa boteretik kentzeko.

Iniciativa per Catalunya buru Joan Saurarentzat, Aznarren «hitzaldi sozialki bidegabea, autoritarioa eta kontserbadoreak Gobernu 1996tik unerik baxuenean dela islatzen du».

RABATEN ETA MADRILEN ARTEKO HARREMANAK. Zio historikoak erabili dituzte bi gobernuek jarrerak arrazoitzeko

Marokok Leila uhartean «ekintzen bidea» erabili izana salatu du Espainiak

Joan den astean bidali tropak ez erretiratzearabaki du Rabatek

JEROME DELAY / AP

Gizon marokoar bat Leila uharteari begira, Marokoko kostaldetik.

Erredakzioa | DONOSTIA

Bere lurralde nazionalaren gaineko subiranotasuna gauzatzen ari dela argudiatuta, Marokoko Gobernuak Leila uhartetik tropak ez erretiratzeko erabakia hartu duela iragarri zuen atzo Mohamed Benaissa Rabateko Atzerri ministroak. Espainiako Gobernuak bozeramaile Mariano Raxoik nabarmendu zuen espainiarrak 1960. urtera arte uhartean etengabe izan zirela. Hala, Marokok «ekintzen bidea» erabili izana salatu zuen Raxoik. Espainiako presidente Jose Maria Aznarrek eta oposizioko buru Jose Luis Rodríguez Zapaterok jarrera bateratua erakutsi zuten atzo Madrilen, Espainiaren «interes nazionalak» babestearen alde.

Ostegun gauean Marokoko Armadako talde batek kostatik 180 metrora den espainiarrek Perejil deituriko uhartean beha-

toki bat paratu zuten. Uhartea beretzat aldarrikatzen duen Espainiak uhartetik erretiratzeko dei egin dio ordutik Rabati.

Datu historikoak eman zituen Benaissa diplomaziaren buruak atzo Marokoren jarrera arrazoitzeko. «Maroko eta Espainiaren artean Ceuta eta Melillaren gainean dagoen subiranotasun auziaren atala ez da Leila uhartearen auzia», esan zuen. Espainiak Marokoko iparraldean zuen agintea 1956. urtean bukatu zenetik uhartean Rabateko tropak izan direla nabarmendu zuen. «Leilan zabalduriko zaintza neurriak Marokoko Estatuak bere lurralde nazionalaren gain duen subiranotasunaren ariketan eta droga trafikaren zein lege kanpoko immigrazioaren aurkako markoan sartzen da», gaineratu zuen ministroak.

Honez gain, Madrilek gerraontziak Afrikako iparraldera bidali izana «neurritz kanpoko-tzat» jo zuen Benaissak. Marokok «Espainia probokatzeko, eta, are gutxiago, inbaditzeko asmorik» ez duela azpimarratu zuen, eta konponbide diplomatiko baten alde agertu zen.

EB eta NATO irtenbidearen alde

Europako Batzordeak Leila uharteko krisialdiari konponbide diplomatiko azkarra ematen ahalegintzeko eskatu zion atzo Rabateko gobernuari. «Okupa-

MOHAMED BENAISSA

Marokoko Atzerri Ministroa

«Leila uhartearena ez da Ceuta eta Melillaren gainean dagoen subiranotasun auziaren atal bat»

zioa lehenbailehen bukatzea nahi dugu. Elkarrizketak abian dira. Auziak gero eta luzeago jo, orduan eta txarrago izan daiteke eragina Europako Batasunaren eta Marokoren arteko harremanetan», eman zuen aditzera Jonathan Faull Batzordeko bozeramaileak.

NATOk eledun batek, bestalde, egoera bere onera berriz ekartzeko eskatu zion Marokori. «Ez da ekintza lagunkoia izan Marokoren aldetik, eta *status quo*-a aldatzen du», esan zuen aliantzako bozeramaile Mark Laityk.

Bi erakundeok aferarekiko distantzia jarri nahi izan zuten joan zen ostiralean, Espainia eta Marokoren arteko afera zela nabarmenduta.

Espainiak afera gaur egitekoa den EBko Segurtasun eta Politika Batzordearen bilerara eramatea litekeena da. Krisia larriagotuta, baliteke Madrilek Bruselari Rabatekiko itunak bertan behera uzteko eskatzea.

Edu Lartzainguren | DONOSTIA

Espainia eta Marokoren artean azken hilabeteotan izaniko harreman ozpinduak erabat garraztu dituen Leila uharteko afera auzi sinbolikoa dela onartu dute Rabaten zein Madrilen. Hala dela dirudi egitan, Espainiarrak Perejil uhartea deitzen duten harritzarrak izan zezakeen natur baliabide bakarra —perrexil belarra— aspaldi desagertu baitzen, gutxi arte bertako biztanle bakarrak ziren zaindaririk gabeko ahuntzen sabelean, hain zuzen ere.

Espainiako hainbat komunikabide Marokoko kostaldetik metro gutxira den Leila uhartearen «balio estrategikoa» haizatzten aritu dira azken orduotan, Rabateko Armadako talde batek ostegun gauean eginikoak Madrilen piztu duen larrialdia- ren agergarri. Harritzarra hartzeko Marokok erabilitako argudioa ere ez da oso sinetsagarria: uhartea «terrorismoaren eta droga trafikaren» aurka hobeto borrokatzeko hartu zutela esan zuen Rabateko gobernuak.

Aitzakiak aitzaki, harritzarren atzean Madrilek eta Rabatek ezkutaturiko zioak gero eta

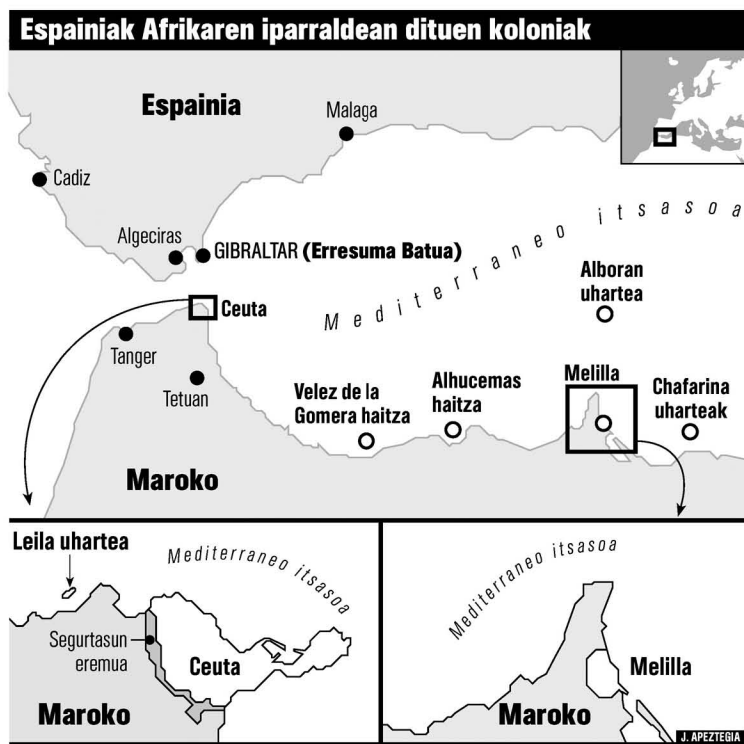
Ahuntzek jandako perrexila

LEILA UHARTEAREN INGURUKO KRISIA. Marokoko kostaldeko uhartea hartzeak inguruko kolonien geroari buruzko larrialdia piztu du Madrilen

nabarmenago agertzen dira itsasbeherarekin batera. «Arazo serioa da, ez militarrengatik, Marokok erabilitako jokamoldereengatik baizik», eman zuen aditzera igandean Ana Palacio Espainiako Atzerri ministroak. Mohamed Benaissa Marokoko diplomazioaren buruak Rabaten ekintzaren epe luzerako asmoak argitu zituen egun berean: «Lasaitasunez, ahal da Espainiarekin modu bat aurkitzea konpontzeko diren hainbat arazoren inguruan —Leila uhartea barne— elkarlanean aritzeko». Hitzak kontu handiz aukeratu zituzten Gibraltargo Itsasartearen bi aldeetako ordezkariak. Marokorrek Leila uhartea «hainbat arazoren artean bat» dela nabarmendu zuen.

'Beste' arazoak

Ceuta eta Melilla hiri militarizatu- tuez aparte, Leilako harrikoskor- raren pareko beste lurgune bat- zuk daude espainiarren esku Marokoko kostaldean: Velez de

la Gomera haitza, Alhucemas haitza, Alboran uhartea eta Chafarina uharteak, alegia. Gune- otako gehienek 30-50 solda- du espainiarrak osaturiko tal-

deak besterik ez dituzte biztan- letzat. Guneon gaineko subira- notasunari eta kontrolari eus- teko Erresuma Batuak Gibraltarren inguruan darabiltzan

argudio berak errepikatzen di- tuela Madrilek nabarmendu du BBC informazio agentziako Da- vid Bamford analistak. Londre- sen esku den koloniaren afera berriz eztabaida mahaian den honetan, urrezko aukera ikusi du Rabatek Ceuta, Melilla eta gainontzeko guneen inguruko gaia harrotzeko. Marokok Espainiaren esku zen Mendebal- deko Sahara bereganatzeko 1975. urtean eginiko *Martxa Berdea* berriz gertatzearen bel- dur da Madril.

Espainiarrak, zer gerta ere, Marokoren kontra Europako Batasunaren babesa lortzen saiatzen ari dira. Izango dute, ziurrenik, baina ez dohainik, Hamabostek Madril marokoa- rrekiko harremanak hobetzeko ahalegintzera behartzea liteke- ena baita. Ikuskizun da, honez gain, Rabateko errege ezkonbe- rriak noraino eutsiko dion hor- dagoari. Ahuntzek jandako pe- rrexilaren uhartearen okupa- zioa ezte jaietako beste ikuskizun bat ez dela izan era- kutsi beharko du. EBrekiko ha- rremanak ez okertzearen, atze- ra egitea litekeena da, ordea. Perrexila jan zuten ahuntzen pentsutik, *circensis* emango die, behintzat, herritarrei hainbat egunez.

HITZ BITAN

TXILE-ARGENTINA

Prats jeneralaren ustezko hiltzaileen estradizioa bertan behera utzi dute

Txileko Auzitegi Gorenak uko egin dio Augusto Pinochet diktadore ohiaren polizia sekretuko (DINA) bost buruzagi Argentinara estraditatzeari. Carlos Prats jeneralaren hilketagatik epaituak izan behar zuten. Jenerala 1974an hil zen bere autoan jarritako bonba bat lehertu ostean.

PARAGUAI

Bost eguneko salbuespen egoera agindu du Gobernuak

Asunciongo Gobernuak salbuespen egoera agindu zuen atzo Paraguain azken egunotan egiten ari diren protestaldiak direla-eta. Manifestazioen antolatzaileak atxilotuko dituztela iragarri zuen Victor Hernoza Barne ministroak.

NEPAL

Gutxienez 50 lagun hil dira, luizi baten eraginez

Katmandutik ekialdera 200 kilometrorara ziren Dipsung eta Sikundel herrixkak deuseztu zituen atzo luizi batek eta baliteke gutxienez 50 lagun lohiak hil izana. Azken egunotako eurijasek eragin zituzten lubiziak.

SAVA RADOVANOVIC/AP

Ezkerretik eskuinera, Vojislav Kostunica, Stijpe Mesic eta Beriz Belkic presidenteak.

BALKANAK. Daytongo akordiotik hiru herrietako buruen lehen bilera izan da

Bosnia, Jugoslavia eta Kroaziak lankidetzarako hitzarmena adostu dute Sarajevon

Erredakzioa | DONOSTIA

Zazpi urteren ostean, atzo bildu ziren Sarajevon Jugoslavia, Kroazia eta Bosniako buruzagiak lehen aldiz —Vojislav Kostunica, Stijpe Mesic eta Bosniako hiru presidenteak, Beriz Belkic, Zivko Radisic eta Jozo Krizanovic—. Herrialdeen arteko mugak aldatzearen kontra agertu ziren, eta Europako

Batasunean (EB) sartzeko duten nahia berretsi zuten. Horrez gain, beste arloetan ere lankidetzaz itzuli ziren.

1995ean bildu ziren azken aldiz Daytonen, hiru herrialdeetako orduko presidenteak. Bertan, Bosniako guda amaitzeko akordioa sinatu zuten.

Atzoko bilera oso garrantzitsua izan zela adierazi zuten hiru agintariek, eta datozen hilabeteetan Belgraden eta Zagreben elkartzeko dira.

Mahai gainean izan zituzten gai nagusiak hauek izan ziren: Europako Batasunera sarbidea, jabetza eskubideak, lankidetzaz ekonomikoa eta errefuxiatuen itzulera.

Hiru presidentek EBN sartzeko duten asmoa berretsi zuten atzoko bileran. «Europako Batasunean sartuta gure garapen prozesua gauza dezagugu», adierazi zuten.

Horrez gain, herrialdeen arteko mugak aldatzearen kontra agertu ziren: «Ezin dira mugak aldatu. Ezin daiteke Serbia Handirik egon, ez eta Kroazia Handirik ere», adierazi zuen Kroaziako presidente Stejpan Mesicek.

Errefuxiatuen egoera

Hala ere atzo aztergai izan zuten gai nagusia errefuxiatuen itzulera izan zen. Jadanik zazpi urte igaro dira Bosniako guda amaitu zenetik, baina oraindik asko dira beren etxetara itzuli ezin izan duten pertsonak. Guztira, 2.000.000 pertsonen joan behar izan zuten Balkanetatik

AKORDIOA

Elkarlanerako urratsak

Atzoko bileran hainbat gai garrantzitsuren inguruan akordioa lortu zuten Bosnia-Herzegovinako, Jugoslaviako eta Kroaziako presidentek. Eskuartearen zituzten gaien artean errefuxiatuen itzulera eta Europako Batasunera sarrera dira garrantzitsuenak.

EUROPAKO BATASUNA. Batasunean sartzeko asmoa berretsi dute hiru herrialdeek.

ERREFUXIATUAK. Segurtasun eta duintasun giroa ezinbestekoa da horien itzulerarako.

LURRALDEBATASUNA. Hiru herrialdeen arteko mugak ez aldatzea

EPAITEGIAK. Hagako Jugoslavia ohirako Nazioarteko Zigor Auzitegiarekin lan egiteko prest daude.

Horien itzulera, «segurtasun eta duintasun» giroan gertatu behar dela nabarmendu zuten.

Bestalde, *terrorismoaren* kontra borrokatuko dutela adierazi zuten, eta prest agertu ziren Hagan dagoen Jugoslavia ohirako Zigor Auzitegiarekin lan egiteko.

EKIALDE HURBILA

AEBetarako komunikazio arduradun bat izendatu du Arafatek

Agentziak | JERUSALEM

Palestinako Aginte Nazionalako (PAN) presidente Jasser Arafatek Mohamed El Burini izendatu du Ameriketako Estatu Batuetarako (AEB) komunikazio arduradun.

El Burinik urteak darabiz AEBetan bizi zuten arabiarren eta musulmanen inguruko albisteak igortzeko.

El Burinik adierazi zuen atzo Arafatek azkar erantzuteko eskatu ziola, AEBetako Kongresuan judu talde bat eta Israelek AEBetan duen enbaxada egiten ari diren «propaganda kanpainari».

Manifestazioa

Bestalde, atzo goizean 2.000 langile inguru bildu ziren Palestinako Errefuxiatuentzako Nazio Batuen Erakundearen Agentziaren egoitza nagusiaren aurrean, krisi ekonomikoa dela eta laguntza eskatzeko. Zisjordaniako Kalkilia hirian plastikoen enpresa bat erre zen eta ondorioz gizon bat hil zen eta 15 lagun zauritu egin ziren.

Iturri palestinarrek adierazi dutenez, israeldarrek jaurtitako granadek eragin zuten sutea. Israeldarrek berriz gertatutakoa ikertzen ari direla adierazi zuten.

Krisi ekonomikoa areagotu egin da Tel Avivetik etxeratze agindua ezarri zuenetik. Atzo soilik Janinen altxa zuten agindua. Gainontzeko hirietan ezin zuten etxetik atera.

Israelgo Defentsa ministro Binyamin Ben Eliezer Egiptoko presidente Hosni Mubarakekin bildu zen atzo. Ben Elizerrek adierazi zuen palestinarrekiko gatazka ez dela bide militarretik konponduko. Baina, hala ere, Israelgo Armadak Palestinako hirietan jarritako zigorrak babestu zituen Ben Eliezer Defentsa ministroak Hosni Mubarakekin egindako bileran.

GRADUONDOKO TITULUAK HIZKUNTZA, INFORMAZIOA ETA KOMUNIKAZIOAN

2. promozioa (2002-2004)

(Unibertsitate-espezialista eta Unibertsitate-masterra)

EHuko ILCLik eratua EUSKALDUNON EGUNKARIArekin lankidetzan

LAN PRAKTIKAK

EUSKALDUNON EGUNKARIAN egingo dira praktikak (7 kreditu urtero)

INFORMAZIOA ETA IZEN-EMATEA

Epea: 2002ko ekainaren 11tik irailaren 27ra
ILCLI. EHU, Villa Asunción,
Jose Elorri Alkatearen hiribidea, 275, 20015 Donostia.
Internet: www.sc.ehu.es/ilcli

TOURRA: BEDERATZIGARREN ETAPA. Lance Armstrong garaiezinak burua makurtu zuen atzo, eta etapa eta lidergoa lortu gabe hartu zuen hotelerako bidea. Galdeano liderra dotore aritu zen eta Joseba Belokik ere aurrez espero zuen errenta galdu zuen: 1,38

MONDELO / EFE

Ezker-eskuin: Santiago Botero (Kelme) etapa garailea, Lance Armstrong estatubatuarra (US Postal) eta Igor Gonzalez de Galdeano (ONCE-Eroski) liderra.

Mamua isilarazi dute, oraingoz

Santiago Botero kolonbiarrak irabazi zuen erlojupekoa, Lance Armstrongi 11 segundo kenduta; Igor Gonzalez de Galdeanok eroso eutsi zion lidergoari; igotzaile gehienek hiruzpalau minutu galdu zituzten

Erlojupeko denborak

Lanester - An Oriant / 52 km

Txirrindularia				
	19,5 km	35 km	46 km	52 km
1 Santiago Botero (KEL)	24' 42"	42' 16"	55' 19"	1h 02' 18"
2 Lance Armstrong (USP)	24' 46"	42' 16"	55' 24"	00' 11" -ra
3 Serhiy Honchar (FAS)	24' 40"	42' 18"	55' 27"	00' 18" -ra
4 Igor Gonzalez Galdeano (ONE)	24' 45"	42' 23"	55' 36"	00' 19" -ra
5 Laszlo Bodrogi (MAP)	25' 19"	42' 49"	55' 52"	00' 25" -era
6 Raimondas Rumšas (LAM)	24' 52"	42' 31"	55' 47"	00' 25" -era
7 David Millar (COF)	25' 04"	42' 38"	55' 57"	00' 50" -era
8 Dario Frigo (TAC)	25' 32"	43' 35"	56' 48"	01' 34" -ra
9 Andrea Peron (CST)	25' 35"	43' 29"	56' 49"	01' 34" -ra
20 Joseba Beloki (ONE)	25' 19"	43' 13"	56' 44"	01' 38" -ra

Andoni Urbistondo | DONOSTIA

Tourra bizirik dago. Eta ez da gutxi. Bizirik dago Lance Armstrong zelako erlojupekoa irabazteko eta maillot horia hartzeko hautagaia eta ez bata ez bestea lortu gabe geratu zelako. Hiru urte zerratzen porrotik jaso gabe Tourreko erlojupekoetan Armstrongek. Inor gutxi harrituko zen atzo US Postalekoak lasterketa txikitu eta errenta ikusgarriak lortu izan balitu, baina ez zen hala izan. Boteroren garaipenak eta Igor Gonzalez de Galdeanok estatubatuarrekiko zortzi segundo bakarrik galdu izanak zer pentsatua ematen du.

Zer pentsatua, baina tentuz, betiere. Armstrongek oraino

erlojupekoetan erakutsitako nagusitasun iraingarria eten egin zen atzo. Azken hiru Tourretako jabearen, mamuaren ahoberoa isilarazi zuten atzo Boterok (Kelme) eta Galdeano anaietan gazteenak (ONCE-Eroski), baina besterik ez. Besterik ez, Armstrongek mendian gora egin dituelako triskantza handienak beti eta aldats gora bere errendimendua jaitsiko duen ala ez ikusteke dagoelako oraindik.

52 kilometro zituen erlojupekoak eta bezperan ibilbideko gogortasuna hizpide izan bazen ere, gogortasuna ez zen hainbesterako izan. Botero garaileak orduko 50 kilometroko batez bestekoa lortu zuen, handia oso.

Erlojupekoak bazituen gorabehera batzuk, txirrindulari indartsuentzat zen egokia espezialista petoentzat baino eta Boterok etekin ezinhobea ateratzen. Igotzaile petoa zen orain bi urte, erlojupekoaren aurka ondo moldatzen zena. Egundik aurrera aritzen da erlojupekoetan eta gorabehera dezenterekin aldats gora. Armstrongen antitesia da Botero. Garapen gogorrak erabiltzen ditu oso eta haren ibilerak gutxi du erosotik. Pedal kolpe bakoitzean itzel sufritzen duela dirudi, baina kolonbiarra zitzu bizian doa, guztietan azkarrena da bera.

Lance Armstrong betiko legez aritu zen. Garapen arine-

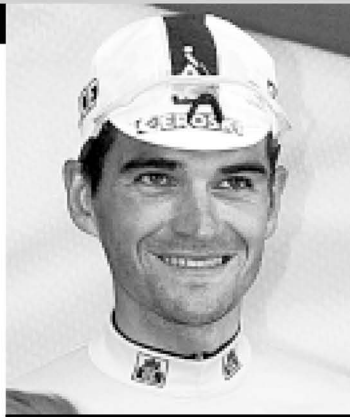
(Hurrengo orrialdean jarraitzen du)

TOURRA: BEDERATZIGARREN ETAPA

EGUNEKO PROTAGONISTA

Igor Gonzalez de Galdeano

Laugarren etapan hartu zuen maillot horia eta lorpen horrekin gozatzeko asmoaz mintzatu zen gasteiztarra. Gozatu, mugarik gabe, baina presiorik gabe, baina bihar seigarren egunez eramango du soinean elastiko horia ONCE-Eroskikoak. Bada zer-bait. Atzoko lorpenak meritu handia du. Maillotari eutsi eta Lance Armstrongen parera aritu zen ia Tourreko liderra. Hitz potoloak dira horiek, gutxiren esku dagoen balentria. Pirinioetan eta Alpeetan bestelako kontuak izango ditugu, agian, baina agian hori gauzatu bitartean gozatzan segi dezala.

Igor Galdeano, podiumean.

EGUNEKO GALTZAILEA

Lance Armstrong

Atal honetarako estatubatuarra hautatzea historikoa da. Egunez egunekoa aintzat hartuta, ordea, Armstrongek egin zuen kale atzokoan. Ez zuelako etapa irabazi. Ez zuelako lidergoa lortu. Ez zuelako Tourra erabakita utzi. Eta kale egin dezakeela ikusi zelako.

EGUNEKO GERTAERA

Telebista seinalerik gabe etapa akaberran

Igor Gonzalez de Galdeano-ren helmugaratzea ikusi ezinda geratu ginen atzo. Zehaztu gabeko arrazoiengatik (argindarra eten zela esan zuten, baieztatu gabe), liderra lider izango zen jakin gabe egon ginen 10 minutuz.

SANTIAGO BOTERO

■ **Jaioteguna:** 1972-10-27.

■ **Herria:** Medellin (Kolumbia).

■ **Taldeak:** Kelme (1996), Elite/Kelme (1997), Kelme (1998-2002).

■ **Palmaresa:** 10 garaipen lortu ditu profesionaletan egin dituen 7 denboraldietan. Bigarren etapa garaipena du Tourrean. Lehena 2000. urtean lortu zuen, Brianconen. Mendiko Sari Nagusia ere irabazi zuen eta zazpigarren postuan sailkatu zen nagusian (zortzigarren iaz). Iaz Guadarramako (Madril) klasikoa eta Espainiako Vueltako bi etapa irabazi zituen. Paris-Niza eta Andaluziako Itzulietan ere etapa bana lortua da (1999).

■ **Ezaugarriak:** Bilakaera bitxia izan du Boterok. Dotorre mendian gora, txukun erlojupekoan, ikusgarri hobetu du azken diziplina horretan eta gaitasuna galdu mendian gora.

(aurreko orrialdetik dator)

kin, 115 pedal-kolpeko kaden-tziarekin, gutxi gorabehera, minutuko. Eroso, azkar, ibilera dotorearekin bizikleta gainean. Kronometroari erreparatuko ez bagenio, atzokoa aurreko urteetako Armstrong bera zela esango genuke, baina kronometroak hotz-hotzean bota zuen egia. Armstrong Botero baino okerrago ari zen eta liderari segundoak jan ezinda.

Igor Galdeano dotore; Joseba Beloki txukun

Boterok bezainbeste lore me-rezi ditu Igor Gonzalez de Gal-

ZIZTU GIZIAN

■ **Xabier Usabiaga**

Aurten ez dago Armstrongautarik

Betiko eztabaida da. Zer da eraginkoragoa pedal kolpe motel, luze, sendoa erabiltzea (Botero, Igor Gonzalez de Galdeano) ala sarri, motz eta arinarekin ibiltzea (Armstrong)? Honen inguruan ez dago adostasunik. Ikerketak ikerketa, ez dirudi inork egia absolutua lortu duenik. Gehienak lehenbiziko aukeraren aldekoak dira. «Garapen luzea sartu ezean, ez da biderik egiten», esan ohi dute Kelmen, Boteroren taldean. «Garapen handiegiak erabiltzeak, kalteak ekarri ohi ditu luze baino lehen», dio Chris Carmichael, Lance Armstrongek entrenatzaileak.

Nik errezeloa dut, eta atzokoa ikusita errezeloa baino gehiago ia-ia ziurtasuna, Lance Armstrongek exajeraziorako ohitua obsesiboa duela horretarako ere, beste

gauza gehienetarako bezalaxe. Alegia, arintasunaren arintasunaz Armstrongek ez duela bere ahalmenak bideratzen dion errenta guztia lortzen. Edozeinek egin dezake proba, nahikoa da abiadura markagailu bat eta pulsometro bat (bihotz taupadak neurtzen dituen gailua). Abiadura berean, kadentzia handia erabiltzeak bihotz taupadak areagotu egiten ditu, hau da, neke gehiago sortzen dio gorputzari. Hori begi-bistakoa da. «Hala ere, giharrak gehiago kastigatzen dira garapen luze gogorak erabiliz, eta epe luzera zailagoa da neke hori errekupekatzen. Horregatik da hobe pedalkera arina», Carmichael dicit.

Hori hala bada, eta Armstrong eta bere ingurunearen zehaztasunerako zaletasuna ezagututa ez dut inolako zalantzarik

hala izango dena, estatubatuarrak ez dauka zertan kezkatutik, aurrerantzean, mendian batik bat, besteak mendean har ditzakeelako. Gainera, Dauphine Libere itzuliaren aldean Boterorengana asko gerturatu dela esango dute.

Hala ere, bere elastiko estu distiratsu eta pedalkera bizkorren eraginez edozein unetan hegan abiatu behar duela eman arren, aurten ez dirudi Tourrean Armstrongautarik dabilenik, atzoko erlojupekoak beste guztien alde baino gehiago, Armstrongen kontra hitz egiten baitu. Horrek ez du esan nahi, baina, Tourra irabaziko ez duenik, ONCE-Eroskiren estrategia bera ere zalantzarik betarik dagoelako. Belokiri komeni zaiona, mendia, kalte du Igorrek. Igorren mesedeak, Beloki lortuko du. Hau guztiaren ondorioz onena da Tourra bizirik dagoela, oraindik inork ez diolako mailaturik eragin.

SAILKAPEN NAGUSIA

Igor Gonzalez de Galdeano liderrak Armstrongekiko 26 segundoko errentarekin ekingo die Pirinioei

deanok. Boteroren ibilera behartua eta Armstrongen gozoaren arteko erdibidekotzat joenezake arabarraren ibilera, indartsua eta erregularra. Batez ere erregularra. Bete-beteen hasi zuen bere lana gasteiztarak eta antzera bukatu. Botero eta Armstrongekiko galdu zuen errenta proportzioan hazi zen. Zazpi segundo 35. kilometroan, 12 46.ean eta hobeto bukatuta, zortzi segundo helmugan.

Euskaldunen artean, Joseba Belokik lan txukuna egin zuen. Minutu inguruko atzerapena edukitzea espero zuen Lazkaoak eta 1,28 galdu zuen Armstrongekiko. Zubeldiak 2,50 galdu zuen eta Chaurreauk 5,09.

Sailkapen nagusia hasi da luzatzen. Igor Galdeanok 26 segundora du Armstrong, 1,23ra Beloki, 1,55era Botero, 2,22ra Rumsas, bi minutu eta erdira Hamilton eta 5,21era Sevilla. Haimar Zubeldia 7,12ra dago jada.

MONDELO / EFE
Joseba Beloki txukun aritu zen, 1,38 galduta Botero garailearekiko.

IGOTZAIK

Hiru minututik gorako atzerapena askok

Erlojupekoetan mendateetan ondo moldatzen direnek dute galtzeko gehien eta halaxe gertatu zen atzoko erlojupekoan ere. Saiatuta ere, nahi baino atzerapen handiagoa pilatu zuten gehienek. Beloki, Mancebo (Baneto), Serrano (ONCE-Eroski) eta Sevilla aritu ziren guztien artean txukunen. Horiek guztiak hiru minutu gutxiagoko atzerapenarekin helmugaratu ziren.

3,15 galdu zuen Menchovek eta tarte handia oso beste askok. Virenque frantziarrak 4,23. Cofidiseko igotzailerik bikotea ere ez zen ondoegi aritu: Moncoutiek 4,37 utzi zuen bidean eta Andrei Kivilevek, iaz laugarren izan zenak, 5,22.

Guztien artean pattalenetakoa Unai Osa aritu zen, ordea. Itziarkoak erlojupekoan zer hobetu baduela argi geratu zen, beste behingoz, ia sei minutu galdu zituelako helmugan.

TOURRA: BEDERATZIGARREN ETAPA

Mikel Astarloza ■ AG2R TALDEKO TXIRRINDULARIA

Bi ezusteko ikusi dira:
Botero eta Igor

Bi ezusteko ikusi genituen atzoko erlojupekoan. Santiago Boteroren garaipena, lehena, eta Lance Armstrongek maillot horia lortu ez izana, bigarrena. Boterok mendean hartu zuen Armstrong Dauphine-Liberen, baina Tourrean ere antzera egitea ezusteko handia da. Igor Gonzalez de Galdeanok maillot horiari eustea ere bada ezustea, 34 segundoko errenta ez delako handiegia 52 kilometroko lanean.

Ezusteko horiek onuragarriak dira Tourrarentzat nire ustez. Saltsa emango diote

probari, orain arte parekotasun handia ikusi baitugu, bai taldekako erlojupekoan, bai banakakoan, atzo. 10 segundo jan zizkion Boterok Armstrongi, beste zortzi estatubatuarrak Galdeano liderrari...

Armstrongek ez zuen Tourra txikitu lehen erlojupekoan, azken urteetan egin legez, eta tentuz aritzea komenigarria bada ere, zerbaitekin amestu behar da, bestelakoan Tourra proba itzalia izango litzatekeelako. Aro aldaketak noizbait etorri behar du, ez dut uste aurten gertatuko denik, baina zergatik ez.

Mendiko etapen zain, Armstrong garaitu duten bi txirrindularien erregulartasunik ezaz mintzatuko nintzateke. Boterok ordu erdia gal dezake edozein etapan, eta Igor ere mendian gora bere mugak dituen txirrindularia da. Bai behintzat ezagutzen dugun Armstrong handiari itzal egiteko asmoan.

Igor Gonzalez de Galdeano izan zen atzoko garailea. Podiumera igotzeko hautagai sendoena da. Erlojupekoan Armstrongen pare aritu da eta zalantzarik ez estatubatuarra moralki ez dela bete-betean egongo.

Bestelakoan, tarte handiak egon ziren sailkapenean. Normaltzat joko nuke onek hiruzpalau minutu kentzea igotzaile gehientsuenei. 52 kilometroan hortz bat edo bi gehiago edo gutxiago erabili, edo ez, asko nabaritzen da.

ESPRINTAK

ERLOJUPEKOA

Frantziako txirrindulariek ez zuten egunik onena izan

Frantziako txirrindulariak lehen postuetatik urruti sailkatu ziren atzoko erlojupekoan. Onena, Credit Agricole taldeko Anthony Morin izan zen, 30. sailkatu baitzen, Boterorengandik hiru minutura. Laurent Jalabert da lehena sailkapen nagusian, 4,18ra. Jalabertek atzo zorte txarra izan zuen, atzeko gorpila zulatu eta nahi baino denbora gehiago behar izan baitzuen beste bizikleta bat hartu eta berriro martxan jartzeko. Christophe Moreau ere burua altxa ezinik jarraitzen du, eta atzo 4,40ko atzerapenarekin iritsi zen helmugara.

USPOSTAL

Armstrongek dio Tourra ez dela «hain aspergarria» izango hemendik aurrera

Lance Armstrongek ez zuen gehiegi hitz egin nahi atzoko etaparen ostean. Estatubatuarrek elastiko horia berreskuratzea espero zuen, baina Igor Gonzalez Galdeanok erlojupeko bikaina egin zuen. «Hemendik aurrera Tourra ez da hain aspergarria izango», bota zuen Armstrongek.

ONCE-EROSKI

Igor Gonzalez Galdeanok dio zalantzak zituela Lance Armstrongekin

Igor Gonzalez Galdeano oso pozik zegoen atzo lortutako emaitzarekin. «Armstrongekin zalantza bat nuen. Ez nekien berriro bi minutuko alde lortzeko gauza izango zen, iaz bezala. Eta ez da hala izan. Niretzat erlojupeko oso ona izan da».

KOLONBIA

Kolonbian txirrindulariak mozturirik entrenatzen dira, bahiketa arriskuagatik

Kolonbian pertsonaia ezaguna izateak baditu bere arriskuak. Txirrindulariak idoloak dira, baina bahituak izateko arrisku handia dute. Horregatik, askotan mozturirik ateratzen dira entrenatzera. Lucho Herrera eta Oliverio Rinconek bahiketa pairatu zuten, eta orain Santiago Botero da Kolonbiako txirrindulari handiena. Hala ere, Boterok dio dena ez dela hain txarra Kolonbian, eta kontuz ibiliz gero ez dagoela arrisku handirik. Bera Kolonbian bizi da oraindik.

«Armstrongi irabazi diot eta uste dut hori ona dela ikuskizunarentzat»

Santiago Boterok dio «protagonista» dela, baina ez Tourra irabazteko «faborittoa»

Erredakzioa | DONOSTIA

Santiago Botero da Frantziako Tourrean erlojupekoa irabazi duen lehen kolonbiarra. «Oso pozik nago, nire erkideei burua altxatzen lagunduko dielako batik bat», esan du Kelmeko txirrindulariak. «Armstrongi irabazi diot eta uste dut hori ona dela ikuskizunarentzat», gaineratu zuen. Erlojupekoaren aurretik zalantzak zituela onartu zuen: «Ez nekien irabazteko gauza izango nintzen, baina ametsa gauzatu dut».

Lance Armstrongi irabazi arren, Boterok ez du bere burua Tourreko garaile ikusten: «Kelmen protagonista naiz, Oscar Sevillarekin batera, baina ez dut uste irabazteko gauza izango naizenik. Aurrena ikusi beharko dut Pirinioetan nola aurkitzen naizen». Boterok badaki mendian onenekin egon daitekeela, baina iaz egun txarrak ere izan zituen, eta horrek zalantzak eragin dizkio: «Oraindik zalantzak ditut. Badakit sasoi onean nagoela, eta badakit egun onak izan ditudala mendian, baina beste batzuk ez hain onak. Espero dut Pirinioetan ongi moldatzea, baina lehen etapa jokatu arte ez dut ziurtasunik izango. Ezin dut esan onenekin izango naizenik».

Boterok Kolonbiako txirrindularitzaren krisialdia ere izan zuen hizpide. «Ez dago Kolonbiako kazetaririk, talderik ez dagoelako. Espero dut babesleak agertzea, txirrindularitzak merezi baitu».

MONDELO / EFE

Santiago Botero podiumean, atzoko erlojupekoa irabazi eta gero.

SAILKAPENAK

BEDERATZIGARREN ETAPA

1. BOTERO Santiago (KEL)	1.02:18
2. ARMSTRONG Lance (USP)	00:11ra
3. HONCHAR Serhiy (FAS)	00:18ra
4. GONZALEZ GALDEANO Igor (ONE)	00:19ra
5. BODROGI Laszlo (MAP)	00:25era
6. RUMSAS Raimondas (LAM)	d.b.
7. MILLAR David (COF)	00:50era
8. FRIGO Dario (TAC)	01:34ra
9. PERON Andrea (CST)	d.b
10. BELOKI Joseba (ONE)	01:38ra
11. EKIMOV Vjatceslav (USP)	01:41era
12. HAMILTON Tyler (CST)	01:56ra
13. WAUTERS Marc (RAB)	02:08ra
14. TAULER Antonio (KEL)	02:14ra
15. LANDIS Floyd (USP)	02:21era
16. BELOHVOSCIKS Raivis (LAM)	d.b
17. ZBERG Beat (RAB)	02:23ra
18. PEÑA Victor Hugo (USP)	02:34ra
19. LEIPHEIMER Levy (RAB)	02:35era
20. AZEVEDO José (ONE)	02:36ra
21. MANCEBO Francisco (BAN)	02:41era
22. BASSO Ivan (FAS)	02:43ra
23. MC GEE Bradley (FDJ)	02:44ra
24. HORRILLO Pedro (MAP)	02:45era
25. SERRANO Marcos (ONE)	02:48ra
26. ZUBELDIA Haimar (EUS)	02:50era
27. BARANOWSKI Dariusz (BAN)	02:54ra
28. JAKSCHE Jorg (ONE)	02:56ra
29. SEVILLA Oscar (KEL)	02:57ra
30. MORIN Anthony (C.A)	02:59ra
31. OLANO Abraham (ONE)	03:04ra
32. NIERMANN Grischa (RAB)	03:07ra
33. CUESTA Iñigo (COF)	03:14ra
34. PADRNOS Pavel (USP)	d.b
35. MENCHOV Denis (BAN)	03:15era
36. DURAND Jacky (FDJ)	03:18ra
37. MATTAN Nico (COF)	03:21era
38. BRUSEGHIN Marzio (BAN)	03:28ra
39. NOZAL Isidro (ONE)	03:29ra
40. DIERCKXSENS Ludo (LAM)	03:30era
41. CASAR Sandy (FDJ)	03:31ra
42. SORENSEN Nicki (CST)	03:33ra
43. JALABERT Laurent (CST)	d.b
44. PRADERA Mikel (ONE)	03:36ra
45. O'GRADY Stuart (C.A)	03:40ra
46. MERCKX Axel (DFF)	d.b
47. LELLI Massimiliano (COF)	03:45era
48. IVANOV Ruslan (ALS)	03:53ra
49. CHAVANEL Sylvain (BJR)	d.b
50. JULICH Bobby (TEL)	03:56ra
51. BROCHARD Laurent (DEL)	d.b
52. GUTIERREZ José Enrique (KEL)	03:57ra
53. LATASA David (BAN)	04:05era
54. HONDO Danilo (TEL)	04:17ra
55. SEIGNEUR Eddy (DEL)	04:20ra
56. VIRENQUE Richard (DFF)	04:23ra
57. VOGONDY Nicolas (FDJ)	d.b
58. WADECKI Piotr (DFF)	04:25era
59. DUFAUX Laurent (ALS)	04:27ra
60. LEFEVRE Laurent (DEL)	04:30era
61. GUSTOV Volodimir (FAS)	04:32ra
62. MAGNIEN Emmanuel (BJR)	04:36ra
63. VAN HYFTE Paul (CST)	04:36ra
64. MONCOUTIE David (COF)	04:37ra
65. BOOGERD Michael (RAB)	04:38ra
66. MOREAU Christophe (C.A)	04:40ra
67. SANCHEZ Samuel (EUS)	d.b
68. SASTRE Carlos (CST)	d.b
69. HINCAPIE George (USP)	04:43ra
70. DEKKER Erik (RAB)	04:44ra
71. VELO Marco (FAS)	04:45era
72. DE GROOT Bram (RAB)	04:50era
73. HUSHOVD Thor (C.A)	04:55era
74. EDALEINE Christophe (DEL)	04:57ra
75. AERTS Mario (LOT)	04:59ra
76. RUBIERA José Luis (USP)	05:02ra
77. CORTINOVIS Alessandro (LAM)	05:05era
78. BORTOLAMI Gianluca (TAC)	05:07ra
79. HVASTIJA Martin (ALS)	d.b
80. CHAURREAU Iñigo (A2R)	05:09ra
81. BELLI Wladimir (FAS)	05:12ra
82. SANDSTOD Michael (CST)	05:14ra
83. GOTTI Ivan (ALS)	05:18ra
84. BAGUET Serge (LOT)	05:21era
85. KIVILEV Andrei (COF)	05:22ra
86. RENIER Franck (BJR)	05:25era
87. BERGES Stéphane (A2R)	05:31ra
88. MIKHAILOV Guennadi (LOT)	05:32ra
89. LUTTENBERGER Peter (TAC)	05:38ra
90. GOUBERT Stephane (DEL)	d.b
91. MORENI Cristian (ALS)	05:39ra
92. BENETEAU Walter (BJR)	d.b
93. PIIL Jakob (CST)	05:42ra
94. GUERINI Giuseppe (TEL)	05:46ra
95. APOLLONIO Massimo (TAC)	d.b
96. OSA Unai (BAN)	05:49ra

MONDELO / EFE

Igor Gonzalez Galdeano, atzo, podiumean.

97. ALDAG Rolf (TEL)	05:50era
98. WESEMANN Steffen (TEL)	05:53ra
99. KONECNY Tomas (DFF)	d.b
100. KNAVEN Servais (DFF)	05:55era
101. CABELLO Francisco (KEL)	05:56ra
102. ARRIZABALAGA Gorka (EUS)	05:58ra
103. TRAMPUSCH Gerhard (MAP)	06:00ra
104. TAFI Andrea (MAP)	06:01era
105. HERAS Roberto (USP)	06:03ra
106. LIVINGSTON Kevin (TEL)	d.b
107. HUNTER Robert (MAP)	d.b
108. COOKE Baden (FDJ)	06:05era
109. DE WAELE Fabien (MAP)	06:06ra
110. ROBIN Jean-Cyril (FDJ)	06:11ra
111. BRANDT Christophe (LOT)	06:13ra
112. IVANOV Serguei (FAS)	06:14ra
113. PEREZ Santiago (KEL)	d.b
114. SVORADA Jan (LAM)	06:19ra
115. LANGELLA Anthony (C.A)	06:22ra
116. JOACHIM Benoit (USP)	06:24ra
117. BERNARD Jérôme (DEL)	06:25era
118. LODA Nicola (FAS)	06:35era
119. PINEAU Jérôme (BJR)	06:36ra
120. BOUYER Franck (BJR)	06:38ra
121. VOIGT Jens (C.A)	d.b
122. NAZON Damien (BJR)	06:39ra
123. LAISEKA Roberto (EUS)	06:40ra
124. GUESDON Frédéric (FDJ)	06:43ra
125. TURPIN Ludovic (A2R)	06:43ra
126. ATIENZA Daniel (COF)	06:44ra
127. CASSANI Enrico (DFF)	d.b
128. AUGÉ Stéphane (DEL)	06:46ra
129. POZZI Oscar (FAS)	06:48ra
130. MARTINEZ Miguel (MAP)	d.b
131. FLICKINGER Andy (A2R)	06:58ra
132. SERPELLINI Marco (LAM)	d.b
133. BOTCHAROV Alexandre (A2R)	06:59ra
134. PAGLIARINI Luciano (LAM)	07:00ra
135. VASSEUR Cédric (COF)	07:03ra
136. BOLTS Udo (TEL)	d.b
137. MENGIN Christophe (FDJ)	07:04ra
138. MARICHAL Thierry (LOT)	07:05era
139. FERNANDEZ Bingen (COF)	07:08ra
140. RODRIGUEZ Fred (DFF)	d.b
141. GONZALEZ GALDEANO Alvaro (ONE)	d.b
142. ETXEBARRIA Unai (EUS)	07:10era
143. KIRSIPUU Jaan (A2R)	d.b
144. ZABEL Erik (TEL)	07:12ra
145. MAYO Iban (EUS)	07:14ra
146. GÓMEZ José-Javier (KEL)	07:16ra
147. CASAROTTO Davide (ALS)	07:17ra
148. RADAELLI Mauro (TAC)	07:18ra
149. MC EWEN Robbie (LOT)	d.b
150. DE CLERCQ Hans (LOT)	07:19ra
151. BROGNARA Andrea (ALS)	d.b
152. BERTOGLIATI Rubens (LAM)	07:20ra

153. HALGAND Patrice (DEL)	07:37ra
154. DONATI Massimo (TAC)	07:38ra
155. CASAGRANDA Stefano (ALS)	07:44ra
156. CASPER Jimmy (FDJ)	d.b
157. GARCIA ACOSTA Vicente (BAN)	07:48ra
158. ZABALLA Constantino (KEL)	07:50era
159. VIDAL José Angel (KEL)	07:52ra
160. ETXEBARRIA David (EUS)	07:54ra
161. ENGELS Addy (RAB)	07:58ra
162. PASCUAL Javier (BAN)	07:58ra
163. VAN BON Leon (DFF)	08:00ra
164. MAZZOLENI Eddy (TAC)	d.b
165. BRUYLANDTS Dave (DFF)	08:04ra
166. FLORES Igor (EUS)	08:08ra
167. FAGNINI Gian Matteo (TEL)	08:10era
168. AGNOLUTTO Christophe (A2R)	08:15era
169. BLANCO Santiago (BAN)	08:24ra
170. DESSEL Cyril (DEL)	08:25era
171. PIZIKS Arvis (CST)	08:32ra
172. HAUPTMAN Andrej (TAC)	08:35era
173. VAUGHTERS Jonathan (C.A)	08:39ra
174. BALDATO Fabio (FAS)	08:46ra
175. ORIOL Christophe (A2R)	08:58ra
176. SIMON François (BJR)	09:00ra
177. BESSY Frédéric (C.A)	09:02ra
178. LODER Thierry (A2R)	09:04ra
179. BOSSONI Paolo (TAC)	09:10era
180. HINAULT Sébastien (C.A)	09:27ra
181. GONZALEZ Gorka (EUS)	09:38ra
182. KROON Karsten (RAB)	09:48ra

NAGUSIA

1. GONZALEZ GALDEANO Igor (ONE)	33:21:23
2. ARMSTRONG Lance (USP)	00:26ra
3. BELOKI Joseba (ONE)	01:23ra
4. HONCHAR Serhiy (FAS)	01:35era
5. BOTERO Santiago (KEL)	01:55era
6. PERON Andrea (CST)	02:08ra
7. MILLAR David (COF)	02:11ra
8. RUMSAS Raimondas (LAM)	02:22ra
9. HAMILTON Tyler (CST)	02:30era
10. AZEVEDO José (ONE)	02:45era
11. EKIMOV Vjatceslav (USP)	02:48ra
12. JAKSCHE Jorg (ONE)	02:49ra
13. SERRANO Marcos (ONE)	02:59ra
14. OLANO Abraham (ONE)	03:07ra
15. LANDIS Floyd (USP)	03:15era
16. NOZAL Isidro (ONE)	03:37ra
17. BASSO Ivan (FAS)	04:05era
18. JALABERT Laurent (CST)	04:18ra
19. SORENSEN Nicki (CST)	04:23ra
20. MANCEBO Francisco (BAN)	d.b
21. ZBERG Beat (RAB)	04:32ra
22. LEIPHEIMER Levy (RAB)	04:39ra
23. PADRNOS Pavel (USP)	04:41era
24. WAUTERS Marc (RAB)	04:47ra

25. BARANOWSKI Dariusz (BAN)	04:59ra
26. FRIGO Dario (TAC)	05:19ra
27. BELOHVOSCIKS Raivis (LAM)	05:20ra
28. SASTRE Carlos (CST)	05:21era
29. SEVILLA Oscar (KEL)	d.b
30. MENCHOV Denis (BAN)	05:24ra
31. LELLI Massimiliano (COF)	05:30ra
32. CUESTA Iñigo (COF)	d.b
33. NIERMANN Grischa (RAB)	05:35era
34. BODROGI Laszlo (MAP)	05:37ra
35. HINCAPIE George (USP) 0	5:43ra
36. MC GEE Bradley (FDJ)	d.b
37. MERCKX Axel (DFF)	05:52ra
38. O'GRADY Stuart (C.A)	05:59ra
39. LATASA David (BAN)	06:08ra
40. RUBIERA José Luis (USP)	06:09ra
41. MONCOUTIE David (COF)	06:10era
42. HORRILLO Pedro (MAP)	06:17ra
43. VIRENQUE Richard (DFF)	06:25era
44. VELO Marco (FAS)	06:41era
45. HERAS Roberto (USP)	06:50era
46. BOOGERD Michael (RAB)	06:52ra
47. CASAR Sandy (FDJ)	d.b
48. WADECKI Piotr (DFF)	06:53ra
49. JULICH Bobby (TEL)	d.b
50. BELLI Wladimir (FAS)	06:55era
51. HONDO Danilo (TEL)	07:01era
52. ZUBELDIA Haimar (EUS)	07:12ra
53. KIVILEV Andrei (COF)	d.b
54. BROCHARD Laurent (DEL)	07:17ra
55. GUTIERREZ José Enrique (KEL)	07:23ra
56. DUFAUX Laurent (ALS)	07:36ra
57. GUSTOV Volodimir (FAS)	07:45era
58. RENIER Franck (BJR)	07:50era
59. MATTAN Nico (COF)	07:52ra
60. IVANOV Serguei (FAS)	07:53ra
61. KONECNY Tomas (DFF)	08:04ra
62. VOGONDY Nicolas (FDJ)	08:06ra
63. OSA Unai (BAN)	08:11ra
64. LEFEVRE Laurent (DEL)	08:13ra
65. AERTS Mario (LOT)	08:21era
66. JOACHIM Benoit (USP)	08:26ra
67. IVANOV Ruslan (ALS)	08:32ra
68. PEREZ Santiago (KEL)	08:46ra
69. ZABEL Erik (TEL)	08:48ra
70. GOTTI Ivan (ALS)	08:54ra
71. VASSEUR Cédric (COF)	09:03ra
72. GUERINI Giuseppe (TEL)	09:11ra
73. COOKE Baden (FDJ)	09:17ra
74. CASSANI Enrico (DFF)	09:21era
75. BAGUET Serge (LOT)	09:22ra
76. MIKHAILOV Guennadi (LOT)	09:28ra
77. ATIENZA Daniel (COF)	09:32ra
78. GOUBERT Stephane (DEL)	09:35era
79. TAULER Antonio (KEL)	09:41era
80. CHAURREAU Iñigo (A2R)	d.b
81. BOUYER Franck (BJR)	09:49ra
82. EDALEINE Christophe (DEL)	d.b
83. LIVINGSTON Kevin (TEL)	09:52ra
84. MC EWEN Robbie (LOT)	09:53ra
85. ROBIN Jean-Cyril (FDJ)	09:57ra
86. FERNANDEZ Bingen (COF)	10:10era
87. TRAMPUSCH Gerhard (MAP)	10:11ra
88. GUESDON Frédéric (FDJ)	10:32ra
89. LUTTENBERGER Peter (TAC)	10:40era
90. BRUYLANDTS Dave (DFF)	10:44ra
91. BRANDT Christophe (LOT)	d.b
92. MARTINEZ Miguel (MAP)	10:52ra
93. KIRSIPUU Jaan (A2R)	11:03ra
94. MORIN Anthony (C.A)	11:09ra
95. TURPIN Ludovic (A2R)	11:14ra
96. BOLTS Udo (TEL)	11:20ra
97. WESEMANN Steffen (TEL)	11:22ra
98. PEÑA Victor Hugo (USP)	11:38ra
99. BOTCHAROV Alexandre (A2R)	11:55era
100. CHAVANEL Sylvain (BJR)	12:04ra
101. ALDAG Rolf (TEL)	12:09ra
102. VAN HYFTE Paul (CST)	12:13ra
103. POZZI Oscar (FAS)	12:24ra
104. SIMON François (BJR)	12:25era
105. BORTOLAMI Gianluca (TAC)	12:39ra
106. HALGAND Patrice (DEL)	12:42ra
107. SVORADA Jan (LAM)	12:56ra
108. BERTOGLIATI Rubens (LAM)	12:57ra
109. DIERCKXSENS Ludo (LAM)	13:09ra
110. PINEAU Jérôme (BJR)	13:11ra
111. CASAGRANDA Stefano (ALS)	13:29ra
112. RODRIGUEZ Fred (DFF)	d.b
113. LODER Thierry (A2R)	13:50era
114. CABELLO Francisco (KEL)	14:00ra
115. ZABALLA Constantino (KEL)	14:01era
116. DONATI Massimo (TAC)	14:04ra
117. BROGNARA Andrea (ALS)	14:09ra
118. PIIL Jakob (CST)	14:20ra
119. KROON Karsten (RAB)	14:22ra
120. HUNTER Robert (MAP)	14:40ra
121. MOREAU Christophe (C.A)	14:44ra

122. GARCIA ACOSTA Vicente (BAN)	14:48ra
123. MENGIN Christophe (FDJ)	14:53ra
124. LODA Nicola (FAS)	d.b
125. FAGNINI Gian Matteo (TEL)	15:09ra
126. BENETEAU Walter (BJR)	15:13ra
127. DE CLERCQ Hans (LOT)	15:28ra
128. HVASTIJA Martin (ALS)	15:35era
129. DESSEL Cyril (DEL)	16:22ra
130. MAYO Iban (EUS)	16:44ra
131. TAFI Andrea (MAP)	17:07ra
132. MORENI Cristian (ALS)	17:13ra
133. HAUPTMAN Andrej (TAC)	d.b
134. PRADERA Mikel (ONE)	17:19ra
135. PASCUAL Javier (BAN)	17:29ra
136. VOIGT Jens (C.A)	17:36ra
137. GONZALEZ GALDEANO Alvaro (ONE) ...	17:42ra
138. BLANCO Santiago (BAN)	18:09ra
139. SERPELLINI Marco (LAM)	18:19ra
140. BRUSEGHIN Marzio (BAN)	18:22ra
141. RADAELLI Mauro (TAC)	18:35era
142. APOLLONIO Massimo (TAC)	18:58ra
143. BERNARD Jérôme (DEL)	19:09ra
144. CASAROTTO Davide (ALS)	19:32ra
145. AUGÉ Stéphane (DEL)	19:45era
146. VIDAL José Angel (KEL)	19:51ra
147. ETXEBARRIA David (EUS)	19:58ra
148. CORTINOVIS Alessandro (LAM)	20:23ra
149. BESSY Frédéric (C.A)	20:28ra
150. DURAND Jacky (FDJ)	20:46ra
151. SANDSTOD Michael (CST)	20:50era
152. KNAVEN Servais (DFF)	21:27ra
153. SANCHEZ Samuel (EUS)	21:31ra
154. BALDATO Fabio (FAS)	22:10era
155. CASPER Jimmy (FDJ)	22:13ra
156. GÓMEZ José-Javier (KEL)	22:39ra
157. VAN BON Leon (DFF)	23:06ra
158. SEIGNEUR Eddy (DEL)	23:36ra
159. LAISEKA Roberto (EUS)	23:37ra
160. HINAULT Sébastien (C.A)	23:39ra
161. ARRIZABALAGA Gorka (EUS)	23:41era
162. MAGNIEN Emmanuel (BJR)	26:19ra
163. ENGELS Addy (RAB)	26:41era
164. VAUGHTERS Jonathan (C.A)	27:10era
165. AGNOLUTTO Christophe (A2R)	27:21era
166. ETXEBARRIA Unai (EUS)	27:28ra
167. BOSSONI Paolo (TAC)	27:53ra
168. FLICKINGER Andy (A2R)	27:59ra
169. DEKKER Erik (RAB)	28:23ra
170. LANGELLA Anthony (C.A)	29:46ra
171. DE GROOT Bram (RAB)	30:05era
172. FLORES Igor (EUS)	30:28ra
173. MAZZOLENI Eddy (TAC)	30:36ra
174. DE WAELE Fabien (MAP)	30:52ra
175. MARICHAL Thierry (LOT)	31:33ra
176. BERGES Stéphane (A2R)	34:54ra
177. PIZIKS Arvis (CST)	35:36ra
178. NAZON Damien (BJR)	35:48ra

DagOeneko
MAX CENTER
ocio
berriaz goza dezakezu

[Egundoko Gozamena]

16 zine-areto | 26 pistako bolatokia | eta jatetxerik onenak

REALA. Realean jarraitu nahi duela dio

De Pedrok dio inoiz ez duela Realazteko asmorik izan

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Munduko Kopan parte hartu zuten Realeko hiru jokalariek atzo egin zuten lehen entrenamendua Zubietan. Nihat, Khokhlov eta De Pedro taldekideekin aritu ziren lehen aldiz, eta lan saioaren ondoren Javier De Pedrok prentsaurrekoa eman zuen, bere etorkizunari buruz esan eta idatzitakoak argitzeko. Antiguokoak garbi utzi nahi izan zuen inoiz ez duela Realazteko asmorik izan: «Kontratua daukat Realarekin eta inoiz ez dut esan alde egin nahi nuenik. Alderantziz. Beti esan dut eskaintza bat iritsiz gero eta Realarentzat eta niretzat ona izanez gero eseri eta hitz egiteko prest nengoela».

Munduko Kopara joan zenetik De Pedrok behin eta berriro esan du Realak eskaintzak jaso dituela, bere ordezkari Chus Medinak hala esanda. Baina Klubak behin eta berriro gezurtatu du, eta azkenean jokalaria ordezkariarekin harremanak etetea erabaki du. Javier De Pedrok behin eta berriro errepikatu zuen atzo Realean jarraitu nahi duela: «Realak eskaintza bat jasotzen badu eta ona dela pentsatzen badu, hitz egin dezatela, baina ez dizut gezurrik esango, Bartzelona edo talde handi bat badator... Guztioi gustatzen zaizkigu talde horiek, baina lehenik eta behin ona behar du izan Realarentzat, ni baino realzaleagorik aurkitzea zaila baita. Gainera, gozatu egiten dut jokatzeko eta hori oso jende gutxiri gertatzen zaio».

De Pedrok dio inoiz ez duela Realazteko «gogo txarrez», inork baino gehiago

ESANAK

JAVIER DE PEDRO

(Realeko jokalaria)

«Eskaintza Realarentzat eta niretzat ona izanez gero hitz egiteko prest nengoela»

«Lehenik eta behin Realarentzat izan behar du ona, ni baino realzaleagorik aurkitzea zaila baita»

«Realaren elastikoa janzten dudanean nire aita, ama, familia eta Gipuzkoa osoa ordezkatzeko ditut»

go maite dituelako koloreak: «Realaren elastikoa janzten dudanean, nire aita, nire ama, nire familia eta Gipuzkoa osoa ordezkatzeko ditut, eta horrek nahikoa adierazten du. Elastikoa janzten dudanean asko sufritzen dut, ez gauzak gaizki edo ongi doazelako, besteek egunero lanera joan beharra dutelako».

Idiakez gogoan

Iñigo Idiakez ere izan zuen gogoan: «Arraroa da gertatu dena, pena handia hartu nuen, baina jada ezin da ezer egin. Onena opa diot. Sentimendu handiko realzale bat joan dela esan behar dut, eta atzeko atetik. Horrek min eman dit, laguna dudalako. Ea talderen bat aurkitzen duen eta zortea duen».

ALAVES. Hiru denboralditarako sinatu du

Edu Alonso fitxatu du eskuin hegala sendotzeko

Erredakzioa | **GASTEIZ**

Euskal taldeen artean Alaves da oraingoz gehien sendotzen ari dena. Edu Alonso da Gonzalo Antonek egindako azken fitxaketa. Jokalaria eskuin hegala sendotzeko fitxatu dute, datozen hiru denboralditarako.

Edu Alonsok Athleticen, Salamancan eta Las Palma-

sen jokatu du orain arte, eta bere laguntza ongi etorriko zaio Maneren taldeari, datozen denboraldian hiru txapelketa jokatzeko dituzte eta. Manek zelaierdiko postu ezberdinetan joka dezakeen jokalaria nahi zuen, eta Edu Alonsok ederki bete ditzake entrenatzailearen eskakizunak. Jokalaria gaur aurkeztuko dute.

ATHLETIC. Ongi pentsatutako erabakia izan dela esan du jokalaria

Urzaizek bi denboraldiz jokatzeko du Athleticen

Baldintzapeko hirugarren denboraldia onartzea erabaki du

Javier Uria, Ismael Urzaiz eta Andoni Zubizarreta, atzo egindako agerraldian.

Erredakzioa | **BILBO**

Ismael Urzaizek Athleticen jarraitzea erabaki du azkenean. Bere garaian klubak eskainitako bi denboralditarako kontratua onartzea erabaki du, «ongi pentsatu eta gero». Denboraldi amaieran Urzaizek Athletic uztea erabaki zuen, ez ziotelako hirugarren denboraldia eskaintzen, baina atzera egin du bere erabakian. «Gauzak ongi pentsatu ditut, buruak beti esan dit talde honetan jarraitu behar nuela, presidenteari deitu nion eta guztion artean berriro elkarriketa zabaltzeko ahalegina egin dugu, eta azkenean lortu dugu», azaldu zuen atzo jokalaria, Javier Uria presidente eta Andoni Zubizarretarekin batera egindako prentsaurrekoan.

Ismael Urzaizek hirugarren denboraldia lortuko du lehen bietan 40 partida jokatzeko badi-tu. Baldintza horren inguruan ere mintzatu zen aurrelaria: «Nik beti esan nuen hirugarren denboraldi baldintzatua ez nuela gustuko, baina denborarekin,

ESANAK

ISMAEL URZAIZ

(Athleticeko jokalaria)

«Buruak beti esan dit talde honetan jarraitu behar nuela, eta presidenteari deitu nion»

«Hirugarren denboraldia jokatzeko dut, zelaian irabaziko dudalako»

«Uda honetan asko ikasi dut»

gauzak ongi aztertuta, hirugarren denboraldia jokatzeko dudala uste dut, zelaian irabaziko dudala».

Urzaizek ez zuen gehiegi sakondu nahi izan uda honetan

bizi izan duen egoeraz, baina «asko ikasi» duela onartu zuen. Ez zuen argitu nahi izan izandako eskaintzak espero baino eskasagoak izan diren.

Urzaiz lotuta, Boloren fitxaketa baztertu du Athleticen

Kontratu berriarekin jokalaria etete-klausula 35 milioi eurokoa izango da. Javier Uria presidenteari esan zuenez, kontratuko baldintzak hasieratik klubak jarritako muga barruan daudela esan zuen. Urzaizen fitxaketarekin, Athleticen Boloren fitxaketa baztertu duela onartu du Uria. «Urzaizek ez zuela jarraituko jakin zenean postu hori indartzeko lanean jarri ginen, eta Bolo fitxatzen saiatu gara», azaldu zuen Uria, «baina Rayoren partetik ez dugu gogo handirik ikusi, eta orain, Urzaizen itzulerarekin jada ez dugu beste aurrelari baten beharrik». Andoni Zubizarretarekin Ismael Urzaizekin «behar guztiak» asetuta gelditzen dira taldearen aurreko le-roan.

EUSKAL LIGA. Castro eta Urdaibai dira sailkapen buruan, 20na punturekin, lehen bi banderak jokatu eta gero

Gorabehera ugari Liga hasieran

Astillerok eta Urdaibai izan dira erregularrenak A mailako lehenengo estropada bietan

Ramon Basaldua | BILBO

Euskal Ligako lehenengo estropada biak jokatu dira astegoen honetan, Plentzian eta Castron, eta, aurretik iragarri legez, lehia handia izan da banderak eskuratzeko. Entrenatzaile gehienek aldaketa ugari egin dituzte egun batetik bestera, eta arraunlariek igarri egin dute denboraldi hasiera honetan estropada bi bata besteari atzetik egin izanak eragindako nekea. Jardunaldi bietako emaitzak ikusita, Urdaibai eta Astillerok izan dira traine-ru erregularrenak.

Urdaibai izan da euskal traine-ru erregularrena. Patxi Bilbaoren mutilak garaile izan ziren Plentziako banderan, bigarren sailkatuari 16 segundo kenduta gainera. Igandean, bost aldaketa izan ziren *Bou Bizkaia* traine-ruan eta, estropada txukuna egin arren, bosgarren amaitu zuten, hori bai, Astillerorengandik 27 segundora.

Astillerok sailkapeneko azken postuan bukatu zuen Plentziako banderan, azken luzean Orioren kalean sartu eta epaileek deskalifikatu ostean. Hala ere, oker hori kenduta, Jose Manuel de Franciscok zuzenduriko traine-ruak bigarren edo hirugarren bukatuko zuen. Hurrengo egunean, oster, Astille-

roko traine-ruak etekin ezin hobe atera zion lehen txandan joan izanari. Izan ere, faboritak hirugarren txandan joan ziren eta orduan lehenengo txandan baino haize gehiago izan zen. Edozelan ere, Astillerok aurkariari kendutako aldea esanguratsua da.

Castroren benetako maila

Jose Luis Kortaren Castrok Pasaiako sailkatzeko estropadaren lehen saioan emandako itxura makala alde batera utzi eta bere benetako maila erakutsi du. Castro bosgarren sailkatu zen Plentzian, eta Kortak hamar aldaketa egin zituen hurrengo jardunaldirako. Castro aise nagusitu zen bere txandan, Urdaibai, Orio eta Pasai Donibaneren aurretik, baina ez zuen izan Astilleroren denbora gainditzerik.

Oriok lan txukuna egin du Ligaren hasieran. Oriotarrek bigarren bukatu zuten Plentzian eta zazpigarren Castron. Dena den, Flaviobriga banderan hirugarren sailkatutakoak, Santurtzik, hiru segundo baino ez zizkion kendu. Gainera, azpimarratzekoa da Altxerriren gizonak Castroko estropadako azken luzean egin zuten lan makala. Hirugarren ziabogan oriotarrak bigarren ziren txandan,

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Juan Mari Lujanbio, Castroko patroia.

SAILKAPENA

EUSKAL LIGA	PUNTUAK
1. Castro	20
2. Urdaibai	20
3. Astillerok	19
4. Santurtzi	18,5
5. Orio	18,5
6. Hondarribia	17,5
7. Pasai Donibane	17,5

Castroren atzetik eta Urdaibaiaren aurretik, baina azken luzean denbora asko galdu —Urdaibai zortzi segundo jan zizkion— eta hirugarren bukatu zuen sailkapenean.

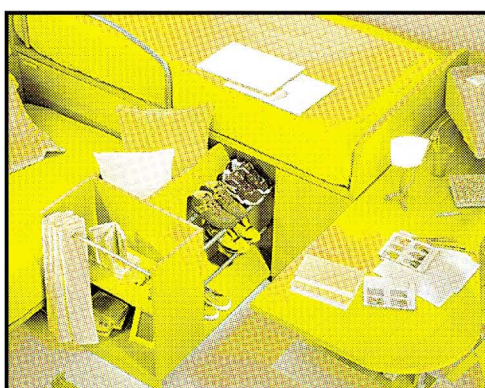
Santurtziko traine-ruak gorabehera handiak izan ditu denboraldi hasieran. Sabino Astigarren gizonak seigarren sail-

katu ziren Plentzian, eta hurrengo egunean, Castron, hirugarren bukatu zuten, meritu handiko estropada eginez gainera. Lehenengo ziabogan patroia apurtu egin zitzaion arrauna eta arraunlarien ordekoak arraunarekin zuzendu zuen txalupa hurrengo hiru luzeetan. Santurtzik irabazi egin zuen txanda, lehenengo ziabogan segundo ugari galdu arren.

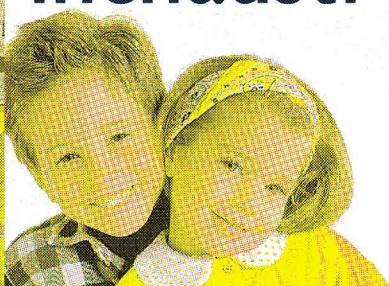
Hondarribiak antzeko maila eman du jardunaldi bietan. Plentzian, gaizki hasi arren, bikain bukatu zuen, eta Castro —txanda irabazi zuena— harapatzeko zorian izan zen.

Pasai Donibanek aurretik espero baino maila makalagoa eman du, Castroko estropadan batez ere. Paco Prietoren gizonak hirugarren bukatu zuten Plentzian, Urdaibai eta Orioren atzetik. Castron, oster, *Erreak* denbora gehiegi galdu zuen eta sailkapeneko zortzigarren postuan bukatu zuen.

Isuntzak ez du ondo hasi Liga. Lekeitiarrek ezin izan zuten gauza handirik egin Plentzian, epaileek haiek prest egon barik abiatu zutelako estropada. Domekan, estropada buruan izan ziren lehenengo luze bietan, baina hurrengo bietan behera egin zuten. Gainerantzean, azpimarratzekoa izan da Ondarroa eta Ur Kirolak traine-ruak Plentzian eginiko lan ona. Gainera, donostiarrek irabazi dute Trintxerpeko bandera. Pasai San Pedro garaile izan da etxeko banderan, baina ez dabil bertako arduradunek espero bezain ondo.

Inchausti Estiloa GAZTEENTZAKOETAN

Gazteentzako bat erosiz gero
MEGABACK AULKI BAT OPARI

MOBILIARIO
INCHAUSTI

EN-1, Errekalde auzoa. DONOSTIA
Ternuako Arrantzaleak, 2 AMARA (ARCCOren ondoan)

- Badago gauzak egiteko beste estilo bat. Inchausti Estiloa da.
- Badago bizitza ulertzeko beste era bat. Inchausti Mobiliario-en gazteentzakoak dira. Dibertigarriak, praktikoak, merkeak eta oso iraunkorrak...
- Egiguzu bisita. Diseinuan, prezioan behar duzun irtenbidea daukagu, hala nola merkatuko eskaintzarik zabalena: Arruti, Treku, Nueva Línea, Pianca, Brigitte Forestier, Zanette, Mercantini...

Nabaritzen da estiloa

Aholkuak
Proiektuak
Instalazioak

Finantzaketa interesik
gabe: 24 hilabete

AIZKORA. Nazabal eta Lopez gailendu ziren Iruñean, eta txapela buruz aldatzea lortu zuten

Maila Nagusiko nafar aizkolariek jardun oparoa dute urte osoan

Nafarroako Bi-bitako Txapelketa jokatuta herenegun, abuztuan bi izango dituzte

Koldo Alduntzin | IRUÑEA

Bistan da Nafarroako aizkolariek izan ohi dutela jardun aberatsena urtean zehar, gutxienez maila nagusikoek. Gehienek Urrezko Aizkoran jardun zuten, bi-bitako eta banakako txapelketetan. Herenegun Bi-bitako Nafarroako txapelketa jokatu zuten, eta abuztuaren 15ean Donostiako Urrezko Kopa izango dute.

Floren Nazabal eta Donato Larretxea sasoioko daudela berretsi zuten, herenegun, Iruñean. Beren arazoa izango da erakustaldi eta txapelketei nola egin aurre batera. Nazabal Nafarroako txapelduna da banaka eta binaka, eta orain Euskal Herrikoa lortzea du xedea.

Larretxeak atsedenaldia behar zuela esan zuen, baina Arantzakoak erronkaz beteriko urtea du. Buruz buruko Urrezko Aizkora irabazi ondoren, Nafarroakoa eta Euskal Herrikoa ditu buruan. Barberenari dago-kionez, «une gozoan» dagoela esan zuen. Aurrera begira, «abuztuan daukagu Nafarroako Txapelketa, eta ordurako pres-taketa zorrotza egin beharko

JOXEJUAN BARBERENA

Aizkolaria

«Abuztuan daukagu Nafarroako Maila Nagusikoa, eta bost onenen artean sartzea dut helburua»

dugu bost onenen artean sartzeko».

Beruetekoa, gainera, Euskal Herriko maila nagusiko lehian ariko da. Jaunarenari buruz, «nahiko ongi» ikusi zuela zioen. Juan Jose Lopezek Urrezko Aizkorako finala jokatu zuen Nazabalekin, eta herenegun Nafarroako txapela jantzi zuen bikote berarekin. Lezaungoak ez dagoela «oso nekatuta» esan zuen, erakustaldi «gutxi» egin duela. Horregatik, «ongi» dagoela, baina «oraindik asko falta» zaiola prestakuntza egokira heltzeko. Helburuen artean, Nafarroako Maila Nagusiko «finalera sartzea» espero du.

Senosiain prestatu samar antzeman zuela zioen Lopezek. Etxeberriak, aldiz, zail izango du txapelketetan aritzea.

KOLDO ALDUNTZIN
Lopez eta Nazabal igandeko txapelketaren amaieran, Iruñean.

NAFARROAKO BI-BITAKOA

Nazabal-Lopez arantza kenduta

Urrezko Aizkorako bi-bitakoa irabazi gabe geratu ziren, baina herenegun Nafarroakoa jantzi zuten, Iruñean, eta gutxienez, poztasun pittin bat badute. Hiru bikotek neurtu zituzten indarrak, eta hau izan zen sailkapena: 1. Nazabal-Lopez (23'31"), 2. Larretxea-Vicente (25'56"), 3. Barberena-Jaunarena (26'58"). Lehen egurra eutsi samarra irten zitzaion Nazabal-Lopez bikoari, eta adarra zuenez, epaia alderantziz hartu behar izan zuten. Halere, aurreneko bi egurrak Larretxea-Vicenteren parean ebaki zituzten. Handik aurrera txapeldunek aurrea hartu zuten, eta lanerdietan minutu eta 17 segundoko aldea egin ondoren, azkenean txapela jantzi zuten.

ERRUGBIA

Miarritzek lehen entrenamendu saioa egin du, korrikaldi luzexka eginda

K. Alduntzin | DONOSTIA

Hilabetea da Miarritzek Frantziako Liga Nagusia irabazi zuela, eta berriro lanean hasi da. Atzo arratsaldean egin zuen lehen entrenamendu saioa. Ez zuten jokalaririk guztiek jardun, orain gutxi arte Frantziako selekzioarekin aritu direnak oporretan baitira; hala nola: Betsen, Brusque, Avril, Chouchan eta Lievremonet.

Miarritzarrek bederatzi fitxaketa egin dituzte 2002-2003 sasoiari aurre egiteko: Couzinet (Agen), Yachvili (Gloucester), Tunita eta Minassian (Grenoble), Etxebarria (Baiona), Gobelet (Montferrend), Diebolt (Bourgoin), Young (Donibane-Lohizune) eta Campo (Colomiers). Tunita, Gobelet, Etxebarria, Couzinet eta Young, bederen, hasi dira Miarritzerekin.

Egunero egingo dituzte lan saioak, eta litekeena da ostegunean hasia baloioarekin. Atzo korrikaldia egin zuten Olivier Rieg prestatzailearen gidaritzapean, Txibertan.

Lagunarteko lehen partida, berriz, abuztuaren 9an jokatu dute Tyros-eren kontra, Bidarten (Lapurdi). Ondoren egonaldia egingo dute Pirinioetan, eta segidan, Paueren aurka ariko dira birritan, Leicesterren aurka jokatu aitzin.

HARRI-JASOTZEA. Ermukoak 7.924 kilo bizkarreratu zituen, hiru harrirekin 73 jasoaldi eginda, eta Urperi 413 kiloko aldea kendu zion

Zelailuzek Euskadiko Txapelketa jokatzeko asmoa du, Bizkaikoa laugarrenez irabazita

K. Alduntzin | DONOSTIA

Azken hiru Bizkaiko Txapelketak erreskadan irabazi ditu Xabier Valenciano Zelailuze-k, baina Ermukoak, lau irabazi ditu guztira (1996, 2000, 2001 eta 2002). Herenegun 7.924 kilo bizkarreratu zituen, Markinako Iturretan, 73 jasoaldi eginda. Bezperan Euskal Herriko harri handietako txapelketa jokatu zen, eta han ere bazuen aukera esku hartzeko, baina «argi neukan bietan jardutea ezinezkoa izango nuela, eta Bizkaikoa aukeratu behar izan nuen», dio.

SAILKAPENA

HARRI-JASOTZAILEA	KILOAK
1. X. Valenciano Zelailuze	7.924 (73 jas.)
2. Bernardo Ureta Urpe	7.511 (69 jas.)
3. Unai Aresti	7.072 (65 jas.)
4. Unai Barinaga	4.864 (45 jas.)

Urpe, aitzitik, harri handietakoan aritu zen bezperan, eta pentsatzekoa zen Arantzazukoak nabaritutako zuela nekea. Dena dela, «ni ere belar biltzen aritu nintzen, bezperako Euskal Herriko Txapelketako kanporaketan», nabarmendu zuen Zelailuzek. Unai Aresti Leioakoa

izan zen hirugarren, eta badiardi une motelean dagoela, eta gainera, belauneko arazoekin.

Unai Barinagak estreinakoa izan zuen 24 urterekin, eta Munitibarkoak oso lan aipagarria egin zuen, hainbat *ustel* eginda. Kasik prestatzaileak gabe jardun du, eta azken unean utzi zizkion harriak eta soineko txalekoa Zelai harri-jasotzaileak. Hain justu, Zelaik hauxe zion Barinagari buruz: «Oso indartsu ikusten dut. Bere kaxa aritu da entrenatzen, eta hormigoizko harriekin. Norbaitek laguntzen badio txapelduna izan daiteke».

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS
Zelailuze txapelduna igandeko proba amaituta, Iturretan.

ZESTA-PUNTA. Finalaz gain, pala eta esku-huskako partidak ere jokatu dira 16:15ean hasita

Euskadiko txapelketako finala gaur, Karmen eguneko jaialdi erraldoian

Alberdi I.a-J. Arriaga eta Goikoetxea-Enbil lehiatuko dira aurtengo ekitaldiko txapelak lortzeko

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Enbil eta Goikoetxea zumaiarrak, herenegun arratsaldean, Markinan bertan jokatuako finalerdian.

DATUA

Gotzon Enbilen laugarren finala jarraian

Gotzon Enbilek Euskadiko txapelketako bere laugarren finala jokatu du gaur Markinan. Bereikuekin jantzi zuen txapela 1999an eta 2000n. Iaz ere finalera iritsi zen Luis Mari Alberdi herriki-dearekin baina, ez zuen irabaztea lortu. Beste zumaiar batekin arituko da gaur, Goikoetxearekin. Gipuzkoako harrobia Zumaian dago.

Enekoitz Telleria | **DONOSTIA**

Markinan, jaietako egunik handiengan, urtero bezala, jaialdi erraldoia izango dute gaur. Karmen egunean ez du pilotak inoiz hutsik egiten eta aurtengo partida nagusia Euskadiko zesta-punta txapelketako finala izango da. Urte osoan zehar Gernikan eta Deportivon izaten da erremintaz gozatzeko aukera, baina uda hasieran Markinako *unibertsitateari* —ehunka puntista han ikasiak direlako deitzen zaio horrela— eman nahi izan dio indarra Eusko Basquek. Markinan eta Berria-

tuan jokatu dira txapelketako partida guztiak. Alberdi I.a-J. Arriaga eta Goikoetxea-Enbil iritsi dira finalera.

Bi bikoteek ibilbide erabat ezberdina egin dute finalera iristeko. Alberdi I.a-J. Arriagak, Goixerri eta Felix jipoitu zituzten final-laurdenetan (35-18) eta A. Arriaga-Osa iazko txapeldunak utzi zituzten kanpora finalerdietan, partida 10-12 zegoela min hartu zuelako orkatilari Andoni Arriagak eta bertan behera gelditu. Finalera, beraz, euren benetako sasoiak neurtzeko aukerarik gabe iritsi direla esan daiteke. Dena dela, bi pun-

PALMARESA

URTEA	BIKOTEAK
1991	Arrasate II.a-Felix txapeldun Txikito-Aranburu txapeldunorde
1992	Uriarte-Arkarazo txapeldun Txikito-Aranburu txapeldunordeak
1996	Etxalus-Felix txapeldun Rekalde-Elizegi txapeldunorde
1998	Uriarte-Goitia txapeldun Alberdi I.a-Barrondo txapeldunorde
1999	Bereikua-Enbil txapeldun Egiguren II.a-Felix txapeldunorde
2000	Bereikua-Enbil txapeldun Arriaga-Felix txapeldunorde
2001	A. Arriaga-Osa txapeldun Alberdi II.a-Enbil txapeldunorde

tisten maila erabatekoa da. Rikardo Alberdi *printzea* esperimentzia handiko pilotaria da, makina bat final eta txapelketetan zaildua. Jon Arriaga, egungo Munduko txapelduna da —Luis Mari Alberdirekin irabazi zuen iaz txapela—, eta AE-Ban zaildu da.

Goikoetxea eta Enbil zumaiarrek, Alberdi anaiak utzi zituzten kanpora final-laurdenetan (35-20) —zumaiarrak haiek ere—, eta Konpa-Goitiaren kontra irabazi zuten herenegun (35-24). Aurkezpen egunean bertan agertu zen euren izena hautagaien artean eta ez dute hutsik egin. Goikoetxea, AEB-tan aritzen da eta iaz, etorri berrikan, buruz buruko txapela jantzi zuen. Orain, bigarren aukeran, binakakoa jantzeko aukera du. Enbilek, bere laugarren finala du jarraian gaurkoa.

TXOKOAN

TRINKETA

Aranburu-Etxeto sailkatu dira Hoberenak Torneoako finala jokatzeko

Aranburu-Etxeto eta Larretxea-P. Karrikartek jokatu dute heldu den igandean Arrangoitzen, Hoberenak Torneoako finala (11:00). Larunbat gauean lortu zuten Aranburuk eta Etxetok jokatu zegoen azken txartela Ezkurra txapeldunari eta Bis-coubyri irabazita (40-37).

ERREMONTEA

Ostegunean bueltatuko da Patxi Zeberio

Min hartuta ia hiru aste egin ostean, ostegunean bueltatuko da kantxetara Patxi Zeberio elduaindarra. Eizagirrerekin jokatu du, San Fermin Torneoako irabazle Ezkurra-Txikuriren kontra. Ezkurak, atzo jaso zuen torneooko pilotari onenaren saria Valcarlos upategietan: bere pisua ardotan. Gaur ere jaialdia izango da Euskalen.

ESKU-HUSKA

Euskadiko selekzioko pilotariak Frantziaren kontra Azkoitian

Hilaren 26an hasiko da Azkoitiko Gurean Andra Mari Saria. Gazte eta afizionatu mailako pilotariak hartuko dute parte eta, besteak beste, Euskadiko selekzioko pilotariak Frantziaren kontra ikusteko parada izango da. Eguzkitza-Oteiza Euskadikoak Berra-Auzmendi Frantziaren kontra ariko dira kanporaketa batean.

JAIALDIK

ATZOKO EMAITZAK GERNIKA.

Berraondo-Kevin 30;
Beheretxe-Egiguren I.a 19.
Bereikua-Felix 35; Egiguren II.a-Elizegi 33.
Beaskoetxea-Aranburu 30; Baronio-Osa 29.

GAURKO PARTIDAK

MARKINA. 16:15.

Bereikua-Goitia / Lander-Barrondo.
Daniel-Garrido / Iriondo-Beldarrain.
Euskadiko txapelketako finala:
Alberdi I.a-J. Arriaga / Goikoetxea-Enbil.
Berasaluze VIII.a-Zearra / Olaizola II.a-Peñagarikano.

ZORNOTZA. 18:00.

Badiola III-Urberuaga / Baleztena-Laskurain. Capellan-Lasa III.a / Goñi II.a-Zezeaga.

BARAKALDO. 19:00.

Beloki II.a-Begino / Arbizu-Nalda III.a.
Unanue-Armendariz / Esain-Beloki.

EUSKAL. 16:00.

Zalakain-Lander / Matxin III.a-Astibia.
Altuna II.a-Etxabe / Iñigo-Lizaso.
Matxin-Urko / Urretabizkaia I.a-Badiola.
Lezea-Urretabizkaia II.a / Kalonge-Ekiza.

ESKU-HUSKA

Aimar Olaizola ere arituko da Markinan; Mikel Goñi, Zornotzan

Markinako gaurko jaialdia ez da zesta-puntaz bakarrik osatuko. Bereikua-Goitia eta Lander-Barrondok abiatuko dute jaialdia arratsaldean, palaz arituko dira hurrena Daniel-Garrido eta Iriondo-Beldarrain eta esku-huskako estelarra jokatu da zesta-puntako finalaren ostean. Berasaluze VIII.a-Zearra eta Olaizola II.a-Peñagarikano Asegarcekoek jokatu dute.

Aimar Olaizolak kolpea hartu zuen gerraldean, herenegun, San Fermin Torneoako finalean. Atzo arratsaldean EGUNKARIA-ri adierazi zionez, ordea, Markinan aritze-

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PREES

Goñi II.a eta Olaizola II.a, herenegun.

ko moduan izango da. «Kolpe handi samarra daukat eta ubeldua ere bai. Medikuek, ordea, partida baino lehen masaje batzuk hartuta ongi egongo naizela esan didate», azaldu zuen Goizuetakoak.

Herenegun, Patxi Ruiz lagun hartuta, Mikel eta Fernando Goñiren kontra irabazi zuen Aimar Olaizolak San Fermin Torneo (18-22). Boladaka jokatuako partida izan zen, eta, Ruiz lau finalistaren artean onena. Goñitarrak gogor kritikatu zuten kontrarioen materiala.

Eta herenegun Labriten aritu zen beste finalistetako batek, Mikel Goñik, Zornotzan jokatu du gaur. Capellan-Lasa III.a izango ditu kontrario —San Fermin torneoan ere elkarrekin aritu dira bi horiek— eta Joxemari Zezeagarekin jokatu du berak. Zornotzako eta Markinako jaialdiez gain, Barakaldon ere badute gaur jaialdia. Unanue-Armendariz eta Esain-Belokik jokatu dute partida nagusia. Bi burlatarak, Esain eta Beloki, elkarrekin aritu ziren San Fermin torneoan ere. Orduan baino itxura hobe eman beharko du Esainek.

HITZ BITAN

FUTBOLA

Aitor Tornavaca erdilaria fitxatu du Eibarrek hurrengo bi denboraldiak jokatzeko

Jaen taldea utzi eta Eibarrekin akordioa lortu du Aitor Tornavaca erdilari gasteiztarak hurrengo bi denboraldiak jokatzeko. Juan Cabrejok eta Javier Barkerok taldea utzi ondoren, ezker hegala indartuko du Tornavacak. Bere hitzetan, pozik dago Eibarren eskaintza «gustukoa dudalako» eta «etxera itzultzen naizelako». Leganes, Levante eta Gijongo Sportingen ere jokatu du 26 urte dituen erdilariak.

ESKALADA

9A zailtasuna duen horma eskalatzen saiatuko da Josune Bereziartu

Zailtasun itzeleko horma eskalatzen saiatuko da Josune Bereziartu beasaindarra datorren urteko udazkenean. Kirolgi Fundazioak bultzatuta, 9A zailtasuna duten Suitzako bi bidetatik bat aukeratzekotan da: Elfe edo Bain du Sang. Bere ezaugarri fisiko eta psikologikoetara ondoen egokitzen den bidea aukeratu du munduko emakume eskalatzaile onenak. Jadanik hasi da igoera horretarako prestatzen, eta duela gutxi 'Pilar del Cantabrico'-n aurkitzen den 550 metroko horma igo du.

TXINGA-EROATEA

Patxi Larretxeak jantzi du, beste behin, Nafarroako Txapelketa ikuskizuna eskainita

Ikusgarria izan zen Patxi Larretxearen saioa Nafarroako Txapelketan, herenegun. Izan ere, 18 plaza (504 metro) egin ostean Foruen Plazari itzuli bat eman zion, jendearen txalo zarta jasotzen zuela. Gainera, azkeneko hiru plazak ia korrika egin zituen. Hurrenez hurren, Lazkoz, Lasarte, Urbistondo, Jaime eta Urrutia sailkatu ziren.

ORGA JOKOA

Jaime Gorriti da Nafarroako txapelduna, eta seme Iker bigarren

Iaz ezin izan zuen Jaime Gorriti Uharte Arakilgoak txapelketan esku hartu, baina herenegun berriro jantzi zuen txapela, 2 itzuli, erdia eta 2,75 metro eginda. Seme Iker izan zen txapeldunordea eta Iban Mutilba hirugarren.

EGUNKARIA

Erasunek doi-doi irabazi zion sega apustua Mitxelenari

Ikusmin handia sortu zuen herenegun Pikoketan jokatu zen sega apustuak. Bi mila lagun inguruk jarraitu zuten segalariek bi orduz egin zuten lana. Juan Manuel Erasunek 9.000 euroko apustua irabazi zion Bixente Mitxelenari, baina alde handirik gabe. Erasunek 9.904 kilo belar moztu zituen, bere aurkariak baino 103 kilo gehiago. Segan ez dira kilo asko. Erasun indartsu hasi zen eta Mitxelena

segundo batzuk atzetik joan zen ia apustu osoan zehar. Halere, Mitxelenak bere aurkariak baino belar gutxiago uzten zuela zirudien eta horrek faborito egiten zuen jendearen apustu askotan. Jendea pozik geratu zen segalarien lanarekin. Irabazteaz gain, garai batean sarritan egiten ziren apustu hauek oraindik «jende asko» erakartzen dutelako pozik azaldu zen Erasun.

ESTROPADAK. Aurtengoa, ofizialki mendeurrena izango den arren, 106.a dela frogatu du Agirrek

Kontxako estropaden historia ikertzen duen liburua aurkeztu du Rafael Agirre donostiarrak

JON URBE/ARGAZKI PRESS

Oriok hogeita hamar garaipen ditu ofizialki. Liburuan agertzen denaren arabera, hogeita bederatzi ditu.

Erredakzioa | DONOSTIA

Aspalditik jokatzeko dira hain arrakastatsuak diren Kontxako estropadak. Hala ere, ez daude hain argi zenbait datu historiko: noiztik egiten diren eta talde baikoitzak lortu dituen garaipenak.

Kotxako banderaren historia eta hainbat ezaugarri sakon aztertzen duen liburua aurkeztu zuen atzo Donostian Rafael Agirre Franco idazle eta iker-tzaileak. 'Regatas de la Concha (1879-2001)' izena jarri dio Agirrek liburuari.

Estropaden mendeurrena jokatuko zelako otu zitzaion liburua egitea, baina liburua idazteko egindako azterketek frogatu dute aurtengoa 106garrena izango dela.

Behin eta berriz eztabaidatuak izan diren gaiak jorratzen

dira liburuan. Egileak dio egun estropada lehen txandan eta lehen kalean egitea dela onena.

Ikerketaren arabera, 1992. urtea arte lehen kalea zen kale-rik okerreana, baina itsasertzetik gertuegi zegoelako hogeita hamar metro mendebalderago egitea erabaki zuten. Ordutik kale huraxe dela onena dio Agirrek. Liburuan hainbat bitxikeria jasotzen dira, besteak beste, kronometro sistemen garapena. Estropadetan parte hartu nahi zuenak arrantzalea izan behar zuela aipatzen da, uste zelako soilik arrantzaleek zekitelera arraunean. Hasieran, izan ziren estropadarik gabeko urteak, antolatzaileek arazoak zizutzelako, eta arraunlariak itsarora joan behar zutelako.

Horrez gain, apustuen ezaugarriak, historikoki faboritoak izandakoak eta ontzien garapenen inguruko informazioa azaltzen da, besteak beste.

Bestalde, estropaden antolatzailak dioenez, Kultur eta Turismo Ekintzetxeak (KTE), 30 bandera irabazi ditu Oriok. Bat gutxiago irabazi duela dio Rafael Agirrek, 1964tik 1997ra elkarre hori zuzendu zuenak.

Haur hauek dantza gogotik egin zuten atzo Don Byronek eman zuen kontzertuan.

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

38-39

Adin guztietarako jazz

Haurrentzako ohiko kontzertua eskaini zuen atzo Gasteizko jazzaldiak; Baionakoa gaur hasiko da

MUSIKA. 41

Cameron kantari mitikoa hil zela 10 urte bete berri dira; pertsonara hurbiltzen gaituen biografia bat kaleratu berri da

Flamenko abeslari handiaren inguruan zabaldutako 'leienda beltza' bertan behera uzten du liburuak

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS
Frederic Amat.

ARTEA. 40

Frederic Amat: «Zentzurik ez duen mundu honi zentzua emateko euskarria da pintura»

'Oedipus Rex' ikuskizunaren eszenografia egin du margolariak

PSIKOLOGIA. 34

Ricardo Vidal eta Antonio Jorge

Autoerrealizazioaren Psikologian adituak

«Gizakiak ahalmen ikaragarria du baina soilik zati oso txiki bat garatzen da»

Autoerrealizazioaren Psikologiak erabateko garapena bilatzen du

RICARDO VIDAL ETA ANTONIO JORGE AUTOERREALIZAZIOAREN PSIKOLOGIAN ADITUAK

ANDONI CANELLADA / ARGAZKI PRESS

Ricardo Vidal eta Antonio Jorge.

«Gizakia ideia kartzela batean bizi da»

60ko hamarkadan Antonio Blai psikologo kataluniarrak autoerrealizazioaren psikologia garatu zuen; Vidalek eta Jorgek nork bere burua ezagutzea helburu duen teoria hori irakasten dute

Gorka Quevedo | DONOSTIA

Ricardo Vidal ehungintzako ingeniaria da. Antonio Jorge, berriz, kazetaritzan eta zuzenbidean lizentziatua. Hala ere, duela zenbait urte Antonio Blai psikologoaren ideiak irakasteari ekin zioten. Vidal eta Jorge Blairen ikasleak izan ziren urte luzez. Egunotan autoerrealizazioaren psikologiaren inguruko ikastaro bat eman dute Donostian. Hitzaldien ostean, EGUNKARIAren mintzatu ziren, adeitsu.

■ Zer da autoerrealizazioaren psikologia?

A.J: Gizakiaren ahalmena ikaragarria da, baina ahalmen horren zati txiki bat soilik garatzen da. Osotasuna, buru-argitasuna, energia, gauzak egiteko gaitasuna... gizakiak arlo horietan izan dezakeen ahalmena oso handia da. Autoerrealizazioaren psikologia hori guztia lortzeko bide bat da; gizakia bere osotasunera hurbilduko duen laguntza bat. Ezkutuan dagoen ahalmen hori garatzea du hel-

buru. Gizakia mugaz, ideiaz, kontrola ezin ditzakegun emozioez... beterik dago. Kartzela horretatik ihes egiten laguntzeko balio du autoerrealizazioaren teoriak.

■ Nola lortzen da kartzela horretatik ihes egitea?

A.J: Zenbait oinarri ematen ditugu. Barne keinu batzuk erakusten ditugu, bakoitza bere mundu subjektiboan erabili ahal izateko. Eskolan munduan mugitu ahal izateko behar ditugun gauzak erakusten dizkigu-

ZORIONTASUNA

«Gizakia libre izaten uzten ez dioten kontzeptu mentalez beterik dago. Horretaz konturatzen denean soilik lor daiteke zoriontasuna»

AURREKARIK

«Nork bere burua ezagutzeko prozesua gizakia bezain zaharra da. Blaik prozesua mendebaldeko gizakiaren barruan txertatzea lortu zuen»

te. Guk, barrutik mugitzeko beharrezkoak diren gauzak erakusten ditugu, barne irakaskuntza bat bultzatzen dugu.

R.V: Nik barne askatasunaren beharra ere nabarmenduko nuke. Kanpoko munduarekiko dependentzia handia dugu. Gizakiak hezkuntza garaiko pentsamoldeak oso barneratuta ditu. Gizaki izate hutsagatik barne askatasun psikologiko sakon bat dugu. Ingurutik bereizten gaituen barne askatasuna dugu, eta hori soilik norbera ezagututa lor daiteke.

■ Nola ezagut daiteke norberaren burua?

R.V: Preso zaren horretaz ohartzen zarenean lortzen da hori. Gizakia ideien kartzelan dago; libre izaten uzten ez dioten kontzeptu mentalez beterik. Txikitatik ideia batzuk ematen dizkigute, eta zer den ona eta zer den txarra adierazten digute. Ideia horiek ezin digute kendu gizaki izate hutsagatik dugun barne askatasuna.

A.J: Gainera, kontuan hartu behar da guk ditugun ideiak txikitari inposatu dizkigutenak direla. Horren inguruan ez dugu erabakitze aukerarik izan. Bi edo hiru urte genituenean emandako ideiak egia absolututzat hartzen ditugu, sinesmen erlatiboak izanda ere.

■ Gizakiak muga ugari dituela diozue. Zeintzuk dira muga horiek?

R.V: Gizakiak bi muga ditu, nagusiki. Batetik, ohiturak daude. Kanpoko estimulu positiboan aurrean ondo sentitzen gara; estimulu negatiboan aurrean, berriz, gaizki pasatzen dugu. Hori gaztarotik datorkigun gauza bat da. Gaztaroan haurra ez da kontzientea, eta bizitzeko inguruaren beharra du. Hain zuzen ere, txikitari barneratzen dizkiguten ohitura horiek gero helduak garenean mantentzen ditugu. Bigarren faktorea, berriz, ereduak dira. Txikitari nola jokatu behar dugun erakusten digute. Hala, txikitari gure inguruak nahi duen bezala portatzen bagara, ondo sentitzen gara. Jokaera horretatik ateraten bagara, gaizki sentitzen gara. Bi eskema horiek gure barne kartzela zertzen dute.

Horretaz guztiaz jabetzean soilik izatean da aske gizakia. Gu hori irakasten saiatzen gara.

■ Zein da autoerrealizazioaren psikologiaren jatorria?

R.V: Jatorria Antonio Blai da. Norberaren burua ezagutzea biltzen du autoerrealizazioaren psikologiaren teoriak. Horretarako, Antonio Blairen bizipenak aintzat hartzen dira. Bera psikologoa zen, eta bere burua ezagutzeko prozesu bati ekin zion. Gero, prozesu horren teknikak erakutsi zizkien bere ikasleei.

■ Psikologiaren beste adar batzuekin lotuta al dago?

R.V: Gaur egun Ameriketako Estatu Batuetan pertsonaz gaindiko psikologia izeneko mugimendu bat dago, autoerrealizazioaren psikologiarekin oso lotuta dagoena. Ken Wilber psikologoa da sortzailea.

A.J: Bi mugimenduak psikologia humanistaren barruan daude. Ohiko psikologia eta psikoa-nalisitik apur bat aldentzen da.

R.V: Hala ere, esan beharra dago norberaren burua ezagutzeko prozesua gizakia bezain zaharra dela. Esaterako, erlijio nagusien oinarrian dago. Adibidez, Jesukristok eta Budak ere barne ezagutzaren beharra aldarrikatu zuten. Blaik hori guztia mendebaldeko gizakiaren barruan txertatzea lortu zuen.

■ Blaik norberaren ezagutzan oinarritutako bizitza bat aldarrikatzen zuen, bizitza sinple eta erreala. Hori al da autoerrealizazioaren psikologiaren oinarria?

A.J: Hori da bilatzen duguna. Blairen aburuz, gizakiak errealtatea ezagutzen duenean bere bizitza sinpleagoa da, eta hori da zoriontasuna lortzeko gomendatzen duen bidea.

■ Donostian hitzaldi batzuk eskaini dituzue. Zein da zuen balorazioa?

R.V: Balorazioa oso positiboa da, oso pozik gaude emaitzekin. Hitzaldien oinarria aldeztatik eginda dago, bere garaian Antonio Blaik irakatsi ziguna zabaltzen saiatzen garelako. Jendea oso prestatuta etortzen da hitzaldietara. Blairen pentsamendua oso ondo ezagutzen dute, eta euren jakintzan sakondu nahi izaten dute.

OSASUNA. Gizonek okerrago egiten dute lo, eta lorik ezak ondorio latzak eragiten dizkieErredakzioa | **DONOSTIA**

Loari buruzko ikerketa bitxia argitaratu du Ameriketako Estatu Batuetako zientzialari talde batek. andreak eta gizonek lo ezberdin egiten dutela iradoki du; andreak sakonago eta hobeto, gizonek arinago. Lorik eza, gainera, emakumeek errazago eraman ohi dutela dio, eta gizonei ondorio txarragoak eragiten dizkiela. Ikerketa Pennsylvaniako Estatu Unibertsitateko ikertzaile talde batek egin du eta *Chemistry and Industry* aldizkarian argitaratu dute.

Azaldu dutenez ikerketa egiteko 20-30 urte bitarteko 25 emakume eta gizon gertutik aztertu zituzten orain hilabete batzuk. Egutero, normalean baino bi lo ordu gutxiago egitera behartu zituzten, eta beren garunean horrek zein ondorio zituenez aztertu zuten.

Antza, oro har denengan, emakumeen zein gizonengan, logurea izan zen nagusi, eta kontzentratuta egoteko gaitasuna galdu zuten. Nabarmen. Gizonen burmuinean, ordea, emakumeenean ez bezala, substantzia kimiko kaltegarri batzuk —TNF alfa izenekoak— atzeman zituzten. Osasunari kalte handia eragin diezaioke, gizentasuna eragin dezakete, eta diabetesa ere bai.

Bizi luzea ulertu nahian

Zientzialariek ikerketaren datuak aztertu ostean ondorio bat plazaratu dute: emakumeen bizi luzearen gakoetako bat izan daiteke loa. «Emakumeek hobeto egiten dute lo; hori ote da bizi luzeagoa izatearen giltzetako bat?» galdetu du ikerketaren arduradun nagusiak, Alexandros Vgontzas ikertzaileak.

Izan ere, jakina da oro har batez beste emakumeak urte gehiago bizi direla gizonezkoak baino. Oso nabarmena da alde, hainbat urtetakoa. Nolanahi ere, gizasemeek hobeto lo egingo balute agian beren bizi luze luze egingo litzatekeela iradoki dute ikerketa burutu berrian.

EUGENE HOSHIKO / AP
Emakume gazte bat lo.

Loa sexista da?

Ikerketa batek iradoki berri duenez, loan dago andreak gehiago bizitzearen gakoa

doki dute ikerketa burutu berrian.

Uste hori bera berretsi du Surrey Unibertsitateko Giza Psikofarmakologia Saileko zientzialari Neil Stanleyk. «Izan ere,

gauza jakina da lo egitea ezin bestekoa dela osasun ona izateko», azaldu du. «Ezin da pentsatu lotan gauden orduak ko-tzientziarik gabeko denbora pasiboak direnik». Organismo-

DATUA**Lo sakon minutuak**

70 minutu / 40 minutu. Loaldian zehar fase ezberdinak izaten dira. Lo sakonean atsedean handia hartzen du pertsonak, gorputz-funtzioak nabarmen moteltzen baitira. Emakumeek gaubeteko loaldian, oro har, 70 minutu egiten dituzte lo sakonean, gizasemeek, berriz, gutxiago: 40 minutu.

ari ordu horiek mesede izugarria egiten diotela gogoratu nahi izan du, eta ezerk ezin dituela ordezkatu lo eskasiak dakartzan ondorioak lo gozoak bezala.

Ikertzailearen aburuz egutegiko 24 orduak arautzen dituen erloju biologikoa dugu pertsonen, eta erloju horren orekari eusteko ezinbestekoa da lo ondo egitea. Gainerakoan hormonon ekoizpena aztoratu egiten dela azaldu du, eta osasunak nabarmen sumatzen dituela horren ondorioak. Ildo horretan, erreleboetan lan egiteak zein gure egunerokotasunean loari 7 ordu eskaintzeak gorputzari ondorio txarrak ekar diezazkiokeela iradoki du. «Hein batean naturaren kontra ari gara, eta horrek ondorio batzuk izan ditzake», eman du aditzera.

Emakumeen «eboluzioa» ahotan hartuta

Vgontzas ikertzailea ez da mugatu emakumeek lo falta hobeto gaitzen dutela esatera. Haratago joan da. Hori emakumeen «eboluzioaren» ondorioa izan daitekeela iradoki du.

Andreak umeen gauak arretaz zaintzen gizaldi luzeak egin dituztela gogoratu du, eta agian horregatik errazago gaitzen dituztela lo eskasiaren ondorioak. Dudarik gabe, eztabaidagarria da Vgontzasen ustea. Izan ere, loa ere sexista ote?

HIESA

GIB birusaren kontra egiten lagun dezakeen genea aurkitu dute

Erredakzioa | **DONOSTIA**

GIB birusa bizkor ari da hedatzen mundu zabalean, eta hark eragiten duen gaitza izurria da ja leku askotan. Londresko King's College zentroko ikertzaile batek iradoki berri duenez, ordea, giza gorputzean bertan dago birusaren kontra egiten lagun dezakeen giltza bat, CEM15 genea.

Antza GIB birusetik proteina jakin bat —Vif izena du— kentzen bada aipatu geneak birusaren errepika ahaleginak antzu bihurtzen ditu. Aurkikuntza egin duten zientzialariak gustura azaldu dira lorpenarekin, eta birusaren kontra botika berriak egiteko giltzarri garrantzitsua izan daitekeela iradoki dute.

Erresistentziei aurre egiteko

Gaur egun GIBdunen arazo larrienetakoa izaten da maiz birusak erresistente bihurtzen direla, eta botikek ez dietela mesederik egiten. Aurkikuntza berriaren bidez, ordea, Vif proteinaren jarduna blokeatu ahal izango dutela uste dute zientzialariek, eta era horretako arazoak saihestu ahal izango direla.

Ikerketaren nondik norakoak *Nature* aldizkarian argitaratu dituzte. Zientzialariek itxaropen izpia agerian utzi badute ere oraindik aurkikuntzan oinarritutako botikak lortzeko bide luzea egin behar dela gogoratu dute. Zuhur.

LABURAREN**INGURUMENA****Lurraren goi-bileran fede eskasa erakusten ari dira hainbat aditu**

Lurraren eta Garapen Eusgarriaren goi-bilera hasiko da abuztuaren 26an Johannesburgon (Hegoafrika) eta irailaren 4a bitartean ingurumenarekin lotutako hainbat gairen topagune izango da. Zenbait aditu oso uzkurak dira, ordea, bertan egingo diren lorpenen inguruan. «Zaila da oso baikorra izatea», azaldu du, esaterako, Nazio Batuen Erakundeko Erresuma Batuko ordezkari Crispin Tickellek, «horretarako gure pentsatzeko era aldatu behar genuke». Ez da uste hori bera duen aditu bakarra, gobernu kanpoko erakunde ugari ere oso kezkatuta daude ingurumenean izaten ari den bilakaerarekin.

INGURUMENA**Ingurumenarekin lotutako enpresa australiarrek Kyotoko Protokoloa berresteko eskatu dute**

Ingurumen gaiekin lotutako enpresa australiarrek Kyotoko Protokoloa berrestearen aldeko txostena plazaratu dute. Aditzera eman dutenez era horretan jokatu ezean Australiako ekonomia kalte handiak jasoko ditu, eta nazioarteko merkatuetatik kanpo geratuko da.

GENETIKA**Geneen ikerketak biriketako minbiziak jotako eriak sailkatzen lagun dezake**

Zaila izaten da zenbaitetan biriketako minbiziak erasandako eriak larritasunaren arabera bereiztea. Michigango Unibertsitatean egin berri duten ikerketa batek argitu duenez, ordea, gaitzean eragin zuzena duten 50 gene izan daitezke sailkapen hori egiteko giltza. Gaitzaren lehen faseetan ikerketa hori egiteak eri bakoitzean minbiziak zer bilakaera izango duen argitzen lagun dezake. Ikerketaren nondik norakoak *Nature* aldizkarian argitaratu dituzte, eta itxura guztien arabera onkologo askorentzat oso lagungarriak izan daitezke bertan azaldutako argibideak. Nolanahi ere ikerketa genetikoak oraindik ez da oso fidagarria, ikerketa fasean dago.

Asteartea, 2002-07-16

29. astea ■ 197 egun igaro dira ■ 168 egun falta dira

esaera

Osasuna ekartzen du bihotz alaiak,
hezurrak ihartzen ditu bihotz tristeak

datuak

3

2050. urterako, hirugarren adina osatzen duen taldearen barruan, %20k 80 urte baino gehiago izango dituzte, eta munduan hiru milioi baino gehiago izango dira 100 urtetik gorakoak.

150.000

Mercedes-Benz autoen ekoizleak ordurako saldata zeuden 150.000 auto aztertu zituen iaz Europan, bolantean daramaten aire poltsa aldatzeko. 1995eko ekainetik 1996ko apirilera egin ziren aire poltsa horiek, baina txarrrak atera omen dira. Autoen jabeek deus ez dute ordaindu behar izango.

telefonoak

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59443355
SAMU	15/5963333
Pozoitze kasuetan	56.96.40.80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAMen	59635555
Polizia	17
Baionako Suprefetura	59590919
Elektrika-gas arazoak	14/59521018
Errepideetako berri	56963333
Kontseilu Orokorra	59257840
Miarritzeko aireportua	59239066
SNCFko trenbideak	59555050
Laborantza Gambera	59295043
Ordua telefonoz	3699
Meteo agiria (grabatua)	59220330
Meteo zerbitzuak	59238415
Baiona Taxi	59594848

HEGOALDEA	
SOS Deiak	112
Udalzaingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	1003

ARABA	
Suhiltzaileak	945161163
Gurutze Gorria	945222222
DYA	945281020

Errepideetako informazioa	945222058	Renfe	944238633
Ertzaintza-Arkaute	945282000	Eusko Tren	902543210
Minioiak	945135500	Bizkaia irratitaxiak	944162222
Guardia Zibila	945256100	Radio Taxi	944448888
Txagorritxuko Ospitalea	945007000	Tele Taxi	944442333
Santiagoako O. Orokorra	945007600	Naturgas	902- 123456 / 900- 400523
Ospitale Militarra	945136577	Alkoholiko Anonimoak	944150751
Poliklinika	945140900	Hiesari aurre egiteko	
Arana Erietxea	945282800	Hiritar Elkarte, T-4	944221240
'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500		
Asepeve klinika	945274655/66		
Araba klinika	945142100	DYA	943464622
Forondako aireportua	945183591	Gurutze Gorria	943222222
Gasteizko Renfe geltokia	945230202	Itsasoko Gurutze Gorria	943272222
Autobus geltokia	945258400	Ospitale Probintziala	943006000
Radio Taxi	945273500	Erresidentzia	943007000
Elbarrituentzako taxiak	608870144	Gurutze Gorria (Donostia)	943214600
		Gurutze Gorria (Irun)	943611203
		Poliklinika	943462200
		Debagoieneko erietxea	943035300
		Zumarragako ospitalea	943035000
		Bidasoako ospitalea	943007700
		Mendaroko ospitalea	943032800
		Amarako ospitalea	943007400
		Ertzaintza	943288888
		Guardia Zibila	943211100
		Hondarribiko aireportua	943642240
		Renfeko geltokia	943283599
		Eusko Tren	902543210
		Taxi Autonomoak	943471717

BIZKAIA	
Diputazioko suhiltzaileak	949422800
Bilboko suhiltzaileak	944233000
Gurutze Gorria	944222222
DYA	944319200
Ertzaintza	944441444
Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
Basurtuko ospitalea	944006000
Galdakaoko erietxea	944007000
Santa Marina	944006900
Gurutzetako ospitalea	946006000
Sondikako aireportua	944869301

Radio-taxi Donosti	943454535
Radio-taxi Santa Clara	943464646
Parada taxiak	943278825
Sanz Agirrezabala taxiak	943466757
Donosti Gas	943450200
Tolosagasa	943650782
Gas Hernani	943330928
Informazio sexuala	943320444
Donostiako suhiltzaileak	080
Gipuzkoako suhiltzaileak	088
Hiesari Aurrehartzeko eta Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464

NAFARROA	
SOS Deiak/Foruzaingoa	112
Iruñeko suhiltzaileak	948222222
DYA	948171717
Gurutze Gorria	088
Errepideetako informazioa	948237000
Guardia Zibila	948221100
Eguneko Psikiatri O.	948273812/61
Nafarroako Ospitalea	948422100
Bideko Ama Birjina O.	948429400
Noaingo aireportua	948168700
Iruñeko Autobus geltokia	948223854
Renfeko geltokia	948130202
Radio Taxi	948221212
Teletaxi	948232300

DUELA 10 URTE

Ezkerraldea baztertua zela salatu zuten PSEko alkateek

Atzo hamar urte, Bizkaiko Ezkerraldeko eta Meatzaldeko PSE-PSOeko alkateek «bazter-keta» salatu zuten, Jon Azuak iragarritako enpresa berriak bertan ez zirelako kokatu. Barakaldo, Zierbana, Ortuella, Santurtzi, Muskiz, Portugalete eta Sestaoko alkateek uste zuten irizpide politikoak erabili zirela 11 enpresa berriren lekuak aukeratzeko, eta «sozialistak» zirelako ez zirela jarri enpresa horiek herri horietan. «Langabezia handienaz gain portu autonomia eta lurrik merkeenak baitauz-kagu», esan zuten alkateek. Eusko Jaurlaritzako Industria Sailak erantzun egin zien kritika horiei. Sailak esan zuen enpresa bakoitzak aukeratu zuela bere egoitza non kokatu.

efemerideak

Fausto Arozenaren jaiotza

1896. urteko uztailaren 16an jaio zen Fausto Arozena, Donostian. 1927an, Gipzukoako Diputazioko artxibozain izendatu zuten. Historia izan zen bere liburutako gai nagusia. 1964an argitaratutako *Gipuzcoa de la Historia* izan da aipatuena. Historiari buruzko artikulua eta poema batzuk *Egan* aldizkarian eta *Boletín de la sociedad de estudios Vascos*-eko Naskaldia sailean argitaratu dira.

1945. AEBek Mexikoko desertuan lehen froga nuklearrak egin zituen.

SANTUAK.	Karmengo ana, Karmele.
-----------------	------------------------

horoskopoa

Uxue Agirre

ARIES martxoak 21 - apirilak 20

Gauza guztiak gorde beharrik ez dago, baina den-denak botatzea ere, ez dakit ba...

TAURUS apirilak 21 - maiatzak 20

Zu goizetan ohetik ateratzeko, iratzargailu bat baino gehiago behar da. Garabi bat beharbada?

GEMINI maiatzak 21 - ekainak 20

Umetan gerra dezente ematen omen zenuen, baina orain ere ez zara geratzen atzean.

CANCER ekainak 21 - uztailak 20

Ilea mozteko asmorik ez al daukazu? Zer? Lotsatu egiten zara jendeari aurpegia erakusten, ala?

LEO uztailak 21 - abuztuak 23

Zurekin erosketak egitera joaten denak badauka pazientzia ederra! Baina, hala ere, merezi du.

VIRGO abuztuak 24 - irailak 23

Azkenaldian oso sinpatiko baltzita jendearekin. Jarraitu horrela, nahiago dugu eta.

LIBRA irailak 24 - urriak 23

Zure umorea aldameneko beste horri utziko bazenio, ez legoke gaizki. Pixka bat bada ere.

SCORPIUS urriak 24 - azaroak 23

Azkenaldian guztiak txoratuta daukazu. Zein da zuk erabiltzen duzun formula miragarria?

SAGITARIUS azaroak 24 - abenduak 23

Oporrak gainean dituzu, eta horrek indarrak eman beharko lizkizuke. Baina ez dakit ba...

CAPRICORNUS abenduak 24 - urtarrilak 20

Besteen zain zapuzten diren horietakoa zara, baina zuk ere edukitzen dituzu besteak zain.

AQUARIUS urtarrilak 21 - otsailak 18

Aurrekoan egin zenuen parranda berriz egiteko gogorik ba al daukazu? Ba, aurrera!

PISCIS otsailak 19 - martxoak 20

Umorea ederra daukazu, eta hori ezinbestekoa da. Baina pazientzia pixka bat ere eskatuko nizuke.

farmaziak

ARABA

GASTEIZ. 09.00-22.00: AGIRRE LEKUE, Donostia, 29. ACEBAL, Peru kalea, 14. ZULUETA, Dato kalea, 24. Gauzez. GONZALO, Posta kalea, 34.

LAUDIO. Gau eta egun: EGIA, Zumalakarregi kalea, 13.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. Gau eta egun: HERNANDEZ, Elexondo kalea, 11 (Amurrio).

BIZKAIA

BILBO. 09.00-22.00: AGIRREZABALA, Colon Larreategi, 29. URIARTE, Basurtu-Kastrexana, 63. PONT, Tiboli, 14. ARMESTO DEL CAMPILLO, Migel Unamuno Poligonoa (Zazpikaleak). EGIRAUN, Hurtado Amezaga, 10. HERNANDEZ, Poza Lizentziatua, 20. MAGUREGI, Zabalburu plaza, 4. URRUTIA, Urkijo zumardia, 22. GOLVANO, Larratundu, 7 (Otxarkoaga). SUSTATXA, Zorroza-Kastrexana, 23 (Zorroza). Gauzez. SANTISTEBAN-FONTAN, San Jose plaza, z/g. UNZETA, Bailen, 24.

ARRATIA. Gau eta egun: VARGAS, Arraibi auzoa, 11 (Lemoa).

BARAKALDO. Gau eta egun: FALAGAN, Magallanes kalea, 5.

BASAURI. Egunez. GONZALEZ, Kareaga Goikoa, 50. Gauzez. LUÑO, Kareaga Goikoa kalea, 16.

BERMEO, MUNDAKA. Gau eta egun:

GABILONDO, Nardiz Tar Jon, 4 (Bermeo).

DURANGALDEA. Gau eta egun: GAZTELU MENDI, Fray J. Abasolo, 2 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. Egunez. TEJELLO, Jose A. Agirre plaza, 8 (Erandio).

GALDAKAO. Egunez. LOPEZ, Oiz mendi kalea, 9.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. Gau eta egun: OMAETXEBARRIA, Bizkaio jauregia, 27 (Gernika).

GETXO. Gau eta egun: ELLAKURIA, Andres Larrazabal, 5 (Areeta).

LEIOA. Egunez. DIAZ MONTERO, Kandelazubieta, 19.

LEKEITIO-EA. Gau eta egun: CASTRO, Atea kalea, 14 (Lekeitio).

MEATZALDEA. Gau eta egun: BRINGAS, Catalina Gijaja, 3 (Ortuella).

MUNGIALDEA. Gau eta egun: GUMUZIO, Aita Elorriaga, 17 (Mungia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. Gau eta egun: MERTXAN, Ribera kalea, 22 (Etxebarria).

PORTUGALETE, SANTURTZI ETA SESTAO. Egunez. ARISTEGI, Castaños Jenerala, 41

(Portugalete). MIGUEL TEJEDOR, Iparragirre, 63 (Santurtzi). MUTIOZABAL, Marcos Grijalvo, 14 (Sestao). Gauzez. ANGOITIA, Simon Bolivar, 9-11 (Portugalete).

URIBE-KOSTA. Gau eta egun: ABURTO, Itxas-Bide, 5 (Gorliz).

ZALLA, GUENES, BALMASEDA. Gau eta egun: SANTOS TORRADO, Foru plaza (Balmaseda).

ZORNOTZA. Gau eta egun: GOIRIA, Sabino Arana kalea, 6.

GIPUZKOA

DONOSTIA. 09.00-22.00: OREJA, Prim kalea, 31. ARTOLA, C. Erauso, 22 (Amara). NAVARRO, Jose Maria Soroa, 11 (Gros). URBISTONDO, Borroto, Etxadi-Aiete. Gauzez. CABIRO, Askatasun etorbidea, 14.

ANDOAIN. Gau eta egun: ELIZONDO, Zumea kalea, 20.

ARRASATE. Gau eta egun: IRIZAR, Erguin kalea, 11.

AZKOITIA, AZPEITIA. Egunez. AZPIAZU, Kale Nagusia, 66 (Azkoitia). Gauzez. ETXEBESTE, J. Artetxe, 13 (Azpeitia).

BEASAIN, ORDIZIA. Egunez. ATORRASAGASTI, Pakea auzoa (Ordizia). Gauzez. AZPILIKUETA, Kale Nagusia, 18 (Beasain).

BERGARA. Gau eta egun: CAMACHO, Oxirondo kalea, 4.

DEBA, MUTRIKU. Gau eta egun: APAIZ, Erdiko kale, 5 (Mutriku).

EIBAR, ERMUA. Gau eta egun: GOIKOTXEA, Ibarrekruz, 7 (Eibar).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. Gau eta egun: P. ETXEBERRIA, Rosario kalea, 24 (Elgoibar).

ERRETERIA, LEZO, PASAIA. Egunez. VEGA, Gure Zumardia, 11 (Erreteria). Gauzez. ARAGON, Nafarroa etorbidea, 77 (Erreteria).

ESKORIATZA, GATZAGA. Gau eta egun: FRAILE, Herriko plaza, 10 (Artrabaleta).

HERNANI, URNIETA. Egunez. BILBAO, Urbietta, 7 (Hernani). Gauzez. ELIZONDO, Zumea kalea, 20 (Andoain).

HONDARRIBIA. Gau eta egun: IRAOLA, Alonso Almirantearen kalea.

IRUN. Gau eta egun: OLLO, Pinudi kalea, 13.

LASARTE-ORIA, USURBIL. Egunez. BIDAUR, Jaizkibel plaza, 2 (Lasarte). Gauzez. ELIZONDO, Zumea kalea, 20 (Andoain).

OIARTZUN. Gau eta egun: GOROSTIAGA, Arragua kalea.

ONATI. Gau eta egun: JULDAIN, Kalebarria, 6.

TOLOSA. Gau eta egun: BRONTE, Korreo kalea, 20.

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. Gau eta egun: L. FENOLL, Aizkorri kalea, 12 (Legazpi).

VILLABONA. Gau eta egun: BRONTE, Korreo kalea, 20 (Tolosa).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. Gau eta egun: ZULAIKA, Bizkaia kalea, 41 (Zarauz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA. Gau eta egun: OTANO, Eusebio Gurrutxaga, 4 (Zumaia).

NAFARROA

IRUÑERRIA. 09.00-22.00: AGINAGA, Zapateria, 25. PILDAIN, Bernardino Tirapu, 54 (Arrotxapea).

GARISOAIN, Taxoara, 2. LIBERAL, Sanduzelai etorbidea z/g. ORTEGA, Ramon Esparza plaza, 4 (Zizur Nagusia).

GARCIA, Ronda de las Ventas (Burlata). CUBILLAS, Komertzial etorbidea, 4 (Barañain). LISO, Auritzeraiko errepidea (Zubiri). Gauzez. AGINAGA, Zapateria, 25.

PILDAIN, Bernardino Tirapu, 54 (Arrotxapea). ORTEGA, Ramon Esparza plaza, 4 (Zizur Nagusia). GARCIA, Ronda de las Ventas (Burlata).

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debekatutik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu beharra dago derrigorrez.

zozketak

Bonolotoa				Lotería primitiva			
Astelehena, 08	Asteartea, 09	Asteazkena, 10	Ostirala, 12	Osteguna, 11	Larunbata, 13	Igandea, 14 Saritzarra	
08 - 17 - 23 37 - 38 - 39	14 - 18 - 32 38 - 45 - 47	05 - 18 - 19 29 - 38 - 46	17 - 20 - 21 33 - 46 - 49	05 - 07 - 18 38 - 39 - 40	18 - 27 - 34 37 - 42 - 47	05 - 06 - 25 29 - 33 - 41	
OSAGARRIA: 29 ITZULKETA: 08	OSAGARRIA: 19 ITZULKETA: 00	OSAGARRIA: 45 ITZULKETA: 08	OSAGARRIA: 32 ITZULKETA: 07	OSAGARRIA: 28 ITZULKETA: 09	OSAGARRIA: 17 ITZULKETA: 08	OSAGARRIA: 30 ITZULKETA: 00	

ONCE			Kupoitzarra		Superkupoia
ASTELEHENA-08	ASTEARTEA-09	ASTEAZKENA-10	OSTEGUNA-11	OSTIRALA-12	IGANDEA-14
81.684	46.951	15.448	56.537	29.083	08.409
075 seriea			046 seriea		

han-hemen

Duela 2.000 urteko momia bat aurkitu dute Txinan

Txinako emakume garrantzitsu bat izan zenaren momia aurkitu du arkeologo talde batek Lianyungang herrian, Kiangsu probintzian (Txina). Momia duela 2.000 urte ingurukoa da, «baina oso ongi gorde da». Izan ere, berria zabaldu duen egunkarian ziotenez, «gorputzaren giharrak nabaritzen dira oraindik, momiak konterbartzeko isurkari baten barruan eman baititu mendeak». Momia hori Han dinastian kokatu dute. Gorpuak azal beltzarena du, eta oraindik hatz batzuk ditu. «Momiak baliio zientifiko itzela dauka, eta emakumearen inguruko xehetasunen berri jakiteko ikertzen ari dira», esan zuten berria zabaldu-tako egunkarian.

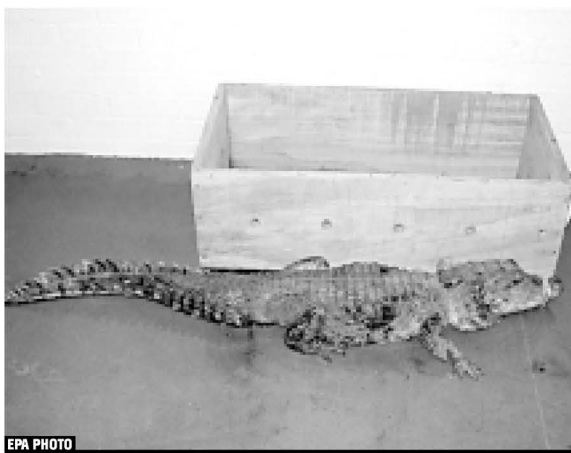
Europako argitaletxe handienetako bateko nagusiak barkamena eskatu behar izan dio Thomas Borerri

Michael Ringier suitzarra ia Europa osoan zabaltzen den argitalpen enpresa erraldoi baten jabea da, baina hori ez du nahikorik izan Thomas Borerri barkamena eskatu behar ez izateko. Izan ere, Borerrek enbaxadore kargua utzi behar izan zuen, aldizkari batek haren eta ustezko maitalearen argazkiak zabaldu ostean. Borerren emazteak, erreportaia zela eta ez zela, haur bat galdu zuen, urduritasunarengatik. Epailereangana iritsi aurretik, argitalpen enpresako jabeak eta Borerrek akordio bat hitzartu dute: barkamena eskatze-

Urazaz egindako bainujantzia aurkeztu dute

MTV telebista kateko aurkezle eta 'Baywatch' telesaileko aktore ohi Traci Binghamek urazekin egindako bainujantzia aurkeztu zuen atzo Londresen, PETA Animaliekiko jarrera etikoaren aldeko taldeak bultzatutako ekitaldi batean.

Hamar krokodilo atzeman dituzte Heathrowko aireportuan

Nigeriatik Koreara zihoan hegazkin batean hamar krokodilo aurkitu dituzte bizirik Londresko Heathrow aireportuko arduradunek. Krokodiloak babes-tutako animaliak dira, eta Korean haien azala poltsak egiteko erabili behar zutela uste du Poliziak.

Bigarren Mundu Gerrako hegazkin bat aurkitu dute Papuan

Japoniak Papuako New Irelandeko iparrean zuen baseari egin zioten eraso Aliatuek, 1944ko otsailean. Duela egun batzuk, itsasoan aurkitu zuten eraso horretan lurrera bota zuten Japoniako Armadako hegazkin bat. Argazkian, haren motor bat ikus daiteke.

arekin batera, argazkiak zabaldu zituen aldizkari zuzendaria, erreportaia egin zuen kazetaria eta enpresako kargudun garrantzitsu bat lanik gabe geratu dira.

Sofia Vergara aktoreak Luis Miguel utzi eta Mark Wahlbergekin hasi da

Kolonbiako Sofia Vergara aktore eta modelo Luis Miguel abeslariarekin zuen harremana hautsi du, eta, antza, Mark Wahlberg aktorearekin hasi da. Aktoreak Miamin duen etxea utzi zuen, paparazzi-engandik ihesi, eta Los Angelesera joan da bizitzera, duela gutxi. Prentsa arrosako kazetariak, ordea, *Planet of the Apes* filmeko aktore nagusiarekin ikustea lortu dute egunotan. Harekin ospatu omen zuen Sofia Vergarak bere urtebetetzea, joan den uztailaren 10ean.

Quinoren Mafaldak korearrez hitz egiten ere ikasi du

60ko hamarkadan Quinok sortutako *Mafalda* komikiak arrakasta itzela izan du urteetan mundu osoan. *Mafalda*-k konkistatu duen azken herrialdea Hego Korea izan da. Korean zoro-zoro eginda daude azken hilabeteetan *Mafalda*-ren zorrotasunarekin, eta, dagoeneko, 3.000 aleko bi bilduma jarri dituzte merkatuan. Horrez gain, datorren abuztuan *Mafalda*-ren eguna ospatuko dutela ere iragarri dute Seulgo liburudenda bateko arduradunek. *Mafalda* 23 hizkuntzatan argitaratzen da.

hilberriak

ESKELAK

Gaueko 9ak arte hartzen dira

(0034) 943 300 222

publi@egunkaria.com

**Pilar
Alonso
Abaitua**
ANDREA

(Eduardo de Felipe-ren alarguna)
Bilbon bil zen, 2002ko uztailaren 14an,
91 urte zituela, Elizakoak eta Aita
Santuairen Bedeinkapena hartu
ondoren.

— Goian bego —

Haren seme-alabak: Mª Asun, Luis M^a, Begoña (†), Eduardo, Natxo, Fernando Orbe, Marisa Gorostidi, Martin Ongay (†), Mª Jesús Barrutia eta Begoña Prieto; bilobak: Mª Asun, María, Begoña, Inigo, Amaia, Jone eta Xabier; eta gainerako ahaideak. Otoitz bat eskatzen dizuete haren arimaren alde, eta arren etor zaitezela GAUR, asteartea, hilak 16, arratsaldeko ZAZPIETAN Bilboko SANTIAGO KATEDRALEAN egingo diren hileta elizkizunetara. Aldez aurretik, mila esker.

2002ko uztailak 16

GASTEIZKO JAZZALDIA. Gaur gauean helduentzako eskainiko duen musikara hurbilketa bat izan zen emanaldia

Karibeko arratsaldea Mendizorrotzan

Don Byronek eta bere taldeak haurrentzako kontzertua eskaini dute; musika beroa eta azalpen arinak tartekatu dituzte

Ivan Santamaria | GASTEIZ

Gasteizko Jazzaldiko bi memento klasiko bihurtu zaizkigu dagoeneko. Lehenbiziko kontzertua da bata, aspaldiko partez *gospel* eta musika bokalari eskainia, eta bigarrena haurrentzako kontzertua da. Urtero jazzlari ezagun batek hartu ohi du umeen aitzinean jazz musikaren xarma zertan datzan azal-

tzeko erronka bitxia. Kontzertu arinak izaten dira, ordubetekoak gutxi gorabehera, baina benetan zaila da da haurren arretari eustea, oihuka, saltoka eta jolasean hasten baitira lehenbiziko aukera dutenean. Aurten Don Byronek zuen ardura. Ez zuen lortu, noski, umeen arreta guztiz bereganatzea. Baina, apal eta lasai, Karibeko musika freskoaz blaituriko saio polita eta didaktikoa eskaini zigen. Tarteka, gainera, musika tresna ezberdinei buruzko azalpenak eman zituen, baita berak egiten duen musikaren zergatiaz.

Hasiera azkarra izan zuen kontzertuak Tito Puenteren melodia bat lagun. Publikoari eskatutako laguntza bakarrik erritmoa segitzea izan zen, eskuekin txaloka. Ez dakit arabarrok publiko hotza eta lotsatia garen, edo, besterik gabe, erritmorik ez dugun. Kontua da nekez eutsi ahal izan zitzaiola musikariak galdegindako trukeari.

Byron bera izan zen musikatresnaren batzuk duten funtzioa azaldu zuena. Itzulpen lanak egiten, azken urteotan legez, Ramon Trecet kazetaria aritu zen. Tronpetatik hasi eta tonu baxu eta altuaren arteko aldeak bereizteari ekin zioten, James Zollar musikariaren tresnan oinarrituta.

Dudarik gabe, arreta eta haurren artean bozkariarik handiena sortarazi zuen tresna bateria izan zen. Akaso izango da sortzen dituen soinuengatik edo,

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

Don Byronek ez zuen lortu haur guztien arreta bereganatzea.

KRIKA MUSIKA

Tradizio tradizionala

Golden Gate Quartet

Data: Uztailak 14.

Lekua: Mendizorrotzako kiroldegian

Jazzaldiari hasiera emateko lanean dirauen *gospel*, *spirituals* eta beste beltz musika estiloak jorratzen dituen talde zaharrena taularatu zitzaigun igande beltz eta hotzean. 1934. urtean Orlandus Wilsonen eratuak taldeak mantentzen ditu mundu osoan zehar ospe eman dizkion ezaugarri nagusiak: musika beltzaren tradizioan oinarritutako zuzen egokitutako abestiak esperientzia luzea duten lau ahots ederrek gauzatzen dituzte; baxoa, baritonoa eta bi tenorrek, alegia. Eta hori beritasun handirik sartu gabe.

Egun, taldean aritzen direnen artean ez dago ia duela 70 urte taldea sortu zutenetako inor, baina bai urte pila baten sortzaileekin aritu direnak, eta, horrekin, taldearen jarraipena ziurta-

tuta dago erabat. Gauzak horrela, Golden Gate Quartetek ase zituen Mendizorrotzara bertaratu ziren ikusleen nahiak eta ordu eta erdi baino luzeagoa izan zen emanaldian etengabeko errepasoa eman zion bere errepertorio ezagunari.

Saioak bi alde izan zituen. Lehen zatian espiritualak izan ziren nagusi; edo taldearen buaren hitzetan esanda, Bibliako hainbat pasarte moldatzen dituzten musika beltzaren tradizioako abestiak. *Riverside*, *Jezebel*, *My Lord* edota *The end of my journey* kantuek jorratu zituzten lau taldekideen ahotsek. Hauek, lehen zati honetan behintzat, ez zioten inolako mesederik egin ikuskizunari eta bere ahotzen maisutasunaz eta esperientzia luzeaz baliatuta soilik burutu zuten atala.

Bigarren zatian, gaizki

Tamalez, ekitaldiaren bigarren zatian ekin ziotenean Clyde

JUANAN RUIZ / ARGAZKI PRESS

Golden Gate Quartet taldeko kantariak, igandeko emanaldian.

Wright taldeko bigarren tenorak komediarako dituen dohaiak behar baino gehiago erabili zituen beste estiloko abestiak berrikustean. Saioak bere hasierako zuzentasuna urratsez urrats galdu zuen hainbat abesti aski ezagun abestu zituztenean—*On the sunny side of the street*, *Mack the knife*, *Only you*—,

Ave Mariaren gaztelerako bertsiotik horterara batera iritsi arte, nola ez, Wright jaunak abestuta. Gero, akatsa nolabait zuzendu zuten taldearen hastapenetan abesten zuen modua gogoratu zutenean. Baina saioa entzuleen nahiei erantzunez bukatu zuten, eta beste abesti topikoen artean *Sesame street*

eta, glups!, *When the saints go marching in* eskaini zituzten.

Hala eta guztiz ere, eragozpen horiek jendearen algara eta txalotzeko gogoak ahitu beharrean suspertu egin zituzten, eta taldeak eskainitako dohaineko bi bisekin amaiera eman zitzaien Jazzaldiaren lehen saio honi.

Gorka Gonzalez de Zarate

ARRETA

Byronek ez zuen lortu umeen arreta guztiz bereganatzea, baina saio fresko, politikoa eta didaktikoa eskaini zuen

SENTIMENDUAK

Edsel Gomez pianistari esker musika-tresna bat alai, triste edo haserre egon daitekeela ikasi ahal izan zuten ikusle txikiek

ziur asko, harekin egin daitekeen zalaparta zaratatsuagatik. Gauza da Ben Wittman bateria jotzailarentzat izan zela txalo zaparrada. Besteekin gertatu ez bezala, bat egin zuten helduek nahiz txikiek horretan.

Musikaren bidez sentimenduak adierazteko aukera

Henry Manciniren konposizio batek eman zion aukera berriro Don Byroni bere taldea osorik martxan jartzeko. Eta erakutsi zuten doinu latinoekin sekulakoak egiteko gai direla, gaur gauean eskainiko dutenaren aurrerapena.

Alde didaktikoari dagokionez, Milton Cardona eta Edsel Gomez musikari latinoek gazte-lera erabili zituzten azalpenetarako. Arazo askorekin, Cardonak konga berezien berri eman zien entzuleei. Pianoarekin hobeto moldatu zen Gomez.

Pianoa izan zen, gainera, kontzertuko memento berezi baten euskarri. Byron inprobisazioaz ari zen. «Idatzirik dagoen melodiatik haratago, sentitu eta nahi duzuna gustukuen duzunean jotzeko aukera», definitu zuen. Edsel Gomezen laguntzarekin, musika-tresna batek sentimenduak adierazteko duen indarra eta balioa garbi frogatu zuten. Hala, pianoa sentimental jarri zen, ondoren haserretzeko edota alai jartzeko.

Kontzertuak lehen ordua jo zuten unean amaierara bideratu zen klarinete jotzailea. Mendizorrotzako kiroldegiko giroa beroturik zegoen ordurako. Helduak taldearen musikarekin gustura. Haurrak, haatik, geldirik egoteko ezintasunaren lehen zantzuak ematen. Hori bai, batzuk azken hiru kantak dantzant jartzeko aprobeztatu zuten, euren gurasoen lotsa, memento, ez dutela erakusteko.

Eszenatokia utzi ondoren, bis bat egitera itzuli zen Byron, helduak buru zuten txaloei erantzun ahal izateko. Ezin ukatu haurrak laguntzera bainoago, musika latinoarekin gozatzera hurbildu zirela batzuk Mendizorrotzara.

GAURKO GAUA

Jan Garbarek.

Garbarek: bide berrien bila dabilen saxoa

Mendizorrotzako lehenbiziko gau *serioak* Jan Garbarek saxo jotzaile norvegiarraren kontzertua ekarriko digu. Aurretik behin egon da Garbarek Gasteizko Jazzaldian. Kontzertu bitxia izan zen, ezohikoa. Izan ere, San Pedroko elizan izan zen eszenatokia. Garbarekekin batera Hilliard Ensemble aitzinako musika talde ingelesa aritu zen. Bien arteko elkarlanetik sotu zen *Officium* diskoak arrakasta eskerga lortu zuen.

Europako jazzlari onenen artean dago aspalditik Garbarek. Haren konposizioak, gainera, hasieratik saiatu dira munduan zehar diren folklore eta aitzinako musikei gaurkotasuna ematen. Gaur, esaterako, Marilyn Mazur perkusionista izango du taldekide saxo jotzaileak, haren erritmo dantzagarriekin. Berdin da Eskandinaviako doinuak, AEBetako indioenak edo afrikarrak, Garbarek beti ahalegindu da pausu bat gehiago ematen, soinu propioa lantzen. Eberhard Weber baxuan eta Rainer Brüninghaus teklatueta osatzen dute taldea.

Printzipal Antzokian, berriaz, Martin Reiter Trio izango da. Europako Jazz Jaialdian Elkarteak urtero antolatzen duen European Rising Stars biran parte hartzen ari da Austrian jaiotako piano jole gaztea. 18:30etan hasiko da emanaldia.

GAURKO EGITARAU

18:30: XXI. Mendeko Jazza: Martin Reiter Trio. Principal antzokia.

21:30: Jan Garbarek Group eta Don Byronen 'Music for six musicians'. Mendizorrotzako kiroldegia.

00:00: Gauerdiko Jazza: Bill Charlap Trio. (NH Canciller Ayala hotela).

BAIONAKO JAZZALDIA. Ike Turnerrek eta bere taldeak itxiko dute

Ike Turnerrek eta The King of Rhythm taldeak eskainiko dute Jazzaldiko azken kontzertua.

Baionako jazzaldiaren lehen eguna Charles Mingusen obrak bukatuko du

Gaurtik hasi eta igandera arte ukitu komertzialeko musiken nahasketa emanen da hiriko hainbat eta hainbat txokotan

Nora Arbelbide | BAIONA

Mingus Big Band hautatu du lehen gauerako Baionako jazzaldiak. Bere musika gaurko hamar eta erdietan entzuten ahal da Harresietan. Haatik, jaialdiaren lehen nota hiri barneko merkatuan emanen dute eguerdian. Hortik hasita igandea arte, Baionako harresietan, hiri barnean, jazz baizik ez da helduko belarrietara.

Mingus Big Bandi dagokionez, Charles Mingus kontrabaxu jotzaile eta konpositoreak utzitako obra biziarazteko haren alargunak sortu zuen orkestra da. Gaur egun Alex Fosterek zuzentzen du.

Hamahirugarren ekitaldiak aitzineko urteetako abiadura hartuko du. Aurten ere, Baionak usaia duen bezala, *mainstream* deitutako jazzari, ukitu komertziala duenari, leku berezia emanen dio. 30eko hamarkadako *swing*-ari leku aparta eskaintzea erabaki dute Scene Natio-naleko antolatzaileak.

Ike Turner bukatzeko

Tina Turner emazteari egin txarkeriengatik gaur egun

gehiago ezagutua, Ike Turner oraingoan bere musikaren berri ematera hurbilduko da uztailaren 21 ean, The King of Rhythm taldearekin.

Beste estilo batean, Bireli Lagrene gitarrista gonbidatu dute uztailaren 20rako. Urrezko Django saria eta Musikaren Gairapenak deitu saria eskaini dizkiote aurten. Django Reinhardt gitarristak piztu zion gitarraren gustua. Baionara, Florin Niculescu arrabita jotzailearekin etorriko da Reinhardten musika berpizteko nahian.

Asteazkenetako Freddie Cole ekarriko dute. Nat Cole ezagunaren anaia Baionako entzuleek jadanik entzuteko aukera ukan zuten iaz. Aurten, Frank Tiberik zuzendutako Woody Herman Orkestrak lagunduko du.

Ostegun arratsak kolore berezi bat hartuko du. Izan ere, ez diote artista ezagun bati emanen gaua baizik eta nazioarte mailan ezagutuak diren anitzi. Jesse David saxofonista, Carl Allen eta Bobby Durham batera jotzaileak eta Ray Drummond kontrabaxu jotzailea ariko dira besteak beste. Harresiak berriz ere hautatu badituzte ere,

GAURKO EGITARAU

18:00: Nicolas Montier (saxo tenorra) eta Stan Laferriere (pianoa). Pasteur plazan.

20:30: Jacky Terrasson-Sean Smith-Ali Jackson Trio. Harresietan

22:30: Mingus Big Band. Zuzendaria: Alex Foster. Harresietan.

00:30: Phillippe Milanta Trio: Phillippe Milanta pianista, Bruno Rousselet kontrabaxu jotzailea eta Julie Saury bateria jotzailea. Luna Negra ostatuan.

karpa duela bi urteko lekuan jarriko dute. Artista horiek eta beste franko harresietan entzuteko aukera ukaiteaz gain, Baiona herriko beste lekuetan ere hedatuko dira jazzaren erritmoak.

Astirietan, 18:00ak inguru egunero Baionako Katedraleko kalostrapean du hitzordua jazzak. Artista ezberdinen artean, asteazkenean Cedar Walton pianista eta konpositorea ariko da. Nazioarte mailan artista andana bat lagundu ondoren, oraingoan bere pianoarekin bakarrik entzuteko aukera ukanen du Baionako publikoak.

Beti ere egunero baina oraingoan arratsaldetan hiri barnean urrik ariko dira hainbat talde. Bestalde, 00:30etan Luna Negra ostatuko kontzertu gunean *jam session*-ak izanen dira.

Horrez gain, bigarren urtez Off jaialdia Zubi Berria karrikan bazkalostean antolatu dute.

FREDERIC AMAT

ESZENOGRAFOA ETA MARGOLARIA

«Ezagutza, autokritika eta kalitatea babestera itzuli behar dugu»

Granadako Musika eta Dantza jaialdiaren 'Oedipus Rex' opera-oratorioa aurkeztuko du Frederic Amatek, bihar, Arriaga antzokian. Sofoklesen obratik abiatuz, Stravinskik konposatu musikari eta Jean Cocteau idatzi testuei irudia jarri die Kataluniakoak.

Estibalitz Ezkerra | BILBO

«Antzerkirik gabeko bizitza ispi-lurik gabeko etxea» litzatekeela dio Frederic Amatek (Bartzelona, 1952), eta berehala hasi zaigu gogoko dituen egileak aipatzen: Sofokles, Genet, Cocteau Beckett... Agertokietatik gertu egoteko ikasi zuen eszenografia, eta orduantxe bere bigarren grina ezagutu zuen: pintura. Gaur egun erakusketak antzerkiko eta zinemako kolaborazioekin tartekatzen ditu.

■ Edipok Amat edo Amatek Edipo: nork aukeratu zuen nor?

Patuak lotu gaitu. Hain zuzen, Ediporen tragedia patuaz mintzo da eta oraingoan patua arduratu da ni ekoizpen honetan sartzeaz. Duela urte bi Granadako jaialdiko zuzendari Alfredo Aracilen deia jaso nuen, eta Stravinskiren musika eta Cocteauren testua oinarritzat harturik, *Oedipus Rex*-entzako eszenografia egiteko eskatu zidan. Ez nuen birritan pentsatu. Artista batentzat musika eta poesia baino kitzigarri hoberik ez dago, eta haien atzean Stravinski, Sofokles eta Cocteau bezalako maisuak badaude, pentsa!

■ Musika, testua, eszenografia. Bakoitza uharte bat baltz bezala aipatu ohi dira.

Tamalez halaxe izaten da. Horregatik, orain, elementu horiek guztiak uztartzeko aukera eman didatenez, erabateko erronka bilakatu zait. Dena den, nire ustez erronkei aurre egiteko modurik onena arriskatzea da. Borondate horrek frankotiratzaile bihurtzen zaitu: *Oedipus Rex*-en ni ez naiz eszena zuzendaria; frankotiratzaile bat naiz. Barruan daramadan ezagutza piktorko oso baliagarria izan zait lan hau aurrera ateratzeko.

■ Beraz, Amat margolaria Amat eszenografoari gailendu zaiola esan dezakegu? Bietatik zeinek definitzen zaitu ongien?

Ez bata eta ez besteak. Lehenago frankotiratzailearena aipatzen nizun, ezta? Bada horrela sentitzen naiz. Pintura ez dut lanbidetzat hartzen, bizitzaren

JON HERNÁEZ / ARGAZKI PRESS

OBRA

PINTURA

«Munduak horren ezezagun izaten jarraitzen duelako, mito eta tragedia guztien artean Ediporenak gaurkotasuna mantentzen du»

«Margotzeko arrazoia arrazoimena bera da. Bizitzak zentzurik ez duen mundu honi zentzua emateko eskaintzen digun euskarria da pintura»

aurrean dudak jarrera besterik ez da. Kontsolamendua eta babesa eskaintzen dizkit; itzalez eta zalantzez beteriko mundu honetan neure burua ulertzen laguntzen dit. Horregatik, munduak horren ezezagun izaten jarraitzen duelako, mito eta tragedia guztien artean Ediporenak gaurkotasuna izaten jarraitzen du. Halako kezkek gizateria mendetan markatu dute, zeren jakin badakigu geure eskuetatik at dauden indarrek gidatzen dutela geure bizitza. Alde horretatik, Edipok planteatzen duen patuarekiko jakin-mina oso ohikoa da pinturan: margotzeko arrazoia arrazoimena bera da. Bizitzak zentzurik ez duen mundu honi zentzua emateko eskaintzen digun euskarria da pintura.

■ Gizakia, ordea, patuari ez ezik garaiei aurrerantzean

ahalegindu da beti, baina Edipok erakutsi zigun bezala halakorik egiterik ez dago.

Ez soilik aurreratu, hura gainditu nahi du. Alegia, patua gainditzeko obsesioa dugu segika, baina horrek norantz garamatzen ez dakigu. Barruak hala eskatzen digulako egiten dugu. Zeren ziurtasun bakarra daukagu: une honetan hemen gaude. Hori ezin du inork ukatu.

■ Arteak ere erakutsi du —eta erakusten jarraitzen du— sasoiei aurreratzeko gogoia.

Bai, baina kontuz. Ondo bereiztu behar da moda dena benetako arriskua den horretatik. Azken hori hobetsiko nuke nik. Zeren kontua ez da originalitatearen aitzakian ikus-karikaturak egitea. Benetako originalitatea artearen jatorrira, sakoneko egia horretara, ailegatzean dago. Originaltasun hori Altamira-

ko kobazuloetan eta baita gaur egungo artean ere aurki daiteke. Hau da, iraunkorra da; ez da —moda bezala— egun batetik bestera desagertzen. Eta, hain zuzen, halako errepresentazioen bitartez geure burua ezagutzera iristen gara.

■ Badira, ordea, jatorriari uko egiten diotenak, sus-traiekin hausteko proposatzen dutenak.

Egoera ikusteko beste modu bat da. Hau da, haiek marraren bestaldean kokatzen dira. Ukatu edo baieztatu, horrek berdina du. Garrantzitsuena errealitatea aintzat hartzea da, eta artea haren sakontasuna arakatzeko bitartekoa da. Errealitatea alboratzeak ezjakintasunera eramanez zaitzake.

■ Errealitatea sakontzeko diziplina guztiak erabili behar-ko lirake, baina sarritan

guri dagokigun horretan gehiegi inplikatu eta beste guztia ahazten zaigu.

Artistak nahi beste esparrutan adierazteko ahalmena dauka. Nola albora ditzake batek garaia eskura jartzen dizkion bitartekoak? Azken horiek ibiltzera gonbidatzen dute artista; haietan galtzeko baimen osoa dauka. Nork bere burua aurkitzeko modurik egokiena horixe da: galtzea. Bilaketa horretan lagunduko duten ezagutza iturri guztiak ongi etorriak dira.

■ Diziplina nahasketak anabasa sortzen duenean, zer? Obrari zentzurik ez aurkitze-agatik zenbat kritikok ez ote ditu haiek arbuia!

Historia hanka-sartzez beterik dago. Kritikoa bitartekari bat besterik ez da, zeinak gauzak zuzenean ezagutzeko aukera duen. Baina sakontasuna ez dakarkigu berak: esperientzia propioak ematen digu hori. Kritikak iradokizunak egin ditzake, baina guri dagokigu obra behar bezala ezagutzea.

■ Artean askatasuna dago?

Artistarengan askatasuna handia da. Zentsura eta mugaketa handia ezagutu zuen belaunaldi bateko kide nauzu, eta, hala ere, orduan ere sormen askatasun handia geneukan. Badira interes zehatz batzuegatik maila jaistera, askatasuna galtzera arriskatzen direnak, baina ez da egokia. Sasoi batean argi geneukan arteak kalean egon behar zuela, eta jendearengana heltzeko geure talentuei uko egin genien. Une honetan kontrako joeraren aldekoa naiz. Nahiz eta asmo onenarekin egin, halako erabakiek artea bera kaltetzen dute. Mediokritateari aurre egin behar diogu. Ezagutza, autokritika eta kalitatea babestera itzuli behar dugu.

■ Delfosko orakuluak Ediporen zorigaiztoa aurreikusi zuen bezala, zer kontatu dio Amati? Edo akaso orakulua aurkitu gabe zaude?

Noizbait nire orakulua aurkituko banu pintore izateari utziko nioke. Galdera ugari ditut, baina erantzunik ez. Eta, hain zuzen, ziurgabetasun horrek bultzatzen nau aurrera egitera, ezagutzan sakontzera, bestea ulertzera. Konturatu zara aipatu ditugun gai guztiak —jatorria, ezagutza, patua, bestea ulertzea— *Oedipus Rex*-en aurkitzen direla? Esaten nizun nik hura gaurkotasun handiko obra dela.

Jon Eskisabel | **DONOSTIA**

Hilaren 2an hamar urte bete ziren Jose Monge Cruz Camaron de la Isla hil zenetik. Kantariaren familiak eskatuta, dolu eguna izan zen San Fernandon (Cadiz, Espainia), hots handiko ekitaldirik gabekoa. Camaronen gorpua datzan hilobian egindako lore eskaintza eta hark utzitako aztarna gogora ekarri zuen mahai-ingurua izan ziren flamenkoak eman duen kantaririk handienetakoa oroitzeko egin ziren ekitaldi bakarrak. Udalak urtemugarako antolatutako kontzertua bi egun aurreratu behar izan zuen.

Haatik, ez dira horiek izan Camaroni egindako omenaldi bakarrak. Flamenkoaren eta pop musikaren artista batzuek (Rosario, Tomatito, Estopa eta Niña Pastori, besteak beste) Camaronen hainbat kanturen bertsioak grabatu dituzte *Por Camarón* diskorako. Interesgarriagoa da, ordea, berriki kaleratu den liburua, *Camarón, biografía de un mito (Camaron, mito baten biografía)*, Luis Fernandez Zaurin kazetariak Jose Candadoren laguntzarekin idatzitakoa. Camaronen lagun min handiena izan zen Candado, eta haren testigantzak funtsezkoak dira flamenkoa berritu zuen gizona ezagutzeko, eta komunikabideen laguntzarekin kantariaren inguruan zabaldu zen leienda beltzetik oso urrun dagoen irudia jasotzeko.

Hain zuzen ere, izenburuak mitoaren aipamena egiten duen arren, Camaronen giza bilakera erakusten du liburua, haren ibilbide artistikoaren oihartzunak kantariaren izaeran eragindako gorabehera eta krisien berri ematen du, gaizki ulertutako zenbait datu argitzen ditu eta bertan behera uzten ditu «grinatik eta leiendatik eraikitako zenbait mito».

Madriren, Paco de Luciarekin

Flamenkoari arnas berria emateko erakutsitako talentu eta dohain bereziek ez ezik, beste faktore askok elikatu zuten Camaronen mitoa oso gaztetik. Madriren Paco de Luciarekin topo egin zuenetik, hamazazpi urterekin, flamenkoaren zaletu eta aditu guztien begiak haren gana zuzendu ziren. Bien arteko elkarlana emankorra eta aberatsa gertatuko zen hurrengo urteetan, baina aldi berean buruhauste eta atsekabe bat baino gehiago emango zion Camaroni.

Batetik, sektore kontserbadoreen flamenkoaren garbizale-tasuna galtzea leporatu zioten, Madrilera joan izanaren ondo-

B. RODRIGUEZ / EFE

Jose Monge Cruz Camaron (1950-1992).

Denboraren leienda

10 URTE CAMARON HIL ZELA. Flamenkoaren mitoaren inguruan zabaldutako zenbait uste bertan behera uzten ditu liburu batek

rio zela argudiatuz. Ez dirudi kritika horiek Camaroni gehiegi axola zitzaizkionik. «Garbizale-tasuna ezin da galdu barru-barruan badaramazu. Jendeak oraindik ez du ulertzen nire kantua, nire sentitzeko modua», erantzuten zuen.

Egile eskubideen kontura Paco de Luciarekin izandako polemika askoz mingarriagoa gertatu zitzaion. Gitarristarekin 1968tik 1977ra bitartean grabatutako hamar diskoetako kantu gehienak, berak sortutakoak barne, Paco de Luciarekin aitaren izenean erregistratuta zeudela jakin zuenean depresioan murgildu zen kantaria. Sineskaitza badirudi ere, horrela gertatu zen ia bere obra osoarekin, grabatu zituen 164 kantuetatik 27 soilik baitzeuden bere izenean. Musikaren alderdi komertzialari arreta jarri ez izana larrutik ordaindu zuen kantariak.

JOSE CANDADO

Camaronen lagun mina

«Musikaren mito haren atzean, sufritzen zuen eta beste era batera bizi nahi zuen izaki babesgabe hura zegoen»

EGILE ESKUBIDEAK

Grabatu zituen 164 kantuetatik 27 soilik daude Camaronen izenean erregistratuta. Horrek asko mindu zuen

1979an flamenkoaren historian mugarritzat jotzen den diskoa kaleratu zuen, *La leyenda del tiempo*. Flamenko garaiki-

dearen sorrera puntutzat jotzen den arren, kaleratu zenean ez zuen arrakastarik izan —Camaron hil arte 5.000 ale baino ez ziren saldu—, baina hala ere erabakigarria izan zen Camaronen ibilbidean. Kritikak laudatu zuen eta publiko berri baten gana iritsi zen. Handik aurrera, kontzertuak ugaritu ziren, hamar mila pertsonaren aurrean abesteko aukera izan zuen eta aldi berean musikaren negozioa barrutik ezagutzen hasi zen, bere arrakastaz baliatuz etekin pertsonala atera nahi zuten disketxeak, enpresaburuak eta managerak barne.

Urte ilunak

Horrek guztiak eragin handia izan zuen Camaronen izaeran: bere baitan bildu zen, giza harremanetatik ihes egiten hasi zen eta zuzenean abesteko interesari bere familiarekin egoteko gogo gailentzen hasi zitzaion. Candadok oso modu gordinean azaldu zuen kantariaren egoera. «Artista pertsonaia haren atzean, musikaren munduko mito haren atzean, azal lohitsu batean modu penagarrian mugitzen zen hezur-haragizko gizon xalo hura zegoen, sufritzen zuen eta beste era batera bizi nahi zuen izaki babesgabe hura». Droga-menpekotasunak areagotu zuen kantariaren egoera triste hura.

Hurrengo urteetan Camaronen *leienda beltza* bolbora bezala zabaldu zen, neurri handi batean komunikabideen eraginez, Fernandez Zaurinek bere liburuan dioenez. Ospetsuak egin ziren kantariaren *espanta*-k (hitzartutako kontzertuetara ez azaltzea), agertzen zenean haren kontzertuak laburrak eta islitutsuak omen ziren... Artistaren kalitatea, ordea, zalantzatik kanpo zegoen.

Horregatik, osasun arazoak izan arren, Camaronen lana ez zen gutxitu 80ko hamarkadan. Garai hartan grabatu zuen *Soy gitano* (1989), bere lan arrakastatsuenetako bat, eta garai hartan flamenkoaren barruan grabaturiko diskorik garestiena. Horrez gain, onespen handia lortu zuen Frantzia eta 1991n Montreuxeko jaialdian debuta-tu zuen.

Drogak uzteko Gironan egin-dako egonaldi batean agertu ziren heriotza eragingo zion gaitzaren lehen sintomak. Hilabete bi geroago minbizia antzeman zioten eta AEBetako Rochester hiriko ospitale batera eraman zuten, tratamendua hartzera. Azken egunak depresioak jota baina itxaropena galdu gabe eman zituen, «isiltasun triste batean» bilduta, Candadok dioenez. Bere hiletara ehun mila lagun agertu ziren.

ANTZERKIA

Hamalau mila ikusle bildu dira Lekeitioko XIII. Kale Antzerki Jaialdira

Erredakzioa | **LEKEITIO**

Bukatu da aurtengoz Lekeitioko Kale Antzerki Jaialdia eta antolatzaileak pozik geratu dira emaitzekin. Izan ere, hamalau mila lagun inguru gerturatu dira ostegunetik igandera bitartean eskaini diren hamar lanekin gozatzen.

Nolanahi ere, larunbatean bildu zen ikuslerik gehien, eta bereziki El grup de diables d'Alt Urgell Kataluniako taldearen *Correfor* kalejirara. Horrez gain, egun berean egin zen Buruhandien I. Topaketak ere berebiziko kolorea eman zion jaialdiari. Euskal Herri osotik agertu ziren buruhandi, kiliki eta zaldiko-maldikoak, eta ume zein nagusiek gozatu zuten erruz haiekin. Beraz, etorkizuneari buruhandien topaketa berri-egitea ez dute bazter-tzen eragileek.

Bestalde, Europako azken joerak ekarri zituzten Coleurs Mecaniques eta Naphtaline frantziarren parte-hartzea ere nabarmendu gura izan dute. «Oso ikusgarria da Frantzia egiten den kaleko estetika. Eta taldeon hankapalu hidraulikoen saltoek eta akrobaziek zaleen gozamina piztu zuten». Ildo beretik, Kubako El ciervo encantado taldeak ere, *Un elefante ocupa mucho espacio* obrarekin proposamen estetiko ikusgarria plazaratu zuela iritzi diote: «Nahiz eta bitarte gutxiko lana izan, irudimenaz eta clown antzezpen bikain batez ikusleekin konektatzea lortu zuen».

Antzerkigintza hizkuntza mugez gaindi

Horiez aparte, Markeliñe, Deabru Beltzak, Pikor, Maimur, T'Ombigo eta Le Petit Theatre de Pain euskal taldeen lanek hemengo kale-antzerkiaren kalitatea «nabarmen» erakutsi dutelakoan daude. Bestalde, antzerkia hizkuntza mugez gainetik dagoela ere erakutsi du jaialdiak, euskara, katalana, gaztelania, ingelesa eta frantsesa entzun baitira karriketan antzerkilarien ahotsetan.

LABURRAREN

ANTZERKIA

Bertan behera gelditu dira Donostiako 'Los puentes de Madison' antzerki obraren emanaldiakEGUNKARIA
Charo Lopez aktorea.

Charo Lopez aktore protagonistak osasun arazoak dituelako bertan behera gelditu dira uztailaren 23tik 28ra Donostiako *Los puentes de Madison* antzezlanaren emanaldiak. Lopezekin batera Hector Colome aktoreak hartzen du parte. Antzezlan horren ordez, David Mamet antzerkigilearen *El matrimonio de Boston* obra ikusteko aukera izango da Donostian hilaren 26an eta 27an. Antzoki Zaharrean eskainiko dute Kiti Manver, Blanca Portillo eta Nuri Manecia aktoreek parte hartzen duten obra. Emakumeak protagonista dituen obra horretan maitasuna, itxurakeria eta egiak dira gai nagusiak.

ANTZERKIA

'Confesiones de mujeres de 30' antzerki obra bihar Barakaldon

Bihartik igandea bitartean arratsaldeko 20:00etan hasita *Confesiones de mujeres de 30* antzezlan ikusteko aukera izango da Barakaldo Antzokian. Anabel Alonso, Maria Pujalte eta Cati Solivellas aktoreek jokatzeko dituzte Domingos de Oliveira idatzitako laneko pertsonaien paperak. 30 urte inguru dituzten hiru emakume dira protagonistak, eta amodioa, amodiorik eza eta sexua izango dituzte hizpide.

MUSIKA

Backyard Babies, The Revolvers, Sex Museum eta Federation X ariko dira Gasteizko Azkena Rocken

Jada osatu dute irailaren 12tik 14ra bitartean Gasteizen izango den Azkena Rock Jaialdian egitaraua. Hasiera batean kontzertua eskaini behar zuen Zen Guerrilla taldea ez da etorriko azkenean. Horren ordez The Catheters taldeak eskainiko du emanaldia. Bestalde, ondoko taldeek hartuko dute parte Jaialdian: Backyard Babies, The Revolvers, Sex Museum, The Catheters, Supersuckers, The Bellrays, Racing Slab, Federation X, Mudhoney, Diamond Dogs eta Bonzos. Jaialdia ixteko kontzertua zein taldek eskainiko duen ez dute iragarri antolatzaileek, baina «ezusteko handi bat» izango dela aurreratu dute.

MUSIKA

Berlingo Love Parade jaialdiaren etorkizuna zalantzan jarri dute

Berlingo erakunde publikoek eta Love Parade tecno jaialdiaren jarraitzaileek zalantzan jarri dute joan den asteburuan Berlinen ospatu den ikuskariaren etorkizuna. Egunkariaren arabera iazko parte-hartzaileen erdiak agertu dira aurten —750.000 lagunek hartu dute parte—. Berlingo turismo arduradun Hanns Peter Nergerreren esanetan urtero eduki berak errepikatzen direlako jaitsi da parte-hartzaileen kopurua.

KRITIKA MUSIKA

Joseba Martin

Mama Afrikaren arrazoiak

Miriam Makeba

Lekua: Bilboko Mariaren Bihotza plaza. **Data:** Uztailak 14. **Jendea:** 1.200 lagun. **Jaialdia:** Bilbao Tropical.

Kontzertu berezia izan zen Miriam Makebarena: hiru aldiz bota zien sekulako errieta hizketan ari ziren entzuleei, eta azken atalean alde egiteko gogoak erakutsi zuen. Azken finez, nola edo hala, egitarau laburtua eskaini zuen eta ez zen bisik egon, entzuleen txalo ugari izan arren. Emakume indartsua eta karismaduna dugu Hegoafrikako kantaria: nahikoa izan zuen begirada bat entzule gehienak isilarazteko.

Mama Afrikak talde zabala ekarri zuen: lau kantari eta beste bost lagun pianoan, teklatuan, baxuan, baterian eta gitaran. Lehenengo atalean kantu lasaiak eskaini zituen —*Bhanyo*, *Amampondo* klasikoa, musikari guztien aurkezpen eta soloeekin; *Africa is where my heart lies* berria—, berehala kantu zaharren *medley* bat egiteko: honetan *Mbube* (*Wimoweh* deitzen zaio ere honi), *Nomeva*, *Suliram* eta *Click song* ezaguna entzun genituen. Honez gero lehenengo errieta jaso genuen ixilik ez entzuteagatik. Eta arrazoiak zeukan Miriam Makebak: oso zaila zen beraien artean bost ahotsak

EGUNKARIA
Miriam Makeba kantaria emanaldi batean.

ongi entzutea talde batzuek hizketan ziharduten bitartean. Beste kantu berri gehiago eskaini ondoren —*In time* eta *Mashakane*— Zenzi Lee iloba bakarrik utzi zuen. Honek bere amari *a capella* kantu hunkigarria eskaini zion.

Ahozko harmonia izugarriak

Ondoren banda osoak erritmo zuluei ekin zien eta entzuleak dantzari hasi ziren, *Live the future* lelopean. Bere senargai ohia *Soweto* blues lasaia entzun genuen ondoren, azken txanpan sartu baino lehen. *Pata pata*

klasikoaz, birbilobaren haurkantutxo batez (Zenzi Leeren semea da) eta musikari guztien artean egindako *a capella*-ko kantu tradizional batez agortu zen ekitaldia. Kontzertu ederra izan zen (zulu erritmoak, soul, jazz, jive, gospel...), baina, beharbada, antzoki baterako pentsatuta zegoen. Izugarria benetan kantarien ahozko harmoniak eta batez ere, eta guztien gainetik, Miriam Makebaren ahotsa; 70 urte bete ditu aurten, baina ezarri hori entzun ondoren ulertzen dugu zergatik emakume honi Mama Afrika deitzen dioten.

KRITIKA MUSIKA

Joseba Martin

Afrikatik datozen mila koloreak

Cheikh Lo

Lekua: Bilboko Mariaren Bihotza plaza. **Data:** Uztailak 13. **Jendea:** 1.700 lagun. **Jaialdia:** Bilbao Tropical.

Bilbao Tropical jaialdiaren hiru-garren egunean giroa benetan berotu zen, Senegalgo kantari honi esker. Lasai hasi zen Cheikh Lo, erritmoa eta dantza pixkanaka-pixkanaka bizitzeko. Sei lagun taldea izan zuen berekin (teklatu jolea laugarren kantuan agertu zen, aireportutik etorri bezain laster) eta, ikusitakoaren arabera, puntako musikariak ditugu. Mila koloredun afrikar jantziez agertu ziren gehienak, aurrean entzule afrikar ugari zutela, dantzarako eta erantzuteko prest.

Cheikh Lo kantari trebea da eta primeran mugitzen da tonu guztietan, bai falsetean bai kantu grabeetan. *Mbalax* musika se-

negaldarra egin zuen batik bat, baladaren bat edo reggaeren bat kenduta. Baina *mbalax* honetan salsa, Kongoko rumba eta beste kanpoko osagaiak sartu ditu entzule gehiagori irabazteko. Bambaraz eta wolofez kantatzen du eta hizkuntza hauetaz hitz egin zien afrikar entzuleei erantzun arin eta beroa jasoz.

Danbor txiki baten handitasuna

Taldearen soinu oso garrantzitsuak dira perkusioak (taldearen erdia, hain zuzen, perkusio joleak dira) eta hauen artean protagonismo handia hartu zuen Samba N'Dok M'Baye gazteak tama edo *talking drum* txikia besapean jotzen zuelarik: solo harrigarriak bete zituen eta azken atalean Cheikh Loren ahotsaren esaldiak errepikatu zituen... notaz nota! Vieux gitarristak solo beroak egin zituen eta, Hendrixen moduan, hor-

ttez ere jo zuen. Ordurako entzule gehienak gogoz aritzen ziren dantzari, bai senegaldar eta afrikarrak, bai bilbotarrak.

Kantuak bi nazioarteko diskoetatik atera zituen: lehenengotik *Sant Maam*, *Ne la Thias* ezaguna, *Ndogal*, *Doxandeme*, *Boul di tagale*, *Bamba sunu goorgui* eta bis bakarrek *Cheikh Ibra Fall*, bere erlijioaren maisuari dedikatua. Bigarrenetik *M'Beddemi latinoa* (Guillermo Portabalesen *El carretero*-n oinarritua), *Jeu-nesse Senegal* (frantsesez), *Bambay gueej*, *Africaden*, *Bobo-Dioulasso* eta *N'Dokh*. Salbuespen bakarra *Babylone* reggaea izan zen, 1990ean kasete batean grabatua.

Kostatu da (bi aurreko urteetako jaialdietan ez zen etorri baieztatuta izan ondoren), baina azkenean Bilbon izan dugu afrikar ahots berri onenetarikoa. Itxaroteak merezi izan du.

IRAGARKI MERKEAK @ 943 300 222

**EUSKARAZKO
ALDIZKARI BATEK
MAKETATZAILEA
BEHAR DU****FreeHand,
Quark Xpress eta
Photoshop
programak
erabiltzen jakitea
eskatzen da**Bidali curriculumak
helbide honetara:
Iztueta kalea 3, beheara.
20001 Donostia**EUSKALGINTZAKO
ELKARTE BATEK
KULTUR
PROGRAMATZAILEA
BEHAR DU****Urritik apirilera
aritzeko**Interesatuak deitu
telefono honetara
669 700 866

sanferminak • azterketa

JAGOBA MANTEROLA/ARGAZKI PRESS

‘POBRE DE MÍ’ JENDETSUA. Ohi bezala, *Pobre de mí* abestuz, lepoko zapiak kenduz eta kandelak piztuz amaitu ziren sanferminak, udaletxearen aurrean.

Argi-ilunak sanferminetan

Yolanda Barcina alkateak jaietako gorabeheren azterketa egin zuen atzo; «argiak eta itzalak» ikusi zituen

JAGOBA MANTEROLA/ARGAZKI PRESS

TXUPINAZO ALTERNATIBOA. Barraka politikoaren batzordeak antolatu zuen, Udalaren jarrera salatzeko.

Arantza Gartzia | IRUÑEA

Jaietan «argiak eta itzalak» izan direla adierazi zuen Yolanda Barcina Iruñeko alkateak herenegun bukatutako sanferminei buruz Udalak egindako azterketa aurkezteko atzo emandako prentsaurrekoan. Argiak jaiak «arrakastaz» bukatzera lagundu duten pertsona eta ekitaldiak izan dira, eta itzalen artean, bere aburuz, «jaiak aurkaritza kanpaina iraunkor, oldarkor eta antidemokratikoa-ren plataformatzat erabili nahi izan dituztenak» daude.

Alkateak egunotan bere aurka aritu diren guztiak gogor kritikatzeko aprobetxatu zuen atzoko agerraldia.

Musika bandak eta lore eskaintzak

Gurutzeko plazan aritu diren Musika bandak, zaindariari haurrek egindako lore eskaintzak eta erretiratuek antolatutako Riau-riaren arrakasta aipa-

tu zituen, jaiaren argiei erreferentzia eginez. Era berean, Foruen enpantzan gazteentzat eraturako musika tarte eta festa egitaraua goreski zituen Barcinak. «Festa egitarauak bere helburua bete du; kalean festa giroa sortzea, alegia».

Udal gastuaz mintzatuz, horrek bere eraginkortasuna erakutsi duela esan zuen, «urtetik urtera gastua mantendu egin delako, handitu gabe». Sanfermin hauetako gastua 1.900.000 eurokoa izan da (320 miloi pezeta): %57 ikuskizun eta jai jardueratan erabili da, %21 azpiegituratan, %18 Zibil Zaintzan eta %4 diru laguntzetan. Horrez gain, hiriaren ezohiko garbiketarako erabilitako 192 mila euroak batu behar dira.

Alkatearen esanetan, «barrika politikoak zituzten pribilegioak bukatzea» izan da beste argietako bat. «Legeak berdintasunez ezartzen dira guztien-

(hurrengo orrialdean jarraitzen du)

sanferminak • azterketa

(aurreko orrialdetik dator)

tzat. Gaizki izendatutako barra-
ka politiko horiek pribilegiozko
egoeran zeuden, beste pertso-
nen iraingarri». Udalak guztie-
kin hitz egiten duela adierazi
zuen Barcinak, «pribilegiozko
egoera bukatu eta aukera ber-
dintasuna ziurtatuta dagoen bi-
tarteetan».

Prozesioan, zezen-plazan
edo *pobre de mi*-an txistu egin
ziotela eta, horiek zenbait eki-
taldiren masifikazioaz baliatu
direla esan zuen, «jendetza-
ren anonimotasunaren babesean».
Pobre de mi-an gertatutakoa
«muntaitzat» hartu zuen. «Koru
horiek, festatik margintuak
osatuta, beren zuzendarien ba-
tutaren aginduz ateratzen dira
kalera. Iskanbila zakar hauek
arrazoi diferente eta askotan
zentzugabeengandik azken hi-
labeteetan egin dituzten iskan-
bilen hedapena da».

Beste itzaletako bat «ondasun-
en aurkako eraso basatiak»
izan dira alkatearentzat. «Egun
batean eranskailuekin eta bes-
tean margoarekin, beren fana-
tismo itsuan ez dira kontura-
tzen erasandakoa iruindar guz-
tien etxea dela». Barcinak
«batzuen isilaldi zinikoa» salatu
zuen erasoengandik. «Isilik
daude gure ondarearen defen-
tsaren alde agertzen diren ba-
tzuk, Gazteluko Plazaren alde-
ko Fundazioak edo Plataformak
kasu, baina demokratikoki one-
tsitako eta legearen arabera-
koak diren beste jardueren aurka
agertzen dira».

Sanfermin hauetako datuak

Nafarroako Gobernuak eman-
dako datuen arabera, Osasun-
bideak 895 lagun artatu ditu,
horietatik 40 entzierroan zauri-
tuak. Iaz bezala, 12 lagun izan
dira zezen adarkadaz zaurituak.
Eta oraindik ospitalean dauden
hamar korrikalarietatik biri
eman diete senda-agiria: Fran-
cisco Javier Alvarez Otxoa de
Olza iruindarra asteazkenean
adarkaz zauritua gertatu zen,
eta Jose Maria Perez Hernan-
dez madrildarra, berriz, lehe-
nengo entzierroan.

Osasunbideak artatutako
gehienak kolpeak, zauri arinak
edo ebakiak ziren.

Iazko urtearekin konparatuz,
jai hauetan erasoek gorantz
egin dute: 17 kasu gehiago izan
dira. Eta gauza bera gertatu da
janariarekin toxikatuarekin, 17
kasu izan baitziren 2001ean eta
34 aurten. Alkoholak toxika-
tuak 50 izan dira eta drogak
toxikatuak 26.

Osora, 527 lagun ospitalera-
tuak izan dira, eta beste 328
bertan artatu zituzten. Larrialdi
zerbitzuek, gutxi gorabehera,

YOLANDA BARCINA

Iruñeko alkatea

«Barraka politikoak
pribilegiozko egoeran
zeuden, beste pertsonen
iraingarri, eta hori bukatu
beharra zegoen»

ERASOAK

«Isilik egoten dira gure
ondarearen defentsan
agertzen direnak
iruindarren etxeari
erasotzen diotenean»

DATUAK

lazko markak gutxitu dira

Osasunbideak eta Foruzain-
tzak emandako datuak dira
hauek, uztailaren 6tik 14 bi-
tarteak. Iazko sanfermine-
kin alderatuz, markak behe-
ra egin dute.

ENTZIERROAK. 40 lagun artatu
dituzte, 12 zezen adarkadaz.
Ibilbidetik egunero 50 bat
persona kanporatu behar
izan dituzte.

SALAKETAK. 83 salaketa jarri
ditu Foruzaintzak, eta 1.011
alkoholemia test egin.

ATXILOKETAK. 24 atxiloketa
izan dira, hiru edanda gida-
tzeagatik, 14 lapurretatik,
2 sexu erasoengatik, bi deso-
bedientzia larriaz eta bat la-
bankadagatik.

GARBIKETAK. 200.000 kilogra-
mo beira jaso dira, txupinazo
egunean iazko urtekoa baino
%10 bat gutxiago.

LARRIALDIK. 736 larrialdi dei
izan dira, iazko urtearekin al-
deratuz 14 gutxiago.

ehun bat lagun atenditu behar
izan dituzte egunero, 6an batez
ere, eta gaueko hirutan eta bos-
tetan izan dira larrialdi dei
gehienak.

Foruzainek emandako
datuen arabera, egun hauetan
24 pertsona atxilotu dituzte,
eta 83 administrazio salaketa
jarri. Salaketa gehienak alkohol
tasa gaunditzeagatik eta Zezen
Ikuskizun Erreklamendu-
aren arau-hausteagatik izan
dira.

Atxiloketa gehienak, bestal-
de, lapurretatik eta edanda
gidatzeagatik izan dira.

PEIO HERNANDEZ/EFE-JESUS DIGES/EFE

ENTZIERRO GARBIA. Azkarra eta garbia izan zen igandekoa. Spiderman azaldu zen zezen-plazan, arratsean.

JAGOBA MANTEROLA/ARGAZKI PRESS

SUZKO ZEZEN. Txinpartak eta sua jaurtitzen dituen zezenak ere azken kalejira egin zuen igandean.

CRISTINA ABADIA/EFE-JUAN CARLOS RUIZ/ARGAZKI PRESS

GARBIKETA. Udaletxeko langileek igandean bertan hasi zituzten garbiketa lanak eta atzo jarraitu zuten.

KOSTALDEA

GOIZEZ

ARRATSALDEZ

09:47 · 22:22

03:38 · 15:55

MAREAK

plisti-plasta

begira

HAO TONGQUAN/AP

Akuariotik zerura

‘Qi Qi’ Txinako izurdeak eman ditu eman beharrekoak. Ez da izan nolanahikoa haren bizia. Lehen Yangtze ibaia zuen bizileku, eta gero Wuhaneko akuario batean egon da. Ibai horretan ibili ondoren akuarioan bizirik irautea lortu duen lehenengo izurdea da.

agenda

BALMASEDA

12:30: Kalejira eta Bermut dantza.
18:00: Herri zekorketa.
19:00: Valen magoa.
20:00: Berbena Eklipse taldearekin.

MARKINA-XEMEIN GAUR

09:30: Txistularien diana.
11:00: Meza nagusia. Udalbatza bertan izango da, eta Xemein-Abesbatzak abestuko du.
12:00: Aureskua, Zerutxu dantza taldearen eskutik.
12:30: Laudioko bandaren kontzertua.
17:00: Zestako pilota partidak, Euskadiko txapelketako finalak. Esku pilota partidak.
20:30: Mc Jeara's Bandaren kontzertua kalez kale.
23:00: Mc Jeara's Bandarekin, dantzaldia zelaian.
00:30: Su festa, Olaxpe kanteratik.
Ondoren: Dantzaldiak jarraituko du.

BIHAR

09:30: Txistularien diana.
Ondoren: Buruhandiak eta erraldoiak.
11:00: Umeentzako jokoak zelaian.
12:30: Trikitilariak.
17:00: Umeentzako jokoak zelaian.
22:00: Antzerkia. *Laugarren tenorea* antzezlan, Trapu Zaharra antzerki taldearen eskutik, zelaian.
00:00: Alarabiren erretzea.

AÑORGA

11:00: Meza nagusia.
12:00: Arkaitz taldeko dantzari txikien emanaldia.
13:00: Helduen aureskua.
17:00: Txalaparta txarangaren irteera.
18:00: Herri kirolak: Usurbil-Añorga lehiaketa.
20:00: Sardina jatea eta sagardo dastaketa.
22:00: Kontzertu txikia.

ERMUA GAUR

19:00: Txarangen arteko jokoak, Cardenal Orbe plazan. *Jatorrizko pekatua* eta *El pringue* jokoak.
22:30: Ken Loachen *Ogia eta arrosak* filma Cardenal Orbe plazan, Euskal Birusak antolatuta.

BIHAR

19:00: Txarangen arteko jokoak, Cardenal Obre plazan. *Triatloi* eta *Kuboen* jokoak.
22:30: Kili-Kolo taldearen antzerkia, Valdespina Markesaren parkean. Antolatzailea: gazte batzarra.

BARAKALDO GAUR

09:00: Plater tiraketa.
10:00: Ibarakaldu dantza taldeko txistulariek diana joko dute, herriko plazatik.

11:00: Saskibaloia. 3x3 txapelketa, herriko plazan.
12:00: Meza nagusia, Karmengo elizan.
12:00: Umeentzako jarduerak: tailerrak, musika, puzgarriak eta haurrentzako ludoteka, herriko plazan.
13:00: Kubako kioskoa. Euskadi-Cuba proiektu solidarioa: zuzeneko ekitaldia eta Kubako musika.
18:00: Umeentzako jarduerak: tailerrak, musika, puzgarriak eta umeentzako ludoteka. Baloi aerostatikoa eta Marcel magoaren ikuskizuna herriko plazan.
19:00: Profesionaleen esku pilota partidak, Barakaldoko pilotalekuan.
19:00: Fanfarreen irteera: Iturriotz, herriko plazatik.
20:00: Kubako kioskoa.
20:00: Aretoko futbol txapelketako finala.
20:00: Euskal dantzak, Ibarakaldu eta Amaia dantza taldeen eskutik, herriko plazan.
20:30: Gaztelumendi Abesbatza eta Zigor Gaztederren kontzertua, Santa Teresa parrokiak.
21:00: Umeentzako jarduerak. Zezensuzkoa, herriko plazan.
22:00: Boicot eta Tragedia taldeen kontzertua, txosnetan.
23:00: Su festa, Pirotecnia Astondoaren eskutik.
23:30: III. Musika Jaialdia. *Operación Triunfo*-ko Nataliaren kontzertua hasiko da.

EuskoTrenek tren zerbitzu berezia eskainiko du Zornotzako jaietan

Bilbo-Zaldibar eta Bilbo-Bermeo lineatan, gauean tren bereziak jarriko ditu EuskoTrenek uztailaren 19an, 20an, 24an, 26an eta 27an. Garraio enpresak atzo jakinarazi zuenez, zerbitzu berezi horren helburua «inguruko herrietako biztanleek Zornotzako jaiak lasaiago pasatzea da», eta euren ibilgailuak hartu beharrik ez izatea. Trenak bi orduz behin ibiliko dira Zornotza eta Bermeo artean, bi norantzetan. Baita Zornotza eta Bilbo artean ere. Zaldibarrera, berriz, orduro joango da.

Agorregiko burdinolak eta errotak ikusteko ordutegia zabaldu egin dute

Agorregiko burdinolak eta errotak ikusteko ordu gehiago izango dira udako hilabeteetan. Uztailean eta irailean 10:00etatik eguerdiko ordu bietara irekiko dituzte ateak, ostiraletik igandera. Abuztuan ordutegi bera izango dute, baina asteartetik igandera. Gipuzkoako Diputazioren esku daude burdinolak eta errotak.

NURIA SABADELL

ANTISORGAILU DENDA KO JABEA

EGUNKARIA

«Uztaila eta abuztua oso hilabete onak dira»

Aitor Murgoitio | BILBO

Nuria Sabadellek lan egiten duen antisorgailu denda Bilboko Auzo Zaharrean dago. Antisorgailuen salmentan espezializatutako denda gutxi daude eta hau horietako bat da.

■ Normalean zer-nolako jendea etortzen da dendara?

Ez dakit. 12-13 urte dituzten umeetatik hasi eta 45 urte arteko jenderaino. Garai batean kuxkuxean ibiltzera jende gehiago etortzen zen, baina orain ez. Normalean, zerbait erosteko etortzen da jendea.
■ Jaietan eta udako beroaren eragina nabaritzen al da? Ez al duzu gehiago saltzen?

Bai, noski. Bertara etortzen da jendea kargamentuaren bila. Ondoren oporretara joaten dira. Uztaila eta abuztua

oso hilabete onak dira salmentari dagokionez. Garai honetan turistak ere asko etortzen dira.

■ Zein da dendan jendeak gehien eskatzen duen produktua?

Turistek txantxetako antisorgailuak erosten dituzte. Eta bertakoek, aldiz, gehienbat erabiltzekoak eta ezkondu aurreko agurrak egiteko baliotutako gauzak eskatzen dituzte. Labainkarriak eta masajeak emateko olioak ere asko saltzen dira.

■ Dendan lanean zaudenetik noizbait arazorik izan duzu?

Ez askorik. Denda ireki behar nuenean, alboan lokalak dituzten bi pertsona kexatu ziren, baina ezer ez zen gertatu. Eta behin bi agure gordin sartu ziren lana emateko asmoarekin, baina segituan jarri nituen beren lekuan.

karmenak • Trintxerpe

EGUNKARIA

Maimur taldekoak kalez kale ibiliko dira euren antzezlan berriarekin.

EGITARAUA

GAUR

09:00: Diana.
10:00: Pilota txapelketa Trintxerpeko pilotalekuan.
11:30: Erraldoiak eta buruhandiak, dultzaineroekin.
12:00: Meza nagusia, Karmengo Ama Birjiniaren omenez.
13:00: Antzerkia. Maimur antzerki taldearekin. Euskadi etorbidean Azoka ondoan. Antzezlan: Paris Babia.
16:00: Mus Txapelketa herrikoia Trintxerpeko pilotalekuan.
17:00: Piraguismoa, saski-poloan parte hartzeko klubean izena eman.
18:00: Kanoa indiarren lasterketa. Izena eman behar da, lau laguneko taldeetan.
18:00: Karmengo Amari omenaldia. Herriko zenbait kaletan barrena eta itsasontziz Pasaia badiant.
19:00: Merienda. Guztientzat askari bikaina.
21:00: Zinea, Alkateordetzako Areto Nagusian. Filma: Heroes fuera de orbita y hair.
22:00: Sagatagai txaranga, barrutiko kaleetan barrena jai giroa zabalduz.
24:00: Ohiko zezen suzkoa, eta horrekin batera festen amaiera.

Agur karmenei

Jaietako azken egunean *Paris Babia* antzezlan ikusteko aukera izango da, besteak beste

Eneka Katelin | TRINTXERPE

Gaur Karmengo jaien azken eguna izanik ere, jai giroa ez da faltako Trintxerpeko kaleetan, azken momentua arte luzatuko baita festa. Goizean dultzainak herritar batzuk esnatuko ditu eta beste batzuk, berriz, kalean parrandan topatuko ditu. Pilotazaleak direnak zorioneko dabilta, 10:00ak aldera pilota txapelketa jokatu baita Trintxerpeko frontoian. Geroago, eguerdiko 12:00etan meza berezia izango da, marinelen meza, Karmengo Amaren omenez ospatuko da.

Ondoren, kale-antzerkiaren gozatzeko aukera paregabea izango dute Trintxerpera hurbiltzen diren guztiak Maimur antzerki taldearen eskutik. Ikuskizuna

Azoka ondoan hasiko da, eta antzezleek kaleko ikuskizun ibiltari bezala definitu dute lan hori. Euskadi Etorbidean zehar *Paris-Babia* izeneko beren antzezlan berria aurkeztuko dute. Legaleon-T taldeko aktore Espe Lopezek zuzendu du.

Maimur antzerki taldeko ki-deek urteak daramatzate antzerkiaren munduan, eta Erdi Aroko Azoketan lan ikusgarria egin ohi dute.

Oraingoan, ordea, bestelako gai bat aukeratu dute, immigrazioaren gaia, hain zuzen ere, eta umorezko klabean agertzen zaigu. Izan ere, Maimurrek gaur egun kalean gora eta behera ibiltzeak suposatzen duen zoramenean aventura dibertigarri eta askatzaile bat azaldu nahi du, eta horretarako bost pertso-

EKITALDIAK

Gaur arratsaldean, piraguan eta kanoa indiarretan ibiltzeko aukera izango du nahi duen orok

naia aurkezten dituzte, bost heroi ibiltari, eta bakoitzak bere ikuspegia azalduko du.

Kale ikuskizun horretarako efektu bereziak, hainbat tramankulu eta ustekabe erabiliko dituzte, kalean jendearen interesa pizteko asmoz. Istorioak ez du hari lineal bat jarraitzen eta bere egitura bidaia eta egonaldien kontakizunak tartekatuko dituzte. Maimurren *Paris-Babia*

ikuskizun erakargarria bazkaldu aurretik Trintxerpeko kaleetan ikusi ahal izango da.

Arratsaldeko lauretan jokozaleentzat mus txapelketa herrikoia jokatu da Trintxerpeko pilotalekuan eta bostetan, berriz, kirolaren txanda iritsiko da piraguismoarekin.

Ur jokoak

Saski-poloan parte hartzeko interesa duenak klubean izena ematea beharrezkoa da, eta joko irekita dago piraguan ibiltzeko prestatuak datozen 10 eta 14 urte bitarteko neska-mutiko guztientzat. Parte-hartzaile guztiak diploma bat jasoko dute eta lehen postuetan gertatzen diren hirurentzat dominak egongo dira. Seiak aldera oraindik uraren inguruan jarrai-

tuko dugu, izan ere, Kanoa Indiarren Txapelketaren ordua izango da. Lasterketa horretan parte hartzeko ere klubean izena eman behar da, eta lau laguneko taldeak osatu behar dira. Ez da beharrezkoa kanoatan ibiltzen jakitea eta, beraz, aukera animatzen den edozeinentzat izan daiteke. Diplomak parte hartzen duten guztiak izango dituzte eta lehenengo hirurek domina bana jasoko dute.

Ordu berean, Karmengo Amari urtero lurrez eta itsasoz egiten zaion omenaldia hasiko da. Herriko kale batzuetan barrena ibili ondoren, itsasontziz Pasaia badiant ibiliko dira kofradiakoak omenaldi berezi horretan.

Ondoren, jadanik gosetutako herritar eta bisitariak 19:00etan askari bikaina dastatzeko aukera izango dute.

Gauetan, oraindik nekatuta ez daudenak dantzan jarriko ditu Sagatagai txaranga eta gauerdian, urtero legez, zezen suzkoak amaiera emango die aurtengo Karmengo jaiak.

PASAIKO UDALA

HERRITARREKIN JAIETAN
ONGI PASA ETA FALTA ZAIZKIGUNAK
EZ AHAZTU!!

DAX Taberna

Ondo pasa jaiak!!

Euskadi etorbidea, 29
Tel.: 943 39 90 06

TRINTXERPE
20110 PASAI SAN PEDRO

ITXAS TRESNAK
ERCIBENGOA

LUBRIFIKATZAILEAK

JOTUN PINTURAK

KAIA ALDEA
20110 PASAIA

Tel.: 943 39 04 36 - Partk.: 943 28 54 75
Faxa: 943 40 07 93

TRINTXER ELKARTEA

EUSKAL PRESOK

EUSKAL HERRIRAI

Gora gure
herriko jaiak!!

Euskadi etorbidea, 29.
TRINTXERPE

karmenak • Zornotza

Aspe enpresako pilotarien erakustaldia

Goñi II.a eta Zezeaga Capellan eta Lasaren aurka arituko dira gaur, Amorebieta IV pilotalekuan

Leire Aramendi | ZORNOTZA

Zornotzako pilotazaleak gustura egoteko moduan izango dira gaur, Karmen eguna ospatzen dela-eta Aspe enpresako pilotari profesionalak jokatu baitute Amorebieta IV pilotalekuan. Partida nagusia lehenengo mailako pilotari onenatarikoei jokatu dute: aurreneko bikotea Goñi II.ak eta Zezeagak osatuko dute; aurkariak Capellan eta Lasa izango dira.

Jende gehiena aipaturiko partidak erakarriko duen arren, eguneko bigarren partidarekin ere gozatzeko aukera izango dute Zornotzako pilotalekura joaten direnak: Badiola III.a eta Urberuaga Baleztena eta Lasakurainen aurka arituko dira.

Baina partida horiek bakarrik ez dira izango pilotalekuan; pilotariak jokatzen hasi aurretik, Amorebieta-Etxanoko udalbatzak omenaldia eskainiko dio Enrike Rekalde alkate ohiari. Horren guztiaren antolatzailea Lagun Onak pilota elkarteak izango da.

Partida horiek pilotaleku horretan jokatu diren azkenak izango dira, jaiak amaitzean eraikina botatzeko asmoa baitute. Beraz, ekitaldi horiek pitz dezaketenez interesaz gain, zornotzar askok gaur arratsaldean Amorebieta IV pilotalekura biltzeko arrazoi gehiago ere izango dituzte.

Sokamuturra zezen-plazan

Pilotalekukoak, garrantzitsuak izango diren arren, ez dira bakarrik izango. Karmen eguneko jaiak ospatzen goizean goizetik hasiko dira zornotzarrak. Gaupasa egin dutenentzat edo ohetik goiz jaiki direnentzat, 08:00etan sokamuturra egongo da zezen-plazan. Zezenaren

RAQUEL MANZANARES / EFE

Jende ugari bilduko da gaur Zornotzan, pilota partidak ikusteko.

aurrean beren trebezia erakustea atsegin dutenek horretarako aukera izango dute aurten. Izan ere, berriro sokamuturra sartu dute egitarauan. Horretarako, Jauregiberria ondoan, zezen-plaza mugikor bat ipini dute.

Goizean helduak zezenaren aurrean nahiko ibili ondoren, arratsaldean haurren txanda izango da, pilotazaleak frontoian diren ordu berean zezen-plazan haurrentzako sokamuturra egongo baita. Zezen-plazarako sarrera 12 urtetik beherakoentzat doan izango da, baina gainerakoek bi euro ordaindu beharko dituzte.

Baina, pilotari eta zezenek gain, izango da besterik; Zornotzara biltzen denak izango du

EGITARAUA**GAUR**

08:00: Zezen-plazan sokamuturra egongo da, jendeak zezenaren aurrean bere trebezia erakutsi dezan.

11:00: Udazken txistu taldeak Zornotzako kaleak zeharkatuko ditu eta diana joko du.

Goizean: Larrean Karmen eguneko jaiak ospatzeko ekitaldiak: meza, Udabarri eta bertsolariak egongo dira.

17:30: Amorebieta IV frontoian, profesionalen esku pilota partidak jokatu dira.

Pilotariak: Goñi II.a-Zezeaga eta Capellan-Lasa. Badiola III.a-Urberuaga eta Baleztena-Laskurain.

Aurretik, Amorebieta-Etxanoko udalbatzak Enrique Rekalde alkate ohiari omenaldia eskainiko dio.

20:00: Herriko kaleetan zehar Zubipeko

Swing musika taldea ibiliko da, giroa alaitzeko asmoz.

22:00: Musika gogoko dutenentzat, Zubiondo plazan, Britainiako Tintal taldearen kontzertua.

BIHAR

22:00: Kale Antzerkia. Zornotzako Markeliñe taldeak DSO bere azken lana aurkeztuko du, Zelaieta parkean.

UZTAILAK 18

19:00: Herriko gazteek Futbol-6ko I. Lehiaketako finalerdiak jokatu dituzte, Larrean. Antolatzailea: Zornotzako emakumezkoen futbol taldea.

22:00: Herriko plazan Habanarak egongo dira. Alde batetik, Alaiak abesbatza arituko da, eta bestetik, berriaz, Coro Mineros de Turon.

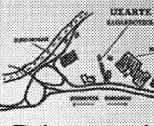
bertako kaleetan zer ikusi eta zer entzunik. Goizeko 11:00etarako, Udazken txistu taldearen diana herriko kaleak esnatzen hasiko da. Larrean meza, Udabarri eta bertsolarien bidez ospatuko dute Karmen eguna.

Iluntzean jaiak aurrera jarraituko du: 20:00etatik aurrera Zornotzako kaleetan zehar Zubipeko Swing taldea ibiliko da, herriko giroa alaitzen.

Gaueko 22:00etatik aurrera, berriaz, musika entzuteko aukera paregabea egongo da, Zubiondo plazan Britainiatik etorritako Tintal taldearen kontzertua eskainiko baitu.

Beraz, gaur Zornotzako jaietara joatea bururatzen zaion orok ondo pasatzeko aukera izango du.

DUDEA S.A.
eraikuntzak ▲ Eraikuntza eta eraberritzea ▲
▲ Etxebizitzak - Lokal komertzialak ▲
Gudari kalea, 33 - ZORNOTZA - ☎ 94 673 40 58

UXARTE BENETAKO SAGARDOTEGIA

BASERRIKO OILASKOA ETA ETXKO OKELA
SAGARDOA URTE OSOAN TXOTX-era
Deitu, etorri eta egiaztatu.
Montorra, 6 • Tel.: 94 630 88 15 • Zornotza

AURTEN BAI

Euskararen etxea

Larrea auzoa, z/g - 48340 Amorebieta-Etxano
barnetegi@aurtenbai.com

☎ 94 630 83 04 - 64 630 94 77 - Faxe: 94 630 89 09

Zornotzako Barnetegia

landarea

‘Pellaea Rotundifolia’-ren ezaugarriak, hostoetan daude

Landare honi hostoak lurretik bertatik hazten zaizkio. Landare hostoiraunkorra da; hostoak itxura borobil eta kolore nahiko ilunekoak ditu. Frondeak, 30 bat cm haz daitezke, eta uztai forman makurtuak eta txandaka pinatuak dira. Ez zaio komeni eguzki izpiak zuzenean ematea, eta tenperatura epeleko giroetan dago egokien.

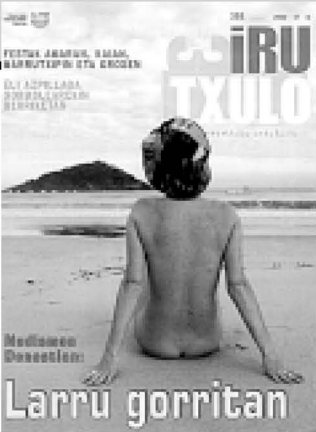
ELHUYAR

Jakoba Errekondo (Elhuyar).

argitalpena

‘Irutxulo’ astekariak “larrugorrian” jarri ditu Donostiako hondartzak

Donostiako *Irutxulo* astekariak, uda iritsi dela eta, hiriko hondartzetan sortzen ari den tira-bira baten inguruan mintzatu da: nudismoa. Badirudi, gaur egun, *topless*-a ohiko gauza bihurtu dela baina, eta zer egin nudistekin? Oraingo, Monpasen, Murgita kalan eta Tximistarrin jarri ohi dira bularra bistan, baina hondartzetara iritsi nahi dute.

Argitaratzailea: **Bagera.**

musika

ALEGIA. Kokein eta Spezial Guest. Gaur, gaueko 22:30ean. Gaztetxean. ‘Loak harturik’ single berriaren lanak aurkeztuko dira.

Joselu Anaiak. Gaur, gaueko 23:00etan, herriko plazan.

Etxabe Anaiak. Bihar, gaueko 23:00etatik aurrera, herriko plazan.

AMOREBIETA. Zubipeko Swing. Gaur, arratsaldeko 20:00etan, kaleetan zehar.

Tintal. Gaur, gaueko 22:00etan, Zubiondo Plazan.

ANTZUOLA. S.A. Uztailaren 19an, gaueko 23:00etan, txosnetan.

BAIONA. Just Friends. Gaur, eguerdiko 12:00etan, erdialdean.

Echoes of Swing. Gaur, bihar eta etzi, arratsaldeko 16:00etan, erdialdean.

Nicolas Montier eta Stan Laferrière. Gaur, arratsaldeko 18:00etan, katedralean.

Jacky Terrason Trio. Gaur, arratsaldeko 20:30ean, Mousserollesen.

Mingus Big Band. Gaur, gaueko 22:30ean, Mousserollesen.

Philippe Milanta Trio. Gaur, gaueko 00:30ean, Mercure hotelean.

Acq’s Swing & Austin Blues. Gaur, arratsaldeko 13:30ean eta 15:00ean, Port-Neuf kalean.

Joyful Cats. Bihar, eguerdiko 12:00etan, erdialdean.

Bernd Lhotzky eta Chris Hopkins. Bihar, arratsaldeko 18:00etan, katedralean.

Freddie Cole eta The Woody Herman Band. Bihar, gaueko 22:30ean, Mousserollesen.

Andoni Agirre eta Joyfull Cats. Bihar, arratsaldeko 13:30ean eta 15:00etan, Port-Neuf kalean.

Famous Groove. Etzi, eguerdiko 12:00etan, erdialdean.

Cedar Walton. Etzi, arratsaldeko 18:00etan, katedralean.

François Biensan Octet. Etzi, arratsaldeko 20:30ean, Mousserollesen.

BAKIO. Kepa Junkera. Gaur, gaueko 22:00etan, probalekuan.

Ichiro Suzuki eta Isabel Rey. Bihar, arratsaldeko 20:00etan, parrokan.

Rusia Ganbara Orkestra. Etzi, arratsaldeko 20:00etan, parrokan.

BARAKALDO. Boikot. Gaur, gauean, txosnetan.

Su Ta Gar. Bihar, gauean, txosnetan.

musika

Boikot. Gaur, Barakaldoko txosnetan. (23:00etan).

Boikot taldeko partaideak.

Boikot taldearen abestiak entzungo dira gaur Barakaldoko txosnetan

Gaur, gaueko 23:00etan, Boikot taldeak kontzertua eskainiko du Barakaldoko txosnetan. Kontzertu honetan, besteak beste, atera berri duten ‘De espaldas al mundo’ diskaren abesti gogorrak entzun ahal izango dira.

Siniestro Total. Etzi, gauean, txosnetan.

BERMEO. Kiñu taldea. Gaur, gaueko 22:00etan, herriko plazan.

BILBO. Salvador Cardenal. Gaur, gaueko 22:00etan, Kafe Antzokian.

Euskadiko Gazte Orkestraren Kontzertua. Gaur, arratsaldeko 20:00etan, Euskalduna jauregian.

Oedipus Rex. Bihar, arratsaldeko 20:00etan, Arriaga antzokian.

ERRETERIA. Donosti Ereski

Abesbatza. Gaur, arratsaldeko 20:30ean, Agustinarren elizan.

GASTEIZ. Jan Garbarek Group eta Don Byron. Gaur, gaueko 21:30ean, Mendizorrotzan.

Martin Reiter Trio. Gaur, arratsaldeko 18:30ean, Printzipal antzokian.

Bill Charlap Trio. Gaur eta bihar, gaueko 00:00etan, Canciller Ayala hotelean.

Guere V. Gaur, gaueko 23:00etan, Canciller Ayala hotelean.

Victor Celada Quintet. Gaur eta bihar, gaueko 23:00etan, Canciller Ayala hotelean.

Saint Gabriel’s Celestial Brass Band. Gaur eta bihar, eguerdiko 13:00etan eta arratsaldeko 19:00etan, kaleetan.

Van Morrison eta Mingus Big Band. Bihar, gaueko 21:30ean, Mendizorrotzan.

Dead Kennedys. Bihar, gaueko 21:00etan, Azkena aretoan.

Jane Monheit Quartet. Bihar,

arratsaldeko 18:30ean, Printzipal antzokian.

Carlos Velasco Group. Bihar, gaueko 23:00etan, Canciller Ayala hotelean.

LAZKAO. Drindots. Etzi, gaueko 22:00etan, Euskadi plazan.

LIZARRA. Tapia eta Leturia. Gaur, gaueko 22:15ean, San Nikolas plazan.

ONDARROA. Lagun artean kantari. Etzi, gaueko 21:00etan, Kafe Antzokian.

SANTURTZI. Georgie Dann. Gaur, gaueko 23:30etik aurrera, Oinezkoen pasealekuan.

Banda Bassotti eta Skalariak. Etzi, gaueko 23:00etan, Oinezkoen pasealekuan.

antzerkia

BARAKALDO. ‘Confesiones de mujeres de 30’. Bihar hasi eta igandera bitartean, arratsaldeko 20:00etan, Barakaldo Antzokian. D. de Oliveiraren eskutik.

DONOSTIA. ‘Fashion Feeling Music’. Bihar hasi eta igandera bitartean, arratsaldeko 20:30ean, Antzoki Zaharrean. BocaBoca Producciones taldearen eskutik.

‘Paris-Babía’. Etzi, arratsaldeko 20:30ean, Gros auzoko Txofrean. Maimur Teatroa antzerki taldearen eskutik.

ERMUA. ‘Hippien mendekua’. Bihar, gaueko 22:00etatik aurrera, Valdespina parkean.

ZORNOTZA. ‘D.S.O.’. Bihar, gaueko 22:00etan, Zelaieta Parkean. Markeliñe taldearen eskutik.

dantza

AZKAINE. ‘Biez bat’. Gaur, gaueko 21:00etan, Pilotalekuan.

BILBO. Gaztedi Dantzari Taldea. Gaur, arratsaldeko 19:00etan, Karmelo plazan.

bertsolaritza

ZARAUTZ. ‘Xalbador; bat bateko mirakulua’ bertso-saioa. Gaur, arratsaldeko 20:30ean, Laboraleko Aretoan.

ikus-entzunekoak

ANDOAIN. ‘Los Otros’. Etzi, gaueko 22:30ean, Goiko plazan.

ZARAUTZ. ‘Spy Kids’. Gaur, gaueko 22:30ean, Munoan. Aire zabaleko Zinema.

‘Pokemon 3’. Bihar, gaueko 22:30ean, Munoan. Aire zabaleko zinema.

bestelakoak

LAZKAO. Txan Magoa. Gaur, gaueko 21:00etan, Euskadi plazan.

Ipuin-kontaketa. Bihar, gaueko 22:00etatik aurrera, Euskadi plazan.

errezeta

Berriz jateko gogoa pizten duen laranja pastela

Osagaiak: Laranja jelatina pakete bat, bi koilarakadatxo limoi jelatina, bi koilarakadatxo anana jelatina, 3 arrautza, laranja baten zukua, 4 koilarakada esne kondentsatua, anana eta mertxika poteen almibarra. **Apaintzeko:** Laranja bat, 3 menda hosto eta azukrea.

Mertxikaren almibarra eta anana almibarraren zati bat egosten jarri. Laranja jelatinaren lau koilarakada gorde, eta beste guztia almibarrari gehitu. Honi, anana eta limoi jelatina gehitu eta ondo desegin arte nahastu. Arrautzen zuringoekin meringea egin eta honi, gorringoak, almibarra, laranja zukua eta esne kondentsatua gehitu. Erdian zuloa duen, eta aurretik karameloz estali den ontzi batean bota nahasketa eta hozten utzi.

Laranja pastela hotza jaten da.

Koldo Ameztoui ipuin kontolariaren eskutik.

LEGAZPI. Pliisti Plasta

pailazoak. Gaur, arratsaldeko 17.30ean, Mirandaola parkean.

ZARAUZ. Ipuin kontalaria.

Bihar, goizeko 11.00etan, Sanz Enea haur liburutegian. Lamiak taldeko Mertxeren eskutik.

hitzaldiak

BILBO. Argentinako egungo egoera aztergai.

Gaur, arratsaldeko 20.00etan, Felix Likiniano Infogunean. Argentinako CTD Anibal Veron taldeko partaide baten esku.

SEGURA. 'Gure Bizitza

Diabetesarekin'. Bihar, arratsaldeko 19.00etan, Kultur Etxean. Bakarne Lasa doktoarearen eskutik.

SORALUZE. 'Globalizazioaren

aurkako mugimendua Euskal Herrian' eta 'Indymendia Euskalherriaren aurkezpena'.

Bihar, arratsaldeko 20.00etan, Gaztetxean.

erakusketak

BERMEO. Leire Loroñoren

margolanak. Gaur emango zaio amaiera erakusketari, Nestor Basterretxea kultura aretoan.

BILBO. 'Kubatar arte gaztea'.

Abuztuaren 10a bitartean, kalderapeko kulturgunean. Laura Hidalgo Cabrer 22 urteko kubatar gaztearen margoak daude ikusgai.

'Aberrri eguna: 70 urte errebindikazio eta festa'.

Martxoaren 27tik aurrera izango da Sabino Arana Elkargoaren Euskal Abertzaletasunaren museoa, Manu Egilior aretoa.

LEKUNBERRI. Xabier Goldaraz

Aldaiaren erakusketa. Espetxean egindako hamar urteetan burututako lanak erakutsiko dira erakusketa honetan. Mitxausenea kultur etxean paratuko da, irailaren 21etik 27ra.

ORIO. Begoña Zaldua Albisuren

pintura erakusketa. Uztailaren 21a bitartean, Orioko Kultur Etxean. Ordutegia: goizeko 11.00etatik 13.00etara, eta, arratsaldeko 19.00etatik 21.00etara.

musika

Donosti Ereski Abesbatza. Gaur, Errenteriako Agustinatarren elizan. (20.30ean).

MIGUEL ZEBERIO ABESBATZA ZUZENDARIA

«Ahots Nahasien Abesbatzak bizitasun berezia du»

Miren Imaz | DONOSTIA

Gaur, 20:30ean, Donosti Ereski Ahots Nahasien Abesbatzak oso agerraldi berezia izango du, honen ostean, uztailaren 19an, Danimarkara joango baitira hiru kontzertu eskaintzera. Errenteriako Agustinatarren elizan izango da ikuskizuna, eta Miguel Zeberio Abesbatzako zuzendariarekin hitz egin dugu, kontzertuari eta, batez ere, bidaiari buruz gehiago izateko.

■ Donostia Ereski abesbatza, azken agerraldirako prest?

Bai. Abesbatzak lan handia egin du kontzertu honen inguruan, ostiralean Danimarkara lasai eta gustura joateko. Abesbatza berezi baten aurrean gaude, mundu osoko abeslariarekin osatua, eta bakoitzak bere nahia eta motibazioak jartzen ditu agerian agerraldi bakoitzean.

■ Abesbatzan izandako danimarkar baten proposamena izan dela jakin dugu.

Hala da. Lehen esan bezala, gure taldetik mundu osoko lagunak pasa dira eta hauetariko askorekin harremanetan jarraitzen dugu. Danimarkako abes-

EGUNKARIO

lari bat izan genuen, hiru urtez, gure artean, eta, hark proposatu digu bira hau.

■ Zaila gerta daiteke hain kultura desberdinetako lagunak bat jartzea.

Ez pentsa. Guregana gerturatzeko den jendea oso erraz integratzen da gure kulturara, eta, gainera, denek dugu helburu bera: munduko hainbat abesti elkarren artean kantatzea. Ahots Nahasien abesbatzak bizitasun berezia lortzen du.

■ Guztira hiru agerraldi izango dira...

Bai. Abesbatza datorren 19an aterako da Euskal Herriatik eta uztailaren 29a bitartean egongo da Danimarkan. Kontzertuak uztailaren 23an, 25ean eta 27an izango dira.

■ Hemengo eta Danimarkako abestiak joko dituzue.

Programa zabala dugu, bai. Javier Bustoren *Agur Jaunak* laneatik hasi, I. Mocoroaren *Santus* obrarekin jarraitu, eta, L. Elizalderen *Alegeratzen*-ekin bukatu arte. Abesti hauekin Danimarkako autore askoren lanak nahastuko ditugu, hurbiltasuna osoa izan dadin.

ikastaroak

BILBO. Tango ikastaroak.

Tangoaren oinarritzko pausoak ikasteko, Garua elkartearen eskutik. Uda garaian, Cafe Boulevardeko lehenengo solairuan, ostiraleko eta hileroko lehen larunbatetan, 23.00etatik aurrera.

Txalaparta, eskulanak,

altzarien berriztapena,

panderoa, alboka eta egur

lanketa. Onki Xin elkarteak antolatutako ikastaroetan izena emateko, 94-410 25 71 telefonora deitu beharko da.

DEBA. Arte eskola.

Grabatua eta zeramikako oinarritzko maila, brontzea urtu, marrazki eta pintura tailerra, marmolezko eskultura eta egurreko tailer

irekia. Udaldian eskulangintzan trebatzeko. Informazio gehiago: 943 191804.

IRUN. Dantza egitoarrak.

Uztailaren 29, 30 eta 31n, eta, abuztuaren 10 eta 11n, goizez edo arratsalde, Tzigana taldearen eskutik. Informazio gehiago, 943 61 02 30 telefono zenbakian.

lehiaketak

EIBAR. 'Eibarko Euskaraz idatzitako narrazio lehiaketa'.

Irailaren 14a baino lehen aurkeztu beharko dira lanak... *eta kitto* Euskara Elkartearen. Arauak: Lehiaketa bi mailatan emango da: A mailan, 14-17 urte bitartekoek hartuko dute parte, eta, B mailan berriz, 18 urte gorakoek. Gaia norberaren esku

geratuko da eta gehienez bi lan aurkeztu ahal izango ditu. Aurretik argitaratu gabek izan beharko dute lanek eta Eibarko euskaraz idatzia izan beharko du. DIN A4an aurkeztuko dira eta 10-12ko letra neurrian. A mailan, bi eta lau orri bitartekoak izango dira lanak eta B mailan berriz hiru eta zazpi orri bitartekoak. Lanak ezin ditu egilearen datuak izan.

ZARAUZ. Baserri

Bertsopaper saria. Zarauzko Udaleko Euskara Zerbitzuak, aurtengo ere, Lehiaketa antolatu du. Informazio gehiago nahi izanez gero, udalera deitu.

ZEANURI. 'Jentilak' Kopla

paper lehiaketa. Arratiako Bertso Eskolak, urteroko lehiaketa aurkeztu du. Parte-hartzaile bakoitzak, arau

eta baldintza guztiak bete behar ditu. Lehiaketa hiru ataletan banatuko da: Umeak, 14 urte artekoak; gazteak, 15-18 urte bitartekoak eta helduak, 19 urtetik gorakoak. Umeen artean Arratia eskualdera mugatuko da parte-hartzea, eta beste ataletako partaidetza, berriz, Euskal Herri osora zabalduko da. Nahi adina kopla aurkeztu ahal izango da. Umeen mailan 4-6 kopla aurkeztuko dira, gazteen mailan 6-8 kopla eta, helduen kasuan, berriz, 8-10 kopla. Gaia librea izango da, koplaren neurria sekula ez delarik hiru puntutik gorakoa izango. Epea, uztailaren 26an amaituko da, eta lanak, Zeanuriko Udaletxera bidaliko dira. Helbidea: Zeanuriko Udaletxea. V. Kopla Paper Lehiaketa. 48144 Zeanuri. Bizkaia.

Informazio gehiago jaso ahal izateko, 943 42 90 25 telefonora edo Zeanuriko Udalera deitu.

ZUMARRAGA. 'XIV. Pintura

lehiaketa. Lanak aurkezteko epea irailaren 13an amaituko da, Urretxuko Kultur Etxera eramanda.

'Narratiba eta Poesiako

Iparragirre saria 2002'. Narratiba eta poesia lanak aurkezteko epea irailaren 27an amaituko da. Urretxuko Kultur Etxean nahiz Zumarragako Udaleko Kultura Sailean aurkeztu daitezke lanak. Hauek dira sariak: A mailan, lehenengo sariak, 60 euro jasoko ditu, bigarrenak, 30 euro. B mailan berriz, lehenengo sarituen 120 euro jasoko ditu, eta, bigarrenak 60 euro eskuratu ahal izango ditu. Informazio gehiago, Zumarraga eta Urretxuko udalari.

hiriburuetako filmak

● Txarra ★ Eskasa ★★ Balekoa ★★★ Ona ★★★★ Bikaina

101 RÉIKIAVIK. Islandia, 1998. Zuz.: Bal-tasar Kormakur. Akt.: Victoria Abril, Hil-mir Snaer Gudnason, Hanna Maria Karlsdottir. 92 min.

★★ 28 urteko gazte bat amarekin bizi da. Haren afizio nagusiak webgune pornoak ikustea eta tabernan tragoak hartzea da. Baina bere monotonia goitik behera aldatu-ko da flamenko irakasle lesbiana batekin maitemintzen denean. Azkenean irakasle-arekin oheratuko da. **Gasteiz (Florida), Bilbo (Ideales), Donostia (Trueba (JBA)).**

CUANDO ÉRAMOS SOLDADOS. AEB, 2002. Zuz.: Randall Wallace. Akt.: Mel Gibson, Sam Elliot, Greg Kinnear. 139 min. ★ Vietnamgo gerra hasi baino lehen, Georgiako base militar batean, soldaduek euren familiak agurtuko dituzte. 1965. urtean gaude eta Vietnamgo gerrako lehenengo bataila handia kontatzen du filmak, la Drang Valleykoa. Argazkilari baten eta Mo-

ore koronelaren arteko harremanean sa-konduko da jarraian, baita esperoan dau-den emakumeen egoeran ere. **Gasteiz (Gu-ridi), Bilbo (Ideales), Donostia (Bretxa), Iru-ñea (Olite).**

DOMMAGE COLLATERAL. AEB, 2001. Zuz.: Andrew Davis. Akt.: Arnold Schwarzenegger, Elias Koteas, Francesca Neri. 115 min. ★ Gordy Brewer Los Angelesko suhiltzaile indartsu bat da. Eraikin batek eztanda egi-tean emaztea eta alaba nola hiltzen diren ikusiko du. Ekintza horren egilea El Lobo da, Kolonbiako gerrillako lider arrisksue-netakoa. CIAk eta FBIk zehar kalteak baino ez direla egon esango dute. Orduan, suhil-tzaileak hiltzailea bere kasa harrapatzea erabakiko du. **Baiona (Vauban).**

EL OTRO LADO DE LA CAMA. Espai-nia, 2002. Zuz.: Emilio Martínez-Lazaro. Akt.:

Ernesto Alterio, Paz Vega, Guillermo Toledo, Natalia Verbeke. 114 min.

★ Javier Soniarekin bizi da aspalditik, bai-na Javierrek amodio kontuak ditu Paulare-kin. Paulak mutil-lagunari esango dio beste batekin maiteminduta dagoela. Javierrek ez daki zein neskarekin gelditu. Guztien la-guna den Rafak proposamen bat egingo die, buruari buelta gutxiago eman eta la-rrua gehiago jo. Gazteen komedia musikal espainiarra da honakoa. **Gasteiz (Florida, Mikeldi, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Ideales), Do-nostia (Principe, Warner), Iruñea (Golem Baiona).**

INFIEL. AEB, 2002. Zuz.: Adrian Lyne. Akt.: Richard Gere, Diane Lane, Olivier Martinez, Margaret Colin. 124 min.

● Edward gizon zorionsua da eta Connie-rekin ezkondata dago. Haur bat du, gizarte-an posizio ona, etxe eder bat, diruduna da,... Baina Conniek frantziar gazte erakar-

garri bat ezagutuko du. Pasiozko harrema-na hasiko da bien artean. Infidelitateak ez du ezer onik ekarriko Connie eta Edwarden-tzat. **Gasteiz (Florida, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida), Donostia (Astoria, Garbera, Principe), Iruñea (Golem Baiona, Principe).**

LA MÁSCARA DEL FARAÓN. Fran-tzia, 2001. Zuz.: Jean-Paul Salome. Akt.: Sop-hie Marceau, Frederic Diefenthal. 97 m. ★ Suspensezko film frantziar hau Parisko Louvre museoan dago kokatua. Hori da zin-taren ezaugarririk berezietakoa. Sophie Marceauk emakume protagonistaren rola betetzen du, printze egiptoar baten eta mo-mia baten artean gurutzatuko baita, betiko-tasunaren bila. Baina Polizia iritsiko da eta misterioa deskubritzen saiatuko da. Iparral-dean duela urtebete baino gehiago estrei-natu zuten beldurrezko film hau. **Gasteiz (Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida), Do-**

nostia (Bretxa, Garbera), Iruñea (Carlos III).

LILO & STICH. AEB, 2002. Zuz.: Chris Sanders eta Dean DeBlois. Marrazki bizidu-nak 83 min.

★★ Lilo Hawaiiko neska txiki bat da. Beste galaxia bateko proba genetiko batetik ate-ratako *Stitch* txakurra adopzioan hartuko du. Txakurtxoari Liloren bihotza iritsiko zaio eta etxe bat aurkituko du azkenean. **Gas-teiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bil-bo (Mikeldi), Donostia (Bretxa, Garbera, War-ner), Iruñea (Golem Baiona, Principe).**

MACHIN. TODA UNA VIDA. Espainia, 2002. Zuz.: Nuria Villazan Martin. Partaideak: Sara Montiel, Joan Manuel Serrat, Manuel Vazquez Montalban. Dokumentala. 90 min. Boleroaren maisua izan zen Antonio Ma-chin (1930-1977). Bere bizitza eta obra ja-sotzen duen lan dokumentala egin du Nuria Villazanak, Botafogo piano jotzailearen la-

guntzarekin. **Gasteiz (Florida), Bilbo (Aveni-da).**

METROPOLIS. Japonia, 2001. Zuz.: Taro Rin. Marrazki bizidunak.

★★★ Shunsaku Ban detektibea eta bere iloba Kenichi Metropolisera iritsi dira, Lauthon zientzialari iraultzailea aurkitzeko asmotan. Zientzialaria Duke Red gaiztoa-ren laguna omen da eta mundua menpera-tzeko robot boteretsu bat sortzekotan dira. Filma Osamu Tekuzaren «manga» liburu ba-tean oinarrituta dago. **Gasteiz (Florida).**

OFF. Espainia, 2002. Zuz.: Antonio Dyaz. Akt.: Pepa Slas, Momoyo Miya, Julian Her-nandez, Juan Carlos Ollana.

★★ Kamera digitalak eta ordenadoreekin grabatu du Antonio Dyazek film hau, oso aurrekontu txikiarekin. Margolari batek bere hilketa eragotzeko bidaia luze bat egingo du, iraganari buruzko pistak bilatuz.

aretoak

Araba
GASTEIZ
AZUL Ikuslearen eguna: Asteazkena. Nueve reinas: 18.00 - 20.15. El hijo de la novia: 18.00. Cosas que diría con solo mirarla: 20.15.
FLORIDA (945 23 19 40) Ikuslearen eguna: Asteazkena. El otro lado de la cama: 12.30 - 17.30 - 20.00 - 22.30. Metropolis: 17.30 - 22.30. Machin, toda una vida: 20.00. Pastel magikoa: 17.30. La casa de mi vida: 20.00 - 22.30. Cenizas y polvora: 17.30 - 20.00 - 22.30. Off: 17.30 - 20.00 - 22.30. Infiel: 17.30 - 20.00 - 22.30. 101 Reikiavik: 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI (945 23 19 40) Ikuslearen eguna: Asteazkena. La edad de hielo: 17.30 - 20.00 - 22.30. Supermaderos: 17.30 - 20.00 - 22.30. Cuando eramos soldados: 18.00 - 22.00. Nido de avispas: 17.30 - 20.00 - 22.30. Resident evil: 17.30 - 20.00 - 22.30. Lilo & Stich: 17.30 - 20.00 - 22.30. Spiderman: 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI MULTIPLEX (945 26 72 73) Ikuslearen eguna: Asteartea. La reina de los condenados: 17.30 - 20.15 - 22.45. Un niño grande: 17.30 - 20.15 - 22.45. Spiderman: 17.30 - 20.15 - 22.45. La edad de hielo: 17.30 - 20.15 - 22.45. Adam y ellas: 17.30 - 20.15 - 22.45. Lilo & Stich: 17.15 - 20.00. Infiel: 22.30. Resident evil: 17.15 - 20.00 - 22.30. Smoking room: 17.15 - 20.00 - 22.30. El otro lado de la cama: 17.15 - 20.00 - 22.30.
STER ZINEMAK (945 18 90 00) Ikuslearen eguna: Asteazkena. La edad del hielo: 18.20 - 20.10 - 22.00. La reina de los condenados: 18.25-20.40-22.55. Adam y ellas: 18.25 - 20.40 - 22.50. Lilo & Stich: 17.35 - 19.25 - 21.15 - 23.05. Un niño grande: 18.40 - 20.50 - 23.00. Spiderman: 17.30 - 20.00 - 22.30. La mascara del faraon: 18.30 - 20.35 - 22.40. Resident evil: 18.20 - 20.35 - 22.50. Supermaderos: 18.10 - 20.20 . Infiel: 22.30.
YELMO GORBEIA (902 124 134) Ikuslearen eguna: Astelehena. Cenizas y polvora: 15.20 - 17.35 - 20.00 - 22.20. Infiel: 15.20 - 17.35 - 19.55 - 22.20. La edad de hielo: 15.30 - 17.30 - 19.30 - 21.40. Supermaderos: 15.30 - 17.30 - 19.35 - 21.50. Star Wars Episodio II. El ataque de los clones: 15.45 - 18.30 - 21.30. La mascara del faraon: 16.05 - 18.05 - 20.15 - 22.10. Lilo & Stich: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00. Resident evil: 15.35 - 17.45 - 19.50 - 22.05. El otro lado de la cama: 15.25 - 17.40 - 20.05 - 22.30. Spiderman: 15.25 - 17.40 - 20.05 - 22.30. La reina de los condenados: 15.40 - 17.50 - 20.10 - 22.25. El cuarto angel: 15.55 - 17.55 - 20.10 - 22.15. La habitacion del panico: 15.50 - 18.10 - 20.20 - 22.35.

Un niño grande: 15.35 - 17.45 - 19.45 - 21.45.
Bizkaia
BILBO
AVENIDA (94 431 0310) Ikuslearen eguna: Astelehena eta asteazkena. Resident evil: 12.00 - 14.30 - 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30. El cuarto angel: 22.30. Cenizas y polvora: 12.00 - 14.30 - 17.00 - 19.30 - 22.00. Infiel: 12.00 - 14.30 - 17.15 - 22.00. Machin, toda una vida: 20.00 . Adam y ellas: 12.00 - 14.30 - 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30. La edad de hielo: 12.00 - 14.00 - 16.00 - 17.45 - 19.30 - 21.00 - 22.45. Pastel magikoa: 12.00 - 14.30. La mascara del faraon: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.
CAPITOL (94 431 03 10) Ikuslearen eguna: Astelehena. Resident evil: 17.00 - 20.00 - 22.30. La reina de los condenados: 17.15-20.00-22.30. Spiderman: 17.00 - 19.45 - 22.30. Un niño grande: 17.15 - 20.00 - 22.30.
IDEALES (94 4310310) Ikuslearen eguna: Astelehena. Supermaderos: 17.15 - 20.00. Resident evil: 17.15 - 20.00. La edad de hielo: 17.15 - 20.00 - 22.30. Cuando eramos soldados: 22.30. Todo por el exito: 17.00 - 19.45 - 22.30. El otro lado de la cama: 17.00 - 19.45 - 22.30. Spiderman: 17.00 - 19.45 - 22.30. Cenizas y polvora: 17.00 - 19.45 - 22.30. El verano de Anna: 17.15 - 20.00 - 22.30. 101 Reikiavik: 22.30.
MIKELDI (94 431 0310) Ikuslearen eguna: Astelehena. La edad de hielo: 17.30 - 20.00 - 22.30. Lilo & Stich: 17.30 - 20.00 - 22.30. Adam y ellas: 17.15 - 20.00 - 22.30. Un niño grande: 17.15 - 20.00 - 22.30.
MULTI (94 431 03 10) Ikuslearen eguna: Astelehena. Ez dago emanaldirik.

BARAKALDO
MAX CENTER Ez dago emanaldirik.

BASAURI
BILBONDO Cenizas y polvora: 17.00 - 19.45 - 22.30. Supermaderos: 16.30 - 18.30. Lilo & Stich: 16.45 - 18.45 - 20.30 - 22.30. Spiderman: 17.00 - 19.45 - 22.30. Un niño grande: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30. La reina de los condenados: 17.15 - 19.45 - 22.30. El otro lado de la cama: 17.00 - 19.45 - 22.30. La edad de hielo: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30. Resident evil: 20.30 - 22.30.
SOZIAL ANTZOKIA Infiel: 20.00 - 22.30.
BERMEO
NESTOR BASTERRETXEA Ez dago emanaldirik.

‘STAR WARS EPISODIO II: EL ATAQUE DE LOS CLONES’

‘Star Wars’-en azkena ikusteko azken egunak

Dooku kondeak gidatutako taldeek Errepublikatik bereizi nahi dute. Padme Amidala senataria hiltzeko ahaleginaren ondoren, Anakin Skywalker eta Obi-Wan Kenobi jediek Amidala babesteko misioa izango dute. Maiatzaren 17an estreinatu zuten filma eta aurki kenduko dute zinema aretoetik.

Gasteiz (Yelmo Gorbeia) **Iruñea** (Golem Baiona, Principe) **Maule** (Maule Baitha)

DURANGO
ZUGAZA Infiel: 19.00 - 22.00.
ELORRIO
KULTUR ARETOA Ez dago emanaldirik.
ERMUA
ERMUA ZINEMA Ez dago emanaldirik.
GALDAKAO
TORREZABAL KULTUR ETXEA Ez dago emanaldirik.
GERNIKA
LIZEO ANTZOKIA Ez dago emanaldirik.

GETXO
AREETAKO GRAN CINEMA La ultima fortaleza: 17.30 - 20.00 - 22.30.
LAUREN Adam y ellas: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40. Supermaderos: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40. Infiel: 16.20 - 19.20 - 22.20. El otro lado de la cama: 16.30 - 19.30 - 22.30. El cuarto angel: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40. Resident evil: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Un niño grande: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40. La reina de los condenados: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Spiderman: 16.30 - 19.30 - 22.30. La edad de hielo: 16.20 - 18.20 - 20.20 - 22.20. La mascara del faraon: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Lilo & Stich: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

LEIOA
CINESA ARTEA El otro lado de la cama: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. La edad de hielo: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30. Spiderman: 16.15 - 16.45 - 19.15 - 19.30 - 22.00 - 22.20. Lilo & Stich: 16.15 - 18.15 - 20.15. Infiel: 22.15. Supermaderos: 20.00 - 22.00. Star Wars Episodio II. El ataque de los clones: 16.30. Resident evil: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.30. La reina de los condenados: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Un niño grande: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.30.
LEKEITIO
IKUSGARRI Ez dago emanaldirik.

ONDARROA
BIDE ONERA Blade II: 22.00.
PORTUGALETE
COLISEO JAVA Cuando eramos soldados: 17.00 - 19.45 - 22.30.
SANTURTZI
SERANTES La edad hielo: 17.30 - 19.45 - 22.15. Spiderman: 17.15 - 20.00 - 22.30. Invicto: 17.30 - 20.00 - 22.30.

estreinaldiak

Todo por el éxito filma.

TODO POR EL ÉXITO. Alemania, 2002. Zuz.: Lars Kraume. Aktoreak: Alexander Scheer, Gotz George, Chulpan Khamatova. 108 min. Victor Vogel Frankfurtoko mutil gazte bat da. Publizitate merkatuan arrakasta lortzea du helburu. Rosa neska-lagunaren ideia bat aprobetxatuko du, kasualitatez, Opel auto enpresaren kanpaina bat martxan jartzeko. Kanpainak etekin ekonomikoak emango ditu, baina neska-laguna eta Kaminsky bazkidea haserreту egingo dira Victorrekin. **Bilbo (Ideales).**

LA EDAD DE HIELO. AEB, 2002. Zuz.: Chris Wedge. Ahotsak: Ray Romano, John Leguizamo, Denis Leary, Vincent Cassel. 81 min. 20th Century Fox estudio handiek uda honetarako egin duten apustua da. Ordenagailu bidez eginiko marrazki bizidun hauetan umorea da nagusi. Glaziazio aro berri bateko mamut baten, tigre baten eta hartz nagi baten abenturak kontatzen dira. Mutiko txiki bat beren tribura eramango dute. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida, Ideales, Mikeldi), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Santurtzi (Serantes), Donostia (Astoria, Bretxa, Garbera, Warner Lusomundo), Irun (Txingudi), Usurbil (Lauren), Iruñea (Carlos III, Golem Baiona), Lizarra (Los Llanos), Tuter a (Cinemax).**

ADAM Y ELLAS. Erresuma Batua-Irlanda, 2002. Zuz.: Gerard Stembriske. Akto-reak: Stuart Townsend, Kate Hudson, Frances O' Connor, Charlotte Bradley. 105 min. Lucy gazte irlandarra nekaturta dago harreman laburrez. Baina Adam ezagutzen duenean dena aldatuko da, mutil zoragarria baita. Gainera, Lucyren mutil-lagun berria neskaren inguruko guztiek izango dute gustuko: ahizpek, amak eta anaiak. **Gasteiz (Mikeldi, Ster), Bilbo (Avenida, Ideales), Getxo (Lauren), Donostia (Bretxa, Warner Lusomundo), Irun (Txingudi), Usurbil (Lauren), Iruñea (Golem Yamaguchi), Tu-tera (Cinemax).**

LA REINA DE LOS CONDENADOS. AEB-Australia, 2002. Zuz.: Michael Ryner. Aktoreak: Stuart Tormsend, Aaliyah, Marguerite Moreau, Vincent Perez. 100 min. Lestat banpiro mitikoak bereak eta bi egiten ditu gauero. XXI. mendearen hasiera-rekin liluratuta dago eta rock kantari bihurtuko da. Baina bere musikarekin Akasha esnaraziko du, banpiroen ama, zeina mundua konkistatzeko prest dagoen. **Gasteiz (Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Capitol), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Donostia (Bretxa, Warner Lusomundo), Irun (Txingudi), Usur-bil (Lauren), Iruñea (Carlos III), Tuter a (Cinemax).**

EL VERANO DE ANNA. Alemania-Grezia-Espainia, 2002. Zuz.: Geanine Meerapfeel. Aktoreak: Angela Molina, Herbert Knaup, Michalis Mitroussis. Ama espainiarra eta aita greziarra ditu Anna gazteak. Ana Greziako familiaren ga-rai bateko etxera itzuliko da, hura saltzeko asmoz. Honakoa Jeanine Meerapfel zu-zendari argentinarraren 15. filma da. Maitasuna, bakardadea eta oroitzapenen sa-mina uztartzen dituen drama sakon bat da. **Bilbo (Ideales), Donostia (Principe)**

CENIZAS Y PÓLVORA (DUST). Erresuma Batua-Italia, Alemania, Mazedonia, 2002. Zuz.: Milcho Manchevski. Aktoreak: Joseph Fiennes, Anne Brochet, Adrian Les-ter, David Wenham. 124 min. XIX. mende amaieran, AEBetako mendebaldean, bi anaia emakume berarekin maitemindu dira. Ehun urte geroago, New Yorken, lapur batek agure zahar bati la-purту nahi dio. Baina agureak ez dio emango lapurrari dirua Mendebalde Urruneko istorioa kontatu arte. Zenbait garaitan kokatutako western modernoa da honako hau, hiru istoriotan banatua. **Gasteiz (Florida, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida, Idea-les), Basauri (Bilbondo), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).**

SCOOBY-DOO. AEB-Australia, 2002. Zuz.: Raja Gosnell. Akt.: Sarah Michelle Gellar, Freddie Prinze Jr., Matthew Lillard. 85 min. Mystery Inc. detektibe konpainiak enpresa ixtea erabaki du. Bakoitzak bere aldetik AEBetan barrena bidaiatzeko asmoa du. Handik bi urtera Spooky uhartean biltzeko deituko dituzte: uharteko jabea oso kezkatuta dago, zenbait gertaera misteriotsu direla eta. William Hanna eta Joseph Barberak asmatutako txakurrak zinemara egin du jauzia. **Baiona (Vauban), Miarritze (Royal).**

40 JOURS ET 40 NUITS. AEB, 2002. Zuz.: Michael Lehmann. Akt.: Josh Harnett, Sgannyn Sossamon, Vinessa Shaw, Griffin Dunne. 93 min. Sexua pil-pilean dagoen gazteen unibertsoan, Matt Sullivan (Josh Harnnet) latza pasatzen ari da, ohean beldurra baino ez duelako sentitzen. Film honetan emaku-eak irmoak eta zuzenak dira, eta gizonak, berriz, ahulak. Nahiko berezia da sexua ardatz duen komedia hau. **Baiona (Vauban), Miarritze (Royal).**

LE 51e ETAT. AEB, 2002. Zuz.: Ronny Yu. Akt.: Samuel L. Jackson, Robert Carlyle, Rhys Ifans. 91 min. Ingalaterran eta Ameriketako Estatu Batuetan girotutako komedia poliziako hone-tan droga trafikoa da ardatza. *Pulp fiction* filmaren estiloari jarraituz. Istorioan es-ke tx eskatologikoak tartekat u dituzte. **Baiona (Vauban).**

Baiona (Vauban).

STAR WARS II: EL ATAQUE DE LOS CLONES. AEB, 2002. Zuz.: George Lucas. Akt.: Nathalie Portman, Ewan McGregor, Hayden Christensen. 136 min. ★★ Dooku kondeak gidatutako taldeek Errepublikatik bereizi nahi dute. Padme Amidala senataria hiltzeko ahaleginaren ondoren, Anakin Skywalker eta Obi-Wan Kenobi jediek Amidala babesteko misioa izango dute. Baina Skywalker eta Amidala maitemintzen direnean, gauzak nahastu egingo dira. **Gasteiz (Yelmo Gorbeia), Iruñea (Principe, Golem Baiona).**

SUPERMADEROS. AEB, 2002. Zuz.: Jay Chandrasekhar. Akt.: Kevin Hefferman, Jay Chandrasekhar, Stephen Lemme, Paul So-ter. 100 min. ● Bost polizia hiperaktibok bereak eta bi egiten dituzte autopistan, auto gidariei

multak jartzen. Beste poliziek in ez dira ba-tere ondo konpontzen. Eta egun batean, egoera surrealista batekin egingo dute topo. Hala ere, Supermaderoek umorez hartuko dute dena. **Gasteiz (Guridi, Ster, Yel-mo Gorbeia), Bilbo (Ideales), Donostia (Bre-txa, Garbera, Warner), Iruñea (Olite).**

UN NIÑO GRANDE. Erresuma Batua-AEB, 2002. Zuz.: Paul Weitz, Chris Weitz. Akt.: Hugh Grant, Rachel Weisz, Toni Collette, Ni-cholas Hoult. 100 min. ★★★ Nick Hornby idazlearen eleberri ba-tean oinarrituta dago istorioa. Will Free-man urrezko ezkongai bat da, berekoia eta nahi duen moduan bizitzea gustatzen zai-o-na. Haur baten aitabitxia izatea proposatu-ko diote, baina gehiegizko ardura irudituko zaio eta ezingo du aurrera egin. **Gasteiz (Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Capitol, Mikel-di), Donostia (Bretxa, Garbera, Trueba (JBA), Warner), Iruñea (Principe, Golem Baiona).**

Gipuzkoa

DONOSTIA

ASTORIA

Spiderman: 17:00 - 19.45 - 22.30.

El cuarto angel: 17:15 - 20.00 - 22.30.

La edad de hielo: 16.45 - 18.45 - 20.45 - 22.45.

El hombre que nunca estuvo allí: 17:00 - 19.30 - 22.15.

Vote a saber: 16.45 - 20.00.

Infiel: 17:15 - 19.45 - 22.15.

El empleo del tiempo (JBA):17.00-19.45-22.30.

BRETXA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.

Spiderman: 16.45 - 19.30 - 22.30.

La mascara del faraon: 16.00 - 18.15 - 20.15 - 22.30.

La edad de hielo: 16.00 - 18.30 - 20.00 - 22.00.

Un niño grande: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Lilo & Stitch: 16.00 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

La reina de los condenados: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Adan y ellas: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Supermaderos: 16.00 - 18.00.

El cuarto angel: 20.00 - 22.00.

Resident evil: 16.00 - 18.00 - 20.00.

Cuando eramos soldados: 22.15.

GARBERA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.

La edad de hielo: 16.45 - 18.45 - 22.00.

Spiderman: 17.00 - 19.45 - 22.30.

La mascara del faraon: 17.30 - 20.00 - 22.15.

Supermaderos: 17.15 - 19.30.

Infiel: 22.15.

Resident evil: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Un niño grande: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Lilo & Stitch: 17.00 - 19.00 - 22.00.

PRINCIPE

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteazkena.

Cenizas y polvora: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Infiel: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Rencor: 17.15 - 19.45 - 22.30.

El otro lado de la cama: 17.15 - 19.45 - 22.15.

Cosas que diría con solo mirarla:17.30 - 20.00.

El mismo amor, la misma lluvia: 22.30.

El verano de Anna: 17.30 - 20.00 - 22.30.

TRUEBA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.

Un niño grande (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.

101 Reikiavik (JBA): 17.30 - 19.45 - 22.15.

WARNER LUSOMUNDO

(943 31 93 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.

La reina de los condenados: 16.10 - 18.20 - 20.40 - 23.00.

Un niño grande: 16.00 - 18.10 - 20.30 - 22.45.

Spiderman: 16.00 - 18.00 - 19.00 - 21.00 - 22.00.

Adam y ellas: 16.00 - 18.10 - 20.15 - 22.20.

Lilo & Stitch: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

La edad de hielo: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Resident evil: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.45.

Supermaderos: 12.10 - 17.00 - 20.00 - 22.30.

El otro lado de la cama: 16.00 - 18.20 - 20.40 - 23.00.

ARRASATE

ALAI ZINEMA

Resident evil: 19.00 - 21.30.

ATAUN

HERRI ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

tek kontrolatzen du laborategia, eta hango zientzialariak zonbiak eta kutsatutako iza-kiak dira. Istorioa bideo joko arrakastatsu batean oinarrituta dago. **Gasteiz (Guridi, Mi-keldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida, Capitol, Ideales), Donostia (Bretxa, Garbera, Warner), Iruñea (Carlos III, Olite).**

SPIDERMAN. AEB, 2002. Zuz.: Sam Rai-mi. Akt.: Tobey Maguire, Willem Dafoe, Kirs-ten Dunst, James Franco. 121 min.

★★ Peter Parker gazte lotsati eta miope bat da. Laborategi batean, genetikoki mani-pulatutako armiarma batek hozka egingo dio. Handik aurrera superheroi bat izango da Parker, armiarma baten ahalmenak ga-ratuko baititu. Bestetik, Iratxo Berdeak es-perimentu arriskutsuak egin ditu eta gaizto boteretsua bihurtuko da. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Capitol, Ideales), Donostia (Astoria, Bretxa, Garbera, Warner), Iruñea (Carlos III, Golem Baiona),**

AZKOITIA

BAZTARTXO

Ez dago emanaldirik.

AZPEITIA

SOREASU

Ez dago emanaldirik.

BEASAIN

USURBE ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

BERGARA

NOVEDADES

Spiderman: 19.30.

DEBA

ZUBELZU

Ez dago emanaldirik.

EIBAR

UNZAGA

El señor de los anillos: 18.30 - 22.00.

RIALTO

Vivancos 3: 19.30 - 22.15.

ERRETERERIA

ON BIDE

Ez dago emanaldirik.

HERNANI

BITERI ZINEMA

Ez dago emanaldirik.

IRUN

TXINGUDI

La edad de hielo: 16.00 - 18.30 - 20.15 - 22.00.

La reina de los condenados: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

El otro lado de la cama: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Resident evil: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.15.

Supermaderos: 16.00 - 18.00.

Infiel: 20.00 - 22.30.

La mascara del faraon: 16.00 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Spiderman: 16.45 - 19.30 - 22.30.

El creyente: 16.00 - 18.00 - 20.00.

Cuando eramos soldados: 22.15.

Adan y ellas: 16.00 - 18.15 - 20.15 - 22.15.

Un niño grande: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Lilo & Stitch: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

LEGAZPI

LATXARTEGI

Ez dago emanaldirik.

ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

TOLOSA

LEIDOR

Spiderman: 19.30 - 22.30.

USURBIL

LAUREN

El otro lado de la cama: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Un niño grande: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

La reina de los condenados: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Adam y ellas: 16.15 - 18.20 - 20.35 - 22.45.

La edad de hielo: 16.15 - 18.15 - 20.15 - 22.15.

La mascara del faraon: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40.

Spiderman: 16.30 - 19.15 - 22.15.

Lilo & Stitch: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

VILLABONA

GUREA

Ez dago emanaldirik.

ZARAUTZ

MODELO

Spiderman: 17.00 - 19.30 - 22.30.

ZUMAIA

AITA MARI

Ez dago emanaldirik.

ZUMARRAGA

ZELAI ARIZTI

Infiel: 19.30 - 22.15.

Lapurdi

BAIONA

L'ATALANTE

(0559557663) Ikuslearen eguna: Asteazkena.

Marie-Jo et ses deux amours: 20.30.

Mes chers voisins (JBA): 22.30.

Ghost world (JBA): 16.30.

101 Reykjavik (JBA): 18.30.

VAUBAN

Scooby-Doo: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

40 jours et 40 nuits: 14.00 -18.00 - 20.00 - 22.00.

Lokarri: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Le 51^e etat: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 22.00.

L'âge de glace: 14.00 - 16.00 - 20.00.

L'auberge espagnole: 19.15 - 21.45.

Lilo & Stitch: 14.00 - 16.30.

Spider-man: 14.00 - 16.30 - 19.15 - 21.45.

HAZPARNE

HASPARREN ARETOA

Blade II: 21.15.

MIARRITZE

ROYAL

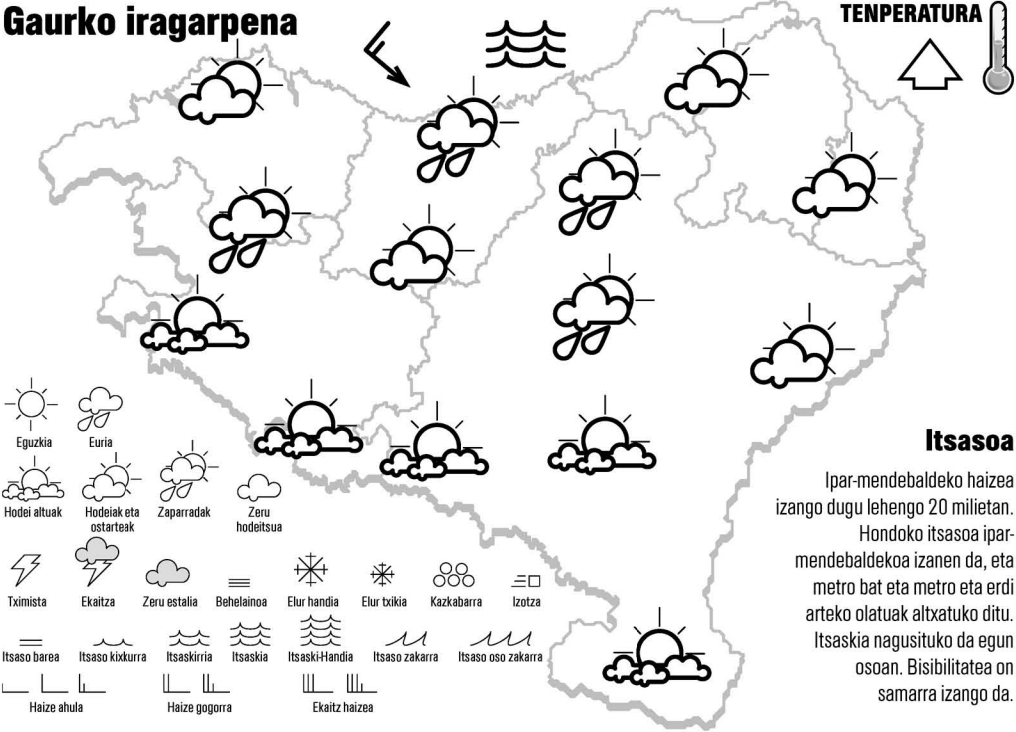
Socooby-Doo: 14.30 - 19.15 - 21.45.

</

eguraldia

Kepa San Martin

Gaurko iragarpena

Lainoak eta zaparrada bat edo beste

Eguraldi nahasia eta lainotsua izango da gaur ere, ia lurralde guztian. Ipar haize indartsua ibiliko da, eta zero estaliak izango dira, bereziki ipar isurialdean. Arratsaldetik aurrera, ostarte ugariagoak izango dira, baina lainoa desagertu gabe. Baliteke euria egitea, bereziki iparreko lurraldeetan, non zaparradaren bat izango den ekialdean eta mendi inguruetan. Tenperatura zerbait goratuz joango da, baina freskoak izango dira garai honetarako: 25 gradutik ez dira pasatuko.

GAUR

BIHAR

ETZI

Itsasoa

Ipar-mendebaldeko haizea izango dugu lehengo 20 milietan. Hondoko itsasoa ipar-mendebaldekoa izanen da, eta metro bat eta metro eta erdi arteko olatuak altxatuko ditu. Itsaskia nagusituko da egun osoan. Bisibilitatea on samarra izango da.

Eguzkia

Sortu 06:58
Gorde 21:43

Ilargia

ILBETE
Uztailak 24

ILBEHERA
Abuztuak 1

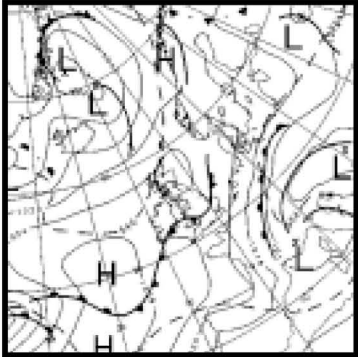
ILBERRI
Uztailak 10

ILGORA
Uztailak 17

Itsasaldiak

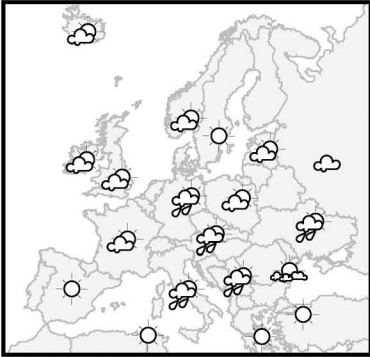
ITSASGORA
Ordua 09:47 / 22:22
Metroak 3,63 / 3,80

ITSASBEHERA
Ordua 03:38 / 15:55
Metroak 0,84 / 1,03

Isobara mapa

Gure inguruan ez da frontierik ageri, eta hurrengo egunetan nabarituko dugu hori, eguraldi egonkorragoa izango baita. Hala ere, Mediterraneotik oso borraska gogorra eratu da, eta ipar haizea bidaliko digu. Horrek, Azoreetako antizikloiarekin batera, itsasotik ipar haize indartsua ekarriko digu, eta egongaitasuna eragingo du, bereziki ipar isurialde osoan. Horrekin batera, atmosferako geruzetan giro egonkorra agertzen ari da, baina, oraingoz, hotz dezenteko geruzak geratzen dira, eta horiek egongaitasuna indartzen dute. Horregatik, zero lainotsuak eta zaparrada ahulak izanen dira ipar-ekialdeko aldean.

Europa gaur

Ipar-mendebaldean zein hegoaldean, egoera nahasia da nagusi. Ipar Atlantikotik fronte ahulak baina hezeak sartzen ari dira etengabe, eta mendebaldeko kostaldeetan zero lainotsua eta euritsua uzten ari dira, baina euri gutxi egingo du. Fronteok kontinentean sartzean makaldu egingo dira, eta, hodeiak ekartzeaz aparte, ez dute beste elementu meteorologikorik sortuko. Ipar-ekialdetik ere beste fronte oklubit bat sartu da, Eskandinaviako presio altuko gunea aprobetxatuz, eta mendebaldetik datozen fronteak indartu eta giro egongaitza izango da ekialdean.

Temperaturak

EUSKAL HERRIA

Baiona	16	18
Bilbo	11	20
Donibane Garazi	13	20
Donostia	15	16
Gasteiz	10	16
Iruñea	13	24
Maule	12	22

EUROPA

Amsterdam	15	24
Atenas	24	35
Berlin	18	26
Bratislava	19	29
Brusela	15	24
Erroma	22	27
Geneva	14	21
Kopenhage	16	24
Lisboa	18	30
Londres	14	26
Madril	11	25
Mosku	16	26
Oslo	13	24
Paris	14	24
Praga	16	26
Stockholm	15	25
Varsovia	19	39
Viena	18	28
Zurich	15	20

MUNDUA

Buenos Aires	11	17
Bogota	4	18
Caracas	20	31
Habana	34	41
Johannesburg	1	20
Kairo	26	36
La Paz	3	16
Los Angeles	18	26
Managua	22	26
Manila	24	30
Miami	21	32
Mexiko	13	24
Montevideo	10	19
New York	21	26
Pekin	24	37
Rabat	20	25
Rio de Janeiro	16	26
Tegucigalpa	19	28
Tokio	27	33
Santo Domingo	23	31
Santiago	4	18
Sao Paulo	10	21
Washington	23	33

denbora-pasa

LUMA

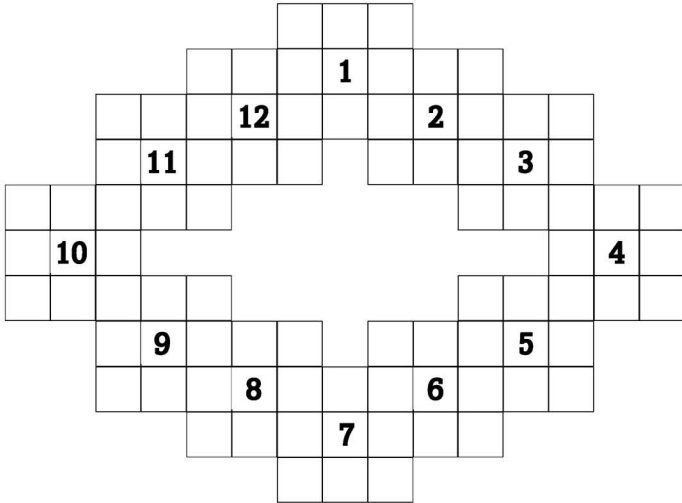
Hitz gezidunak

		Oiloen oihuak	▼	Hasiera	▼	Irungo auzoa
		Jana		Ebaki sakon		
			▶		▼	
		Bibliako pertsonaia	▶			
		Baretu				
* Estatu afrikarra	▼	Bakoitzari lau	▶	▼		
Pl., fruitu mota		Iparraldeko eskualdea				
▶		▼				
Aurpegi atala	▶					
Itzuliak						
▶						
					500	▶
					Poesia mota	
Baiezta-tzeko	▶			Hortzen arteko	▶	▼
Ezten-kadak				Kanpo, landa		
▶				▼		
Edema	▶					▶
						Iodoa

Zortziko txikian

Erantzun guztiak zortzi letrakoak dira eta zenbaki bakoitzaren inguruan kokatu behar. Hitzak ordu orratzen arabera bideratu behar dira, beti ere zenbakiaren gaineko lauki txikitik abiatuta.

- 1.- Zuhaitz mota
- 2.- Alkaterna, mundruna
- 3.- Buruan ilerik ez duena
- 4.- Nafarroako IE-ko ibaia
- 5.- Esaera zahar
- 6.- Ezohikoa
- 7.- Herri kirol mota
- 8.- Ohartu gabe
- 9.- Ezin gehiagozko jatea
- 10.- Bizkaiko udalerria
- 11.- Eritegi, ospitale
- 12.- Kontakizuna

Aurreko Soluzioak

Ezker-eskuin:

1. Ka. Atze. 2. Igor. IL. 3. L. Limoi. 4. IKA. Ink. 5. Mikel. A. 6. At. Bart. 7. Kota. Ru.

Goitik behera:

1. Kilimak. 2. Ag. Kito. 3. Olak. T. 4. Ari. Eba. 5. T. Mila. 6. Zion. Rr. 7. Elikatu.

E2916

txoritxoari mokoka

UMEEI HIESARI BURUZ HIZKETAN

Amagoia Iban

Gabezia-bistan erabat

Txinatarrek Tourreko etapak zuzenean eta osorik ikus-
teko aukera dute aurten lehendabiziko aldiz. Lasterketa
horretako telebista departamentuko kideek igandean ja-
kinarazi zuten berria, beraiek eskainitako irudiak dagoe-
neko munduko ia herrialde guztietara heltzen direla
erantsiz. Ezin esan, hala ere, informazio hori zuzenean
jarraitzekotan Txinatik bertaratu diren lau kazetariak es-
treinaldi oso egokia izan dutenik, atzoko erlojupekoaren
emanaldian Frantziako telebista publikokoek, negarga-

Sesamo kaleko biztanle berria

Sesamo kalea saio beteranoko Hegoafrikako ber-
tsioan (*Takalani Sesame*) GIB birusa duen pertso-
naia bat izango da datorren irailetik aurrera.
Oraingo, panpinak ez du ez izenik ezta arraza ja-
kinik ere, baina bost urteko neskatoa izango omen
da. Pertsonaia berriarekin, Hegoafrikan hiesaren
eta GIB birusaren inguruan dauden errezeloak eta
mitoak gaintzen lagundu nahi dutela adierazi
dute egileek. Hegoafrikako biztanleen %10ek bai-
no gehiagok dute birusa, eta horien artean emaku-
mezkoak izan ohi dira baztertuenak.

rri, etapako unerik interesgarrien irudirik gabe utzi
baikintuzten bai Txinan, bai denean. Minutu gutxi falta
ziren azken karreristak helmugaratzeko eta zuzeneko
irudiak eten egin ziren. Emanaldiko arduradunek errep-
kapenekin bete nahi izan zuten hutsunea; TVEn, berri-
z, hamar minutu inguru iraun zuen iragarki sorta *oparitu*
ziguten. Pedro Delgadoren eta Carlos de Andresen aho-
tsak itzuli zirenean, etapa sailkapena emateko gauza ere
ez ziren izan. Arazo teknikoak eta ez teknikoak gorabe-
hera, erabat gabezia-bistan ikusi genituen atzo telebista
kate publiko bi. Antza denez, hala ere, inor ez zen lotsa-
gorritu. Horretarako ere gaitasuna behar da, aizue!

KATALUNIA

EGUNKARIA
Kataluniako telebista
bateko irudi bat.

Segurtasun
juridikoa izango
dute urritik
Kataluniako
telebista lokalek

U.U. | DONOSTIA

Kataluniako Generalitate-
ak dekretu bat onartuko
du, urrian telebista lokalei
segurtasun juridikoa
emateko. Roger Loppa-
cher Generalitateko Mit-
jans Audiovisualeko zu-
zendariaren arabera, to-
kian tokiko telebisten
errolda bat egingo da.

Gaur egun Katalunian
104 telebista lokal daude,
profesionalizazio maila
askotakoak. «Dekretuare-
kin hedabide guztiak pro-
fesionalizatu nahi dira,
gutxieneko emisio ordu
batzuk eta programazio
propioa ezarri». dio Lop-
pacherrek.

Digitalizazio prozesua-
ren exijentziak bete nahi
dituzte Kataluniako tele-
bista lokalen mapan. Ho-
rretarako sare lokalak eta
bailaretakoak ezarriko di-
tuzte, kateen artean ha-
rremanak sendotuz. Ge-
neralitateak derrigortuko
du telebista lokalen emi-
sioaren %60a katalanez
izatea. Arau hori betetzen
ez dutenei emisio baime-
na kenduko diete. Era be-
rean, proiektuak ekono-
mikoki bideragarriak izan
daitezela espero dute.

ESTITXU FERNANDEZ 'BEXAMELA' PROGRAMAKO AURKEZLEA

«'Bexamela'-ra
datozenak ez
dira sateliteak»

San Ferminetako emanaldien ondoren,
Estitxu Fernandezek 'Bexamela' saioa
aurkeztuko du gaur gaueko 22:15ean.

Urtzi Urkizu | DONOSTIA

Neguko denboraldian *Sorginen*
laratza-n ibili eta gero, jaietako
programak eta *Bexamela* aur-
kezten dabil Estitxu Fernandez
lesakarra. Gaur gauean, euren
burua ezberdintzat duten lagu-
nak bilduko dituzte.

■ Zer moduz joan dira orain

arte grabatutako 'Bexame-
la'-ko saioak?

Alde batetik erran dezakegu
programa ondo doala, audien-
tzia datuak oso onak direlako.
Jende anitzek ikusten du. Ber-
tze aldetik, lan taldean gustura
ari gara. Egia da ETB1en lehe-
nengo aldia dela horrelako for-
matu bat ikusten dugula. Guk

'TALK-SHOW' SAIOAK

«Zerbait kontatzeko gogoz daudenez gain,
halakoak entzun nahi dituztenak ere asko dira»

'SORGINEN LARATZA'

«Astean behingo saio bezala itzuliko da, baina
ez dakit ni non kokatuko nauten»

ere ez genekien zer harrera
izango zuen. Egin ditugun saio-
ak denak ez dira berdinak izan,
eta, pixkana-pixkana, egin aha-
la, ikasten ari gara. Nahiko for-
matu aldakorra dela uste dut.
Martxoko hasierako saioaz
gain, hiru egin ditugu jarraian.
Gaur izango da laugarrena eta
datorren astean bosgarrena.
Garapen bat dagoela uste dut.
Datorren jendearekin disfruta-
tzen ikasi dut.

■ ETBko denboraldi berrian
asteroko saioa izango al da
'Bexamela'?

Aste honetan bertan erabakiko
dute hori. Gaurko saioaren on-
doren konfirmatuko digute zer
gertatuko den. Baiezko zurr-
murrue dago.

■ Estudiora euren gauzak
kontatzera doan jendea lor-
tzeke arazorik ba al duzue?

Zaila da. Kazetariak lan eta lan
dabiltza telefonoa belarrietan
dutela, euskaldungoa murriz-
goa delako. Etortzen diren
gehienak euskaldun zaharrak
dira eta nire girokoak, ez dira
hortik dabiltzan «satelite» ba-
tzuk.

■ Entzun dut jendea «harra-
patzera» joaten zaretela
jaietan, saiora joan daitezen.

Hemen dauden kazetariak egu-
nero egiten dute jende bilaketa,
telefonoz, eta ez dute jaietara
jotzen. Beharbada gertatuko
zen, jaietan daudela, norbaitek
esatea programara etorri nahi
duela. Baina jaietan daudenean
nire lankideak ez daude lanean.
Hemen ez dugu inor behartzen
etortzera.

■ Euskaldunen izaera alda-
tzen ari dela uste duzue?

Ni baino gazteagoak direnak
ausartago datozela iruditzen

zait. Niri, adibidez, kosta egingo
litzaidake jende anitzen aurrean
neure istorio bat kontatzea. De-
netarik ikusi dut *Bexamela*-n, ni-
retik oso hurbil daudenak eta
oso urrutit daudenak. Zerbait
kontatzeko gogoia dutenak da-
toz, baina garrantzitsuagoa da
jende asko dagoela halako isto-
rioak entzun nahi dituenak. *Talk-*
show saioen audientziarik han-
diena Euskal Herrian dago eta
Gipuzkoa sakonenean.

■ Halako saioetan bikote fin-
koak sor daitezkeela uste al
duzu?

Ez dakit. Hori da agian niri zaile-
na egiten zaidana. Jendearekin
hitz egin eta euren istorioak en-
tzutea ongi daramat. Bertze atal
hori kostatzen zait gehiago. Sor-
tzen dira bikoteak telebistan,
baina nik pertsonalki ez nuke
nahi eredu hori izatea bakarra
bikotekidea aurkitzeko. Bikote-
ak sortzea itxura hutsean oina-
rrituta ez dut gustuko, gauza
gehiago baitaude harreman ba-
tean. Baina denak errespetuz
hartuko ditut.

■ ETBn ohiko aurpegia bihur-
tzen ari zara.

Bai, eta agian gehiegitxo ote
den ere beldur naiz. Donostiako
Aste Nagusiaren ostean hartu-
ko ditut oporrak. Udazkenean
Sorginen laratza hasiko da, aste-
an behingo programa bezala.
Baina ez dakit non kokatuko
nauten.

■ Nola daramazu famaren
zama?

Orain arte inork ez nau ezagutu,
Sorginen laratza-n ematen du-
dan irudia oso urrutit baitago ni-
re iruditik. Baina lehenengo al-
diz gaizki pasa dut une batzue-
tan Lesaka eta Iruñeko San Fer-
minetan.

gaurko filmak

El marido de otra mujer ★
Zuz.: Noel Nosseck. 88m. AEB. 2000. **12:00 TVE1**

Monsieur Klein ★★★
Zuz.: Joseph Losey. 120m. Fran. 1976. **15:30 F5**

Tin Cup ★
Zuz.: Ron Shelton. 135m. AEB. 1995. **16:55 F2**

Ojo por ojo ★
Zuz.: Tonino Cervi. 90m. 1968. **18:15 ETB2**

Duos d'un jour ★
Zuz.: Bruce Paltrow. 100m. AEB. 1999. **20:45 C+(f)**

La Soif de l'or ★
Zuz.: Gerard Oury. 85m. Fran. 1992. **20:55 TF1**

Striptease ★
Zuz.: Andrew Bergman. 113m. 1996. **22:00 TVE1**

Acariciando la muerte ★★
Zuz.: Bruno Barreto. 86m. AEB. 1998. **22:00 T5**

Alguien esta esperando ★
Zuz.: Martin Donovan. 90m. 1996. **22:15 ETB2**

The Impostors ★★
Zuz.: Stanley Tucci. 96m. AEB. 1998. **22:30 C+(e)**

Le Cadeau ★★
Zuz.: Michel Lang. 110m. Fran-Ita. 1981. **22:30 TF1**

Le Plus Beau Pays du monde ★
Zuz.: Marcel Bluwal. 120m. Fran. 1998. **22:35 F2**

Mrs Parker et le cercle vicieux ★★
Zuz.: Alan Rudolph. 120m. 1994. **00:45 Arte**

Luna llena en Full High ★
Zuz.: Larry Cohen. 92m. AEB. 1981. **01:30 La2**

●	★	★★	★★★	★★★★
Txarra	Eskasa	Balekoa	Ona	Bikaina

MONSIEUR KLEIN
★★★ **F5 - 15:30**

Zuz.: Joseph Losey. Akt.: Alain Delon. 120m. Fran. 1976.

Alain Delonek Losey adi-tuaren aginduetara prota-gonizatutako bigarren fil-ma, kutsu politikoa duen ekoizpen zuzen hau da. Naziek Frantzia okupatu-ta zuteneko garaian, ju-duek euren nortasuna ez-kutatu behar izan zuten, harrapatuz gero Alema-niara bidaliko baitzituz-ten. Delon erakargarriak rol nagusia antzezten du, Jeanne Moreau finaren alboan.

OJO POR OJO
★ **ETB2 - 18:15**

Zuz.: Tonino Cervi. Akt.: Brett Halsey, Bud Spencer, William Berger. 90m. 1968.
Bud Spencer lodikotearen

Mrs Parker et le cercle vicieux filmaren afixa.

Jennifer Jason Leighen miresleontzat

MRS PARKER ET LE CERCLE VICIEUX ★★ **Arte - 00:45**

Zuz.: Alan Rudolph. Akt.: Jennifer Jason Leigh. 120m. AEB. 1994.

Alan Rudolphen lan eskasetakoa, batik bat Jenni-fer Jason Leigh aktorearen miresleok gozatzekoa da; izan ere, gazte horrek rol nagusia antzezten baitu, ederki gainera, Campbell Scott eta Matthew Broderick ezagunen alboan. Dorothy Parker idaz-learen bizitzaren inguruan garatzen da. Robert Alt-man zinemagileak ekoizpenean parte hartu zuen; ez da harritzekoa, Rudolphen lagun mina izanik maiz aritu baitira elkarlanean.

luzimendurako sortutako espageti western zaharkitu honek mendeku baten istorioa erakusten du, az-pigeneroko ekoizpen gehienak bezala. Emaztea hil, eta ondoren, lapurre-taz akusatuta, kartzelara-tzea eragin zuen gaizkile japoniarrari aurre egingo dio kartzelatik irten berri den preso batek.

STRIPTease
★ **TVE1 - 22:00**

Zuz.: Andrew Bergman. Akt.: Demi Moore, Burt Reynolds, Armand Assante. 113m. AEB. 1996.

Zinta komertzial bazter-

garri honen helburu bakar eta hutsa Demi Moore ak-torearen erakustaldirako baliatzea da. Baina ema-kume horren antzezpena ez da nabarmengarria eta, beraz, haren gorputza mi-resteko baizik ez du balio. Horrekin asetzeko gai ba-zarete, denbora non pasa aurkituko duzue. Kalitate bila zabiltzatenentzat, or-dea, hobe duzue beste ka-teren batean zer edo zer hobea bilatu.

ACARICIANDO LA MUERTE
★★ **T5 - 22:00**

Zuz.: Bruno Barreto. Aktoreak.: Stephen

Ane Muñoz

Baldwin, Chris Penn, Gina Garshon. 86m. AEB. 1998.

Bruno Barreto brasilda-rrak Hollywooden egin-dako polizia film garesti baina txiki honek aurpegi ospetsuak biltzen ditu, Stephen Baldwin eta Ch-ris Penn gazteak, tartean. Gidoia New Yorkeko Bo Dietl poliziaren autobio-grafian oinarritua dago, Barretok generoko ohiko elementuen bitartez era-kutsia.

LE CADEAU
★★ **TF1 - 22:30**

Zuz.: Michel Lang. Akt.: Pierre Mondy, Clau-dia Cardinale, Clio Goldsmith. 110m. Fran-Ita. 1981.

Michel Lang frantziarra-ren komedia hau nahikoa entretenigarria da, maila handikoa ez bada ere. Banketxe bateko langile erretiratu berriaren gora-beherak erakusten ditu. Lana uztera doanez, agur modura, lankideek oso opari bitxi eta susmaezina egingo diote. Hau da izen-buruak dioen oparia.

LUNA LLENA EN FULL HIGH
★ **La2 - 01:30**

Zuz.: Larry Cohen. Akt.: Adam Arkin, Ed Mc-mahon, Elizabeth Hartman, Roz Kelly. 92m. AEB. 1981.

Larry Cohenek bere neu-rrira egokitutako istorio fantastiko bat hartu zuen oinarritzat, gizotso baten istorio entretenigarri bai-na sinestezin samarra fil-matzeko. Adam Arkinek antzezten du Tony errug-bi jokalaria arrakastatsua-rena; kezkatuta bizi da, izan ere, gauetan gizotso beldurgarri bat eraldatzen baita, eta ingurukoak izu-tuta dauzka.

ETB-1

07:10: Mendeari begira.
08:10: Oporrock 2002.
08:40: Betizu.
09:05: Betimu.
Rocky eta Bullwinkle eta adiskidenn abereak.
Simsala Grimm.
Shin Chan.
Rocket power.
Muka-muka.
Kriptako istorioak.
Doraemon, katu kosmikoa.
G.I. Joe soldaduak.
Sylvan.
Cliff Hanger.
Benetako mamuak.
14:00: Gaur Egun.
Albistegia.
14:45: Betizu.
Shin Chan.
Doraemon, katu kosmikoa.
Sheena.
16:15: Gagnorarik gabe.
16:40: Bidaide.
Estuarioetara egokiturik.
Ur irakinak.
18:00: 1 Bitan.
18:50: Oporrock 2002.
19:00: Zesta: Euskadiko Binakako Txapelketa Finala.
20:20: Iparraldearen orena.
20:28: Gaur egun.
Albistegia.
20:55: Kirol berri.
21:35: Goenkale.
22:15: Bexamela.
00:00: Gureak.
Gerraostea Euskadin.
01:00: Bakarrik edo...
03:30: 1 Bitan.
04:35: Oporrock 2002.
05:05: Esanak esan.
05:40: Elkartasunaren bideak.
06:15: Euskal Herritik.
06:40: Amama sukaldari.
06:35: Ikusgela.

ETB-2

08:00: Del pais de los vascos.
08:30: Clasicos en serie.
La casa de la pradera.
Los angeles de Charlie.
10:05: Forum. Gonbidatua: Itziar Alonso.
10:30: Loco por ti.
Telesaila.
11:00: Starksy y Hutch.
Telesaila.
11:55: Mi destino eres tu.
12:45: La cocina de Pedro Subijana.
13:00: El principe de Bel Air.
14:00: Date el bote.
14:58: Teleberri.
Albistegia.
15:45: LQF mojate.
Magazina.
18:15: Zinema.
Ojo por ojo
Zuz.: Tonino Cervi.
Akt.: Brett Halsey, Bud Spencer. 1968.
20:00: Esta es mi gente.
20:58: Teleberri.
Albistegia.
21:45: La noche de...
(22:15) **Alguien esta esperando**
Zuz.: Martin Donovan.
Akt.: Gabriel Byrne, Nastassja Kinski. 1996.
00:15: El elegido.
01:55: Medias de seda.
02:55: Esta es mi gente.
03:50: LQF mojate.
05:50: Forum.
06:20: Date el bote.
07:15: La buena vida.
07:40: El mundo de los hongos.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal.
Los desayunos de TVE.
09:00: Canal 24 horas.
10:00: Nano.
Telesaila.
11:00: Cuando seas mia.
Telesaila.
12:00: Zinema.
El marido de otra mujer
Zuz.: Noel Nosseck.
Akt.: Gail O'Grady, Lisa Rinna. 2000.
14:00: Informativo Territorial.
Albistegia.
14:30: Corazón de verano.
Anne Igartiburuk aurkeztutako saioa.
15:00: Telediario 1
Albistegia.
16:00: Eguraldia.
16:05: Secreto de amor.
Telesaila.
16:50: El manantial.
Telesaila.
18:50: El rival mas debil.
Lehiaketa.
20:00: Gente.
Pepa Buenok eta Sonia Ferrerrek aurkeztutako magazina.
21:00: Telediario -2.
Albistegia.
21:55: Eguraldia.
22:00: Zinema.
Streptease
Zuz.: Andrew Bergman.
Akt.: Demi Moore, Burt Reynolds. 1996.
00:25: Ley y orden.
Telesaila.
01:30: Telediario 3.
Albistegia.
02:00: Randall y Hopkirk.
Telesaila.
03:00: Canal 24 horas.

A3

07:00: Oliver Twist.
Marrazki bizidunak.
07:25: Club megatrix.
Punky Brewster.
Blossom.
Thornberrys.
Campeones hacia el mundial.
Spiderman.
Monster Rancher.
Bola de dragon Z.
12:20: Sabrina.
Telesaila.
12:50: Martial Law.
Telesaila.
13:55: Informativos territoriales.
14:25: Los simpson.
15:00: Noticias 1.
Albistegia.
16:00: Sabor a verano.
Yolanda Alzolak eta Antonio Hidakok aurkeztutako magazina.
18:50: El diario de Patricia.
Patricia Gaztañagak aurkeztutako saioa.
20:00: Pasapalabra.
Lehiaketa.
21:00: Noticias 2.
Albistegia
21:55: Compañeros.
Telesaila.
23:40: Abierto al anochecer.
01:45: Noticias.
Albistegia.
02:00: Pretender.
Telesaila.
03:10: Televenta.
05:35: Canal noticias.
06:20: Se ha escrito un crimen.

irratia

RADIO EUSKADI. PSEko bozeramaile Rodolfo Ares elkar-rrizketatuko dute gaur, goizeko 09:15ak aldera, *Boulev-ard* irratsaioan. Ondoren, Kantauri itsasoa izango da hizpide, azken aldian izurde ugari azaldu direla eta. Arratsaldeko 17:00etan, *La jungla sonora* saioan, Mallorcako Isladencanta jaialdiaren berri emango du Toni Pla zu-zendariak. 20:30ean, *Mar de fueguitos* saioan, Quechua-Aymara Andes elkarteko Alejandro Argumedok Peruko nekazarien arazoez eta AEBen jokaeraz hitz egingo du.

GURE IRRATIA. Goizeko 07:45ean Frantziako Tourraren

kronika eginen dute. 09:30ean, Salvador Etxolari buruz hitz eginen dute *Gure bazterrak* irratsaioan. 11:00etan, bi-daien saioan Marokora joango dira. 16:00etan, udako ki-rolen tartean surfaz mintzatuko dira. Eta 19:00etan, *Aza-legi* irratsaioan, Errobiko jaialdiaz mintzatuko dira.

SEGURA IRRATIA. Goizeko 10:00etatik 13:00etara *Eguzki-tan* udako irratsaioa izango da. Eguerdian ohiko lehiake-ta iritsiko da, Benidormerako bidaia zozketatuko dutela-rik. 13:30ean kirol albisteak helduko dira *Radio deporte*-n. Eta 15:00etan *Kafe aparretan*, Iñaki Guridirekin.

LA 2	TF1
06:00: Teledeporte. 07:30: Los osos del Bambu. 07:55: La granja de los monstruos. 08:15: TPH club. Aventura en pañales. Casper. El nuevo show de Popeye. 09:35: El joven Hercules. 10:00: Debate sobre el estado de la nacion. 13:00: TPH club. Historia de la Biblia. Los pirados del espacio. Walter Melon. Sharky y George. 15:15: Saber y ganar. Lehiaketa. 15:45: Grandes documentales. 16:45: Tierras de leyendas. 17:20: A pedir de boca. 17:55: Mas que hermanos. Telesaila. 18:45: Este chico es un genio. Telesaila. 19:15: Hercules. Telesaila. 20:00: Informativo territorial. 20:30: Un chapuzas en casa. Telesaila. 21:00: Matrimonio con hijos. Telesaila. 21:30: Malibu. Telesaila. 22:00: La 2. Noticias. Albistegia. 22:30: Eguraldia. 22:35: El debate de La 2. 00:30: Algo mas que flamenco. 01:30: Zinema. Luna Ilena en Full High Zuz.: Larry Cohen. Atk.: Adam Arkin, Ed McMahon. 1981. 03:00: Euronews. 05:30: Teledeporte.	06:00: Pim. Marrakzi bizidunak. 06:25: Le secret du Loch Ness. 06:50: TFI Jeunesse. 08:25: Eguraldia. 08:30: Teleshopping. 09:05: TFI Jeunesse. 11:10: MacGyver. 12:00: Tac o tac TV. 12:10: Attention a la marche! 12:50: A vrai dire. 13:00: Albistegia. 13:50: Les feux de l'amour. 14:40: Telefilma. Météorites Zuz.: Chris Thompson. Akt.: Roxanne Hart. 1998. 16:15: Pacific blue. Telesaila. 17:05: Melrose place Telesaila. 17:55: Sous le soleil. 18:55: Qui veut gagner des millions? 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: Zinema. La Soif de l'or Zuz.: Gerard Oury. Akt.: Christian Clavier, Tsilla Chelton. 1992 22:25: Les films dans les salles. 22:30: Zinema. Le Cadeau Zuz.: Michel Lang. Akt.: Pierre Mondy, Claudia Cardinale. 1981. 00:25: Moloney. 01:15: Tres chasse. 02:20: Reportages. 02:45: Aventures asiatiques. 03:35: Histoires naturelles. 04:05: Nul ne revient sur ses pas. 04:30: Musique. 05:05: Aimer vivre en France.

T5	M6
06:30: Informativos Telecinco. 09:30: Pokemon. El Pokeparlante. 10:00: Toon Disney. 101 dalmatas. Desafio perruno. Pepper ann. Uniformes uniformados. La banda del patio. Gafado. 11:30: Art attack. 12:00: Fenomenos extraños. Telesaila. 12:30: L.A. Heat. Telesaila. 13:30: Walker. Telesaila. 14:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 15:30: La baby sister. Telesaila. 17:30: A tu lado. Emma Garciak aurkeztutako magazina. 19:45: El legado. Lehiaketa. 20:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 21:30: Popstars. 22:00: Zinema. Acariciando la muerte Zuz.: Bruno Barreto. Akt.: Stephen Baldwin, Chris Penn. 1998. 00:00: Cronicas marcianas. 02:00: Informativos Telecinco. 02:30: Infocomerciales. 05:15: Juego 5. 05:30: La linea de la vida. 06:00: Nocturnos.	09:00: M6 boutique. 09:45: M6 music. 10:45: Kidete. Iznogoud. La Famille Delajungle. Kong. 12:05: La vie de famille. Telesaila. 12:35: La petite maison dans la prairie. Telesaila. 13:35: Telefilma. Le bonne étoile Zuz.: Dick Lowry. Akt.: Kimberly Williams. 2001. 15:25: Les anges du bonheur. Telesaila. 16:15: M6 music. 16:55: C'est l'after. Magazina. 17:50: Le Clown Telesaila. 18:50: Sydney Fox, l'aventuriere. Telesaila. 19:45: Camera cafe. Telesaila. 19:54: Six Minutes. Eguraldia. 20:05: Notre Belle famille. Telesaila. 20:40: Camera cafe. 20:55: Zone interdite. Magazina. 22:55: Telefilma. Traque acharnée Zuz.: D. Jackson. Akt.: Maryam d'Abo. 1993. 00:35: Capital. 02:10: C'est l'after. 02:55: M6 music.

gaur zer

ELKARRIZKETA 'Forum' ETB2 - 09:30

Itziar Alonso EHuko irakaslea sexualitateaz mintzatuko da

Sexualitatearen ildo berriak eta sexologiari buruzko ikerketen nora-bidea azalduko ditu gaur goizean Itziar Alonso irakasleak, *Forum* el-karrizketa saioan. David Barbero kazetariak gonbidatuta, Alonsok sexualitatearen hainbat alorrez hitz egingo du, eta gazteen arazo nagusiez ere ariko da.

ZINEMA SAIOA 'La noche de...' ETB2 - 21:45

Richard Gere aktorearen gaineko erreportaia

Felix Linaresek aurkeztzen duen *La noche de...* zinema saioan, Richard Gere aktorea izango da *Los cuerpos del delito* ataleko protagonista. Filadelfian jaioetako aktorea mito erotiko nola bihurtu zen kontatuko dute bertan. *Enredos de familia* atalean, bestalde, Barrymore, Phoenix eta Coppola familien gorabeherak kontatuko dituzte.

MAHAI-INGURUA 'El debate de La2' La2 - 22:35

Gazteen mundua mintzagai denboraldiko azken saioan

El debate de La2 Josep Puigbok zuzentzen eta aurkeztzen duen saiko denboraldia bukatuko da gaur. Urteko une interesgarrienen laburpena egingo dute. Horretaz gain, gazteez mintzatuko dira honako gonbidatu hauek: Carmen Funes (PP), Eric M. Campos (PSOE), Jorge Garcia Castellano (IU), Jordi Xucla (CIU), Jose Eduardo Ramirez (Coalicion Canaria) eta Zigor Urkiaga (EAJ).

DOKUMENTALAK

'Basa-moldeak Afrikan' 'Estuarioetara egokiturik' ETB1 - 16:45

'Afrika' 'Ur irakinak' ETB1 - 17:10

'Thema' 'Un monde à rénventer' Arte - 20:45

FRANCE 2	FRANCE 3
05:35: CD2A. 06:30: Télématin. Journaux. 08:30: Des jours et des vies. Foiletoia. 08:55: Amour, gloire et beaute. 09:20: KD2A. 11:00: Flash info. 11:10: Motus. 11:45: Les Z'Amours. 12:20: Pyramide. 13:00: Albistegia. Eguraldia. 13:45: Telefilma. Instincts criminels: manipulation Zuz.: Brad Turner. Akt.: Wendy Crewson. 2001. 15:15: Les Monos. Telesaila 16:55: Zinema. Tin cup Zuz.: Ron Shelton. Akt.: Kevin Coster, Rene Russo. 1995. 19:10: Tous au club. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: Telefilma. Jean Moulin Zuz.: Yves Boisset. Akt.: Charles Berling. 2002. 22:35: Zinema. Le Plus Beau Pays du monde Zuz.: Marcel Bluwal. Akt.: Jean-Claude Adelin. 1998. 00:25: Albistegia. 00:50: ADN, menace immediate. Telesaila. 01:30: L'Enqueteur. 03:10: 20 ans... à Tokyo. 04:05: 24 heures d'info. 04:25: Philippines, l'autre volcan. 04:40: Conan.	06:00: Euronews. 07:00: Decrochez vos vacances. 08:00: T03. Denver le dernier dinosaure. Les Tortues Ninja. Les Malheurs de Sophie. Les Razmokat. 10:55: Brigade des mers. Telesaila. 11:40: Bon appetit, bien sur. Magazina. 12:05: Le 12-14. Eguraldia. 13:20: Keno. 13:25: C'est mon choix. 14:25: Drôles de dames. Telesaila. 15:20: Telefilma. Jackie Bouvier Kennedy Onassis Zuz.: David Burton. Akt.: Joanne Whalley. 2000. 18:25: Questions pour un champion. 18:55: Le 19-20. Eguraldia. 20:10: Tout le sport. 20:15: Le journal du tour. 20:30: C'est mon choix ce soir. 20:55: La Carte aux tresors. Lehiaketa. 23:05: Eguraldia. 23:10: Soir 3. 23:30: On ne peut pas plaire a tout le monde vu de la plage. Magazina. 01:15: Les dossiers de l'histoire. 02:20: Capitaine Flam. Telesaila. 02:40: Soir 3. 03:05: Le journal du Tour. 03:15: Vie privee - Vie publique. 05:05: Cote maison. 05:35: Les Matinales.

CANAL + [e]
06:56: National Geographic. 07:55: CNN+. Noticias. 08:20: Los 40 principales. 09:15: Pim, pam, Plus. 10:00: Zinema: El hijo de la evolución. 11:30: Zinema: La celda. 13:30: Los 40 principales. 14:25: CNN+. Noticias. 14:30: Edicion anterior. 15:30: Lo+Plus. 16:30: Zinema: La joya del Nilo. 18:12: Zinema: El cielo abierto. 20:00: + TeVale. 20:30: Buffy Cazavampiros. 21:30: CNN+. Noticias. 22:00: Fraiser. 22:30: Zinema: The Impostors. 00:10: Zinema: El tren de la vida. 01:50: Zinema: Reencuentro. 03:32: Zinema: Dime que estoy soñando. 05:05: Zinema: Capitanes de abril.
CANAL + [f]
05:30: Futbola. 07:10: Teletubbies. 08:00: Xcalibur. 08:30: Telefilma: Nostradamus. 10:00: Best of 'La semaine des guignols'. 10:30: Zinema: Gangsta cop. 12:05: Blague a part. 12:30: Journal. 13:10: Best of 'Les guignols de l'info'. 13:20: Best of 'Burger quiz'. 14:00: La grande course. 14:30: A la clairefontaine. 16:05: En aparté. 16:55: Telefilma: Les caprices du destin. 18:30: Les faell 2. 18:35: Allô la terre, ici les martin. 19:00: A la clairefontaine. 19:30: Le journal. 19:55: Best of 'Les guignols de l'info'. 20:05: Best of 'Burger quiz'. 20:45: Zinema: Duos d'un jour. 22:35: Zinema: Ouis, mais... 00:15: Black Books. 00:40: South park. 01:05: Zinema: Le voyage de Felicia. 02:55: Surprises. 03:35: Zinema: Leon morin, prêtre.
FRANCE 5
05:50: Les amphis de France 5. 06:45: Anglais, methode Victor. 07:00: Les Dessous de la Terre. 07:25: Insectia. 07:55: Debout les zouzous. 08:45: L'été des maternelles. 09:30: Le journal de la sante. 09:45: L'histoire secrete de la conquete spatiale. 10:40: Les gardiens de la foret. 11:10: Planete ocean. 12:05: Midi les zouzous. 13:45: Le journal de la santé. 14:05: Les etoiles du cinema. Bruce Willis. 14:30: La rafle du vel' D'H IV', 16 et 17 juillet 1942. 15:30: Zinema: Monsieur Klein. 17:30: 100% question été. 18:05: Les gardiens de la planete. Dokumentala.
ARTE
19:00: Archimide. 19:45: Arte Info. 20:15: Les routes du diamant. 20:45: Pn monde a reinventer. Dokumentala. 21:25: Tous en blanc. 21:55: Deportation class. 22:25: Inorganisables? 23:00: Abbyl lincoln ins. 23:55: Cinemaniac. 00:45: Zinema: Mrs parker et le cercle vicieux. 02:45: Trois fois rien.

zakilixut

© Olariagak

Kristina Berasain | OLEXUA

ATZEKOZ AURRERA

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

Toño Munilla Gurelurreko kidea, Olexuan, Estellerrian, aurkitutako mirotz urdinak babesten.

ruxken babesean. Arriskua, berriz, uztailan dator, uztaren hilean. Aunitz dira uztamakinaren aihotz zorrotzen ondorioz hiltzen diren mirotzak. Gurelurrek, nekazarien laguntzarekin, babestu egiten ditu habiak, bildu gabe uzten dute lumatxaren inguruko eremua, eta kumeak hegan ikasi arte mantentzen dute horrela. «Azken urteotan lur sailak lantzeko erabili diren praktika oldarkorrak, ingurumenean ez ezik, animalietan ere eragin zorrotzak izan ditu, eta mirotzen egoera larria ere horren ondorio zuzena da», diote Gurelurrekoek.

Hamalau urteotan egin-dako lana ordainsari bikoitza izan da Gurelurrentzat. Noelia Lopez eta Toño Munillaren hitzetan, batetik, mirotzak salbatzeak ematen die poza, eta, bertzetik, nekazarien artean sortu duten sentiberatasunak. «Egun habia aurkitu eta berehala deitzen digute etortzeko; erabat kontzientziatuta daude, eta gure lana eskertu ere eskertzen dute».

Bi mirotz urdin

Bi mirotz urdinek ere eskertzen dute. Ekain bukaeran jaio ziren biak. Emeak hogeigun ditu; bizipozez dago, esna, eta begiak zabal-zabalik ditu. Arra, berriz, ñimiñoagoa da, kuzkurtua dago, lozabalean habiaren goxan. Gurelurreko bi kideak zuzen-zuzenean abiatu dira lumatxara, eta, emeki-emeki, eskue-tan hartu dituzte kumeak. Argal daude, ahul, baina aitzina egiten dute. Ama hor dute, esperan; aita ere janari bila ari da, eta Gurelurreko lagunak egun gutxi barru bueltan izango dituzte.

Zorioneko mirotz txikiak

Galtzeko arriskuan daudenez, mirotzak uztaren arriskuetatik babesteko kanpaina abiatu du Gurelurrek

I lunabarrean ailegatu da furgoneta zuria sorora. Gidaria eta gidakidea autotik jaitsi aitzinetik, ziztu bizian abiatu da hegaldian. Senak gizakiengandik urruntzeko erraten dio, eta hala egin du. Alta, zero urdinean, zirkuluak egiten ditu etengabe. Haren niniek habiara begiratzen dute orain; han, bi kumeak gelditu dira, bi mirotz ñimiño. Urduri dago, beldur da. Ama mirotz urdinak, orde, ez daki irakurtzen, ez daki furgoneta zurian Gurelur jartzen duela, eta ez daki, beraz,

bere bi kumeak zorioneko mirotz txikiak direla.

870 txita heriotzatik salbu

Galtzeko arriskuan daudenez, mirotz zuriak eta urdinak uztaren arriskuetatik babesteko kanpaina abiatu du Gurelur talde ekologistak, urtero bezala.

Mirotz proiektua kanpaina betebetan dago, eta erakundeko kideak Nafarroako bazter guztiak zeharkatzen ari dira egunotan, iparraldetik hegoaldera eta ekialdetik mendebaldera. Nekazarien deia jaso eta berehala abiatzen dira soroetara. Iaz 64 txita salbatu zituzten. 1989. ur-

tean kanpaina abiatu, eta hamalau urteotan 870 kumeri bizitzen jarraitzeko laguntza eman die erakundeak. «Aitzindariak izan gara lan hau egiten, eta, urtez urte mirotzen kopuruak behera egiten badu ere, erran beharra dago gure lanari esker izan ez balitz mirotzak erabat desagertuak egon liratekeela gure lurraldean», aitortu du Toño Munilla Gurelurreko kidea.

Gari eta garagar zelaietan egiten dituzte habiak mirotzek, maiatz aldean; ekainean jaio, eta bero-bero egoten dira bu-

BARAKALDO

Max Center Ocio EAEko astialdirako gunerik handiena zabalduko dabe gaur

Gaur zabalduko dabe Max Center Ocio. Astialdirako gunea da, eta, oraingoz behintzat, Euskal Autonomia Erkidegoko handiena. Barakaldon dago, Max Center merkataritza gunearen parean, eta zubi baten bitartez lotu ditue biak. Beste gauza batzuen artean, 16 zinema areto eta bolatoki bat egin ditue eraikin barrian. Dana dala, zinema aretoak barikuan edo datorren astean zabalduko ditue.

2

MARKINA-XEMEIN

Pelota eta txirrindulari alkartea omendu ditue jaietan

Karmen eguna ospatuko dabe gaur Euskal Herriko herri askotan, eta Markinan be egun handia izango da. Besteren artean, gaur omenaldia egingo deusie herriko pelota eta txirrindulari alkarteei. *Bizkaia*-k Felix Pertika txirrindulari taldeko prestatzaile fisikoagaz egin dau berba. Pertikak aitortu dau azpiegitura aldetik ondo dagozana, baina aspaldian txirrindularia gazteak falta dirala.

6

LEIOA

Saharatik umeak ekarteko Fath alkarteak lau urte beteko dauz

Aurtengo udan be, Saharako umeak etorri dira Leioara. Orain zazpi urte hasi ziran etorten. Lehenengo urte bietan, Udalak ekarten ebazan. Baina 1998an, familia batzuek umeak ekarteko eta urte osoan zehar Sahara laguntzeko, Fath alkartea sortu eben. Uda honetan be alkarte horrek ekarri dauz, eta laster lau urte beteko dauz.

4

ETXEBIZITZEA. Salneurriak

Eraikitzaileek lurrak askatzeko eskatu dabe, salneurriak txikitzeko asmoagaz

Etxebizitza barriak EAEn ordaintzen dira karuen. Horren salneurriak merkeago egiteko modu bakarra lurzoruen prezioak gitxitzea da, eta horretarako, behar-beharrezkoa da udalek euren udal egitamuak aldatzea eta lur gehiago sailkatzea eraikitzeko balio dabenen artean. Horixe esan dabe Erailur alkartea osatzen dabene enpresa eraikitzaileek, sustatzazileek, arkitektoek eta aparejadoreek. Alkarteak azterketea egin

Erailurren ustez, udalek egitamuak aldatu behar ditue

dau etxebizitza barrien salneurriaren ganean. Txosten horretan zehaztu gura izan dabe eraikuntza prozesuan parte hartzen dabene eragileek zenbateraino eragiten dabene salneurrian. Horren arabera, etxea erosteko ordaindu behar dan dirutzaren heren bat (%33), hartutako lurragaitik ordaindutakoa izaten da. Etxea altzetako materialak eta beharginen soldata, beste %32 izaten da; eta bestea, zergak eta euren irabaziak.

3

URDAIBAI. Uda Gaztea 2002

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

Itsasoa eta mendia buztartuz

Matxixako eta Ogoño lurmuturrek babesten dabe Urdaibai. Eta hantxe egiten dabilz Diputazinoko Kultura Sailak, aurton, Uda Gaztea programearen barruan gertau dauen udalekueko bat. Bertan, hamar egun igaroko ditue 14-15 urte arteko Bizkaiko hogeiki neska-mutikok. Piraguismoa, eskaladea, mendiko ibilbi-

deak... Era askotako kirol ekintzak egingo ditue. Holantxe, gazte horreek udalekueko egun bat nola igaroten dabene ikusteko asmoagaz, bertara joan ziran atzo Diputazinoko Kultura diputau Ana Madariaga eta sail bereko teknikari batzuk. Umeekin batera, kayakean ibili zan Madariaga, itsasoan zehar.

8

BARAKALDO. EAEko astialdirako gune handiena zabalduko dabe gaur, hiru solairukoa

Zabaldut dabe Max Center Ocio

Max Center merkataritza gunearen parean dago, eta zubi batek lotzen ditu biak

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

Kazetarien aurrean atzo aurkeztu eben Max Center Ocio, baina gaur zabalduko dabe.

Izaskun Basterretxea

Filo S.A. enpresek aisialdirako gune handia zabalduko dau gaur Barakaldon: Max Center Ocio. Kareaga auzunean eregi dabe, lehen Baliak egoan lekuan, 14.278 metro koadroko azaleran. Max Center merkataritza gunearen parean dago, eta zubi batek lotu ditue eraikin biak.

Gaur zabalduko daben arren, atzo aurkeztu eben kazetarien aurrean. Batez be zinema aretoak eta bolatokia dira aisialdirako gune barriaren eskaintzarik nabarmenenak. Zinema aretoak, baina, ez ditue gaur zabalduko, barikurako edo datorren as-

terako zabalduko dituela nabarmendu eben arduradunek.

Zinema aretoetatik eta bolatokitik aparte, jatetxeak eta tabernak egin ditue batipat: McDonald's, Foster's Hollywood, Gambrinus, Bocatta, Kruntz, Pizza Hut, Cafe del Mercado, Pasta City (italiarra), Cantina Mariachi (mexikarra), Don Jamon eta Mass Pollo. Melomania be zabalduko dabe, diskoak saltzeko.

Hiru solairutan egin dabe hori danori. Eskailera mekanikoak ipini ditue, gora edo behe- ra joateko. Izan be, hiru solairu horreetatik aparte, lurpean be beste hiru egin ditue, aparkalekuentzat. 1.150 autorentzako

lekua egin dabe, eta horreetatik 42 elbarrientzat.

Eraikin modernoa

Ikuspegi arkitektonikotik begiratuta, eraikin modernoa da. «Material hotzekin eginda dago, izaera industrial emoteko; eta barruko egitura be nahiko zabala da espazio aldetik, eta plano desbardinak daukatz», azaldu eban Angel Rodriguezek, Filo S.A.ko aholkulariak. «Txapea eta beirea moduko materialekin eginda dago gehiena; eta eraikinaren alde bat, adibidez, goitik behera beiragaz eginda dago, argiari sartzen izteko; argitasunari garrantzi handia emon deusagu».

Angel Rodriguezek esan eban holako ezaugarriak beste eraikinik ez dagoela Euskal Autonomia Erkidegoan, ez behintzat, aisialdiari begira egindakorik.

Azpimarratzekoa da baita be, Max Center Ocio eta Max Center merkataritza gunea lotzeko egin daben zuba. 80 metroko luzera eta 4 metroko zabalera dauka, eta N-634 errepidearen ganetik egin dabe. Zuba txapaz eta beiraz babestuta dago. Hori dala eta, eguraldi txarra zein ona egin, oinezkoa ondo babestuta joango da alde batetik bestera. Ganera, Max Center eraikinak itxita dagozanean be erabili ahal izango dabe herritarrek edo bisitariek pasabidea, eta holan, ez dabe N-634 errepidea gurutzatu behar izango; eta horrek, jakina, segurtasun handiagoa emongo deute oinezkoei.

Aurrekontua

Max Center Ocio eraikina egiteko aurrekontu osoa 41 milioi euro (6.800 milioi pezeta) ingurukoa da. Hortik 24 milioi euro (4.000 milioi pezeta) Filo S.A. enpresek erabili ditu, egitura nagusia egiteko; eta gainontzeko 17 milioi euroak (2.800 milioi pezeta) zentroko lokalak errentan hartutako enpresek inbertitu ditue, bakotzak bere negozioa atontzeko.

Angel Rodriguezegaz batera, Diego Moyano Barakaldoko Udaleko Urigintza saileko zinegotzia, Blanca Uriarte Max Centerreko gerentea, Victor Villanueva Circuito Coliseoko gerentea eta Marc Verges Ilusiona enpresako ordezkaria egon ziran atzoko aurkezpenean.

BILBO

Lorategiak zaintzeko ekipo barriak erosi ditu Udalak

Erredakzioa

Bilboko lorategiak zaintzeko zerbitzu taldearentzat, ekipo barriak erosi ditu Udalak. «Arenalean dagozan moduko landarak garbi eta ondo zaintzeko ahalegina egin behar dogu», esan eban Iñaki Azkuna Bilboko alkateak.

Bedarra mozteko traktorea erosi dabe, adibidez. Batez be bedartza handietarako, aldapa handidun lekuetarako. Horrek, jakina, erreztu egingo dau beharra eta beharginen segurtasuna hobetu be bai.

Errekuntza motordun ekipoak kendu eta elektrikoak be erosi ditue, «zarata gitxiago ataretako, eta kutsadura gitxiago sortzeko», esan eban Ibon Aresok, alkate ordeak.

Alkatearen arabera, 90 bat pertsonek egiten dabe behar Bilboko lorategiak zaintzen. Berdegune guztiak aintzat hartuta, milioi bat metro koadro inguru osotzen dabela be esan eban, eta gehiago egongo dirala Abandoibarra, Santutxu eta Miribilla amaitutakoan, beste batzuen artean.

INGURUMENA

5.000 ikasle ibili dira Garbigelan, ingurumenaren aretoan

Erredakzioa

Lehen eta Bigarren Hezkuntzako 5.104 ikasle ibili dira 2001-2002 ikasturtean Ria-Garbigelan. Ingurumenaren ganeko azalpenak emon deusiez. Bizkaiko 34 herritan aurkeztu eben proiektua, Al- dundiko Ingurumen Sai- lak, Ur Partzuergoak eta Portu Agintzaritzak.

Pertsonek Bilbon eta inguruan XX. mendean zelako aldaketak egin dituen erakustea izan da helburu nagusia. «Pertsonek euren irabazietarako ingurumen- en zelako aldaketak egin dituen aztertu ahal izan da», esan eban Maria Esther Solabarrietak, ingurumen diputauak.

ARETOAK

CIRCUITO COLISEO

Zinemak barikuan edo datorren astean zabalduko ditue

Nahita Max Center Ocio gaur zabaldu, bertako zinema aretoak barikuan edo datorren astean zabalduko ditue. Izan be, dekorazioa ez dabe guztiz amaitu, eta ganera, emanal- dietarako baimena be jasoteko daukie. Dana dala, datorren asterako dana gertu egongo dala nabarmendu eben ardu-

radunek. Circuito Coliseo- nak dira aretoak. Hamasei guztira. 7.000 metro koadroko azaleran egin ditue, eta 3.300 pertsonentzako lekua daukie. Pelikulak ondo entzuteko, sistema digitala ipini dabe, THX soinu sistemea. Butaken artean, 1,20 metroko distantzia gorde dabe. 10 milioi euro inbertitu ditue guztira. Zinema komertziala eskainiko dabela esan eban Circuitoko gerenteak. Baina zinema independien- teari eta jatorrizko bertsinoko- ei be egingo deusie lekua.

MAX BOWLING

Bolatokiak 26 pista ditu, eta billarrean jokatzeko lekua

Max Center Ocio gunearen barruan, bolatoki handi bat be egin dabe: Max Bowling. Ilusiona enpresek egin dau, 2.900 metro koadroko azale- ran, eta 26 pista ditu, gaur egungo teknologia barriena- gaz eginda. Hortik aparte, billarrean jokatzeko gunea be badauka, makina interaktibo-

ak eta umeentzako lekua be bai. Hiru milioi euro inbertitu ditu Ilusionak, bolatoki hori egiteko.

Bizkaian antzerako beste bolatoki bat be badauka Ilusio- na enpresek: Leioan, Artea Bowling. Euskal Herriari begira, ostera, Gasteizen dauka beste bat: Gorbeia Bowling. Eta kanpora begira, Katalu- nian, Manresan: Bages Bow- ling. Ilusiona enpresea ahale- gintzen da bolatokien diseinua desbardin egiten, eta orain ar- tekoak halan egin ditu.

ETXEBIZITZEA. Dinoenez, Jaurilaritzaren Lurraren Legeak gordeta dagozan lurak merkatura atara eragingo ditu

Eraikitzaileek lurak askatzeko eskatu deutsiee udalei etxeen balioa gitxitzeko

Erailur alkarteak egindako azterketearen arabera, lurzoruekin egiten dan espekulazinoak karutzen ditu etxe barriak

MARISOL RAMIREZ / ARGAKZI-PRESS

Eraikitzaileek aitortu dabenez, EAEko etxe barriak dira, inguruko uriekin parekatu ezker, karuenak.

Iñigo Bilbao

Etxebizitza barrien salneurriak merkeago egiteko modu bakarra lurzoruen prezioak gitxitzea da eta, horretarako, behar-beharrezkoa da udalek euren udal egitamuak aldatu eta lur gehiago sailkatzea eraikitze balio dabenen artean. Horixe uste dabe, behinik behin, Erailur alkarte osaten daben enpresa eraikitzaileek, sustatzazileek, arkitektoek eta aparejadoreek.

Alkarteak azterketea egin dau etxebizitza barrien salneurrien ganean. Txosten horretan zehaztu gura izan dabe eraikuntza prozesuan parte hartzen daben eragileek zenbateraino eragiten daben salneurrian. Danetara, Bizkaiko eskualdeetan 10 lekutan eregi diran 850 etxebizitzaren salneurriak aztertu ditue, eta, jasotako emaitzen arabera, etxea erosteko ordaindu behar izaten dan dirutzearen heren bat (%33), hartutako lurragaitik ordaindutakoa izaten da.

Beste herena (%32), etxea al-tzetako erabili diran materialak eta beharginek egindako lana ordaintzeko izaten da, eta falta dan herena, barriz, sustatzaileek, enpresa eraikitzaileak, teknikoek (arkitektoek zein aparejadoreek), notario eta abogauek eroaten dabena izaten da. Azkenengo kopuru horri, zergetan ordaindu behar dana gehitu behar izaten jako.

Carlos Lazaro Erailur alkarte-ko lehendakariak Administrazio- noak arazo horretan daukan ardurea handia dala nabarmendu eban. Aitortu eban, Jaurilaritza egiten dabilen Lurraren Legea noiz atarako dan zain dagoz, araudi horretan, espekulazino- rako gordetako lurzoruek merkatura atara eragiteko neurriak jasoten diralako.

Udalei jagokenez, euren ardurea da udalerrien antolaketa- rako egitamo nagusiak egitea eta, halandaze, eurak dira, sustatzaile eta eraikitzaileak azpimarratzen dabenez, «eraikitze- ko lurzoru gehiago ipini leikien bakarrak», adierazo eban Lazaro- rok atzoko agerraldian.

Uste hori egiazkoa dala era- kusteko, babes ofizialeko erai- kinetan lurzoruen kostua sal- neurriaren %16 besterik ez dala izaten azaldu eban, kasu horre- tan ez dalako luraren balioa-

CARLOS LAZARO

Erailur alkarte-ko lehendakaria

«Lur jabeek zital jokutzen dabe, eta horren salneurri karuekin erosleak iruzur egitera behartzen ditue, presino fiskala gitxitzeko»

«Letxugak ipinteko balitz, ondo; baina lurzoru asko dago hutsik, etxeak egiteko baimenik barik»

gaz espekulazino-rik egiten. La- zarok oso berba gogorrak izan dituan lur jabeen kontra, bere ustez «zital» jokutzen dabelako. Ez hori bakarrik. Lurraren ingur- ruan horren salneurri karuak ipiniaz, erosleak iruzur egitera behartzen dituela esan eban, ordainketearen zati bat diru bal- tzagaz ordainduz, presino fiska- la gitxitu ahal izateko.

Soldatea ez da horrenbeste igon

Azkenengo bost urteetan etxe- bizitzaren salneurria %40 igon dala onartu arren, Erailur alkar- tekoek argi itxi gura izan eben ez dirala eurak prezioa igoten dabena, euren soldata eta ira- baziak gora egin daben arren, bizitzea karutu dan neurrian egin dabelako. «Sustatzaile eta eraikitzaileen irabaziak %5 edo %10 igon dira, beharbada, bai- na ezelanbe horrenbeste. Argi dago non eregi ez dagoela, eta dagoen lur gitxi hori gero eta karuagoa dala», ganeratu eban.

Ikusita jente askok Castro al- dera jo dauela etxea erostera, han lurzorua merkeagoa dala- ko, Erailur alkarte-koek ez dabe aditzen Durango baten, esate baterako (Bilbotik Castro be- zain hurrin edo hurrin dagoen herria), zelan egon leitekez ho- rrenbeste landa ezertarako era- biltzen ez diranak.

«Balitz letxugak ipinteko edo behiak eukiteko dagozala, ondo, baina asko eta asko dira ez letxugarik ez behirik ez dau- kien, eta ez eraikigarri lez sail- katuta dagozan lurzoruek. Ho- rreek askatu egin behar doguz etxebizitzaren salneurriak gitxi- tzea gura badogu», azpimarratu eban alkarte-ko lehendakariak.

BILBO

Urigunean 5.409 euro balio dau metro koadroak

EAEko uriburuetan inguruko uri nagusietan baino askoz be karuagoak dira etxebizitza ba- rriak. Madrilen edo Bartzelonan baino karua- goak. Erailur alkarteak egin barri dauen azter- ketearen arabera, batenaz besteko 2.100 euro pagau behar izaten dira metro koadro bako- txe-ko. Kopuru horrek gora egiten dau, dana dala, Bilbo inguruko udalerrietan. Zenbait lekutan 2.765,70 euro pagetan da metro koadroko, eta kopuru horretatik %27,6 lurra ordaintzeko izat- en da, eta %20,6 sustatzaileak eroaten dauena.

Bilbon, urigunean batez be, txiki geratzen

dira orain arte aitaturako kopuruak. Hor metro koadro bako- txe-ko, 5.409 euro kobraten dabez. Diru gehiena, %55, lurra ordaintzeko emon be- har izaten da, eta %15 baino ez dira izaten sus- tatzailearen irabaziak.

Ezkerraldean 1.889,78 euro balio ditu, bate- naz besteko, metro koadroak, eta diru horre- tatik %24,4 lurra ordaintzeko izaten da. Erreke- a zeharkatu ezker, Getxo eta inguruetan, 2.103,54 euro pagau behar izaten da metro ko- adora, hortik %47 lurzoru pagetako. Pentsau leiteke uriburuan edo inguruko herriak dirala karuenak, baina Erailur alkarteak egin dauen azterketearen arabera, Durangaldean, esate baterako, eraikuntza motaren arabera, 1.682,83 euro pagaten dira metro bako- txe-ko (lurak %37,8), edo 2.214,5 euro (lurak %26,9).

VERONICA MUÑOZ

Familiek eta umeek Gure Ohiturak taldeko kideen agerraldia ikusteko erea euki eben Bulebarrean.

Fath, laguntzeko sortua

SAHARAREN ALDEKO LEIOAKO ALKARTEA. Herriko familia batzuek sortu eben, eta datorren zemendian lau urte beteko dauz

Veronica Muñoz |

Saharako umeak orain egun batzuk ailegau ziran Euskal Herrira, Oporrak Bakean egitasmoaren barruan gure artean udea igaroteko. Leioara be orain urte batzuk hasi ziran etorten umeok, bertoko familiakaz egoteko.

Danetara zortzi ume etorri dira aurton, eta ongi etorria emoteko dantzaldia eskaini eutseen Gure Ohiturak dantza taldeko neskato batzuek joan dan egunean, herriko Bulebarrean.

Orain zazpi urte etorri ziran

Saharako umeak lehenengoz herrira. Lehenengo urte bitan, Udalak ekarri ebazan. 1998tik aurrera, barriz, familia batzuek alkarte barria sortzea erabagi eben, hain zuzen be, umeak ekarteaz ganera, urte osoan zehar Sahararekiko alkartasuna adierazoteko eta herri hori laguntzeko hainbat ekitaldi egiteko asmoz. Fath alkarateak lau urte beteko dauz datorren zemendian.

Hasieran herritar askok hartu eban parte alkartean, baina gaur egun, barriz, egunero beharrean bost lagun dabilz baka-

rrik, Nekane, Fath alkarateko kide batek *Bizkaia*-ri azaldu deusonez. Astero alkartzen dira familiak, umeak alkarregaz olgetako aukerea euki daien, eta gurasoek, barriz, euren artean esperientziak trukatzeko.

Etorri diran umeak «oso gitxi» dira, Nekaneren eritxiz. Izan be, bere berbetan «gehiago ekarri gura doguz, baina familiak topatea oso zaila da». Hain zuzen be, informazino kanpaina egin dabe aurton familiak erakarteko, baina ez dabe familia barririk lortu, eta joandako urtetakoak dira guzti-guztiak.

GETXO. Partiduak garagarriaren 18tik 31ra bitartean jokatu dabez

Eneko Caballero areto futboleko txapelketarako epea gaur amaituko da, Kantxa Kirol Modan

V.M. |

Algortako jaiak gero eta hurrago dagoz, eta Eneko Caballero III. futbol txapelketea antolatu dabe horreen inguruan. Hain zuzen be, inskripzioa egin gura daben talde guztientzako epea gaur amaituko da.

Izen emotea Algortako Kantxa Kirol Moda dendan egin behar da, Torrene kaleko 4ean. Partiduak garagarriaren 18tik, datorren eguenetik, hilaren 31 arte jokatu dabez, eta txapelketan parte hartzeko 50 euro ipini behar dira. Lau sari prestatu dabe, 50 eta 225 euro artekoak, eta lehenengo irabazleak txapela be eroango dau. Horre-

zaz ganera, talde guztiei Eneko Caballero Kiroltasun Saria be emongo deutsee. Talde bako txak, ohiturea danez, hiru partidu jokatu dauz gitxienez.

Arauk, ordutegiak, tokia eta beste zehaztasun guztiak inskripzioa egiterakoan ezagutu dira, eta txapelketaren ganeko argibide guztiak Kantxa Kirol Moda dendan lortu leitez.

Jota Txapelketea

Beste alde batetik, jaietarako be Jota Txapelketea eratu dabe, eta izena emon gura daben bikote guztiek aurrerantzean izango dabe aukerea. Txapelketea hilaren 30ean egingo dabe, Algortako Tellagorri plazan,

iluntzeko 20:00etatik aurrera. 16 urtetik gorako bikoteek hartu leikie parte, eta bikote bako txak arin-arin eta fandangoa dantzatu dauz.

Jota Txapelketan parte hartu gura daben guztiek garagarriaren 30ean eukiko dabe izena emoteko aukerea, txapelketea hasi baino lehenago hain zuzen, arrastiko 19:00etatik 19:45era bitartean.

Halandabe, gurago izan ezkerro, lehenago be egin leiteke inskripzioa, Algortako Itxartu Taldeari deituta. Informazino guztia ondorengo zenbakian emongo dabe: 658 700638. Posta elektronikoa be badago: itxartu@hotmail.com.

LARRABASTERRA. Karmen eguna da gaur

La Ochoa eta bere baleta egongo dira Larrabasterran jaietako azken txanpan

V.M. |

Karmen eguna ospatuko dabe gaur Larrabasterrakoek, jaiak amaitzeko. Goizeko 10:00etan kalejirea egongo da, eta Barinatxe Sopelako Txistu Eskolako txistulariek alaituko dabez kaleak.

Eguerdirako meza santua eratu dabe, Karmen elizan. Horren ostean, ohorezko aureskua dantzatu dabe, eta 13:00etik aurrera Uribe Bastera Musika Bandeak kon-

tzertua eskainiko dau, Larrabasterrako plazan. Arrastian be ekitaldi batzuk egongo dira.

Hasteko, 19:00etan kaleko animazioa egongo da Brasilgo eta Batucadako erritmo alaiakaz, Txatunga Bembe taldearen eskutik. Eta eguna ederto amaitzeko, La Ochoa eta bere baletak *Porque me lo pide el cuerpo* izeneko ikuskizuna aurkeztuko dabe Larrabasterrako lagunentzat, gaueko 22:00etan.

BAKIO. Kontzertua 22:00etan izango da

Kepa Junkerak joko dau gaur Zubiarreko pabiloian Musika Astearen barruan

V.M. |

Asier Polo biolontxelo jolea eta Simon de Huarte orkestrearen kontzertuaz gozetauko aukerea euki eben bakioztarrek atzo, Musika Astearen barruan. Gaurko, barriz, Kepa Junkeraren kontzertua eratu dabe. Zubiarreko pabiloian izango da, gaueko 22:00etan hasita.

Bilboko musikariak *Maren*, bere azken diskoaren kantak joko dauz gaurko kontzertuan. Beti lez, ikuskizunean,

Junkeragaz batera, bere taldeko kide guztien trebezia be zuzenean ikusteko aukerea eukiko dabe kontzertura joaten diran guzti-guztiak.

Agertokian ikusi ahal izango doguz Angel Unzuren mandolina eta gitarreagaz besteak beste, Julio Andradek kontrabaxua, laukoa eta beste hainbat tresna jotzen, Harkaitz Martinez eta Igor Otxoaren txalapartearen doinuez arduratuta, Blas Fernandez bateria jolea eta Junkera bera, trikitixeagaz.

LAGUARREAN

GETXO

Gaur da azkenengo eguna Aixerrrotako Paelletarako toldoak errentan hartzeko

Itxas Argia alkarateak antolaturiko Aixerrrotako Nazinoarteko Paellen Lehiaketarako toldoak errentan hartzeko azken eguna izango da gaur, igaz erreserbea egin eben guztientzat. Inskripzioa arrastiko 19:00etatik 21:00etara egin ahal izango da, alkarateko egoitzan, Andra Mariko Iturribide kalean. Lehiaketaren ganean informazino gehiago gura daben guztiek ondorengo telefono zenbakira deitu leikie, inskripzioak egiteko ezarri daben ordutegi berean: 94 43 34 11.

Bazkaria antolatu dau Itxartuk garagarriaren 27rako, taldeak 25 urte bete dauzala ospatzeko

Itxartuk 25 urte bete dauz, eta bazkaria gertau dabe taldeko kideek urteurrena ospatzeko. Garagarriaren 27an egingo dabe, Algortako batzokiaren patioa, 12:00etatik aurrera. Eguraldi txarra izan ezkerro, San Nikolas ikastolan egingo dabe. Kultur alkarateko kide, partaide, laguntzaile, guraso...izan diran guztiei egin deutsee deia bazkarian parte hartzeko. Prezioa 15 eurokoa da, eta BBKren 2095.0022.0.0.91-0423949-2 kontu korronte zenbakian sartu behar dabe dirua bazkarira joan gura dabenek, izena jarrita. Informazino gehiago: 652 73 74 78.

BERMEO. Gaur hasita eta domekararte hainbat ekintza gertau dabez auzoan

Karmengo Amaren jaiak ospatuko dabez Mañun

Bermeoko hainbat itsasgizon batuko dira gaur, bazkariak egiteko

Iratxe Astuy

Gaurtik hasita eta domekararte, Karmengo Amaren jaiak ospatuko dabez Bermeoko Mañu auzoan. Auzoko ermitan bertan 09:00etan izango dan lehenengo mezeagaz hasiko da gaurko eguna. Horrezaz ganera, beste meza bi emongo dabez goiz partean: 11:00etan eta 12:30ean, hain zuzen be. Batez be, azkenengo meza hori entzuteko igoten dira Bermeoko hainbat itsasgizon Mañu auzoraino. «Batzuk erretirauta dagoz, baina, halandabe, euren andrakaz etorten dira mezea entzuten, urtero. Gero, koadriletan batzen dira, etxetik kanpora bazkaltzen joateko», dino Mañu azoko bizilagun batek.

Meza ostean, umeentzako jolasak izango dira, auzoko plazan. Arratsaldean, bestalde, Karmengo Amaren omenezko mezak 18:00etan eta 19:00etan izango dira.

Mañu auzoko jaien programazinoari jarraituz, Iñaki eta Inaxio Perurena aita- seme ha-

EGUNKARIA
Inaxio eta Iñaki Perurena izango dira gaur, Mañu auzoan.

rrijasotzaileak agertuko dira, arratsaldeko 20:00etan. Horrekaz batera, Fausto Mugerza aizkolaria be izango da, eskainiko daben erakustaldian. Gaueko dantzaldia Kiñu taldearen eskutik etorriko da, 22:00etan.

Karmengo Amaren jaiak ospatzeko, bihar be jai hartuko dabe Mañuko bizilagunek. Goizeko 11:00etan, bertako hildakoen aldeko mezea egingo dabe. Otoitz orduaren ostean, trikitrilariak agertuko dira jai gi-

EGITARAUA

GARAGARRILAK 16

09:00, 11:00, 12:30, 18:00 eta 19:00:

Mezak izango dira.

13:00: Umeentzako jolasak.

20:00: Iñaki eta Inaxio Perurena harrijasotzaileen eta Fausto Mugerza aizkolariaren erakustaldiak.

22:00: Dantzaldia Kiñu taldeagaz.

GARAGARRILAK 17

11:00: Auzoko arimen aldeko mezea.

11:30: Trikitrilariak.

Iluntzean: Makailao jana eta erromeria.

GARAGARRILAK 20

17:00: Briska txapelketea.

18:30: Asto lasterketea eta nagusientzako jolasak.

GARAGARRILAK 21

18:00: Sukalki eta mus txapelketen sari banaketea.

roa egiteko. Iluntzean, makailao jana eta trikitrilarien erromeria izango dira.

Asteburuan be jai

Karmengo Amaren jaiak zapatu-domekan jarraituko dabe. Zapatuan, hilaren 20an, hain zuzen, briska txapelketea egingo dabe, arratsaldeko 17:00etatik aurrera. Asto lasterketea eta nagusientzako jolasak, 18:30ean hasiko dira.

Mañuko jaiak domekan amaituko dira, sukalki eta mus txapelketakaz.

JAIETAKO KARTELA

Autore berak irabazi dauz Bermeo eta Gernika-Lumoko jaietako kartelak

I.A.

Bermeo eta Gernika-Lumoko jaietako kartel lehiaketa biak artista bikote berak irabazi dauz aurton. Izan be, Bermeoko Khuruts Begoña eta Gernikako Marimar Agirre gazteek osotzen dabe artisten bikote hori.

Bermeoko kasuan, Andra Mari eta Santa Eufemia jaietako kartel lehiaketara aurkeztu ziran 12 beharren artean, epaimahakideek gazte horreek eginikoa aukeratu eben azkenean. Khuruts eta Marimarrek bale baten buztana marraztu dabe, jaietako koadrodun zapi urdinari itsasoko olatuen itxurea emonez.

Gernika-Lumoko Andra Mari eta San Roke jaiak irudikatzeko, barriz, eskualdeko mapea marraztu dabe, eta bertan agertzen dan lupa baten bitartez, Gernika izena handituta irakurri leike. Khuruts eta Marimarrek 600 euroko saria eskuratu dabe, herri bakotxean.

INGURUMENA. Eskualdeko 20 bat lagun batu ziran proiektuan parte hartzeko

IRATXE ASTUY

Busturiko mahats parrak lehengoratzeko beharrean

Joan dan zapatu-domekan, eskualdeko 20 bat lagun batu ziran, Busturiko San Bartolome auzoan dagozan mahats parrak lehengoratzeko asmoz. Galtzagorriak taldeko lagunak zuzendutako proiektu hori aurrera eroateko, ordu asko emon ebezan beharrean. Hasteko, sasiz garbitu eben bidea, eta, horren ostean, mahats parrak egoten zi-

ran bideko hormak barriro altzetan hasi ziran. Galtzagorriakekoek datorren asteburuan be horrekaz beharrakaz jarraitzeko asmoa daukie. Hormak eurak eta bertako oinarriak behar dan moduan jarriko dabez, eta gero, urrian edo, txakolina egiteko mahatsondoak landuko dabez, antxina egoten ziran erara, hain zuzen be.

GERNIKA-LUMO. Brussela azak saltzen hasi dira

Eskualdera uda igarotera datorren jentea ibili zan, gehienbat, atzoko merkatuan

I.A.

Azkenengo asteotan eguraldiak ez deutse bape lagundu eskualdeko baserritarrei. Atzoko merkatu plazan be ez zan nobedade handiegirik emon; ez behintzat aurkeztu ziran produktuen aldetik ezta bertatik ibili zan jente kopuruaren aldetik.

Izan be, aspaldion udako hila-beteak eskualdeko herriren baten igaroteko kanpotik etorrirako jentea ibiltan da, gehienbat, Gernikako plazatik. «Oporrak amaitu eta gero, euren herrietara eroateko bertoko indabak erosten dabez, gehienetan», esan eban atzo, Gernikako plazan egon zan baserritar batek. Gernikako indaba kiloa 7 euroan saldu eben, zuria 4, 20 euroan eta 6 euroan emon eben indaba baltzaren kiloa.

Beste alde batetik, piper si-

kuak nahiko ondo saldu ziran atzoko merkatuan, nahiz eta aurtengoak ez izan. Zientua 13,69 euroan emoten ibili ziran baserritarrek.

Brussela azea

Merkatuan beti saltzen diran bete produktuak letxugea eta tomatea izaten dira. Letxuga buru bakotxa azken asteetako prezio bardinean dabil; 60 eta 75 zentimo bitartean, hain zuzen be. Tomate kiloa, bestalde, 3,5 euroan emon eben saltzaile gehienek. Frutari jagokonez, okaranan kiloa euro bitan saldu ebezan.

Landaren artean, Brussela azak agertu ziran atzoko merkatu plazan. Landare horreen zientua 3 euroan saltzen hasi dira. Azalorearen zientua, bestalde, 3 eta 8 euro bitartean dabil, eta letxuga landarak 4 euroan.

FELIX PERTIKA MARKINAKO TXIRRINDULARI TALDEKO PRESTATZAILE FISIKOA

25 urte egiteagaitik merezi dauela eta, Markina-Xemeingo Udalak oroigarria emon deutso bertoko txirrindulari taldeari. Felix Pertika izan da prestatzaile fisikoa urte honeetan guztietan. Bada, beraz, nor taldearen ganean berba egiteko.

«Gustora egindako beharrean aldaparik ez dago»

Lore Bengoetxea | MARKINA-XEMEIN

Aurtengo Karmen jaien barruan, Pelota Eskoleari eta Txirrindulari Taldeari oroigarri bana emon deusie, 25 urte bete dituelako. Felix Pertikak txirrindularitzearen ganean ahal dau egin berba. Azpiegitura aldetik inoiz baino hobeto egon arren, txirrindulari faltan dagozala be onartu dau.

■ Zelakoak izan ziran taldearen hasierak?

1977an sortu zan. Lehenengo, Espainiako mendi txapelketea antolatu genduan. Rodriguez Iguanzak irabazi eban, eta Marino Lejarretak be parte hartu eban (biak izen ezagunak izango ziran). Gitxika-gitxika, karre-
rak prestatzen hasi ginan. 1978tik aurrera, esate baterako, zapatuero 9tik 14 urtera artekoen karrerak egoten ziran zelaian.

■ Zelako erantzuna jasoten zenduen?

On-ona, ze urte hareetan Markinan txirrindularitza eta zestako pelotea besterik ez egoan. Bi edo hiru urtean zelaiko karre-
rak eta Ziarrotzako igoerea antolatu genduan; 1981ean Bizkai mailako karreretan parte-har-

ERABAGI HISTORIKOA

«1984an, Lea-Artibai mailako taldeak osotzea erabagi genduan: talde bat kategoria bakotzeko. Holan hobeto egiten da beharra»

AURRERA BEGIRAKO HELBURUAK

«Jarraitzea ez da gitxi; karrerak antolatzen jarraituko dogu, eta gazte maila bultzatzen»

tzen hasi ginan, kadete eta jubenil kategorietan, eta hortik aurrera hainbat lasterketa antolatzen hasi ginan.

■ Zer erabagi zan 1984an?

Markinak, Ondarroak eta Lekeitiok bakotzak bere aldetik talde bana euki beharrean, maila bakotzekoekin eskualdeko talde bakarra sortzea pentsatu genduan.

■ Hori mesederako da?

Eskualde mailan askoz be hobeto egiten dogu beharra, bestela taldeak ezin osotuta egongo ginateke-eta.

■ Txirrindulari izandakoen laguntzea be badaukazue, ezta?

Batzuk jarraitu egiten dabe laguntzen, baina harrapatu egin behar dituzu! Beste alde batetik,

txirrindularitzan gorabehera asko egoten dira. Gure taldean horixe pasau da: hasieran, jente asko ibiltan zan; gero jeitsi egin zan; ostera be igon egin zan, Indurain eta beste txirrindulari ezagun batzuk sortu ziranean, eta orain barriro jente gitxigaz gabilz. Beste alde batetik, guri gertatu jakuna Bizkai guztian gertatu da.

■ Zidarrezko ezteiak ospatzen diharduzue. Txirrindulari taldeak behar asko eskatzen dau?

Bai, baina gustora egiten dogunez, ez da ezer kostetan. Gustura egindako beharrean aldaparik ez dago.

■ Zelan zabilze azpiegitura aldetik?

Aurtun Udalak lokal zati bat

emon deusku, hainbat urtetan batetik bestera ibili eta gero. Zentzu horretan, sekula baino hobeto gagoz.

■ Ezin dozue esan gauza bera txirrindularien ganean, ezta?

Momentu baten 60 lagun izatera heldu ginan, danak geure kontura, afizionau, jubenil eta eskola mailan, eta, aurtun, guztira, 12 baino ez daukaguz. Bazkideak be gero eta gitxiago dira. Hasieran, 1.000 geunkazan, eta gaur egun, 300 inguru dagoz. Bazkideak egiteko arazoak daukaguz, eta baita zuzendaritzan jente barria sartzeko be, baina ni neu beste 25 urte eta gehiago egiteko gogoagaz nago.

■ Eta aurrera begira ze helburu daukazue?

Jarraitzea ez da gitxi. Karrerak antolatzen segi egingo dogu, eta gazte maila bultzatzen. Gurasoak be erakarri egin behar ditugu, ze hainbat beldur eukiten ditue seme-alabek txirrindularitzan euki ahal dituen arazoaren ganean, eta horrek eragina izaten dau jentearen parte-hartzean. 25. urteurreneko ekitaldiei jago-kenez, beste gauza batzuen artean, profesionalen arteko maingurua antolatu nahi dogu.

ONDARROA

Herri hizkerea jasoteko beka deialdirako proposamenak hartu ditue

L. B.

Udalaren Euskera Batzordeak jakitera emon dauenez, herri-hizkerea jasoteko egindako beka deialdirako proposamenak esku artean ditue, eta irailean erabagiko dabe zeregina zeini emon.

Ondarroako herri-hizkerearen ganean hainbat bilketa-behar egin izan da. Halandabe, premi-nazkoa ikusi dabe behar horreek zeozelan batzea eta, bide batez, Ondarroako herri-hizkuntzearen erabilerea bultzatzeko ekintzak herrian sustatzea.

Udalak 7.250 euro erabiliko ditu begar horretarako. Herriko berba eta esakera jatorrak batu nahi ditue, eta, batez be, eskola mailan, Ondarroako herri-hizkerearen erabilerea sustatzeko ekintzak diseinatu eta martxan jarri. «Landuko dan materiala erabilgarri izateko, herriko ikastetxeetako arduradunekin hartu-emon zuzena euki behar da», adierazo dabe.

Bekea emoten danetik, 12 hilabeteko epea egongo da beharra amaitu eta udaletxean aurkezteko. Diruari jagokonez, Udalaren Euskera Batzordeak 7.250 euro erabiliko ditu (1.200.000 pezeta).

AGENDEA

ONDARROA

Azokea: Euskadiko liburu eta disko azokea ipini dabe Itsas Aurren. 11:00etatik 14:00etara eta 17:00etatik 20:30era dago zabalik.

Sarrerak: Barikurako, New York Ska Jazz Ensemble ska taldearen emonaldia antolatu dabe Kafe Antzokian. Sarrerak hamar eurotan jarri ditue saltzen Lekeitioko Ganbaran, Markinako Iruzubi tabernan, Mutrikuko Bado Bodegoian eta Ondarroako Zurrumurrun eta Kafe Antzokian.

MARKINA-XEMEIN

Erakusketea: Markina eta Xemeingo argazki erakusketea izango da Karmengo konbentuko erakusketa gelan.

Karmen eguna: Beste gauza askoren artean, aureskua eta Laudioko bandearen kontzertua izango dira eguerdian, eta su artifizialak, gauerdian.

ZORNOTZA. Berreskuratutako sokamuturraren 1. saioa da gaurkoa

XOUSE SIMAL

Zornotzako kaleak jai giroagaz bustiko dauz Zubipeko Swing taldeak gaur, iluntzeko 20:00etatik aurrera.

Jai giroan bete-betean sartuta dagoz zornotzarrak

Karmen eguna izanda, jai egun handia daukie gaur zornotzarrek

Aitziber Basauri |

Hasi dira karmenak Zornotzan. Mikel Urdangarin kantariak atzo botatako txupinazoagaz, herritarrek jai giroan sartuta dagoz, bete-betean. Erraldoi eta buruhandien jaialdia berotu eban osteko giroa; eta gauean, barriz, Tapia eta Leturiak, Mallakan-ek eta Banda Bassottik jardun eban.

Halandabe, gaur daukie jai egun handia zornotzarrek: Karmen eguna. Ganera, hainbat urtean jai egitarautik kanpo egon ostean, gaur, lehenengo sokamutur saioa eukiko dabe. Badi-ra 10 urtetik gora karmenetan

sokamuturrik egiten ez dana. Aurton, baina, «herritarren eskaerari erantzunda» barriro berreskuratzea erabagi dau Jai Batzordeak. Jauregi-barria inguruan egokitutako zeren plazan daukie hitzordua, 08:00etan, sokamuturrean parte hartu gura dabeneak.

Karmen Eguneko Jaia, Larrean

Udazken txistulari taldeak joko dau diana 11:00etan; eta goiz osoan, Karmen Eguneko Jaia izango da Larrean; urtero lez, gitxi-gitxi egingo deusie huts hitzorduari. Arrastirako, barriz, profesionalen esku pelota partidak gertau dabez. ASPE enpre-

sako pelotariak jardungo dabe, 17:00etatik aurrera, Amorebieta IV.a pelotalekuan. Halandabe, hasi aurretik, Enrike Rekalde hainbat urtean Zornotzako alkate izandakoa ekarriko dabe gogora. Orain dala gitxi hil zanari omenaldia eskainiko deusio Zornotzako Udalbatzarrak.

Gaztetxoendako sokamuturra izango da 18:00etan; eta iluntzean, 20:00etatik aurrera, Zubipeko Swing taldeak kale giroa berotuko dau. Gauerako, barriz, folk kontzertua gertau dabe Jai Batzordeko kideek. Zubiondo plazan Breñaño Tintal taldeak eskainiko dau emonkizuna.

ELORRIO. Udalak emon ditu beharrak; osotara, 41.557 euro gastauko ditue

Albait arinen hasiko ditue 0-2 urte arteko gelea atontzeko beharrak, Herri Eskolan

A. B. |

Elorrioko Udalak emon barri ditu Herri Eskolan 0-2 urte arteko gelea egokitzeko beharrak. Durangoko Jar enpresea arduratuko da HHko eraikinean egin beharreko egokitze beharretaz; eta 41.557 euroko aurrekontua izango dau.

Albait arinen hasi gura dabe atontzen 0-2 urteko gelea; izan be, irailaren lehen asterako gertu egotea da asmoa. Halantxe

azaldu dau Niko Moreno alkateak.

HH dagoen eraikinean egokituko dabe 0-2 urteko gelea; 2-3 urteko umeendako gelearen alboan. Holan 0-3 urte arteko eskaintza publikoa osatu gura dabe udal arduradunek. Jolas gunea, logealea, eskaratza —zerbitzuari egokitua—, jantoki txiki bat eta aldagelea atonduko ditue, 100 bat metro koadrotan. Udalak 0-2 urteko gelarako azpiegitura egokituko dau; ha-

landabe, horren kudeaketea eskola komunitadeak eroango dau.

Egoera hori, baina, behin-behinekoa izango da, udal arduradunek azaldu dabenez. Izan be, Eusko Jaurlaritza 0-3 urte arteko hezkuntzea arautzeko dekretua lantzen dihardu momentuan, eta horren arabera, gerora, kudeaketa hori Udalen eta Jaurlaritzaren artean eraturako partzuergoak eroatea da asmoa.

MAÑARIA. Udalak 30.000 euro erabiliko dauz

Herriko Plaza atontzeko lanak datorren udagoienean hastea gura dabe

A. B. |

Mañariako Herri Plaza berreskuratu ahal izateko aurrerapauso barria emon dabe udal arduradunek. Izan be, beharrak lehiaketa publikora ataratea onartu barri dabe, aho batez, azkenengo udalbatzarrean. Herriko Plaza atontzen datorren urri inguruan hastea gura dabe; eta beharretan 630.000 euro inguru erabiliko dabez. Halantxe azaldu dau Jabier Arteagak, Mañariako alkateak.

Herriko Plaza berreskuratzeko beharrak, irailean emon ahal izango dabezala uste dau udal arduradun nagusiak; eta plazea gertu eukiteko urtebeteko epea izango dau aukeratutako enpresek. Beraz, 2003ko urrirako Herriko Plaza barria erabiliteko gertu eukiko dabe herritarrek. Udaletxea izateko asmoagaz eregiten hasi eta amaitu barik geratutako eraikina bota ostean, geratutako eremua atonduko dabe. Osotara, 2.000 metro koadro inguruko arloa da.

Udalak landutako egitasmoan azaltzen danez, oinezkoendako egokituko dabe inguru guztia. Halandabe, ibilgailuak lagateko aparkalekua be atonduko dabe. Horixe azaldu dau alkateak. «Guztira, 40 bat ibilgailurendako lekua egongo da; orain-txe dagoen lekua baino zeozer gitxiago». Ganera, berdegunez inguratuta egongo da.

Jarlekuak eta umeendako jolas gunea, besteren artean

Plazan bertan jarlekuak be jarriko dabez; eta, era berean, kiosko bi be egongo dira. Bata, eratu letekezan ekitaldiarako agertokia izango da, eta bestean, egunkariak eta aldizkariak salduko dabez. Beste alde batetik, Kiriñoren omenezko irudia be plazara eroango dabe —orain, frontoiaren ostean dago—; eta umeendako jolas gunea be egokituko dabe.

Arteagaren berbetan, «preminazkoa zan Herriko Plaza atontzea. Plaza polita geratzea gura dogu; herritarrendako leku egokia».

AITZIBER BASAURI

Herriko Plazan, autoendako aparkalekua be atonduko dabe.

AGENDA

ERMUA

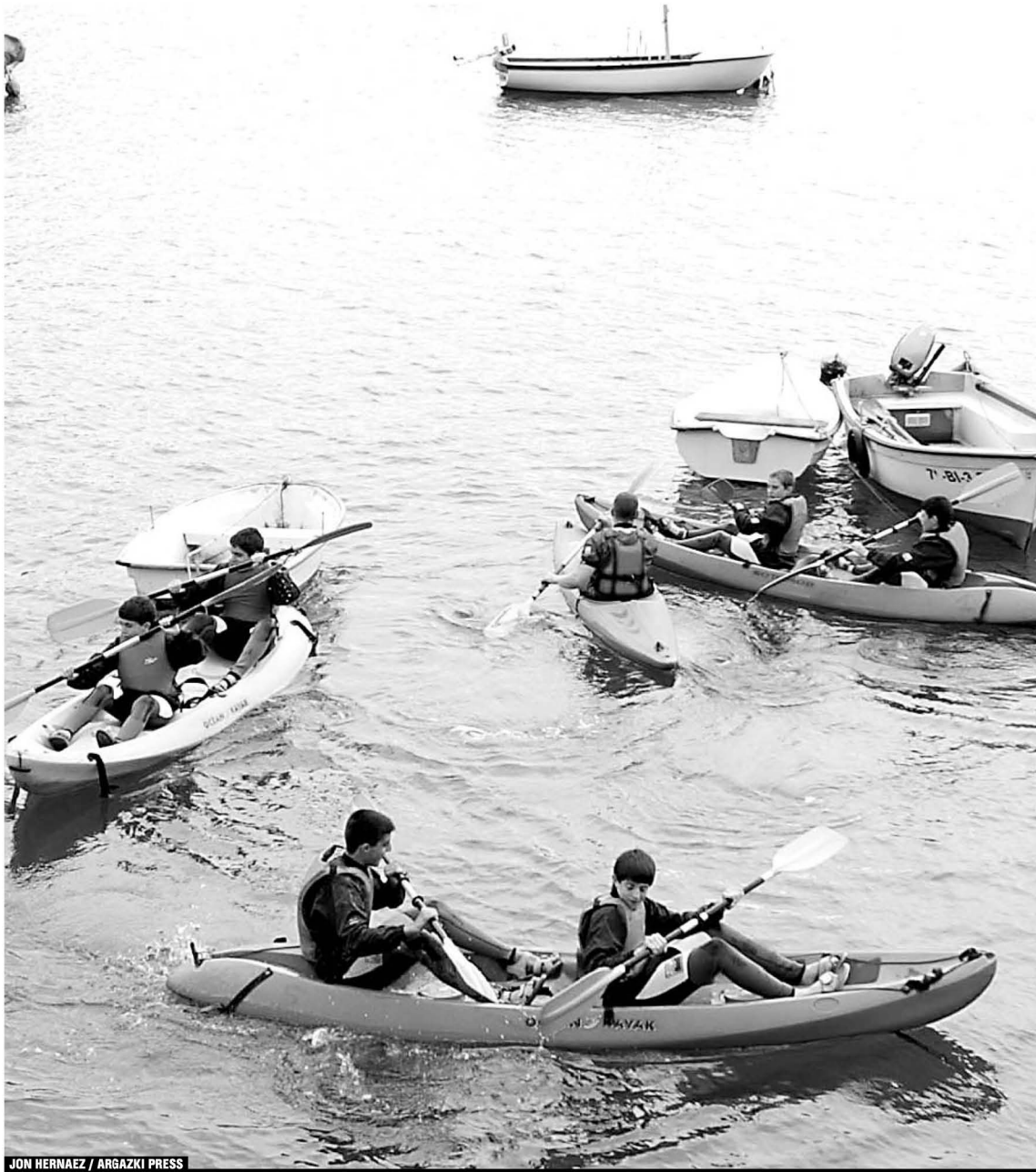
Zine-kluba: Ken Loach-ek zuzendutako Pan y rosas pelikulea eskainiko dabe, gaur, Cardenal Orbe plazan 22:30ean. Santixauen jai egitarauaren barruan eratu dau ekitaldia Euskal Birusa alkarteak.

DURANGO

Erakusketea: Salvador, Nikaragua eta

Guatemalako hainbat proiekturen ganeko argazki erakusketea dago edegita, Barbaro tabernan. Maider Alberdi durangarrak egindako garagarriaren 31ra artean ikusi letekez.

Txosnea jarteko eskerea egiteko epea zabalik: Sanfaustoetan txosnea jarri gura dabeneak, udaletxean, erregistro orokorrean, egin leikie eskerea. Garagarriaren 22ra artean egin leiteke eskerea Udaletik jakinarazo dabenez.

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

ITSASOA. Udalekuetako azkenenengo egun bietan, Laidatik Lekeitioraino joango dira kayakean.

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

TENPERATUREA. Neoprenozko trajea ipinten dabe, uretan sartzeko.

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

KANPINA. Bosteko taldeetan, lau dendatan egiten dabe lo gazteek.

Irene Berro

Itsaso ondoan eta mendiz inguratuta. Holantxe dagoz Diputazinoko Kultura Sailak gertau dauen Urdaibaiko udalekuko hoge neska-mutikok. Hainbat begiralek lagunduta, hamar egun ditue aurretik itsasoan eta mendian kirol ekingiz egiteko. Piraguismoa, eskaladea, kayakean ibili, mendiko bizikletaz ibili eta menditik zehar kultur ibilbideak egin. Horixe da 14-15 urte arteko Bizkaiko gaztetxo horreek egingo dabena.

Goizeko bederatzieta jeiki, eta denda larajan gosaltzen dabe. Laidako Arketaseko kanpian dagoz. Lau kanpindentan egiten dabe lo, bosteko taldeetan antolatuta. Gosalduta, bazkaldu eta afaldu, oster, horretarako egokitutako karpatean egiten dabe.

Behin goiz osoan zehar egingo dituen kirol ekintzetarako indarra daukiela, itsasoan kayakean ibilteko neoprenozko trajeak janzen ditue. Trajea, eta salbamendu jakea. Izan be, Ur-

Arraunekin olgetan

UDA GAZTEA 2002-URDAIBAI. Mendi eta ur ekintzak egingo ditue, hamar egunez, hoge neska-mutikok

daibai partean itsasoa lasai samarra bada be, segurtasun neurriak ahalik eta ondoen beteten ahalegintzen dira begiraleak. Holantxe, kirol ekintzetan bereziki trebatutako begiraleak dira.

Binaka ipini, eta euren kayaka hartzen dau bikote bakotzak. Kayakean Kultura diputau Ana Madariagagaz batera doan begiralearen aginduak jarraitzen ditue gazteek. Hori holan, Laidako hondartzatik gertu, eta beste ertzearaino ibiltzen dira. Lehenengo eguna da kayakean ibiltzen dirana, eta igarri egiten da. Askori kostau egiten jake arraunak artez erabiltea. Arraunak gora eta beheara, kayaka

mogitzeko horreek erabilteko era zuzena zein dan ikasi arte. Barreak eta ontzien artean talakak, martxa hartu bitartean. Arraunean ondo ikasi behar dabe, baina, udalekuko azkenengo egun bietan Laidatik Lekeitiora kayakean joango diralako. Laidatik Ogeiaraino egun batean, eta Ogeiatik Lekeitioraino, hurrengoan. Ibilaldi hori egin aurretik, halandabe, Basondoko interpretazino zentrora egingo dabe urteera.

Aider eta Ibai Karrantzako gazte bi dira. Laidan ibili dira aurrea kayakean eta gustau jake la esaten dabe. Begiraleak be jatorrak dirala dinoe. Alboan da-

goen Maria begiraleak entzun barik, oster, emoten deusien janaria ez dala bape be ona airtortzen dabe, barrezka. Laidan dagozan hirugarren eguna da, eta ederto pasetan dagoz. Nereak hamalau urte ditu. Galdakoa da bera, eta tirolina egin dauen lehenengoa da. Tirolina egin ahal izateko, hoge metro igon ditu eskaletan. Jeitsiera arina izan dala dino, eta une batzuetan bildurra pasa dauela.

Alkarpizitza eta euskerea

2000 bat ume dagoz danetara, aurtan, Diputazinoak gertau dituan udalekuetan. Eskaintzen artean, zazpi urteetako umeendako udalekuak, baita 25 urte arteko gazteei zuzendutako Europarako bidaia be. Ana Madariaga Kultura diputauaren eritxiz, «era horretako ekimenak garrantzitsuak dira, ume eta gazteek euren autonomia gartzeko, alkarpizitzen ikasteko eta euskerea lantzeko». Gazteria Saileko teknikari Xabier Sanchezek dinoanez, ganera, urtero eskaintzea hobetzeko ahalegiak egiten ditue.

CB CANAL BIZKAIA	
Bizkaiko Telebista	
UZTAILAK 16 ASTERARTEA	
09:00	KONTZERTUA: "Costa Pop 2002"
09:30	LAS AVENTURAS DE SHIRLEY HOLMES:
10:00	LA COCINA DE LOCALIA
10:30	COCINA: "DESCUBRA LA PASTA"
11:00	DOCUMENTAL: "VETE ENTERANDOTE"
11:30	CONCIERTO: "FUNDACIÓN TONY MANERO"
12:00	TELENOVELA: CARITA PINTADA (episodio 81)
13:00	HECHO POR ELLA
13:30	LA COCINA DE LOCALIA
14:00	BIZKAIA GAUR 1ª EDICIÓN
14:30	PLANETA VERANO
14:40	BILBAO DISTRITO 0
15:00	NOTICIAS LOCALIA
15:30	SERIE: (Cap 3 y 4) "EL SEÑORIO DE LARREA"
16:30	SERIE (Cap 8 y 9) "ENTRE DOS FUEGOS"
17:30	TELENOVELA: CARITA DE ÁNGEL (2 capítulos)
18:45	TXIKIAREA
19:00	SURFTIME
19:20	PLANETA VERANO
19:35	MTV. CANAL MUSICAL
20:00	LAS CHICAS DE ORO: "El viejo camarada Charlie"
20:30	BIZKAIA GAUR 2ª EDICIÓN
21:05	NOTICIAS LOCALIA
21:45	PLANETA VERANO
22:00	MAGAZINE: "TAQUICARDIA"
22:30	CINE: "El Bosque del Lobo"
00:05	DOCUMENTAL: "HORA DISCOVERY"
01:05	SERIE: "MISTERIOS SIN RESOLVER"
01:45	SERIE: "HISTORIAS DE LA CRIPTA EMBRUJADA"
02:20	PLANETA VERANO
02:30	MTV. CANAL MUSICAL
05:00	AGENDA CANAL BIZKAIA